מְלָכִים א

וְהַמֶּלֶךְ דָּוִד זָקֵן בָּא בַּיָּמִים וַיְכַסֻּהוּ בַּבְּגָדִים וְלֹא יִחַם לוֹ׃ א
וַיֹּאמְרוּ לוֹ עֲבָדָיו יְבַקְשׁוּ לַאדֹנִי הַמֶּלֶךְ נַעֲרָה בְתוּלָה ב
וְעָמְדָה לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ וּתְהִי־לוֹ סֹכֶנֶת וְשָׁכְבָה בְחֵיקֶךָ וְחַם
לַאדֹנִי הַמֶּלֶךְ׃ וַיְבַקְשׁוּ נַעֲרָה יָפָה בְּכֹל גְּבוּל יִשְׂרָאֵל ג
וַיִּמְצְאוּ אֶת־אֲבִישַׁג הַשּׁוּנַמִּית וַיָּבִאוּ אֹתָהּ לַמֶּלֶךְ׃ וְהַנַּעֲרָה ד
יָפָה עַד־מְאֹד וַתְּהִי לַמֶּלֶךְ סֹכֶנֶת וַתְּשָׁרְתֵהוּ וְהַמֶּלֶךְ לֹא
יְדָעָהּ׃ וַאֲדֹנִיָּה בֶן־חַגִּית מִתְנַשֵּׂא לֵאמֹר אֲנִי אֶמְלֹךְ וַיַּעַשׂ ה
לוֹ רֶכֶב וּפָרָשִׁים וַחֲמִשִּׁים אִישׁ רָצִים לְפָנָיו׃ וְלֹא־עֲצָבוֹ ו
אָבִיו מִיָּמָיו לֵאמֹר מַדּוּעַ כָּכָה עָשִׂיתָ וְגַם־הוּא טוֹב־תֹּאַר
מְאֹד וְאֹתוֹ יָלְדָה אַחֲרֵי אַבְשָׁלוֹם׃ וַיִּהְיוּ דְבָרָיו עִם יוֹאָב ז
בֶּן־צְרוּיָה וְעִם אֶבְיָתָר הַכֹּהֵן וַיַּעְזְרוּ אַחֲרֵי אֲדֹנִיָּה׃ וְצָדוֹק ח
הַכֹּהֵן וּבְנָיָהוּ בֶן־יְהוֹיָדָע וְנָתָן הַנָּבִיא וְשִׁמְעִי וְרֵעִי וְהַגִּבּוֹרִים
אֲשֶׁר לְדָוִד לֹא הָיוּ עִם־אֲדֹנִיָּהוּ׃ וַיִּזְבַּח אֲדֹנִיָּהוּ צֹאן וּבָקָר ט
וּמְרִיא עִם אֶבֶן הַזֹּחֶלֶת אֲשֶׁר־אֵצֶל עֵין רֹגֵל וַיִּקְרָא אֶת־
כָּל־אֶחָיו בְּנֵי הַמֶּלֶךְ וּלְכָל־אַנְשֵׁי יְהוּדָה עַבְדֵי הַמֶּלֶךְ׃
וְאֶת־נָתָן הַנָּבִיא וּבְנָיָהוּ וְאֶת־הַגִּבּוֹרִים וְאֶת־שְׁלֹמֹה אָחִיו י
לֹא קָרָא׃ וַיֹּאמֶר נָתָן אֶל־בַּת־שֶׁבַע אֵם־שְׁלֹמֹה לֵאמֹר יא
הֲלוֹא שָׁמַעַתְּ כִּי מָלַךְ אֲדֹנִיָּהוּ בֶן־חַגִּית וַאדֹנֵינוּ דָוִד לֹא
יָדָע׃ וְעַתָּה לְכִי אִיעָצֵךְ נָא עֵצָה וּמַלְּטִי אֶת־נַפְשֵׁךְ וְאֶת־ יב
נֶפֶשׁ בְּנֵךְ שְׁלֹמֹה׃ לְכִי וּבֹאִי אֶל־הַמֶּלֶךְ דָּוִד וְאָמַרְתְּ אֵלָיו יג

א׳ הפטרת חיי שרה

א 1 און דער מלך דוד איז געוואָרן אַלט און באַטאָגט, און מע האָט אים צוגעדעקט מיט קליידער, אָבער אים פלעגט ניט וואַרעם ווערן. 2 האָבן זיינע קנעכט צו אים געזאָגט: זאָל מען זוכן פאַר מיין האַר דעם מלך אַ מיידל אַ יונגפרוי, און זי וועט שטיין פאַר דעם מלך, און וועט אים זיין אַ וואַרטאָרין; און זי וועט ליגן אין דיין בוזעם, און עס וועט וואַרעם זיין מיין האַר דעם מלך.

3 און זיי האָבן געזוכט אַ שיין מיידל אין גאַנצן גע־מאַרק פון ישׂראל, און זיי האָבן געפונען אַבישַג פון שונֵם, און האָבן זי געבראַכט צום מלך. 4 און די מיידל איז גע־ווען שיין ביז גאָר; און זי איז געווען דעם מלך אַ וואַרטאָרין, און האָט אים באַדינט; אָבער דער מלך האָט זי ניט דערקענט.

5 און אַדוניָה דער זון פון חַגיתן האָט זיך איבערגע־נומען, אַזוי צו זאָגן: איך וועל ווערן מלך. און ער האָט זיך איינגעשאַפט רייטוועגן און רייטער, און פופציק מאַן וואָס זיינען געלאָפן אים פאַרויס. 6 וואָרום זיין פאָטער האָט אים אין זיין לעבטאָג ניט באַטריבט, אַזוי צו זאָגן: פאַרוואָס טוסטו אַזוי? און ער איז אויך געווען זייער שיין אין געשטאַלט. און ער איז געבאָרן געוואָרן נאָך אַבשָלומען.

7 און ער האָט געהאַט אַ גערייד מיט יואָב דעם זון פון צרויָהן, און מיט אֶביָתר דעם כהן, און זיי האָבן מיט־געהאָלפן אַדוניָהן. 8 אָבער צָדוק דער כהן, און בניָהו דער זון פון יהויָדען, און נָתָן דער נביא, און שִמעי, און רֵעי, און די גיבורים וואָס ביי דודן, זיינען ניט געווען מיט אַדוניָהון.

9 און אַדוניָהו האָט געשאָכטן שאָף און רינדער און געשטאָפטע קעלבער ביי דעם שטיין זוחֶלֶת וואָס לעבן עֵין רוגֵל, און ער האָט פאַררופן אַלע זיינע ברידער, דעם מלכס זין, און אַלע מענער פון יהודה, דעם מלכס קנעכט. 10 אָבער נָתָן דעם נביא, און בניָהון, און די גיבורים, און זיין ברודער שלמהן, האָט ער ניט גערופן.

11 האָט נָתָן געזאָגט צו בַת־שֶבַען, שלמהס מוטער, אַזוי צו זאָגן: האָסטו ניט געהערט אַז אַדוניָהו דער זון פון חַגיתן איז געוואָרן מלך, און אונדזער האַר דוד ווייס ניט? 12 און אַצונד, קום לאָמיך אַקאָרשט דיר געבן אַן עצה, און ראַטעווען דיין לעבן און דאָס לעבן פון דיין זון שלמהן. 13 גיי און קום צום מלך דוד, און זאָלסט זאָגן צו אים:

האָסטו, מיין האַר מלך, ניט געשוואָרן דיין דינסט, אַזוי צו זאָגן: נאָר דיין זון שלמה זאָל קיניגן נאָך מיר, און ער זאָל זיצן אויף מיין טראָן? היינט פאַרוואָס איז אַדוניָהו געוואָרן מלך? [14] אָט ווי דו רעדסט נאָך דאָרטן מיטן מלך, אַזוי וועל איך קומען נאָך דיר, און וועל פאַרפולן דיינע ווערטער.

[15] איז בַּת־שֶׁבַע אַריינגעגאַנגען צום מלך אין קאַמער.—און דער מלך איז געווען זייער אַלט, און אַבישַג פון שונֵם האָט באַדינט דעם מלך.—[16] און בַּת־שֶׁבַע האָט זיך גענייגט און זיך געבוקט צום מלך. האָט דער מלך געזאָגט: וואָס איז דיר? [17] האָט זי צו אים געזאָגט: מיין האַר, דו האָסט געשוואָרן דיין דינסט ביי יהוה דיין גאָט: נאָר דיין זון שלמה זאָל קיניגן נאָך מיר, און ער זאָל זיצן אויף מיין טראָן. [18] און אַצונד זע, אַדוניָה איז געוואָרן מלך, און אַצונד, מיין האַר מלך, ווייסטו גאָר ניט. [19] און ער האָט געשאָכטן אָקסן און געשטאָפּטע קעלבער און שאָף אַ סך, און ער האָט פאַררופן אַלע זין פון דעם מלך, און אֶבְיָתָר דעם כהן, און יואָב דעם חיל־פירער; אָבער דיין קנעכט שלמהן האָט ער ניט גערופן. [20] און דו מיין האַר מלך, אויף דיר זיינען די אויגן פון גאַנץ ישראל, זיי צו זאָגן, ווער זאָל זיצן אויף דעם טראָן פון מיין האַר דעם מלך נאָך אים. [21] וואָרום עס וועט זיין, ווי מיין האַר דער מלך לייגט זיך מיט זיינע עלטערן, אַזוי וועל איך און מיין זון שלמה זיין פאַרשולדיקטע.

[22] און אָט ווי זי רעדט נאָך מיטן מלך, אַזוי איז נָתָן דער נביא געקומען. [23] האָט מען אָנגעזאָגט דעם מלך, אַזוי צו זאָגן: נָתָן דער נביא איז דאָ. און ער איז געקומען פאַר דעם מלך, און האָט זיך געבוקט צום מלך אויף זיין פנים צו דער ערד. [24] און נָתָן האָט געזאָגט: מיין האַר מלך, האָסט דו געזאָגט: אַדוניָהו זאָל קיניגן נאָך מיר, און ער זאָל זיצן אויף מיין טראָן? [25] וואָרום ער האָט היינט אַראָפּגענידערט, און האָט געשאָכטן אָקסן און געשטאָפּטע קעלבער און שאָף אַ סך, און ער האָט פאַררופן אַלע זין פון דעם מלך, און די חיל־פירער, און אֶבְיָתָר דעם כהן, און אָט עסן זיי און טרינקען מיט אים, און זאָגן: לעבן זאָל דער מלך אַדוניָהו! [26] אָבער מיך, מיך דיין קנעכט, און צָדוק דעם כהן, און בְּנָיָהו דעם זון פון יהוֹיָדָען, און דיין קנעכט שלמהן, האָט ער ניט גערופן. [27] צי איז די דאָזיקע זאַך געשען פון מיין האַר דעם מלך, און האָסט ניט צו וויסן געטאָן דיין קנעכט, ווער עס זאָל זיצן אויף דעם טראָן פון מיין האַר דעם מלך נאָך אים?

[28] האָט געענטפערט דער מלך דוד און האָט געזאָגט: רופט מיר אַריין בַּת־שֶׁבַען. און זי איז געקומען פאַרן מלך און האָט זיך געשטעלט פאַרן מלך. [29] און דער מלך האָט געשוואָרן און געזאָגט: אַזוי ווי עס לעבט גאָט, וואָס האָט אויסגעלייזט

הֲלֹא־אַתָּה אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ נִשְׁבַּעְתָּ לַאֲמָתְךָ לֵאמֹר כִּי־שְׁלֹמֹה
בְנֵךְ יִמְלֹךְ אַחֲרַי וְהוּא יֵשֵׁב עַל־כִּסְאִי וּמַדּוּעַ מָלַךְ
יד אֲדֹנִיָּהוּ׃ הִנֵּה עוֹדָךְ מְדַבֶּרֶת שָׁם עִם־הַמֶּלֶךְ וַאֲנִי אָבוֹא
טו אַחֲרַיִךְ וּמִלֵּאתִי אֶת־דְּבָרָיִךְ׃ וַתָּבֹא בַת־שֶׁבַע אֶל־הַמֶּלֶךְ
הַחַדְרָה וְהַמֶּלֶךְ זָקֵן מְאֹד וַאֲבִישַׁג הַשּׁוּנַמִּית מְשָׁרַת אֶת־
טז הַמֶּלֶךְ׃ וַתִּקֹּד בַּת־שֶׁבַע וַתִּשְׁתַּחוּ לַמֶּלֶךְ וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ
יז מַה־לָּךְ׃ וַתֹּאמֶר לוֹ אֲדֹנִי אַתָּה נִשְׁבַּעְתָּ בַּיהוָה אֱלֹהֶיךָ
לַאֲמָתֶךָ כִּי־שְׁלֹמֹה בְנֵךְ יִמְלֹךְ אַחֲרָי וְהוּא יֵשֵׁב עַל־כִּסְאִי׃
יח וְעַתָּה הִנֵּה אֲדֹנִיָּה מָלָךְ וְעַתָּה אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ לֹא יָדָעְתָּ׃
יט וַיִּזְבַּח שׁוֹר וּמְרִיא־וְצֹאן לָרֹב וַיִּקְרָא לְכָל־בְּנֵי הַמֶּלֶךְ
וּלְאֶבְיָתָר הַכֹּהֵן וּלְיֹאָב שַׂר הַצָּבָא וְלִשְׁלֹמֹה עַבְדְּךָ לֹא
כ קָרָא׃ וְאַתָּה אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ עֵינֵי כָל־יִשְׂרָאֵל עָלֶיךָ לְהַגִּיד
כא לָהֶם מִי יֵשֵׁב עַל־כִּסֵּא אֲדֹנִי־הַמֶּלֶךְ אַחֲרָיו׃ וְהָיָה
כִּשְׁכַב אֲדֹנִי־הַמֶּלֶךְ עִם־אֲבֹתָיו וְהָיִיתִי אֲנִי וּבְנִי שְׁלֹמֹה
כב חַטָּאִים׃ וְהִנֵּה עוֹדֶנָּה מְדַבֶּרֶת עִם־הַמֶּלֶךְ וְנָתָן הַנָּבִיא
כג בָּא׃ וַיַּגִּידוּ לַמֶּלֶךְ לֵאמֹר הִנֵּה נָתָן הַנָּבִיא וַיָּבֹא לִפְנֵי
כד הַמֶּלֶךְ וַיִּשְׁתַּחוּ לַמֶּלֶךְ עַל־אַפָּיו אָרְצָה׃ וַיֹּאמֶר נָתָן
אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ אַתָּה אָמַרְתָּ אֲדֹנִיָּהוּ יִמְלֹךְ אַחֲרָי וְהוּא
כה יֵשֵׁב עַל־כִּסְאִי׃ כִּי ׀ יָרַד הַיּוֹם וַיִּזְבַּח שׁוֹר וּמְרִיא־וְצֹאן
לָרֹב וַיִּקְרָא לְכָל־בְּנֵי הַמֶּלֶךְ וּלְשָׂרֵי הַצָּבָא וּלְאֶבְיָתָר
הַכֹּהֵן וְהִנָּם אֹכְלִים וְשֹׁתִים לְפָנָיו וַיֹּאמְרוּ יְחִי הַמֶּלֶךְ
כו אֲדֹנִיָּהוּ׃ וְלִי אֲנִי־עַבְדֶּךָ וּלְצָדֹק הַכֹּהֵן וְלִבְנָיָהוּ בֶן
כז יְהוֹיָדָע וְלִשְׁלֹמֹה עַבְדְּךָ לֹא קָרָא׃ אִם מֵאֵת אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ
נִהְיָה הַדָּבָר הַזֶּה וְלֹא הוֹדַעְתָּ אֶת־עַבְדֶּיךָ מִי יֵשֵׁב עַל־
כח כִּסֵּא אֲדֹנִי־הַמֶּלֶךְ אַחֲרָיו׃ וַיַּעַן הַמֶּלֶךְ דָּוִד וַיֹּאמֶר קִרְאוּ־
לִי לְבַת־שָׁבַע וַתָּבֹא לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ וַתַּעֲמֹד לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ׃
כט וַיִּשָּׁבַע הַמֶּלֶךְ וַיֹּאמַר חַי־יְהוָה אֲשֶׁר־פָּדָה אֶת־נַפְשִׁי

יח׳ סבירין ואתה   כ׳ סבירין ועתה   כז׳ עבדך קרי

מִכָּל־צָרָה: כִּי כַּאֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתִּי לָךְ בַּיהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל ל
לֵאמֹר כִּי־שְׁלֹמֹה בְנֵךְ יִמְלֹךְ אַחֲרַי וְהוּא יֵשֵׁב עַל־כִּסְאִי
תַּחְתָּי כִּי כֵּן אֶעֱשֶׂה הַיּוֹם הַזֶּה: וַתִּקֹּד בַּת־שֶׁבַע אַפַּיִם לא
אֶרֶץ וַתִּשְׁתַּחוּ לַמֶּלֶךְ וַתֹּאמֶר יְחִי אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ דָּוִד לְעֹלָם: *
וַיֹּאמֶר ׀ הַמֶּלֶךְ דָּוִד קִרְאוּ־לִי לְצָדוֹק הַכֹּהֵן וּלְנָתָן לב
הַנָּבִיא וְלִבְנָיָהוּ בֶּן־יְהוֹיָדָע וַיָּבֹאוּ לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ: וַיֹּאמֶר לג
הַמֶּלֶךְ לָהֶם קְחוּ עִמָּכֶם אֶת־עַבְדֵי אֲדֹנֵיכֶם וְהִרְכַּבְתֶּם
אֶת־שְׁלֹמֹה בְנִי עַל־הַפִּרְדָּה אֲשֶׁר־לִי וְהוֹרַדְתֶּם אֹתוֹ אֶל־
גִּחוֹן: וּמָשַׁח אֹתוֹ שָׁם צָדוֹק הַכֹּהֵן וְנָתָן הַנָּבִיא לְמֶלֶךְ לד
עַל־יִשְׂרָאֵל וּתְקַעְתֶּם בַּשּׁוֹפָר וַאֲמַרְתֶּם יְחִי הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה:
וַעֲלִיתֶם אַחֲרָיו וּבָא וְיָשַׁב עַל־כִּסְאִי וְהוּא יִמְלֹךְ תַּחְתָּי לה
וְאֹתוֹ צִוִּיתִי לִהְיוֹת נָגִיד עַל־יִשְׂרָאֵל וְעַל־יְהוּדָה: וַיַּעַן לו
בְּנָיָהוּ בֶן־יְהוֹיָדָע אֶת־הַמֶּלֶךְ וַיֹּאמֶר ׀ אָמֵן כֵּן יֹאמַר יְהוָה
אֱלֹהֵי אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ: כַּאֲשֶׁר הָיָה יְהוָה עִם־אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ לז
כֵּן יְהִי עִם־שְׁלֹמֹה וִיגַדֵּל אֶת־כִּסְאוֹ מִכִּסֵּא אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ
דָּוִד: וַיֵּרֶד צָדוֹק הַכֹּהֵן וְנָתָן הַנָּבִיא וּבְנָיָהוּ בֶן־יְהוֹיָדָע לח
וְהַכְּרֵתִי וְהַפְּלֵתִי וַיַּרְכִּבוּ אֶת־שְׁלֹמֹה עַל־פִּרְדַּת הַמֶּלֶךְ
דָּוִד וַיֹּלִכוּ אֹתוֹ עַל־גִּחוֹן: וַיִּקַּח צָדוֹק הַכֹּהֵן אֶת־קֶרֶן לט
הַשֶּׁמֶן מִן־הָאֹהֶל וַיִּמְשַׁח אֶת־שְׁלֹמֹה וַיִּתְקְעוּ בַּשּׁוֹפָר
וַיֹּאמְרוּ כָּל־הָעָם יְחִי הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה: וַיַּעֲלוּ כָל־הָעָם מ
אַחֲרָיו וְהָעָם מְחַלְּלִים בַּחֲלִלִים וּשְׂמֵחִים שִׂמְחָה גְדוֹלָה
וַתִּבָּקַע הָאָרֶץ בְּקוֹלָם: וַיִּשְׁמַע אֲדֹנִיָּהוּ וְכָל־הַקְּרֻאִים מא
אֲשֶׁר אִתּוֹ וְהֵם כִּלּוּ לֶאֱכֹל וַיִּשְׁמַע יוֹאָב אֶת־קוֹל הַשּׁוֹפָר
וַיֹּאמֶר מַדּוּעַ קוֹל־הַקִּרְיָה הוֹמָה: עוֹדֶנּוּ מְדַבֵּר וְהִנֵּה יוֹנָתָן מב
בֶּן־אֶבְיָתָר הַכֹּהֵן בָּא וַיֹּאמֶר אֲדֹנִיָּהוּ בֹּא כִּי אִישׁ חַיִל
אַתָּה וְטוֹב תְּבַשֵּׂר: וַיַּעַן יוֹנָתָן וַיֹּאמֶר לַאֲדֹנִיָּהוּ אֲבָל מג
אֲדֹנֵינוּ הַמֶּלֶךְ־דָּוִד הִמְלִיךְ אֶת־שְׁלֹמֹה: וַיִּשְׁלַח אִתּוֹ מד

לא׳ סבירין ארצה · יעד כאן · לז׳ יהיה קרי

מיין זעל פון יעטוועדער צרה, [30] אַז אַזוי ווי איך האָב דיר געשוואָרן ביי יהוה דעם גאָט פון ישראל, אַזוי צו זאָגן: נאָר דיין זון שלמה זאָל קיניגן נאָך מיר, און ער זאָל זיצן אויף מיין טראָן נאָך מיר — אַז אַזוי וועל איך טאָן היינטיקן טאָג!

[31] האָט בַּת־שֶׁבַע זיך געבויגט מיטן פּנים צו דער ערד, און זיך געבוקט צום מלך, און האָט געזאָגט: אייביק לעבן זאָל מיין האַר דער מלך דוד!

[32] און דער מלך דוד האָט געזאָגט: רופט מיר צָדוֹק דעם כּהן, און נָתָן דעם נביא, און בְּנָיָהוּ דעם זון פון יְהוֹיָדָען. זיינען זיי געקומען פאַרן מלך, [33] און דער מלך האָט צו זיי געזאָגט: נעמט מיט אייך די קנעכט פון אייער האַר, און זעצט אַרויף מיין זון שלמהן אויף מיין מויל־אייזעלין, און איר זאָלט אים מאַכן נידערן צום גיחוֹן. [34] און זאָל צָדוֹק דער כּהן און נָתָן דער נביא אים דאָרטן זאַלבן פאַר אַ מלך איבער ישראל. און איר זאָלט בלאָזן אין שופר, און זאָגן: לעבן זאָל דער מלך שלמה! [35] און איר זאָלט אַרויפגיין נאָך אים, און ער זאָל קומען און זיך זעצן אויף מיין טראָן, און ער זאָל קיניגן אויף מיין אָרט, וואָרום אים האָב איך באַפוילן פאַר אַ פירשט איבער ישראל און איבער יהודה.

[36] האָט בְּנָיָהוּ דער זון פון יְהוֹיָדָען געענטפערט דעם מלך און האָט געזאָגט: אָמן! אַזוי זאָל זאָגן יהוה דער גאָט פון מיין האַר דעם מלך! [37] אַזוי ווי גאָט איז געווען מיט מיין האַר דעם מלך, אַזוי זאָל ער זיין מיט שלמהן, און ער זאָל גרייסן זיין טראָן נאָך מער פון דעם טראָן פון מיין האַר דעם מלך דוד.

[38] און צָדוֹק דער כּהן, און נָתָן דער נביא, און בְּנָיָהוּ דער זון פון יְהוֹיָדָען, און די כְּרֵתִים און די פְּלֵתִים, האָבן אַראָפּגענידערט, און זיי האָבן אַרויפגעזעצט שלמהן אויף דער מויל־אייזעלין פון מלך דוד, און האָבן אים אַראָפּגעפירט צום גיחוֹן. [39] און צָדוֹק דער כּהן האָט גענומען דעם האָרן מיט אייל פון געצעלט, און ער האָט געזאַלבט שלמהן; און זיי האָבן געבלאָזן אין שופר, און דאָס גאַנצע פאָלק האָט געזאָגט: לעבן זאָל דער מלך שלמה! [40] און דאָס גאַנצע פאָלק איז אַרויפגעגאַנגען נאָך אים, און דאָס פאָלק האָט געפייפט אויף פייפלען, און זיך געפרייט אַ גרויסע פרייד, און די ערד האָט זיך געשפּאָלטן פון זייער ליאַרעם.

[41] און אֲדוֹנִיָהוּ און אַלע פאַררופענע וואָס מיט אים האָבן דאָס דערהערט, ווען זיי האָבן געענדיקט עסן. און ווי יוֹאָב האָט דערהערט דעם קָול פון שופר, אַזוי האָט ער געזאָגט: וואָס טומלט דער ליאַרעם פון שטאָט?

[42] ווי ער רעדט נאָך, ערשט יוֹנָתָן דער זון פון אֶבְיָתָר דעם כּהן קומט אָן. האָט אֲדוֹנִיָהוּ געזאָגט: קום אַהער, וואָרום אַ ווילער מענטש ביסטו, און גוטס וועסטו אָנזאָגן. [43] האָט געענטפערט יוֹנָתָן און געזאָגט צו אֲדוֹנִיָהון: פאַרוואָר, אונדזער האַר דער מלך דוד האָט געמאַכט שלמהן פאַר מלך. [44] און דער מלך האָט געשיקט מיט אים

צָדוֹק דעם כֹּהן, און נָתָן דעם נביא, און בְּנָיָהו דעם זון פון יהוֹיָדָען, און די כְּרֵתים און די פְּלֵתים, און זיי האָבן אים אַרויפגעזעצט אויף דער מוילאייזעלין פון מלך. 45 און צָדוֹק דער כֹּהן און נָתָן דער נביא האָבן אים געזאַלבט פאַר מלך ביים גיחון, און זיי זיינען אַרויפגעגאַנגען פון דאָרטן פריילעכע, און די שטאָט האָט געטומלט; דאָס איז דער ליאַרעם וואָס איר האָט געהערט. 46 און שלמה האָט זיך אויך געזעצט אויפן טראָן פון דער מלוכה. 47 און אויך זיינען די קנעכט פון מלך געקומען ווינטשן אונדזער האַר דעם מלך דוד, אַזוי צו זאָגן: זאָל דיין גאָט באַגיטיקן שלמהס נאָמען נאָך מער פון דיין נאָמען, און גרייסן זיין טראָן נאָך מער פון דיין טראָן. און דער מלך האָט זיך געבוקט אויפן געלעגער. 48 און אויך האָט דער מלך אַזוי געזאָגט: געלויבט איז יהוה דער גאָט פון ישׂראל, וואָס האָט היינט געגעבן ווער זאָל זיצן אויף מיין טראָן, און מיינע אויגן זעען עס.

49 האָבן אַלע פאַררופענע וואָס ביי אַדוֹנִיָהון אויפגעציטערט און זיי זיינען אויפגעשטאַנען, און געגאַנגען איטלעכער אויף זיין וועג. 50 און אַדוֹנִיָהו האָט מוֹרא געהאַט פאַר שלמהן, און ער איז אויפגעשטאַנען, און איז געגאַנגען און האָט זיך אָנגענומען אָן די הערנער פון מזבח.

51 איז אָנגעזאָגט געוואָרן שלמהן, אַזוי צו זאָגן: זע, אַדוֹנִיָהו האָט מוֹרא פאַר דעם מלך שלמה, און אָט האָט ער זיך אָנגעכאַפּט אָן די הערנער פון מזבח, אַזוי צו זאָגן: זאָל מיר דער מלך שלמה היינט שווערן, אויב ער וועט טייטן זיין קנעכט מיטן שווערד.

52 האָט שלמה געזאָגט: אויב ער וועט זיין אַן אָרנטלעכער מענטש, וועט אַ האָר פון אים ניט פאַלן צו דער ערד; אויב אָבער בייז וועט געפונען ווערן אין אים, וועט ער שטאַרבן.

53 און דער מלך שלמה האָט געשיקט, און מע האָט אים אַראָפּגענידערט פון מזבח; און ער איז געקומען, און האָט זיך געבוקט צום מלך שלמה, און שלמה האָט צו אים געזאָגט: גיי אַהיים.

הַמֶּלֶךְ אֶת־צָדוֹק הַכֹּהֵן וְאֶת־נָתָן הַנָּבִיא וּבְנָיָהוּ בֶּן־
יְהוֹיָדָע וְהַכְּרֵתִי וְהַפְּלֵתִי וַיַּרְכִּבוּ אֹתוֹ עַל פִּרְדַּת הַמֶּלֶךְ׃
מה וַיִּמְשְׁחוּ אֹתוֹ צָדוֹק הַכֹּהֵן וְנָתָן הַנָּבִיא לְמֶלֶךְ בְּגִחוֹן
וַיַּעֲלוּ מִשָּׁם שְׂמֵחִים וַתֵּהֹם הַקִּרְיָה הוּא הַקּוֹל אֲשֶׁר
מו מז שְׁמַעְתֶּם׃ וְגַם יָשַׁב שְׁלֹמֹה עַל כִּסֵּא הַמְּלוּכָה׃ וְגַם־בָּאוּ
עַבְדֵי הַמֶּלֶךְ לְבָרֵךְ אֶת־אֲדֹנֵינוּ הַמֶּלֶךְ דָּוִד לֵאמֹר יֵיטֵב
אֱלֹהֶיךָ אֶת־שֵׁם שְׁלֹמֹה מִשְּׁמֶךָ וִיגַדֵּל אֶת־כִּסְאוֹ מִכִּסְאֶךָ
מח וַיִּשְׁתַּחוּ הַמֶּלֶךְ עַל־הַמִּשְׁכָּב׃ וְגַם־כָּכָה אָמַר הַמֶּלֶךְ בָּרוּךְ
יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר נָתַן הַיּוֹם יֹשֵׁב עַל־כִּסְאִי וְעֵינַי
מט רֹאוֹת׃ וַיֶּחֶרְדוּ וַיָּקֻמוּ כָּל־הַקְּרֻאִים אֲשֶׁר לַאֲדֹנִיָּהוּ וַיֵּלְכוּ
נ אִישׁ לְדַרְכּוֹ׃ וַאֲדֹנִיָּהוּ יָרֵא מִפְּנֵי שְׁלֹמֹה וַיָּקָם וַיֵּלֶךְ וַיַּחֲזֵק
נא בְּקַרְנוֹת הַמִּזְבֵּחַ׃ וַיֻּגַּד לִשְׁלֹמֹה לֵאמֹר הִנֵּה אֲדֹנִיָּהוּ יָרֵא
אֶת־הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה וְהִנֵּה אָחַז בְּקַרְנוֹת הַמִּזְבֵּחַ לֵאמֹר
יִשָּׁבַע־לִי כַיּוֹם הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה אִם־יָמִית אֶת־עַבְדּוֹ בֶּחָרֶב׃
נב וַיֹּאמֶר שְׁלֹמֹה אִם יִהְיֶה לְבֶן־חַיִל לֹא־יִפֹּל מִשַּׂעֲרָתוֹ אָרְצָה
נג וְאִם־רָעָה תִמָּצֵא־בוֹ וָמֵת׃ וַיִּשְׁלַח הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה וַיֹּרִדֻהוּ
מֵעַל הַמִּזְבֵּחַ וַיָּבֹא וַיִּשְׁתַּחוּ לַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה וַיֹּאמֶר־לוֹ
שְׁלֹמֹה לֵךְ לְבֵיתֶךָ׃

ב

א וַיִּקְרְבוּ יְמֵי־דָוִד לָמוּת וַיְצַו אֶת־שְׁלֹמֹה בְנוֹ לֵאמֹר׃
ב ג אָנֹכִי הֹלֵךְ בְּדֶרֶךְ כָּל־הָאָרֶץ וְחָזַקְתָּ וְהָיִיתָ לְאִישׁ׃ וְשָׁמַרְתָּ
אֶת־מִשְׁמֶרֶת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לָלֶכֶת בִּדְרָכָיו לִשְׁמֹר חֻקֹּתָיו
מִצְוֹתָיו וּמִשְׁפָּטָיו וְעֵדְוֹתָיו כַּכָּתוּב בְּתוֹרַת מֹשֶׁה לְמַעַן
תַּשְׂכִּיל אֵת כָּל־אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה וְאֵת כָּל־אֲשֶׁר תִּפְנֶה שָׁם׃
ד לְמַעַן יָקִים יְהוָה אֶת־דְּבָרוֹ אֲשֶׁר דִּבֶּר עָלַי לֵאמֹר אִם־
יִשְׁמְרוּ בָנֶיךָ אֶת־דַּרְכָּם לָלֶכֶת לְפָנַי בֶּאֱמֶת בְּכָל־לְבָבָם
וּבְכָל־נַפְשָׁם לֵאמֹר לֹא־יִכָּרֵת לְךָ אִישׁ מֵעַל כִּסֵּא יִשְׂרָאֵל׃

א, מז׳ אלהים ק׳ ב, א׳ הפטרת ויחי יעקב

ב 1 און די טעג פון דודן האָבן גענענט צום שטאַרבן, און ער האָט באַפוילן זיין זון שלמהן, אַזוי צו זאָגן: 2 איך גיי אין דעם וועג פון דער גאַנצער ערד, זאָלסטו זיך שטאַרקן און זיין אַ מאַן. 3 און זאָלסט היטן די היטונג פון יהוה דיין גאָט, צו גיין אין זיינע וועגן, צו היטן זיינע חוקים און זיינע געבאָט און זיינע געזעצן און זיינע אָנזאָגן, אַזוי ווי עס שטייט געשריבן אין תּורת־משה, כּדי זאָלסט באַגליקן אין אַלץ וואָס דו וועסט טאָן, און אומעטום וואָס דו וועסט אַהין זיך קערן; 4 כּדי גאָט זאָל מקיים זיין זיין וואָרט וואָס ער האָט גערעדט וועגן מיר, אַזוי צו זאָגן: אויב דיינע קינדער וועלן אָפּהיטן זייער וועג צו גיין פאַר מיר מיט אמת, מיט זייער גאַנצער האַרצן און מיט זייער גאַנצער זעל—אַזוי צו זאָגן: וועט דיר ניט פאַרשניטן ווערן אַ מאַן פון דעם טראָן פון ישׂראל.

ה וְגַם אַתָּה יָדַעְתָּ אֵת אֲשֶׁר־עָשָׂה לִי יוֹאָב בֶּן־צְרוּיָה אֲשֶׁר
עָשָׂה לִשְׁנֵי־שָׂרֵי צִבְאוֹת יִשְׂרָאֵל לְאַבְנֵר בֶּן־נֵר וְלַעֲמָשָׂא
בֶן־יֶתֶר וַיַּהַרְגֵם וַיָּשֶׂם דְּמֵי־מִלְחָמָה בְּשָׁלֹם וַיִּתֵּן דְּמֵי
מִלְחָמָה בַּחֲגֹרָתוֹ אֲשֶׁר בְּמָתְנָיו וּבְנַעֲלוֹ אֲשֶׁר בְּרַגְלָיו׃
ו וְעָשִׂיתָ כְּחָכְמָתֶךָ וְלֹא־תוֹרֵד שֵׂיבָתוֹ בְּשָׁלֹם שְׁאֹל׃
ז וְלִבְנֵי בַרְזִלַּי הַגִּלְעָדִי תַּעֲשֶׂה־חֶסֶד וְהָיוּ בְּאֹכְלֵי שֻׁלְחָנֶךָ
ח כִּי־כֵן קָרְבוּ אֵלַי בְּבָרְחִי מִפְּנֵי אַבְשָׁלוֹם אָחִיךָ׃ וְהִנֵּה
עִמְּךָ שִׁמְעִי בֶן־גֵּרָא בֶן־הַיְמִינִי מִבַּחֻרִים וְהוּא קִלְלַנִי
קְלָלָה נִמְרֶצֶת בְּיוֹם לֶכְתִּי מַחֲנָיִם וְהוּא־יָרַד לִקְרָאתִי
הַיַּרְדֵּן וָאֶשָּׁבַע לוֹ בַיהוָה לֵאמֹר אִם־אֲמִיתְךָ בֶּחָרֶב׃
ט וְעַתָּה אַל־תְּנַקֵּהוּ כִּי אִישׁ חָכָם אָתָּה וְיָדַעְתָּ אֵת אֲשֶׁר
י תַּעֲשֶׂה־לּוֹ וְהוֹרַדְתָּ אֶת־שֵׂיבָתוֹ בְּדָם שְׁאוֹל׃ וַיִּשְׁכַּב דָּוִד
יא עִם־אֲבֹתָיו וַיִּקָּבֵר בְּעִיר דָּוִד׃ וְהַיָּמִים אֲשֶׁר מָלַךְ דָּוִד
עַל־יִשְׂרָאֵל אַרְבָּעִים שָׁנָה בְּחֶבְרוֹן מָלַךְ שֶׁבַע שָׁנִים
יב וּבִירוּשָׁלַםִ מָלַךְ שְׁלֹשִׁים וְשָׁלֹשׁ שָׁנִים׃ וּשְׁלֹמֹה יָשַׁב
יג עַל־כִּסֵּא דָּוִד אָבִיו וַתִּכֹּן מַלְכֻתוֹ מְאֹד׃ וַיָּבֹא
אֲדֹנִיָּהוּ בֶן־חַגִּית אֶל־בַּת־שֶׁבַע אֵם־שְׁלֹמֹה וַתֹּאמֶר
יד הֲשָׁלוֹם בֹּאֶךָ וַיֹּאמֶר שָׁלוֹם׃ וַיֹּאמֶר דָּבָר לִי אֵלָיִךְ וַתֹּאמֶר
טו דַּבֵּר׃ וַיֹּאמֶר אַתְּ יָדַעַתְּ כִּי־לִי הָיְתָה הַמְּלוּכָה וְעָלַי
שָׂמוּ כָל־יִשְׂרָאֵל פְּנֵיהֶם לִמְלֹךְ וַתִּסֹּב הַמְּלוּכָה וַתְּהִי
טז לְאָחִי כִּי מֵיְהוָה הָיְתָה לּוֹ׃ וְעַתָּה שְׁאֵלָה אַחַת אָנֹכִי
יז שֹׁאֵל מֵאִתָּךְ אַל־תָּשִׁבִי אֶת־פָּנָי וַתֹּאמֶר אֵלָיו דַּבֵּר׃ וַיֹּאמֶר
אִמְרִי־נָא לִשְׁלֹמֹה הַמֶּלֶךְ כִּי לֹא־יָשִׁיב אֶת־פָּנָיִךְ וְיִתֶּן־לִי
יח אֶת־אֲבִישַׁג הַשּׁוּנַמִּית לְאִשָּׁה׃ וַתֹּאמֶר בַּת־שֶׁבַע טוֹב
יט אָנֹכִי אֲדַבֵּר עָלֶיךָ אֶל־הַמֶּלֶךְ׃ וַתָּבֹא בַת־שֶׁבַע אֶל־הַמֶּלֶךְ
שְׁלֹמֹה לְדַבֶּר־לוֹ עַל־אֲדֹנִיָּהוּ וַיָּקָם הַמֶּלֶךְ לִקְרָאתָהּ
וַיִּשְׁתַּחוּ לָהּ וַיֵּשֶׁב עַל־כִּסְאוֹ וַיָּשֶׂם כִּסֵּא לְאֵם הַמֶּלֶךְ

יב׳ עד כאן

5 און אויך ווייסטו וואָס יואָב דער זון פון צרויָהן האָט מיר געטאָן, וואָס ער האָט געטאָן צו די צוויי חיל־פירער פון ישראל, צו אַבנֵר דעם זון פון נֵרן, און צו עֲמָשׂאָ דעם זון פון יֶתֶרן, ווי ער האָט זיי געהרגעט, און פאַרגאָסן בלוט פון מלחמה אין שלום, און אַרויפגעטאָן בלוט פון מלחמה אויף זיין גאַרטל וואָס אויף זיינע לענדן, און אויף זיינע שיך וואָס אויף זיינע פיס. 6 דרום זאָלסטו טאָן לויט דיין חכמה, און זאָלסט ניט לאָזן זיינע גראָע האָר נידערן בשלום אין קבר. 7 און מיט די קינדער פון בַּרזִלַי דעם גִלעָדער זאָלסטו טאָן חסד, און זיי זאָלן זיין פון די וואָס עסן ביי דיין טיש, וואָרום זיי האָבן זיך אויך דער־נענטערט צו מיר, ווען איך בין אַנטלאָפן פון דיין ברודער אַבשָלומען. 8 און דאָ איז ביי דיר שִמעִי דער זון פון גֵראָן, דער בנימינער פון בַּחורים, וואָס האָט מיך געשאָלטן מיט טויטע קללות אין דעם טאָג וואָס איך בין געגאַנגען קיין מַחֲנַיִם; און ער האָט אַראָפגענידערט מיר אַנטקעגן ביים יַרדן, און איך האָב אים געשוואָרן ביי גאָט, אַזוי צו זאָגן: איך וועל דיך ניט טייטן מיטן שווערד. 9 און אַצונד, זאָלסט אים ניט שענקען, וואָרום אַ קלוגער מענטש ביסטו, און וועסט וויסן וואָס דו זאָלסט טאָן מיט אים; און זאָלסט מאַכן נידערן זיינע גראָע האָר מיט בלוט אין קבר.

10 און דוד האָט זיך געלייגט מיט זיינע עלטערן, און ער איז באַגראָבן געוואָרן אין דודס־שטאָט. 11 און די טעג וואָס דוד האָט געקיניגט איבער ישראל זיינען געווען פערציק יאָר: אין חֶברון האָט ער געקיניגט זיבן יאָר, און אין ירושָלַיִם האָט ער געקיניגט דריי און דרייסיק יאָר.

12 און שלמה איז געזעסן אויף דעם טראָן פון זיין פאָטער דודן, און זיין מלוכה האָט זיך זייער באַפעסטיקט.

13 און אַדוניָהו דער זון פון חַגיתן איז געקומען צו בַּת־שֶבַען, שלמהס מוטער. האָט זי צו אים געזאָגט: איז דיין קומען אין פריד? האָט ער געזאָגט: אין פריד. 14 און ער האָט געזאָגט: איך האָב אַ וואָרט צו דיר. האָט זי געזאָגט: רעד. 15 האָט ער געזאָגט: דו ווייסט אַז די מלוכה האָט מיר געקומט, און אויף מיר האָבן גאַנץ ישראל געקערט זייער פנים, צו ווערן מלך. אָבער די מלוכה האָט זיך אומגעדרייט און איז אָנגעקומען צו מיין ברודער, ווייל זי איז אים באַשערט געווען פון גאָט. 16 און אַצונד בעט איך פון דיר איין בקשה: זאָלסט ניט אָפּשטויסן מיין פנים. האָט זי צו אים געזאָגט: רעד. 17 האָט ער געזאָגט: זאָג, איך בעט דיך, דעם מלך שלמה—וואָרום ער וועט ניט אָפּשטויסן דיין פנים—ער זאָל מיר געבן אַבישַג פון שונֵם פאַר אַ ווייב. 18 האָט בַּת־שֶבַע געזאָגט: גוט, איך וועל רעדן פון דיינעטוועגן צום מלך.

19 און בַּת־שֶבַע איז געקומען צום מלך שלמה, צו רעדן צו אים פון אַדוניָהוס וועגן, און דער מלך איז אויפגעשטאַנען איר אַנטקעגן, און ער האָט זיך צו איר געבוקט, און האָט זיך געזעצט אויף זיין טראָן, און געשטעלט אַ טראָן פאַר דעם

מלכס מוטער, און זי האָט זיך געזעצט אויף זיין רעכטער זייט. [20] און זי האָט געזאָגט: איין קליינע בקשה בעט איך פון דיר: זאָלסט ניט אָפּשטויסן מיין פּנים. האָט דער מלך צו איר געזאָגט: בעט, מיין מוטער, וואָרום איך וועל ניט אָפּשטויסן דיין פּנים. [21] האָט זי געזאָגט: זאָל אַבישַג פון שוּנֵם געגעבן ווערן צו דיין ברודער אַדוֹנִיָהוּן פאַר אַ ווייב. [22] האָט געענטפערט דער מלך שלמה און געזאָגט צו זיין מוטער: און פאַרוואָס בעטסטו אַבישַג פון שוּנֵם פאַר אַדוֹנִיָהוּן? בעט פאַר אים אויך די מלוכה, ווייל ער איז מיין עלטערער ברודער—פאַר אים, פאַר אֶבְיָתָר דעם כֹּהן, און פאַר יוֹאָב דעם זון פון צרוּיָהן.

[23] און דער מלך שלמה האָט געשוואָרן ביי גאָט, אַזוי צו זאָגן: זאָל מיר גאָט טאָן אַזוי און נאָך מער, אַז אום זיין לעבן האָט אַדוֹנִיָהוּ גערעדט דאָסדאָזיקע וואָרט! [24] און אַצונד, אַזוי ווי עס לעבט גאָט, וואָס האָט מיך באַפעסטיקט, און האָט מיך אַרויפגעזעצט אויף דעם טראָן פון מיין פאָטער דודן, און וואָס האָט מיר געמאַכט אַ הויז אַזוי ווי ער האָט גערעדט, אַז היינט מוז אַדוֹנִיָהוּ געטייט ווערן!

[25] און דער מלך שלמה האָט געשיקט דורך דער האַנט פון בְּנָיָהוּ דעם זון פון יהוֹיָדָען; און ער איז צוגעפאַלן אויף אים, און ער איז געשטאָרבן.

[26] און צו אֶבְיָתָר דעם כֹּהן האָט דער מלך געזאָגט: גיי קיין עֲנָתוֹת צו דיינע פעלדער, וואָרום דעם טויט ביסטו ווערט, אָבער היינטיקן טאָג וועל איך דיך ניט טייטן, ווייל דו האָסט געטראָגן דעם אָרון פון גאָט דעם האַר פאַר מיין פאָטער דודן, און ווייל דו האָסט זיך געפּלאָגט אין אַלץ וואָס מיין פאָטער האָט זיך געפּלאָגט.

[27] און שלמה האָט פאַרטריבן אֶבְיָתָרן פון זיין אַ כֹּהן צו גאָט; כּדי עס זאָל דערפילט ווערן דאָס וואָרט פון גאָט וואָס ער האָט גערעדט אויף עֵלִיס הויז אין שילוֹ*.

[28] און ווי די הערונג איז אָנגעקומען צו יוֹאָבן—וואָרום יוֹאָב האָט זיך געניגט נאָך אַדוֹנִיָהן, הגם נאָך אַבשָׁלוֹמען האָט ער זיך ניט גענייגט—איז יוֹאָב אַנטלאָפן צום געצעלט פון גאָט, און האָט זיך אָנגענומען אָן די הערנער פון מזבח.

[29] איז אָנגעזאָגט געוואָרן דעם מלך שלמה, אַז יוֹאָב איז אַנטלאָפן צו דעם געצעלט פון גאָט, און אָן איז ער ביים מזבח. און שלמה האָט געשיקט בְּנָיָהוּ דעם זון פון יהוֹיָדָען, אַזוי צו זאָגן: גיי פאַל־צו אויף אים.

[30] איז בְּנָיָהוּ געקומען צו דעם געצעלט פון גאָט, און ער האָט צו אים געזאָגט: אַזוי האָט געזאָגט דער מלך: גיי אַרויס. האָט ער געזאָגט: ניין, נייערט דאָ וועל איך שטאַרבן.

האָט בְּנָיָהוּ געבראַכט דעם מלך אַ תּשובה, אַזוי צו זאָגן: אַזוי האָט גערעדט יוֹאָב, און אַזוי האָט ער מיר געענטפערט. [31] האָט דער מלך צו אים געזאָגט: טו אַזוי ווי ער האָט גערעדט, און פאַל־צו אויף אים; און זאָלסט אים באַגראָבן, און אָפּטאָן דאָס אומזיסט בלוט וואָס יוֹאָב האָט פאַרגאָסן, פון מיר און פון מיין פאָטערס הויז. [32] און זאָל גאָט

*זע שמואל א׳ ב, 30 און ווייטער.

כ וַתֵּשֶׁב לִימִינוֹ׃ וַתֹּאמֶר שְׁאֵלָה אַחַת קְטַנָּה אָנֹכִי שֹׁאֶלֶת
מֵאִתָּךְ אַל־תָּשֶׁב אֶת־פָּנָי וַיֹּאמֶר לָהּ הַמֶּלֶךְ שַׁאֲלִי אִמִּי
כא כִּי לֹא־אָשִׁיב אֶת־פָּנָיִךְ׃ וַתֹּאמֶר יֻתַּן אֶת־אֲבִישַׁג הַשֻּׁנַמִּית
כב לַאֲדֹנִיָּהוּ אָחִיךָ לְאִשָּׁה׃ וַיַּעַן הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה וַיֹּאמֶר לְאִמּוֹ
וְלָמָה אַתְּ שֹׁאֶלֶת אֶת־אֲבִישַׁג הַשֻּׁנַמִּית לַאֲדֹנִיָּהוּ וְשַׁאֲלִי־
לוֹ אֶת־הַמְּלוּכָה כִּי הוּא אָחִי הַגָּדוֹל מִמֶּנִּי וְלוֹ וּלְאֶבְיָתָר
כג הַכֹּהֵן וּלְיוֹאָב בֶּן־צְרוּיָה׃ וַיִּשָּׁבַע הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה
בַּיהוָה לֵאמֹר כֹּה יַעֲשֶׂה־לִּי אֱלֹהִים וְכֹה יוֹסִיף כִּי
כד בְנַפְשׁוֹ דִּבֶּר אֲדֹנִיָּהוּ אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה׃ וְעַתָּה חַי־יְהוָה
אֲשֶׁר הֱכִינַנִי וַיּוֹשִׁיבַנִי עַל־כִּסֵּא דָּוִד אָבִי וַאֲשֶׁר עָשָׂה־
כה לִי בַּיִת כַּאֲשֶׁר דִּבֵּר כִּי הַיּוֹם יוּמַת אֲדֹנִיָּהוּ׃ וַיִּשְׁלַח
הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה בְּיַד בְּנָיָהוּ בֶן־יְהוֹיָדָע וַיִּפְגַּע־בּוֹ וַיָּמֹת׃
כו וּלְאֶבְיָתָר הַכֹּהֵן אָמַר הַמֶּלֶךְ עֲנָתֹת לֵךְ עַל־שָׂדֶיךָ
כִּי אִישׁ מָוֶת אָתָּה וּבַיּוֹם הַזֶּה לֹא אֲמִיתֶךָ כִּי־נָשָׂאתָ
אֶת־אֲרוֹן אֲדֹנָי יְהוִה לִפְנֵי דָּוִד אָבִי וְכִי הִתְעַנִּיתָ בְּכֹל
כז אֲשֶׁר־הִתְעַנָּה אָבִי׃ וַיְגָרֶשׁ שְׁלֹמֹה אֶת־אֶבְיָתָר מִהְיוֹת
כֹּהֵן לַיהוָה לְמַלֵּא אֶת־דְּבַר יְהוָה אֲשֶׁר דִּבֶּר עַל־בֵּית
כח עֵלִי בְּשִׁלֹה׃ וְהַשְּׁמֻעָה בָּאָה עַד־יוֹאָב כִּי יוֹאָב
נָטָה אַחֲרֵי אֲדֹנִיָּה וְאַחֲרֵי אַבְשָׁלוֹם לֹא נָטָה וַיָּנָס יוֹאָב
כט אֶל־אֹהֶל יְהוָה וַיַּחֲזֵק בְּקַרְנוֹת הַמִּזְבֵּחַ׃ וַיֻּגַּד לַמֶּלֶךְ
שְׁלֹמֹה כִּי נָס יוֹאָב אֶל־אֹהֶל יְהוָה וְהִנֵּה אֵצֶל הַמִּזְבֵּחַ
וַיִּשְׁלַח שְׁלֹמֹה אֶת־בְּנָיָהוּ בֶן־יְהוֹיָדָע לֵאמֹר לֵךְ פְּגַע־בּוֹ׃
ל וַיָּבֹא בְנָיָהוּ אֶל־אֹהֶל יְהוָה וַיֹּאמֶר אֵלָיו כֹּה־אָמַר הַמֶּלֶךְ
צֵא וַיֹּאמֶר ׀ לֹא כִּי פֹה אָמוּת וַיָּשֶׁב בְּנָיָהוּ אֶת־הַמֶּלֶךְ
לא דָּבָר לֵאמֹר כֹּה־דִבֶּר יוֹאָב וְכֹה עָנָנִי׃ וַיֹּאמֶר לוֹ הַמֶּלֶךְ
עֲשֵׂה כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר וּפְגַע־בּוֹ וּקְבַרְתּוֹ וַהֲסִירֹתָ ׀ דְּמֵי חִנָּם
לב אֲשֶׁר שָׁפַךְ יוֹאָב מֵעָלַי וּמֵעַל בֵּית אָבִי׃ וְהֵשִׁיב יְהוָה

כד׳ יתיר י

אֶת־דָּמוֹ עַל־רֹאשׁוֹ אֲשֶׁר פָּגַע בִּשְׁנֵי־אֲנָשִׁים צַדִּקִים
וְטֹבִים מִמֶּנּוּ וַיַּהַרְגֵם בַּחֶרֶב וְאָבִי דָוִד לֹא יָדָע אֶת־
אַבְנֵר בֶּן־נֵר שַׂר־צְבָא יִשְׂרָאֵל וְאֶת־עֲמָשָׂא בֶן־יֶתֶר שַׂר־
לג צְבָא יְהוּדָה׃ וְשָׁבוּ דְמֵיהֶם בְּרֹאשׁ יוֹאָב וּבְרֹאשׁ זַרְעוֹ
לְעֹלָם וּלְדָוִד וּלְזַרְעוֹ וּלְבֵיתוֹ וּלְכִסְאוֹ יִהְיֶה שָׁלוֹם עַד־
לד עוֹלָם מֵעִם יְהוָה׃ וַיַּעַל בְּנָיָהוּ בֶּן־יְהוֹיָדָע וַיִּפְגַּע־בּוֹ
לה וַיְמִתֵהוּ וַיִּקָּבֵר בְּבֵיתוֹ בַּמִּדְבָּר׃ וַיִּתֵּן הַמֶּלֶךְ אֶת־בְּנָיָהוּ
בֶן־יְהוֹיָדָע תַּחְתָּיו עַל־הַצָּבָא וְאֶת־צָדוֹק הַכֹּהֵן נָתַן הַמֶּלֶךְ
לו תַּחַת אֶבְיָתָר׃ וַיִּשְׁלַח הַמֶּלֶךְ וַיִּקְרָא לְשִׁמְעִי וַיֹּאמֶר
לוֹ בְּנֵה־לְךָ בַיִת בִּירוּשָׁלַםִ וְיָשַׁבְתָּ שָׁם וְלֹא־תֵצֵא מִשָּׁם
לז אָנֶה וָאָנָה׃ וְהָיָה ׀ בְּיוֹם צֵאתְךָ וְעָבַרְתָּ אֶת־נַחַל קִדְרוֹן
לח יָדֹעַ תֵּדַע כִּי מוֹת תָּמוּת דָּמְךָ יִהְיֶה בְרֹאשֶׁךָ׃ וַיֹּאמֶר
שִׁמְעִי לַמֶּלֶךְ טוֹב הַדָּבָר כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ כֵּן
יַעֲשֶׂה עַבְדֶּךָ וַיֵּשֶׁב שִׁמְעִי בִּירוּשָׁלַםִ יָמִים רַבִּים׃
לט וַיְהִי מִקֵּץ שָׁלֹשׁ שָׁנִים וַיִּבְרְחוּ שְׁנֵי־עֲבָדִים לְשִׁמְעִי אֶל־
אָכִישׁ בֶּן־מַעֲכָה מֶלֶךְ גַּת וַיַּגִּידוּ לְשִׁמְעִי לֵאמֹר הִנֵּה
מ עֲבָדֶיךָ בְּגַת׃ וַיָּקָם שִׁמְעִי וַיַּחֲבֹשׁ אֶת־חֲמֹרוֹ וַיֵּלֶךְ גַּתָה
אֶל־אָכִישׁ לְבַקֵּשׁ אֶת־עֲבָדָיו וַיֵּלֶךְ שִׁמְעִי וַיָּבֵא אֶת־
מא עֲבָדָיו מִגַּת׃ וַיֻּגַּד לִשְׁלֹמֹה כִּי־הָלַךְ שִׁמְעִי מִירוּשָׁלַםִ
מב גַּת וַיָּשֹׁב׃ וַיִּשְׁלַח הַמֶּלֶךְ וַיִּקְרָא לְשִׁמְעִי וַיֹּאמֶר אֵלָיו הֲלוֹא
הִשְׁבַּעְתִּיךָ בַיהוָה וָאָעִד בְּךָ לֵאמֹר בְּיוֹם צֵאתְךָ וְהָלַכְתָּ
אָנֶה וָאָנָה יָדֹעַ תֵּדַע כִּי מוֹת תָּמוּת וַתֹּאמֶר אֵלַי טוֹב
מג הַדָּבָר שָׁמָעְתִּי׃ וּמַדּוּעַ לֹא שָׁמַרְתָּ אֵת שְׁבֻעַת יְהוָה וְאֶת־
מד הַמִּצְוָה אֲשֶׁר־צִוִּיתִי עָלֶיךָ׃ וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ אֶל־שִׁמְעִי אַתָּה
יָדַעְתָּ אֵת כָּל־הָרָעָה אֲשֶׁר יָדַע לְבָבְךָ אֲשֶׁר עָשִׂיתָ לְדָוִד
מה אָבִי וְהֵשִׁיב יְהוָה אֶת־רָעָתְךָ בְּרֹאשֶׁךָ׃ וְהַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה
מו בָּרוּךְ וְכִסֵּא דָוִד יִהְיֶה נָכוֹן לִפְנֵי יְהוָה עַד־עוֹלָם׃ וַיְצַו

לט׳ מ׳ פתח בא״ס

אומקערן זיין בלוט אויף זיין קאָפּ, פֿאַרוואָס ער איז אָנגעפֿאַלן אויף צוויי מענטשן גערעכטערע און בעסערע פֿון אים, און האָט זיי געהרגעט מיטן שווערד, און מיין פֿאָטער דוד האָט ניט געוווּסט: אַבֿנֵר דעם זון פֿון נֵרן, דעם חיל־פֿירער פֿון ישׂראל, און עֲמָשָׂא דעם זון פֿון יֶתֶרן, דעם חיל־פֿירער פֿון יהודה. 33 און זייער בלוט זאָל זיך אומקערן אויפֿן קאָפּ פֿון יוֹאָבֿן, און אויפֿן קאָפּ פֿון זיין זאָמען אויף אייבּיק; און צו דודן און צו זיין זאָמען, און צו זיין הויז און צו זיין טראָן, זאָל זיין פֿריד אויף אייבּיק פֿון גאָט.

34 איז אַרויפֿגעגאַנגען בְּנָיָהו דער זון פֿון יהוֹיָדָען, און ער איז צוגעפֿאַלן אויף אים, און האָט אים געטייט. און ער איז באַגראָבּן געוואָרן אין זיין היים אין מדבּר.

35 און דער מלך האָט אויפֿגעזעצט בְּנָיָהו דעם זון פֿון יהוֹיָדָען אויף זיין אָרט איבּערן חיל; און צָדוֹק דעם כֹּהן האָט דער מלך אויפֿגעזעצט אויף אֶבְיָתָרס אָרט.

36 און דער מלך האָט געשיקט און האָט גערופֿן שִׁמְעִין, און האָט צו אים געזאָגט: בּוי דיר אַ הויז אין ירוּשָׁלַיִם, און זאָלסט דאָרטן זיצן, און זאָלסט פֿון דאָרטן ניט אַרויסגיין אין ערגעץ. 37 און עס וועט זיין, אין דעם טאָג וואָס דו גייסט אַרויס, און וועסט אַריבּערגיין דעם טייך קִדרוֹן, וויסן זאָלסטו וויסן זיין, אַז שטאַרבּן וועסטו שטאַרבּן; דיין בלוט וועט זיין אויף דיין קאָפּ. 38 האָט שִׁמְעִי געזאָגט צום מלך: גוט איז דאָס וואָרט; אַזוי ווי מיין האַר דער מלך האָט גערעדט, אַזוי וועט דיין קנעכט טאָן.

און שִׁמְעִי איז געזעסן אין ירוּשָׁלַיִם פֿיל טעג. 39 אָבֿער עס איז געווען צום סָוף פֿון דריי יאָר, זיינען צוויי קנעכט פֿון שִׁמְעִין אַנטלאָפֿן צו אָכִיש דעם זון פֿון מַעֲכָהן, דעם מלך פֿון גַת, און מע האָט אָנגעזאָגט שִׁמְעִין, אַזוי צו זאָגן: זע, דיינע קנעכט זיינען אין גַת. 40 איז אויפֿגעשטאַנען שִׁמְעִי, און האָט אָנגעזאָטלט זיין אייזל, און איז אַוועק קיין גַת צו אָכִישן זוכן זיינע קנעכט. און שִׁמְעִי איז געגאַנגען און האָט געבּראַכט זיינע קנעכט פֿון גַת.

41 איז אָנגעזאָגט געוואָרן שלמהן, אַז שִׁמְעִי איז געגאַנגען פֿון ירוּשָׁלַיִם קיין גַת, און האָט זיך אומגעקערט. 42 און דער מלך האָט געשיקט און האָט גערופֿן שִׁמְעִין, און האָט צו אים געזאָגט: האָבּ איך דיך ניט באַשוואָרן בּיי גאָט, און דיך געוואָרנט, אַזוי צו זאָגן: אין דעם טאָג וואָס דו גייסט אַרויס, און וועסט גיין ערגעץ ווו, וויסן זאָלסטו וויסן זיין, אַז שטאַרבּן וועסטו שטאַרבּן? און דו האָסט צו מיר געזאָגט: גוט איז דאָס וואָרט; איך האָבּ געהערט. 43 היינט פֿאַרוואָס האָסטו ניט געהיט די שבֿועה פֿון גאָט, און דעם בּאַפֿעל וואָס איך האָבּ דיר בּאַפֿוילן? 44 אויך האָט דער מלך געזאָגט צו שִׁמְעִין: דו ווייסט אַלדאָס בּייז וואָס דיין האַרץ האָט געוווּסט אַז דו טוסט צו מיין פֿאָטער דודן; דרום זאָל גאָט אומקערן דיין בּייז אויף דיין קאָפּ; 45 און דער מלך שלמה זאָל זיין געבּענטשט, און דער טראָן פֿון דוד זאָל זיין פֿעסט פֿאַר גאָט אויף אייבּיק.

[46] און דער מלך האָט באַפוילן בְּנָיָהוּ דעם זון פון יְהוֹיָדָען, און ער איז אַרויסגעגאַנגען, און איז צוגעפאַלן אויף אים, און ער איז געשטאָרבן.

און די מלוכה איז געווען באַפעסטיקט אין דער האַנט פון שלמהן.

ג [1] און שלמה האָט זיך מתחתן געווען מיט פַּרעה דעם מלך פון מִצרַיִם, און ער האָט גענומען פַּרעהס טאָכטער, און האָט זי געבראַכט אין דוד־שטאָט, ביז ער האָט געענדיקט בויען זיין הויז, און דאָס הויז פון גאָט, און די מויער פון ירושָלַיִם רונד אַרום.

[2] אָבער דאָס פאָלק האָט געשלאַכט אויף די בָּמות, וואָרום אַ הויז צו דעם נאָמען פון גאָט איז ניט געבויט גע־וועון ביז יענע טעג. [3] און שלמה האָט ליב געהאַט גאָט, צו גיין אין די געזעצן פון זיין פאָטער דודן; נאָר ער האָט געשלאַכט און גערייכערט אויף די בָּמות.

[4] און דער מלך איז געגאַנגען קיין גִבעון דאָרטן צו שלאַכטן, וואָרום דאָרטן איז געווען די גרויסע בָּמָה. טויזנט בראַנדאָפּפער פלעגט שלמה אויפבּרענגען אויף יענעם מזבח.

[5] אין גִבעון האָט זיך גאָט באַוויזן צו שלמהן אין אַ חלום פון דער נאַכט, און גאָט האָט געזאָגט: בעט וואָס איך זאָל דיר געבן. [6] האָט שלמה געזאָגט: דו האָסט גע־טאָן מיט דיין קנעכט, מיין פאָטער דודן, גרויס חסד, אַזוי ווי ער איז געגאַנגען פאַר דיר מיט אמת און מיט גערעכטיקייט און מיט רעכטפאַרטיקייט פון האַרצן קעגן דיר; און האָסט אים געהיט דעמדאָזיקן גרויסן חסד, און האָסט אים געגעבן אַ זון וואָס זיצט אויף זיין טראָן אַזוי ווי היינטיקן טאָג. [7] און אַצונד, יהוה מיין גאָט, דו האָסט געמאַכט דיין קנעכט פאַר אַ מלך אויף דעם אָרט פון מיין פאָטער דודן, און איך בין אַ קליין יינגל, איך ווייס ניט ווי אויס און ווי איין. [8] און דיין קנעכט איז אין מיטן פון דיין פאָלק וואָס דו האָסט אויסדערוויילט, אַ גרויס פאָלק וואָס קען ניט געציילט און ניט באַרעכנט ווערן פון פילקייט. [9] דרום זאָלסטו געבן דיין קנעכט אַ פאַרשטאַנדיק האַרץ, צו משפטן דיין פאָלק, צו דערקענען צווישן גוטס און שלעכטס, וואָרום ווער קען משפטן דאָסדאָזיקע גרויסע פאָלק דיינס?

[10] און די זאַך איז וווילגעפעלן אין די אויגן פון גאָט, וואָס שלמה האָט געבעטן דידאָזיקע זאַך. [11] און גאָט האָט צו אים געזאָגט: ווייל דו האָסט געבעטן דידאָזיקע זאַך, און ניט דו האָסט דיר געבעטן פיל טעג, און ניט דו האָסט דיר געבעטן עשירות, און ניט דו האָסט געבעטן דאָס לעבן פון דיינע פיינט, נייערט האָסט דיר געבעטן שכל צו פאַרשטיין אַ משפט, [12] אָט האָב איך געטאָן לויט דיין וואָרט: זע, איך האָב דיר געגעבן אַ קלוג און פאַרשטאַנדיק האַרץ, אַז אַזאַ ווי דו איז ניט געווען פאַר דיר, און נאָך דיר וועט ניט אויפשטיין אַזאַ ווי דו. [13] און אויך וואָס דו האָסט ניט געבעטן

הַמֶּלֶךְ אֶת־בְּנָיָהוּ בֶּן־יְהוֹיָדָע וַיֵּצֵא וַיִּפְגַּע־בּוֹ וַיָּמֹת וְהַמַּמְלָכָה
נָכוֹנָה בְּיַד־שְׁלֹמֹה׃

ג

א וַיִּתְחַתֵּן שְׁלֹמֹה אֶת־פַּרְעֹה מֶלֶךְ מִצְרָיִם וַיִּקַּח אֶת־בַּת־
פַּרְעֹה וַיְבִיאֶהָ אֶל־עִיר דָּוִד עַד כַּלֹּתוֹ לִבְנוֹת אֶת־בֵּיתוֹ
ב וְאֶת־בֵּית יְהוָה וְאֶת־חוֹמַת יְרוּשָׁלַםִ סָבִיב׃ רַק הָעָם
מְזַבְּחִים בַּבָּמוֹת כִּי לֹא־נִבְנָה בַיִת לְשֵׁם יְהוָה עַד הַיָּמִים
ג הָהֵם׃ וַיֶּאֱהַב שְׁלֹמֹה אֶת־יְהוָה לָלֶכֶת בְּחֻקּוֹת דָּוִד
ד אָבִיו רַק בַּבָּמוֹת הוּא מְזַבֵּחַ וּמַקְטִיר׃ וַיֵּלֶךְ הַמֶּלֶךְ
גִּבְעֹנָה לִזְבֹּחַ שָׁם כִּי־הִיא הַבָּמָה הַגְּדוֹלָה אֶלֶף עֹלוֹת
ה יַעֲלֶה שְׁלֹמֹה עַל הַמִּזְבֵּחַ הַהוּא׃ בְּגִבְעוֹן נִרְאָה יְהוָה
אֶל־שְׁלֹמֹה בַּחֲלוֹם הַלָּיְלָה וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים שְׁאַל מָה
ו אֶתֶּן־לָךְ׃ וַיֹּאמֶר שְׁלֹמֹה אַתָּה עָשִׂיתָ עִם־עַבְדְּךָ דָוִד אָבִי
חֶסֶד גָּדוֹל כַּאֲשֶׁר הָלַךְ לְפָנֶיךָ בֶּאֱמֶת וּבִצְדָקָה וּבְיִשְׁרַת
לֵבָב עִמָּךְ וַתִּשְׁמָר־לוֹ אֶת־הַחֶסֶד הַגָּדוֹל הַזֶּה וַתִּתֶּן־לוֹ
ז בֵן יֹשֵׁב עַל־כִּסְאוֹ כַּיּוֹם הַזֶּה׃ וְעַתָּה יְהוָה אֱלֹהָי אַתָּה
הִמְלַכְתָּ אֶת־עַבְדְּךָ תַּחַת דָּוִד אָבִי וְאָנֹכִי נַעַר קָטֹן לֹא
ח אֵדַע צֵאת וָבֹא׃ וְעַבְדְּךָ בְּתוֹךְ עַמְּךָ אֲשֶׁר בָּחָרְתָּ עַם־
ט רָב אֲשֶׁר לֹא־יִמָּנֶה וְלֹא יִסָּפֵר מֵרֹב׃ וְנָתַתָּ לְעַבְדְּךָ לֵב
שֹׁמֵעַ לִשְׁפֹּט אֶת־עַמְּךָ לְהָבִין בֵּין־טוֹב לְרָע כִּי מִי יוּכַל
י לִשְׁפֹּט אֶת־עַמְּךָ הַכָּבֵד הַזֶּה׃ וַיִּיטַב הַדָּבָר בְּעֵינֵי אֲדֹנָי
יא כִּי שָׁאַל שְׁלֹמֹה אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה׃ וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֵלָיו
יַעַן אֲשֶׁר שָׁאַלְתָּ אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה וְלֹא־שָׁאַלְתָּ לְּךָ יָמִים
רַבִּים וְלֹא־שָׁאַלְתָּ לְּךָ עֹשֶׁר וְלֹא שָׁאַלְתָּ נֶפֶשׁ אֹיְבֶיךָ
יב וְשָׁאַלְתָּ לְּךָ הָבִין לִשְׁמֹעַ מִשְׁפָּט׃ הִנֵּה עָשִׂיתִי כִּדְבָרֶיךָ
הִנֵּה ׀ נָתַתִּי לְךָ לֵב חָכָם וְנָבוֹן אֲשֶׁר כָּמוֹךָ לֹא־הָיָה
יג לְפָנֶיךָ וְאַחֲרֶיךָ לֹא־יָקוּם כָּמוֹךָ׃ וְגַם אֲשֶׁר לֹא־שָׁאַלְתָּ

ו׳ קמץ בז״ק   יב׳ למדנחאי כדברך

נתתי לך גם־עשר גם־כבוד אשר לא־היה כמוך איש
במלכים כל־ימיך׃ ואם ׀ תלך בדרכי לשמר חקי ומצותי יד
כאשר הלך דויד אביך והארכתי את־ימיך׃ ׳ויקץ טו
שלמה והנה חלום ויבוא ירושלם ויעמד ׀ לפני ׀ ארון
ברית־אדני ויעל עלות ויעש שלמים ויעש משתה לכל־
עבדיו׃ אז תבאנה שתים נשים זנות אל־המלך טז
ותעמדנה לפניו׃ ותאמר האשה האחת בי אדני אני יז
והאשה הזאת ישבת בבית אחד ואלד עמה בבית׃ ויהי יח
ביום השלישי ללדתי ותלד גם־האשה הזאת ואנחנו יחדו
אין־זר אתנו בבית זולתי שתים־אנחנו בבית׃ וימת בן־ יט
האשה הזאת לילה אשר שכבה עליו׃ ותקם בתוך כ
הלילה ותקח את־בני מאצלי ואמתך ישנה ותשכיבהו
בחיקה ואת־בנה המת השכיבה בחיקי׃ ואקם בבקר כא
להיניק את־בני והנה־מת ואתבונן אליו בבקר והנה
לא־היה בני אשר ילדתי׃ ותאמר האשה האחרת כב
לא כי בני החי ובנך המת וזאת אמרת לא כי בנך המת
ובני החי ותדברנה לפני המלך׃ ויאמר המלך זאת כג
אמרת זה־בני החי ובנך המת וזאת אמרת לא כי בנך
המת ובני החי׃ ויאמר המלך קחו לי־חרב ויבאו החרב כד
לפני המלך׃ ויאמר המלך גזרו את־הילד החי לשנים כה
ותנו את־החצי לאחת ואת־החצי לאחת׃ ותאמר האשה כו
אשר־בנה החי אל־המלך כי־נכמרו רחמיה על־בנה
ותאמר ׀ בי אדני תנו־לה את־הילוד החי והמת אל־
תמיתהו וזאת אמרת גם־לי גם־לך לא יהיה גזרו׃ ויען כז
המלך ויאמר תנו־לה את־הילוד החי והמת לא תמיתהו
היא אמו׃ וישמעו כל־ישראל את־המשפט אשר שפט כח

ט׳ו הפטרת מקץ

האָב איך דיר געגעבן: אי עושר אי כבוד אַלע דיינע טעג, אַז קיינער אַזאַ ווי דו איז ניט געווען צווישן די מלכים. [14] און אַז דו וועסט גיין אין מיינע וועגן צו היטן מיינע געזעצן און מיינע געבאָט, אַזוי ווי דיין פאָטער דוד איז געגאַנגען, וועל איך דערלענגערן דיינע טעג.

[15] האָט זיך אויפגעכאַפּט שלמה, ערשט עס איז אַ חלום. און ער איז געקומען קיין ירושלים, און האָט זיך געשטעלט פאַר דעם אָרון פון גאָטס בונד, און ער האָט אויפגעבראַכט בראַנדאָפּפער, און געמאַכט פרידאָפּפער, און געמאַכט אַ מאָלצייט פאַר אַלע זיינע קנעכט.

[16] דענסמאָל זיינען געקומען צוויי פרויען זונות צו דעם מלך, און זיי האָבן זיך געשטעלט פאַר אים. [17] און איין פרוי האָט געזאָגט: איך בעט דיך, מיין האַר, איך און דידאָזיקע פרוי וווינען אין איין הויז, און איך האָב געבאָרן מיט איר אין הויז. [18] און עס איז געווען אויפן דריטן טאָג נאָך מיין געבערן, האָט אויך דידאָזיקע פרוי געבאָרן; און מיר זיינען געווען זאַלבענאַנד, קיין פרעמדער איז מיט אונדז ניט געווען אין הויז; בלויז מיר צוויי זיינען געווען אין הויז. [19] איז געשטאָרבן דאָס קינד פון דערדאָזיקער פרוי ביי נאַכט, ווייל זי איז געלעגן אויף אים. [20] איז זי אויפגעשטאַנען אין מיטן נאַכט, און האָט אַוועקגענומען מיין זון פון לעבן מיר, בעת דיין דינסט איז געשלאָפן, און זי האָט אים געלייגט אין איר בוזעם, און איר טויטן זון האָט זי געלייגט אין מיין בוזעם. [21] און איך בין אויפגעשטאַנען אין דער פרי אָנצוזייגן מיין זון, ערשט ער איז טויט; אָבער אַז איך האָב אים באַטראַכט אין דער פרי, ערשט דאָס איז ניט געווען מיין זון וואָס איך האָב געבאָרן.

[22] האָט די אַנדער פרוי געזאָגט: ניין, נייערט מיין זון איז דער לעבעדיקער, און דיין זון דער טויטער. און די זאָגט: ניין, נייערט דיין זון איז דער טויטער, און מיין זון דער לעבעדיקער. און זיי האָבן געטענהט פאַרן מלך.

[23] האָט דער מלך געזאָגט: די זאָגט: דאָס איז מיין זון דער לעבעדיקער, און דיין זון דער טויטער; און די זאָגט: ניין, נייערט דיין זון איז דער טויטער, און מיין זון דער לעבעדיקער. [24] און דער מלך האָט געזאָגט: ברענגט מיר אַ שווערד. האָט מען געבראַכט אַ שווערד פאַרן מלך. [25] האָט דער מלך געזאָגט: צעשניידט דאָס לעבעדיקע קינד אין צווייען, און גיט אַ העלפט צו איינער, און אַ העלפט צו דער אַנדערער.

[26] האָט גערעדט די פרוי וואָס איר זון איז געווען דער לעבעדיקער, צום מלך—וואָרום דאָס האַרץ האָט איר פאַרקלעמט אויף איר זון—און זי האָט געזאָגט: איך בעט דיך, מיין האַר, גיט איר דאָס לעבעדיקע קינד, נאָר טייטן זאָלט איר עס ניט טייטן. און יענע זאָגט: ניט מיר און ניט דיר זאָל עס געהערן; שניידט!

[27] האָט זיך אָפּגערופן דער מלך און געזאָגט: גיט איר דאָס לעבעדיקע קינד, און טייטן זאָלט איר עס ניט טייטן; זי איז זיין מוטער.

[28] און גאַנץ ישראל האָבן געהערט דעם משפט וואָס דער מלך האָט געמשפט, און זיי האָבן מורא געהאַט פאַרן

הַמֶּלֶךְ וַיִּרְאוּ מִפְּנֵי הַמֶּלֶךְ כִּי רָאוּ כִּי־חָכְמַת אֱלֹהִים
בְּקִרְבּוֹ לַעֲשׂוֹת מִשְׁפָּט׃

ד

א ב וַיְהִי הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה מֶלֶךְ עַל־כָּל־יִשְׂרָאֵל׃ וְאֵלֶּה
ג הַשָּׂרִים אֲשֶׁר־לוֹ עֲזַרְיָהוּ בֶן־צָדוֹק הַכֹּהֵן׃ אֱלִיחֹרֶף
וַאֲחִיָּה בְּנֵי שִׁישָׁא סֹפְרִים יְהוֹשָׁפָט בֶּן־אֲחִילוּד הַמַּזְכִּיר׃
ד וּבְנָיָהוּ בֶּן־יְהוֹיָדָע עַל־הַצָּבָא וְצָדוֹק וְאֶבְיָתָר כֹּהֲנִים׃
ה וַעֲזַרְיָהוּ בֶן־נָתָן עַל־הַנִּצָּבִים וְזָבוּד בֶּן־נָתָן כֹּהֵן רֵעֶה
ו הַמֶּלֶךְ׃ וַאֲחִישָׁר עַל־הַבָּיִת וַאֲדֹנִירָם בֶּן־עַבְדָּא עַל־הַמַּס׃
ז וְלִשְׁלֹמֹה שְׁנֵים־עָשָׂר נִצָּבִים עַל־כָּל־יִשְׂרָאֵל וְכִלְכְּלוּ
אֶת־הַמֶּלֶךְ וְאֶת־בֵּיתוֹ חֹדֶשׁ בַּשָּׁנָה יִהְיֶה עַל־אֶחָד לְכַלְכֵּל׃
ח ט וְאֵלֶּה שְׁמוֹתָם בֶּן־חוּר בְּהַר אֶפְרָיִם׃ בֶּן־דֶּקֶר בְּמָקַץ
י וּבְשַׁעַלְבִים וּבֵית שָׁמֶשׁ וְאֵילוֹן בֵּית חָנָן׃ בֶּן־חֶסֶד בָּאֲרֻבּוֹת
יא לוֹ שֹׂכֹה וְכָל־אֶרֶץ חֵפֶר׃ בֶּן־אֲבִינָדָב כָּל־נָפַת דֹּאר טָפַת
יב בַּת־שְׁלֹמֹה הָיְתָה לּוֹ לְאִשָּׁה׃ בַּעֲנָא בֶּן־אֲחִילוּד
תַּעְנַךְ וּמְגִדּוֹ וְכָל־בֵּית שְׁאָן אֲשֶׁר אֵצֶל צָרְתַנָה מִתַּחַת
לְיִזְרְעֶאל מִבֵּית שְׁאָן עַד אָבֵל מְחוֹלָה עַד מֵעֵבֶר לְיָקְמְעָם׃
יג בֶּן־גֶּבֶר בְּרָמֹת גִּלְעָד לוֹ חַוֹּת יָאִיר בֶּן־מְנַשֶּׁה אֲשֶׁר
בַּגִּלְעָד לוֹ חֶבֶל אַרְגֹּב אֲשֶׁר בַּבָּשָׁן שִׁשִּׁים עָרִים גְּדֹלוֹת
יד חוֹמָה וּבְרִיחַ נְחֹשֶׁת׃ אֲחִינָדָב בֶּן־עִדֹּא מַחֲנָיְמָה׃
טו אֲחִימַעַץ בְּנַפְתָּלִי גַּם־הוּא לָקַח אֶת־בָּשְׂמַת בַּת־
טז שְׁלֹמֹה לְאִשָּׁה׃ בַּעֲנָא בֶּן־חוּשָׁי בְּאָשֵׁר וּבְעָלוֹת׃
יז יח יְהוֹשָׁפָט בֶּן־פָּרוּחַ בְּיִשָּׂשכָר׃ שִׁמְעִי בֶן־
יט אֵלָא בְּבִנְיָמִן׃ גֶּבֶר בֶּן־אֻרִי בְּאֶרֶץ גִּלְעָד אֶרֶץ
סִיחוֹן ׀ מֶלֶךְ הָאֱמֹרִי וְעֹג מֶלֶךְ הַבָּשָׁן וּנְצִיב אֶחָד אֲשֶׁר
כ בָּאָרֶץ׃ יְהוּדָה וְיִשְׂרָאֵל רַבִּים כַּחוֹל אֲשֶׁר־עַל־הַיָּם לָרֹב
אֹכְלִים וְשֹׁתִים וּשְׂמֵחִים׃

א׳ עד כאן ו׳ פתח בס״פ ז׳ האחד קרי טז׳ קמץ בז״ק

מֶלך, וואָרום זיי האָבן געזען אַז גאָטס חכמה איז אין אים צו טאָן גערעכטיקייט.

ד 1 און דער מלך שלמה איז געווען מלך איבער גאַנץ ישראל.

2 און דאָס זיינען די האַרן וואָס ער האָט געהאַט: עֲזַרְיָהו דער זון פון צָדוקן, דער כֹּהן; 3 אֱליחוֹרֶף און אַחִיָה, די זין פון שישאָן, שרייבערס; יהוֹשָפָט דער זון פון אַחילודן, דער דערמאָנער; 4 און בְּנָיָהו דער זון פון יהוֹיָדָען, איבערן חיל; און צָדוק און אֶביָתָר, כֹּהנים; 5 און עֲזַרְיָהו דער זון פון נָתָנען, איבער די געשטעלטעא; און זָבוּד דער זון פון נָתָנען, אַן אויבערמאַן, דעם מלכס חבר; 6 און אַחישָר, איבערן פּאַלאַץ; און אַדוֹנירָם דער זון פון עַבדאָן, איבערן צינז.

7 און שלמה האָט געהאַט צוועלף געשטעלטע איבער גאַנץ ישראל, און זיי פלעגן אויסהאַלטן דעם מלך און זיין הויז; אַ חודש אין יאָר פלעגט איטלעכער דאַרפן אויסהאַלטן. 8 און דאָס זיינען זייערע נעמען: דער זון פון חורן, אין דעם געבערג פון אפרים. 9 דער זון פון דֶקֶרן, אין מָקַץ, און אין שַעַלבים, און בֵּית־שֶמֶש, און אֵילוֹן־בֵּית־חָנָן. 10 דער זון פון חֶסֶדן, אין אַרוּבּוֹת; אונטער אים איז געווען שוכו, און דאָס גאַנצע לאַנד חֵפֶר. 11 דער זון פון אַבינָדָבן, אין דער גאַנצער געגנט פון דור; ער האָט גע־האַט טָפַת די טאָכטער פון שלמהן פאַר אַ ווייב. 12 בַּעֲנָא דער זון פון אַחילודן, אין תַּעֲנַך, און מגדו, און גאַנץ בֵּית־שְאָן וואָס לעבן צָרְתָן אונטער יִזְרְעֶאל, פון בֵּית־שְאָן ביז אָבֵל־מחולָה, ביז פון יענער זייט יָקְמְעָם. 13 דער זון פון גֶבֶרן, אין רָמוֹת־גִלְעָד; אונטער אים זיינען געווען די דערפער פון יָאיר דעם זון פון מנשהן, וואָס אין גִלְעָד; אונטער אים איז געווען די געגנט פון אַרגוב וואָס אין בָּשָן, זעכציק גרויסע שטעט מיט מויערן און קופּערנע ריגלען. 14 אַחינָדָב דער זון פון עִדאָן, אין מַחֲנַיִם. 15 אַחימַעַץ, אין נפתלי; ער אויך האָט גענומען בָּשְׂמַת די טאָכטער פון שלמהן פאַר אַ ווייב. 16 בַּעֲנָא דער זון פון חושַין, אין אָשר, און בְּעָלוֹת. 17 יהוֹשָפָט דער זון פון פָּרוּחַן, אין יִששָכָר. 18 שִמְעִי דער זון פון אֵלאָן אין בנימין. 19 גֶבֶר דער זון פון אורין, אין לאַנד גִלְעָד, דעם לאַנד פון סיחון דעם מלך פון אֱמורי, און פון עוג דעם מלך פון בָּשָן. און איין געשטעלטער וואָס איבערן [גאַנצן] לאַנד.

20 יהודה און ישראל זיינען געווען אַזוי ווי דער זאַמד וואָס ביים ים אין פילקייט. זיי האָבן געגעסן און געטרונקען און געווען פריילעך.

א זע פסוק 7.

ה

וּשְׁלֹמֹה הָיָה מוֹשֵׁל בְּכָל־הַמַּמְלָכוֹת מִן־הַנָּהָר אֶרֶץ א
פְּלִשְׁתִּים וְעַד גְּבוּל מִצְרָיִם מַגִּשִׁים מִנְחָה וְעֹבְדִים אֶת־
שְׁלֹמֹה כָּל־יְמֵי חַיָּיו׃ וַיְהִי לֶחֶם־שְׁלֹמֹה לְיוֹם אֶחָד ב
שְׁלֹשִׁים כֹּר סֹלֶת וְשִׁשִּׁים כֹּר קָמַח׃ עֲשָׂרָה בָקָר בְּרִאִים ג
וְעֶשְׂרִים בָּקָר רְעִי וּמֵאָה צֹאן לְבַד מֵאַיָּל וּצְבִי וְיַחְמוּר
וּבַרְבֻּרִים אֲבוּסִים׃ כִּי־הוּא רֹדֶה ׀ בְּכָל־עֵבֶר הַנָּהָר ד
מִתִּפְסַח וְעַד־עַזָּה בְּכָל־מַלְכֵי עֵבֶר הַנָּהָר וְשָׁלוֹם הָיָה
לוֹ מִכָּל־עֲבָרָיו מִסָּבִיב׃ וַיֵּשֶׁב יְהוּדָה וְיִשְׂרָאֵל לָבֶטַח ה
אִישׁ תַּחַת גַּפְנוֹ וְתַחַת תְּאֵנָתוֹ מִדָּן וְעַד־בְּאֵר שָׁבַע כֹּל
יְמֵי שְׁלֹמֹה׃ וַיְהִי לִשְׁלֹמֹה אַרְבָּעִים אֶלֶף אֻרְוֹת ו
סוּסִים לְמֶרְכָּבוֹ וּשְׁנֵים־עָשָׂר אֶלֶף פָּרָשִׁים׃ וְכִלְכְּלוּ ז
הַנִּצָּבִים הָאֵלֶּה אֶת־הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה וְאֵת כָּל־הַקָּרֵב אֶל־
שֻׁלְחַן הַמֶּלֶךְ־שְׁלֹמֹה אִישׁ חָדְשׁוֹ לֹא יְעַדְּרוּ דָּבָר׃
וְהַשְּׂעֹרִים וְהַתֶּבֶן לַסּוּסִים וְלָרֶכֶשׁ יָבִאוּ אֶל־הַמָּקוֹם ח
אֲשֶׁר יִהְיֶה־שָּׁם אִישׁ כְּמִשְׁפָּטוֹ׃ וַיִּתֵּן אֱלֹהִים חָכְמָה ט
לִשְׁלֹמֹה וּתְבוּנָה הַרְבֵּה מְאֹד וְרֹחַב לֵב כַּחוֹל אֲשֶׁר עַל־
שְׂפַת הַיָּם׃ וַתֵּרֶב חָכְמַת שְׁלֹמֹה מֵחָכְמַת כָּל־בְּנֵי־קֶדֶם י
וּמִכֹּל חָכְמַת מִצְרָיִם׃ וַיֶּחְכַּם מִכָּל־הָאָדָם מֵאֵיתָן הָאֶזְרָחִי יא
וְהֵימָן וְכַלְכֹּל וְדַרְדַּע בְּנֵי מָחוֹל וַיְהִי־שְׁמוֹ בְכָל־הַגּוֹיִם
סָבִיב׃ וַיְדַבֵּר שְׁלֹשֶׁת אֲלָפִים מָשָׁל וַיְהִי שִׁירוֹ חֲמִשָּׁה יב
וָאָלֶף׃ וַיְדַבֵּר עַל־הָעֵצִים מִן־הָאֶרֶז אֲשֶׁר בַּלְּבָנוֹן וְעַד יג
הָאֵזוֹב אֲשֶׁר יֹצֵא בַּקִּיר וַיְדַבֵּר עַל־הַבְּהֵמָה וְעַל־הָעוֹף
וְעַל־הָרֶמֶשׂ וְעַל־הַדָּגִים׃ וַיָּבֹאוּ מִכָּל־הָעַמִּים לִשְׁמֹעַ אֵת יד
חָכְמַת שְׁלֹמֹה מֵאֵת כָּל־מַלְכֵי הָאָרֶץ אֲשֶׁר שָׁמְעוּ אֶת־
חָכְמָתוֹ׃ וַיִּשְׁלַח חִירָם מֶלֶךְ־צוֹר אֶת־עֲבָדָיו אֶל־ טו
שְׁלֹמֹה כִּי שָׁמַע כִּי אֹתוֹ מָשְׁחוּ לְמֶלֶךְ תַּחַת אָבִיהוּ כִּי
אֹהֵב הָיָה חִירָם לְדָוִד כָּל־הַיָּמִים׃ וַיִּשְׁלַח שְׁלֹמֹה טז

ה [1] און שלמה האָט געוועלטיקט איבער אַלע קיניגרײַכן, פֿון דעם טײַך[א] ביז דעם לאַנד פֿון די פּלשתּים, און ביז דעם געמאַרק פֿון מִצרַיִם. זיי האָבן געבראַכט אָפּגאָב, און געדינט דעם מלך שלמה אַלע טעג פֿון זײַן לעבן.

[2] און די שפּײַזונג פֿון שלמהן פֿאַר איין טאָג איז געווען דרײַסיק כּור זעמלמעל, און זעכציק כּור גראָבע מעל, [3] צען פֿעטע רינדער, און צוואַנציק רינדער פֿון דער פּיטער, און הונדערט שאָף, אַחוץ הינדן, און הירשן, און דאַמהירשן, און געשטאָפּטע קאַפּהענער. [4] וואָרום ער האָט געוועלטיקט איבער גאַנץ דער זײַט טײַך, פֿון תִּפְסַח און ביז עַזָּה, איבער אַלע מלכים פֿון דער זײַט טײַך; און ער האָט געהאַט שלום פֿון אַלע זײַנע זײַטן רונד אַרום. [5] און יהודה און ישׂראל זײַנען געזעסן אין זיכערקייט, איטלעכער אונטער זײַן ווײַנשטאָק און אונטער זײַן פֿײַגנבוים, פֿון דָן און ביז בְּאֵר־שֶׁבַע, אַלע טעג פֿון שלמהן.

[6] און שלמה האָט געהאַט פֿערציק טויזנט שטאַלן פֿערד פֿאַר זײַנע רײַטוועגן, און צוועלף טויזנט רײַטער. [7] און יענע געשטעלטע פֿלעגן אויסהאַלטן דעם מלך שלמה, און איטלעכן וואָס גענענט צום טיש פֿון מלך שלמה, איטלעכער אין זײַן חודש; זיי פֿלעגן ניט פֿאַרפֿעלן קיין זאַך. [8] אויך גערשטן און שטרוי פֿאַר די פֿערד און פֿאַר די יאָגפֿערד פֿלעגן זיי ברענגען אין דעם אָרט וווּהין עס האָט געהערט, איטלעכער לויט ווי ער האָט געדאַרפֿט.

[9] און גאָט האָט געגעבן שלמהן חכמה און פֿאַרשטאַנדיקייט זייער פֿיל, און ברייטקייט פֿון גײַסט אַזוי ווי דער זאַמד וואָס אויפֿן ברעג פֿון ים. [10] און שלמהס חכמה איז געווען גרעסער פֿון דער חכמה פֿון אַלע קינדער פֿון מזרח, און פֿון אַלדער חכמה פֿון מִצרַיִם. [11] און ער איז געווען קליגער פֿון אַלע מענטשן, פֿון אֵיתָן דעם אֶזְרָחִי, און הֵימָן, און כַּלכּול, און דַרדַע, די זין פֿון מָחולן. און ער האָט געהאַט אַ שם צווישן אַלע פֿעלקער רונד אַרום. [12] און ער האָט גערעדט דרײַ טויזנט משלים, און זײַנע לידער זײַנען געווען טויזנט מיט פֿינף. [13] און ער האָט גערעדט איבער ביימער, פֿון דעם צעדער וואָס אין לבָנון און ביז דעם אֵזוב וואָס וואַקסט אַרויס פֿון וואַנט. און ער האָט גערעדט איבער בהמות, און איבער פֿייגלען, און איבער שרצים, און איבער פֿישן. [14] און פֿון אַלע אומות איז מען געקומען הערן שלמהס חכמה—פֿון אַלע מלכים פֿון דער ערד וואָס האָבן געהערט פֿון זײַן חכמה.

[15] און חירָם דער מלך פֿון צור האָט געשיקט זײַנע קנעכט צו שלמהן, וואָרום ער האָט געהערט אַז מע האָט אים געזאַלבט פֿאַר אַ מלך אויף זײַן פֿאָטערס אָרט; ווײַל אַ גוטער פֿרײַנט איז חירָם געווען דודן אַלע טעג.

[א] פּרָת.

יז אֶל־חִירָם לֵאמֹר׃ אַתָּה יָדַעְתָּ אֶת־דָּוִד אָבִי כִּי לֹא יָכֹל
לִבְנוֹת בַּיִת לְשֵׁם יְהוָה אֱלֹהָיו מִפְּנֵי הַמִּלְחָמָה אֲשֶׁר
יח סְבָבֻהוּ עַד תֵּת־יְהוָה אֹתָם תַּחַת כַּפּוֹת רַגְלָו׃ וְעַתָּה
הֵנִיחַ יְהוָה אֱלֹהַי לִי מִסָּבִיב אֵין שָׂטָן וְאֵין פֶּגַע רָע׃
יט וְהִנְנִי אֹמֵר לִבְנוֹת בַּיִת לְשֵׁם יְהוָה אֱלֹהָי כַּאֲשֶׁר ׀ דִּבֶּר
יְהוָה אֶל־דָּוִד אָבִי לֵאמֹר בִּנְךָ אֲשֶׁר אֶתֵּן תַּחְתֶּיךָ עַל־
כ כִּסְאֶךָ הוּא־יִבְנֶה הַבַּיִת לִשְׁמִי׃ וְעַתָּה צַוֵּה וְיִכְרְתוּ־לִי
אֲרָזִים מִן־הַלְּבָנוֹן וַעֲבָדַי יִהְיוּ עִם־עֲבָדֶיךָ וּשְׂכַר עֲבָדֶיךָ
אֶתֵּן לְךָ כְּכֹל אֲשֶׁר תֹּאמֵר כִּי ׀ אַתָּה יָדַעְתָּ כִּי אֵין בָּנוּ
כא אִישׁ יֹדֵעַ לִכְרָת־עֵצִים כַּצִּדֹנִים׃ וַיְהִי כִּשְׁמֹעַ חִירָם
אֶת־דִּבְרֵי שְׁלֹמֹה וַיִּשְׂמַח מְאֹד וַיֹּאמֶר בָּרוּךְ יְהוָה הַיּוֹם
כב אֲשֶׁר נָתַן לְדָוִד בֵּן חָכָם עַל־הָעָם הָרָב הַזֶּה׃ וַיִּשְׁלַח
חִירָם אֶל־שְׁלֹמֹה לֵאמֹר שָׁמַעְתִּי אֵת אֲשֶׁר־שָׁלַחְתָּ אֵלָי
אֲנִי אֶעֱשֶׂה אֶת־כָּל־חֶפְצְךָ בַּעֲצֵי אֲרָזִים וּבַעֲצֵי בְרוֹשִׁים׃
כג עֲבָדַי יֹרִדוּ מִן־הַלְּבָנוֹן יָמָּה וַאֲנִי אֲשִׂימֵם דֹּבְרוֹת בַּיָּם
עַד־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר־תִּשְׁלַח אֵלַי וְנִפַּצְתִּים שָׁם וְאַתָּה תִשָּׂא
כד וְאַתָּה תַּעֲשֶׂה אֶת־חֶפְצִי לָתֵת לֶחֶם בֵּיתִי׃ וַיְהִי חִירוֹם
כה נֹתֵן לִשְׁלֹמֹה עֲצֵי אֲרָזִים וַעֲצֵי בְרוֹשִׁים כָּל־חֶפְצוֹ׃ וּשְׁלֹמֹה
נָתַן לְחִירָם עֶשְׂרִים אֶלֶף כֹּר חִטִּים מַכֹּלֶת לְבֵיתוֹ
וְעֶשְׂרִים כֹּר שֶׁמֶן כָּתִית כֹּה־יִתֵּן שְׁלֹמֹה לְחִירָם שָׁנָה
כו בְשָׁנָה׃ וַיהוָה נָתַן חָכְמָה לִשְׁלֹמֹה כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר־
לוֹ וַיְהִי שָׁלֹם בֵּין חִירָם וּבֵין שְׁלֹמֹה וַיִּכְרְתוּ בְרִית
כז שְׁנֵיהֶם׃ וַיַּעַל הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה מַס מִכָּל־יִשְׂרָאֵל וַיְהִי
כח הַמַּס שְׁלֹשִׁים אֶלֶף אִישׁ׃ וַיִּשְׁלָחֵם לְבָנוֹנָה עֲשֶׂרֶת אֲלָפִים
בַּחֹדֶשׁ חֲלִיפוֹת חֹדֶשׁ יִהְיוּ בַלְּבָנוֹן שְׁנַיִם חֳדָשִׁים בְּבֵיתוֹ
כט וַאֲדֹנִירָם עַל־הַמַּס׃ וַיְהִי לִשְׁלֹמֹה שִׁבְעִים אֶלֶף נֹשֵׂא
ל סַבָּל וּשְׁמֹנִים אֶלֶף חֹצֵב בָּהָר׃ לְבַד מִשָּׂרֵי הַנִּצָּבִים

יז׳ תלי קרי   כ׳ המ׳ בצרי   כו׳ הפטרת תרומה

16 האָט שלמה געשיקט צו חירָמען, אַזוי צו זאָגן:
17 דו האָסט געקענט מיין פאָטער דודן, אַז ער האָט ניט
געקאָנט בויען אַ הויז צו דעם נאָמען פון יהוה זיין גאָט פון
וועגן די מלחמות וואָס האָבן אים אַרומגערינגלט, ביז יהוה
האָט זיי געגעבן אונטער די טריט פון מיינע פיס. 18 און
אַצונד האָט יהוה מיין גאָט מיך באַרוט פון רונד אַרום;
ניטאָ קיין שטער און קיין בייז באַגעגעניש. 19 און אָט
טראַכט איך צו בויען אַ הויז צו דעם נאָמען פון יהוה מיין
גאָט, אַזוי ווי יהוה האָט גערעדט צו מיין פאָטער דודן,
אַזוי צו זאָגן: דיין זון וואָס איך וועל געבן אויף דיין טראָן
אויף דיין אָרט, ער וועט בויען דאָס הויז צו מיין נאָמען.
20 און אַצונד, באַפעל מע זאָל אויסהאַקן פאַר מיר
צעדערן פון לבָנון, און מיינע קנעכט וועלן זיין מיט דיינע
קנעכט; און דעם לוין פון דיינע קנעכט וועל איך דיר
געבן וויפיל דו וועסט זאָגן: וואָרום דו ווייסט אַז צווישן
אונדז איז ניטאָ קיינער וואָס פאַרשטייט צו האַקן האָלצן
אַזוי ווי די צידונים.
21 און עס איז געווען, ווי חירָם האָט געהערט די
ווערטער פון שלמהן, אַזוי האָט ער זיך זייער דערפרייט,
און ער האָט געזאָגט: געלויבט איז יהוה היינט, וואָס ער
האָט געגעבן דודן אַ קלוגן זון איבער דעם דאָזיקן גרויסן
פאָלק. 22 און חירָם האָט געשיקט צו שלמהן, אַזוי צו זאָגן:
איך האָב געהערט וואָס דו האָסט געשיקט צו מיר; איך וועל טאָן אַל דיין פאַרלאַנג אין צעדערהאָלץ און אין
ציפּרעסנהאָלץ. 23 מיינע קנעכט וועלן זיי אַראָפּנידערן פון לבָנון צום ים, און איך וועל זיי מאַכן אין פליטן צו
גיין מיטן ים ביז דעם אָרט וואָס דו וועסט מיר אָנווייזן, און דאָרטן וועל איך זיי פאַנאַנדערדרייסן, און דו וועסט
זיי אַוועקנעמען. און דו וועסט טאָן מיין פאַרלאַנג צו געבן ברויט פאַר מיין הויז.
24 און חירָם האָט געגעבן שלמהן צעדערהאָלץ און ציפּרעסנהאָלץ לויט אַל זיין פאַרלאַנג. 25 און שלמה האָט גע־
געבן חירָמען צוואַנציק טויזנט כּור ווייץ, שפּייז פאַר זיין הויז, און צוואַנציק כּור געשלאָגענע אייל. אַזוי פלעגט שלמה
געבן חירָמען יאָר אין יאָר.
26 און גאָט האָט געגעבן שלמהן חכמה אַזוי ווי ער האָט אים צוגעזאָגט. און עס איז געווען שלום צווישן חירָמען
און צווישן שלמהן; און זיי האָבן ביידע געשלאָסן אַ בונד.
27 און דער מלך שלמה האָט אויפגענומען אַ צינז פון גאַנץ ישראל, און דער צינז איז געווען דרייסיק טויזנט מאַן.
28 און ער האָט זיי געשיקט אויפן לבָנון צו צען טויזנט מאַן אין אַ חודש, געביטן: איין חודש פלעגן זיי זיין אויפן לבָנון
צוויי חדשים אין דער היים. און אַדונירָם איז געווען איבער דעם צינז.
29 און שלמה האָט געהאַט זיבעציק טויזנט לאַסטטרעגער, און אַכציק טויזנט שטיינהעקער אין די בערג. 30 אַחוץ

לִשְׁלֹמֹה אֲשֶׁר עַל־הַמְּלָאכָה שְׁלֹשֶׁת אֲלָפִים וּשְׁלֹשׁ מֵאוֹת
הָרֹדִים בָּעָם הָעֹשִׂים בַּמְּלָאכָה׃ וַיְצַו הַמֶּלֶךְ וַיַּסִּעוּ אֲבָנִים לא
גְּדֹלוֹת אֲבָנִים יְקָרוֹת לְיַסֵּד הַבָּיִת אַבְנֵי גָזִית׃ וַיִּפְסְלוּ לב
בֹּנֵי שְׁלֹמֹה וּבֹנֵי חִירוֹם וְהַגִּבְלִים וַיָּכִינוּ הָעֵצִים וְהָאֲבָנִים
לִבְנוֹת הַבָּיִת׃

ו

וַיְהִי בִשְׁמוֹנִים שָׁנָה וְאַרְבַּע מֵאוֹת שָׁנָה לְצֵאת בְּנֵי־ א
יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ־מִצְרַיִם בַּשָּׁנָה הָרְבִיעִית בְּחֹדֶשׁ זִו הוּא
הַחֹדֶשׁ הַשֵּׁנִי לִמְלֹךְ שְׁלֹמֹה עַל־יִשְׂרָאֵל וַיִּבֶן הַבַּיִת לַיהוָה׃
וְהַבַּיִת אֲשֶׁר בָּנָה הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה לַיהוָה שִׁשִּׁים־אַמָּה ב
אָרְכּוֹ וְעֶשְׂרִים רָחְבּוֹ וּשְׁלֹשִׁים אַמָּה קוֹמָתוֹ׃ וְהָאוּלָם עַל־ ג
פְּנֵי הֵיכַל הַבַּיִת עֶשְׂרִים אַמָּה אָרְכּוֹ עַל־פְּנֵי רֹחַב הַבָּיִת
עֶשֶׂר בָּאַמָּה רָחְבּוֹ עַל־פְּנֵי הַבָּיִת׃ וַיַּעַשׂ לַבַּיִת חַלּוֹנֵי ד
שְׁקֻפִים אֲטֻמִים׃ וַיִּבֶן עַל־קִיר הַבַּיִת יָצוּעַ סָבִיב אֶת־ ה
קִירוֹת הַבַּיִת סָבִיב לַהֵיכָל וְלַדְּבִיר וַיַּעַשׂ צְלָעוֹת סָבִיב׃
הַיָּצִיעַ הַתַּחְתֹּנָה חָמֵשׁ בָּאַמָּה רָחְבָּהּ וְהַתִּיכֹנָה שֵׁשׁ ו
בָּאַמָּה רָחְבָּהּ וְהַשְּׁלִישִׁית שֶׁבַע בָּאַמָּה רָחְבָּהּ כִּי מִגְרָעוֹת
נָתַן לַבַּיִת סָבִיב חוּצָה לְבִלְתִּי אֲחֹז בְּקִירוֹת הַבָּיִת׃
וְהַבַּיִת בְּהִבָּנֹתוֹ אֶבֶן־שְׁלֵמָה מַסָּע נִבְנָה וּמַקָּבוֹת וְהַגַּרְזֶן ז
כָּל־כְּלִי בַרְזֶל לֹא־נִשְׁמַע בַּבַּיִת בְּהִבָּנֹתוֹ׃ פֶּתַח הַצֵּלָע ח
הַתִּיכֹנָה אֶל־כֶּתֶף הַבַּיִת הַיְמָנִית וּבְלוּלִּים יַעֲלוּ עַל־
הַתִּיכֹנָה וּמִן־הַתִּיכֹנָה אֶל־הַשְּׁלִשִׁים׃ וַיִּבֶן אֶת־הַבַּיִת ט
וַיְכַלֵּהוּ וַיִּסְפֹּן אֶת־הַבַּיִת גֵּבִים וּשְׂדֵרֹת בָּאֲרָזִים׃ וַיִּבֶן י
אֶת־הַיָּצִיעַ עַל־כָּל־הַבַּיִת חָמֵשׁ אַמּוֹת קוֹמָתוֹ וַיֶּאֱחֹז אֶת־
הַבַּיִת בַּעֲצֵי אֲרָזִים׃ וַיְהִי דְּבַר־יְהוָה אֶל־שְׁלֹמֹה יא
לֵאמֹר׃ הַבַּיִת הַזֶּה אֲשֶׁר־אַתָּה בֹנֶה אִם־תֵּלֵךְ בְּחֻקֹּתַי יב
וְאֶת־מִשְׁפָּטַי תַּעֲשֶׂה וְשָׁמַרְתָּ אֶת־כָּל־מִצְוֹתַי לָלֶכֶת בָּהֶם

ה׳ לא. קמץ בטרחא ו, ד׳ קמץ בז״ק ה׳ יצוע ק׳ ו׳ י׳ היציע כן כתיב וקרי
ח׳ דגש אחר שורק ובס״א בלי דגש

שלמהס איבערגעשטעלטע וואָס איבער דער אַרבעט, דריי טויזנט און דריי הונדערט, וואָס האָבן געוועלטיקט איבער דעם פֿאָלק וואָס טוט די אַרבעט.

[31] און דער מלך האָט באַפֿוילן, און מע האָט אויסגעבראָכן גרויסע שטיינער, טייערע שטיינער, צו גרונטפֿעסטן דאָס הויז מיט געהאַקטע שטיינער. [32] און די בוימײַסטערס פֿון שלמהן און די בוימײַסטערס פֿון חירָמען און די גבֿלער האָבן זיי אַרומגעהאַקט, און האָבן צוגעגרייט די האָלצן און די שטיינער אויף צו בויען דאָס הויז.

ו

[1] און עס איז געווען, אין פֿיר הונדערט און אַכציקסטן יאָר נאָכדעם ווי די קינדער פֿון ישראל זײַנען אַרויסגעגאַנגען פֿון לאַנד מִצרַיִם, אין פֿירטן יאָר פֿון שלמהס מלוכה איבער ישראל, אין חודש זיו—דאָס איז דער צווייטער חודש—האָט ער אָנגעהויבן בויען דאָס הויז צו גאָט.

[2] און דאָס הויז וואָס שלמה המלך האָט געבויט צו גאָט, איז געווען זעכציק איילן זײַן לענג, און צוואַנציק איילן זײַן ברייט, און דרײַסיק איילן זײַן הייך. [3] און דער פֿאָליש פֿאַר דעם הֵיכל פֿון הויז איז געווען צוואַנציק איילן זײַן לענג, פֿאַר ברייט פֿון דעם הויז, צען איילן זײַן ברייט פֿאַר [לענג פֿון] דעם הויז. [4] און ער האָט געמאַכט אין הויז פֿענצטער אינעווייניק ברייט און אויסנווייניק שמאָל. [5] און ער האָט געבויט אָן דער וואַנט פֿון הויז אַן אָנבוי, רונד אַרום די ווענט פֿון הויז, רונד אַרום דעם הֵיכל און דעם דבֿיר[א]; און ער האָט געמאַכט זײַטקאַמערן רונד אַרום. [6] דער אונטערשטער [שטאָק פֿון דעם] אָנבוי, איז פֿינף איילן געווען זײַן ברייט, און דער מיטלסטער, זעקס איילן זײַן ברייט, און דער דריטער, זיבן איילן זײַן ברייט, וואָרום פֿאַרמינערונגען האָט ער געמאַכט אין דעם הויז צו דערויסן צו רונד אַרום, כּדי [די באַלקנס] זאָלן זיך ניט דאַרפֿן האַלטן אין די ווענט פֿון הויז.—[7] און דאָס הויז ווען עס איז געבויט געוואָרן, איז געבויט געוואָרן פֿון שטיינער פֿאַרטיק געמאַכט בײַם אַרויסהאַקן; און קיין האַמערס און קיין האַק, קיין שום אײַזנגעצייג, איז ניט געהערט געוואָרן אין דעם הויז, ווען עס איז געבויט געוואָרן.—[8] דער אײַנגאַנג צו די אונטערשטע[ב] זײַטקאַמערן איז געווען אויף דער רעכטער זײַט פֿון הויז, און אויף שווינדלטרעפּ איז מען אַרויפֿגעגאַנגען צו די מיטלסטע, און פֿון די מיטלסטע צו די דריטע.

[9] און ער האָט אויסגעבויט דאָס הויז, און האָט עס פֿאַרענדיקט; און ער האָט באַדעקט דאָס הויז מיט באַלקנס און ברעטער פֿון צעדערן. [10] און ער האָט געבויט דעם אָנבוי אָן דעם גאַנצן הויז, פֿינף איילן די הייך [פֿון איטלעכן שטאָק]; און עס האָט זיך געהאַלטן אָן הויז אויף צעדערהאָלץ.

[11] און דאָס וואָרט פֿון גאָט איז געווען צו שלמהן, אַזוי צו זאָגן: [12] דאָסדאָזיקע הויז וואָס דו בויסט—אויב דו וועסט גיין אין מײַנע חוקים, און מײַנע געזעצן וועסטו טאָן, און וועסט היטן אַלע מײַנע געבאָט צו גיין אין זיי, וועל איך מקיים

[א] דער הינטערשטער אָדער אינעווייניקסטער און הייליקסטער טייל, דער קָדשי־קָדשים.
[ב] אין טעקסט: הַתִּיכֹנָה.
[ב] פֿאַרבינדט זיך מיט פּסוקים 31—32 פֿון פֿאַריקן קאַפּיטל.

וויין אויף דיר מיין צוזאָג וואָס איך האָב צוגעזאָגט דיין פאָטער דודן. [13] און איך וועל רוען צווישן די קינדער פון ישראל, און וועל ניט פאַרלאָזן מיין פאָלק ישראל.

[14] אַזוי האָט שלמה אויפגעבויט דאָס הויז, און האָט עס פאַרענדיקט. [15] און ער האָט געבויט די ווענט פון דעם הויז אינעווייניק מיט ברעטער פון צעדערן; פון באָדעם פון הויז ביז די באַלקנס פון סופיט האָט ער באַדעקט מיט האָלץ פון אינעווייניק; און ער האָט באַדעקט דעם באָדעם פון הויז מיט ברעטער פון ציפּרעסן. [16] און ער האָט געבויט צוואַנציק איילן פון דעם הינטערשטן טייל פון הויז מיט ברעטער פון צעדערן, פון באָדעם ביז די באַלקנס; און ער האָט עס זיך געבויט פון אינעווייניק, פאַר אַ דביר, פאַר אַ קָדשי־קָדשים. [17] און פערציק איילן [לאַנג] איז געווען דאָס הויז, דאָס איז דער היכל פון פאָרנט. [18] און דאָס צעדערהאָלץ אויפן הויז אינעווייניק איז געווען אַ געשניץ פון קנעפּ און געעפנטע קווייטן. אַלץ איז געווען צעדער, קיין שטיין האָט זיך ניט אַרויסגעזען. [19] און דעם דביר אינעווייניק אין הויז האָט ער צוגעגרייט אויף אַריינשטעלן אַהין דעם אָרון פון גאָטס בונד. [20] און אינעווייניק פון דביר איז געווען צוואַנציק איילן די לענג, און צוואַנציק איילן די ברייט, און צוואַנציק איילן איז געווען זיין הייך; און ער האָט אים איבערגעצויגן מיט עכטן גאָלד. און ער האָט באַדעקט דעם מזבח מיט צעדערהאָלץ. [21] אַזוי האָט שלמה איבערגעצויגן דאָס הויז[א] פון אינעווייניק מיט עכטן גאָלד; און ער האָט פאַרצויגן גילדערנע קייטן פאַר דעם דביר; און ער האָט עס איבערגעצויגן מיט גאָלד. [22] און דאָס גאַנצע הויז האָט ער איבערגעצויגן מיט גאָלד, ביז דאָס גאַנצע הויז איז געווען געענדיקט; אויך דעם גאַנצן מזבח וואָס ביים דביר האָט ער איבערגעצויגן מיט גאָלד.

[23] און ער האָט געמאַכט אין דביר צוויי כּרובים פון איילבוימהאָלץ, צען איילן די הייך פון איטלעכן. [24] און פינף איילן איז געווען איין פליגל פון אַ כּרוב, און פינף איילן דער צווייטער פליגל פון אַ כּרוב; צען איילן פון איין עק פון זיינע פליגלען ביזן אַנדער עק פון זיינע פליגלען. [25] צען איילן איז אויך געווען דער צווייטער כּרוב; איין מאָס און איין שניט ביי ביידע כּרובים. [26] די הייך פון איין כּרוב צען איילן, און דעסגלייכן פון צווייטן כּרוב. [27] און ער האָט אַריינגעשטעלט די כּרובים אין דעם אינעווייניקסטן הויז. און מע האָט געמאַכט די פליגלען פון די כּרובים אויסגעשפּרייט, און דער פליגל פון איינעם האָט אָנגערירט איין וואַנט, און דער פליגל פון צווייטן כּרוב האָט אָנגערירט די צווייטע וואַנט; און זייערע פליגלען האָבן זיך אָנגערירט אין מיטן הויז אַ פליגל אָן אַ פליגל. [28] און ער האָט איבערגעצויגן די כּרובים מיט גאָלד.

[29] און אַלע ווענט פון דעם הויז רונד אַרום האָט ער אויסגעשניצט מיט געשניצן פון כּרובים און טייטלביימער און

וַהֲקִמֹתִי אֶת־דְּבָרִי אִתָּךְ אֲשֶׁר דִּבַּרְתִּי אֶל־דָּוִד אָבִיךָ׃
יג וְשָׁכַנְתִּי בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְלֹא אֶעֱזֹב אֶת־עַמִּי יִשְׂרָאֵל׃
יד וַיִּבֶן שְׁלֹמֹה אֶת־הַבַּיִת וַיְכַלֵּהוּ׃ וַיִּבֶן אֶת־
טו קִירוֹת הַבַּיִת מִבַּיְתָה בְּצַלְעוֹת אֲרָזִים מִקַּרְקַע הַבַּיִת עַד־
קִירוֹת הַסִּפֻּן צִפָּה עֵץ מִבָּיִת וַיְצַף אֶת־קַרְקַע הַבַּיִת
טז בְּצַלְעוֹת בְּרוֹשִׁים׃ וַיִּבֶן אֶת־עֶשְׂרִים אַמָּה מִיַּרְכּוֹתֵי הַבַּיִת
בְּצַלְעוֹת אֲרָזִים מִן־הַקַּרְקַע עַד־הַקִּירוֹת וַיִּבֶן לוֹ מִבַּיִת
יז לִדְבִיר לְקֹדֶשׁ הַקֳּדָשִׁים׃ וְאַרְבָּעִים בָּאַמָּה הָיָה הַבָּיִת
יח הוּא הַהֵיכָל לִפְנָי׃ וְאֶרֶז אֶל־הַבַּיִת פְּנִימָה מִקְלַעַת
יט פְּקָעִים וּפְטוּרֵי צִצִּים הַכֹּל אֶרֶז אֵין אֶבֶן נִרְאָה׃ וּדְבִיר
בְּתוֹךְ־הַבַּיִת מִפְּנִימָה הֵכִין לְתִתֵּן שָׁם אֶת־אֲרוֹן בְּרִית
כ יְהוָה׃ וְלִפְנֵי הַדְּבִיר עֶשְׂרִים אַמָּה אֹרֶךְ וְעֶשְׂרִים אַמָּה
רֹחַב וְעֶשְׂרִים אַמָּה קוֹמָתוֹ וַיְצַפֵּהוּ זָהָב סָגוּר וַיְצַף מִזְבֵּחַ
כא אָרֶז׃ וַיְצַף שְׁלֹמֹה אֶת־הַבַּיִת מִפְּנִימָה זָהָב סָגוּר וַיְעַבֵּר
כב בְּרַתִּיקוֹת זָהָב לִפְנֵי הַדְּבִיר וַיְצַפֵּהוּ זָהָב׃ וְאֶת־כָּל־
הַבַּיִת צִפָּה זָהָב עַד־תֹּם כָּל־הַבָּיִת וְכָל־הַמִּזְבֵּחַ אֲשֶׁר־
כג לַדְּבִיר צִפָּה זָהָב׃ וַיַּעַשׂ בַּדְּבִיר שְׁנֵי כְרוּבִים עֲצֵי־שָׁמֶן
כד עֶשֶׂר אַמּוֹת קוֹמָתוֹ׃ וְחָמֵשׁ אַמּוֹת כְּנַף הַכְּרוּב הָאֶחָת
וְחָמֵשׁ אַמּוֹת כְּנַף הַכְּרוּב הַשֵּׁנִית עֶשֶׂר אַמּוֹת מִקְצוֹת
כה כְּנָפָיו וְעַד־קְצוֹת כְּנָפָיו׃ וְעֶשֶׂר בָּאַמָּה הַכְּרוּב הַשֵּׁנִי
כו מִדָּה אַחַת וְקֶצֶב אֶחָד לִשְׁנֵי הַכְּרֻבִים׃ קוֹמַת הַכְּרוּב
כז הָאֶחָד עֶשֶׂר בָּאַמָּה וְכֵן הַכְּרוּב הַשֵּׁנִי׃ וַיִּתֵּן אֶת־הַכְּרוּבִים
בְּתוֹךְ ׀ הַבַּיִת הַפְּנִימִי וַיִּפְרְשׂוּ אֶת־כַּנְפֵי הַכְּרֻבִים וַתִּגַּע
כְּנַף־הָאֶחָד בַּקִּיר וּכְנַף הַכְּרוּב הַשֵּׁנִי נֹגַעַת בַּקִּיר הַשֵּׁנִי
כח וְכַנְפֵיהֶם אֶל־תּוֹךְ הַבַּיִת נֹגְעֹת כָּנָף אֶל־כָּנָף׃ וַיְצַף אֶת־
כט הַכְּרוּבִים זָהָב׃ וְאֵת כָּל־קִירוֹת הַבַּיִת מֵסַב ׀ קָלַע פִּתּוּחֵי
מִקְלְעוֹת כְּרוּבִים וְתִמֹרֹת וּפְטוּרֵי צִצִּים מִלִּפְנִים וְלַחִיצוֹן׃

יג׳ פל׳ טז׳ יהוד ר כא׳ ברתוקות קי׳

א ד. ה. דעם קָדשי־קָדשים.

ל לא וְאֶת־קַרְקַע הַבַּיִת צִפָּה זָהָב לִפְנִימָה וְלַחִיצוֹן׃ וְאֵת פֶּתַח
הַדְּבִיר עָשָׂה דַּלְתוֹת עֲצֵי־שָׁמֶן הָאַיִל מְזֻזוֹת חֲמִשִׁית׃
לב וּשְׁתֵּי דַּלְתוֹת עֲצֵי־שֶׁמֶן וְקָלַע עֲלֵיהֶם מִקְלְעוֹת כְּרוּבִים
וְתִמֹרוֹת וּפְטוּרֵי צִצִּים וְצִפָּה זָהָב וַיָּרֶד עַל־הַכְּרוּבִים וְעַל־
לג הַתִּמֹרוֹת אֶת־הַזָּהָב׃ וְכֵן עָשָׂה לְפֶתַח הַהֵיכָל מְזוּזוֹת
לד עֲצֵי־שָׁמֶן מֵאֵת רְבִעִית׃ וּשְׁתֵּי דַלְתוֹת עֲצֵי בְרוֹשִׁים שְׁנֵי
צְלָעִים הַדֶּלֶת הָאַחַת גְּלִילִים וּשְׁנֵי קְלָעִים הַדֶּלֶת הַשֵּׁנִית
לה גְּלִילִים׃ וְקָלַע כְּרוּבִים וְתִמֹרוֹת וּפְטֻרֵי צִצִּים וְצִפָּה זָהָב
לו מְיֻשָּׁר עַל־הַמְּחֻקֶּה׃ וַיִּבֶן אֶת־הֶחָצֵר הַפְּנִימִית שְׁלֹשָׁה
לז טוּרֵי גָזִית וְטוּר כְּרֻתֹת אֲרָזִים׃ בַּשָּׁנָה הָרְבִיעִית יֻסַּד בֵּית
לח יְהוָה בְּיֶרַח זִו׃ וּבַשָּׁנָה הָאַחַת עֶשְׂרֵה בְּיֶרַח בּוּל הוּא
הַחֹדֶשׁ הַשְּׁמִינִי כָּלָה הַבַּיִת לְכָל־דְּבָרָיו וּלְכָל־מִשְׁפָּטָו
וַיִּבְנֵהוּ שֶׁבַע שָׁנִים׃

ז

א וְאֶת־בֵּיתוֹ בָּנָה שְׁלֹמֹה שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה שָׁנָה וַיְכַל אֶת־כָּל־
ב בֵּיתוֹ׃ וַיִּבֶן אֶת־בֵּית ׀ יַעַר הַלְּבָנוֹן מֵאָה אַמָּה אָרְכּוֹ
וַחֲמִשִּׁים אַמָּה רָחְבּוֹ וּשְׁלֹשִׁים אַמָּה קוֹמָתוֹ עַל אַרְבָּעָה
ג טוּרֵי עַמּוּדֵי אֲרָזִים וּכְרֻתוֹת אֲרָזִים עַל־הָעַמּוּדִים׃ וְסָפֻן
בָּאֶרֶז מִמַּעַל עַל־הַצְּלָעֹת אֲשֶׁר עַל־הָעַמּוּדִים אַרְבָּעִים
ד וַחֲמִשָּׁה חֲמִשָּׁה עָשָׂר הַטּוּר׃ וּשְׁקֻפִים שְׁלֹשָׁה טוּרִים
ה וּמֶחֱזָה אֶל־מֶחֱזָה שָׁלֹשׁ פְּעָמִים׃ וְכָל־הַפְּתָחִים וְהַמְּזוּזוֹת
ו רְבֻעִים שָׁקֶף וּמוּל מֶחֱזָה אֶל־מֶחֱזָה שָׁלֹשׁ פְּעָמִים׃ וְאֵת
אוּלָם הָעַמּוּדִים עָשָׂה חֲמִשִּׁים אַמָּה אָרְכּוֹ וּשְׁלֹשִׁים אַמָּה
ז רָחְבּוֹ וְאוּלָם עַל־פְּנֵיהֶם וְעַמֻּדִים וְעָב עַל־פְּנֵיהֶם׃ וְאוּלָם
הַכִּסֵּא אֲשֶׁר יִשְׁפָּט־שָׁם אֻלָם הַמִּשְׁפָּט עָשָׂה וְסָפוּן בָּאֶרֶז
ח מֵהַקַּרְקַע עַד־הַקַּרְקַע׃ וּבֵיתוֹ אֲשֶׁר־יֵשֶׁב שָׁם חָצֵר
הָאַחֶרֶת מִבֵּית לָאוּלָם כַּמַּעֲשֶׂה הַזֶּה הָיָה וּבַיִת יַעֲשֶׂה

ו, לח׳ משפטיו ק׳

געעפנטע קווייטן, פון אינעווייניק און אויסנווייניק. [30] און דעם דיל פון הויז האָט ער איבערגעצויגן מיט גאָלד, אינעווייניק און אויסנווייניק. [31] און פאַר דעם אַיינגאַנג פון דביר האָט ער געמאַכט טירן פון איילבוימהאָלץ; דער טירגעשטעל מיט די בײשטידלעך איז אויסגעקומען פינפ־עקעכדיק. [32] און אויף די צוויי טירן פון איילבוימהאָלץ האָט ער אויסגעשניצט געשניצן פון כרובים און טייטל־ביימער און געעפנטע קווייטן, און איבערגעצויגן מיט גאָלד; און ער האָט אויסגעקלאַפּט דאָס גאָלד אויף די כרובים און אויף די טייטלביימער. [33] און דעסגלייכן האָט ער געמאַכט פאַר דעם אַיינגאַנג פון היכל, בײ־שטידלעך פון איילבוימהאָלץ, פירעקעכדיק; [34] און צוויי טירן פון ציפּרעסנהאָלץ; די צוויי פליגלען פון איין טיר האָבן זיך צונויפגעלייגט, און די צוויי פליגלען פון דער אַנדער טיר האָבן זיך צונויפגעלייגט. [35] און ער האָט אויסגעשניצט כרובים און טייטלביימער און געעפנטע קווייטן, און האָט איבערגעצויגן מיט גאָלד אַרויפגעפּאַסט אויפן אַיינגעשניצטן.

[36] און ער האָט געבויט דעם אינעווייניקסטן הויף פון דריי צײלן געהאַקטע שטיינער, און אַ צײל צעדער־באַלקנס.

[37] אין פירטן יאָר איז געלייגט געוואָרן דער גרונט־פעסט פון גאָטס הויז, אין מאָנאַט זיו. [38] און אין עלפטן יאָר, אין מאָנאַט בול—דאָס איז דער אַכטער חודש—איז געענדיקט געוואָרן דאָס הויז אין אַלע זיינע טיילן, און לויט אַלץ ווי עס האָט באַדאַרפט צו זיין. און ער האָט עס געבויט זיבן יאָר.

ז

[1] און זיין אייגן הויז האָט שלמה געבויט דרייצן יאָר, ביז ער האָט פאַרענדיקט זיין גאַנץ הויז.

[2] און ער האָט געבויט דאָס הויז פון לבנון־וואַלד, הונדערט איילן זיין לענג, און פופציק איילן זיין ברייט, און דרייסיק איילן זיין הייך, אויף פיר צײלן צעדערזיילן, מיט צעדערבאַלקנס אויף די זיילן. [3] און עס איז געווען באַ־דעקט מיט צעדערהאָלץ פון אויבן, איבער די זייטקאַמערן וואָס אויף די פינף און פערציק זיילן, פופצן אין אַ צײל. [4] און באַלקנס זיינען געווען דריי צײלן; און אַ דורכבליק קעגן אַ דורכבליק דריי מאָל. [5] און אַלע טירן מיט די בײ־שטידלעך זיינען געווען פירעקעכדיק אין געשטעל; און אַ דורכבליק קעגן אַ דורכבליק דריי מאָל.

[6] און דאָס פאָדערהויז פון זיילן האָט ער געמאַכט: פופציק איילן זיין לענג, און דרייסיק איילן זיין ברייט, מיט אַ פירהויז פאַר זיי, מיט זיילן און אַ באַלקנדעכל פאַר זיי.

[7] און ער האָט געמאַכט דאָס פאָדערהויז פון טראָן וואָס ער זאָל דאָרטן משפטן, דאָס פאָדערהויז פון משפט; און עס איז געווען באַדעקט מיט צעדערהאָלץ פון באָדעם ביז באָדעם.

[8] און זיין הויז וואָס ער איז דאָרטן געזעסן, אין אַן אַנדער הויף, אינעווייניקצו פון פאָדערהויז, איז געווען פון דער

אייגענער אַרבעט. ער האָט אויך געמאַכט אַ הויז פאַר
פּרעהס טאָכטער וואָס שלמה האָט גענומען, אַזוי ווי דאָס־
דאָזיקע פאָדערהויז.

9 דאָס אַלץ איז געווען פון טייערע שטיינער, לויט
די מאָסן פון געהאַקטע שטיינער, אַרומגעזעגט מיט אַ זעג
פון אינעווייניק און פון אויסנווייניק; און פון גרונטפעסט
ביזן געזימס, און דרויסן ביזן גרויסן הויף. 10 און עס איז
געווען געגרונטפעסט מיט טייערע שטיינער, גרויסע
שטיינער, שטיינער פון צען איילן, און שטיינער פון אַכט
איילן. 11 און פון אויבן זיינען געווען טייערע שטיינער,
לויט די מאָסן פון געהאַקטע שטיינער, און צעדערהאָלץ.
12 און דער גרויסער הויף רונד אַרום איז געווען פון דריי
ציילן געהאַקטע שטיינער, און אַ צייל צעדערבאַלקנס;
דעסגלייכן פאַר דעם אינעווייניקסטן הויף פון גאָטס הויז,
און פאַר דעם פּאָליש פון הויז.

13 און דער מלך שלמה האָט געשיקט און האָט גע־
נומען חירָמען פון צור. 14 ער איז געווען דער זון פון אַ
פרוי אַן אַלמנה, פון שבט נפתלי, און זיין פאָטער איז גע־
ווען אַ מאַן פון צור, אַ קופערשמיד; און ער איז געווען
פול מיט חכמה און פאַרשטאַנדיקייט און קענשאַפט צו
מאַכן אַלערליי אַרבעט אין קופער, און ער איז געקומען
צום מלך שלמה, און האָט געמאַכט זיין גאַנצע אַרבעט.

15 און ער האָט אויסגעפורעמט די צוויי זיילן פון קופער; אַכצן איילן איז געווען די הייך פון איין זייל, און
אַ פאָדים פון צוועלף איילן האָט [אים] אַרומגערינגלט; [און אַזוי] דער צווייטער זייל. 16 און צוויי קרוינען האָט
ער געמאַכט אַרויפצוטאָן אויף די קעפ פון די זיילן, אויסגעגאָסן פון קופער; פינף איילן די הייך פון איין קרוין, און
פינף איילן די הייך פון דער צווייטער קרוין; 17 מיט נעצן פון פלעכטאַרבעט, שנורן פון געקייטלטער אַרבעט, פאַר
די קרוינען וואָס אויף די קעפ פון די זיילן; זיבן פאַר איין קרוין, און זיבן פאַר דער צווייטער קרוין. 18 אַזוי האָט ער
געמאַכט די זיילן; און צוויי ציילן רונד אַרום אויף איין נעץ צו באַדעקן די קרוינען וואָס אויבן איבער די מילגרוימען;
און אַזוי האָט ער געמאַכט פאַר דער צווייטער קרוין. 19 און די קרוינען וואָס אויף די קעפ פון די זיילן אין דעם פּאָליש
זיינען געווען פון ליליענאַרבעט, פיר איילן. 20 און די קרוינען אויף די צוויי זיילן זיינען אויך געווען פון אויבן אַקעגן
דעם בויך וואָס צו דער זייט פון דער נעץ. און די מילגרוימען זיינען געווען צוויי הונדערט, אין ציילן רונד
אַרום אויף דער צווייטער קרוין. 21 און ער האָט אויפגעשטעלט די זיילן ביים פּאָליש פון היכל; און ער האָט
אויפגעשטעלט דעם רעכטן זייל, און גערופן זיין נאָמען יָכין; און ער האָט אויפגעשטעלט דעם לינקן זייל, און גערופן זיין

ט לְבַת־פַּרְעֹה אֲשֶׁר לָקַח שְׁלֹמֹה כָּאוּלָם הַזֶּה׃ כָּל־אֵלֶּה
אֲבָנִים יְקָרֹת כְּמִדֹּת גָּזִית מְגֹרָרוֹת בַּמְּגֵרָה מִבַּיִת וּמִחוּץ
וּמִמַּסָּד עַד־הַטְּפָחוֹת וּמִחוּץ עַד־הֶחָצֵר הַגְּדוֹלָה׃
י וּמְיֻסָּד אֲבָנִים יְקָרוֹת אֲבָנִים גְּדֹלוֹת אַבְנֵי עֶשֶׂר אַמּוֹת
יא וְאַבְנֵי שְׁמֹנֶה אַמּוֹת׃ וּמִלְמַעְלָה אֲבָנִים יְקָרוֹת כְּמִדּוֹת
יב גָּזִית וָאָרֶז׃ וְחָצֵר הַגְּדוֹלָה סָבִיב שְׁלֹשָׁה טוּרִים גָּזִית
וְטוּר כְּרֻתֹת אֲרָזִים וְלַחֲצַר בֵּית־יְהוָה הַפְּנִימִית וּלְאֻלָם
יג הַבָּיִת׃ וַיִּשְׁלַח הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה וַיִּקַּח אֶת־חִירָם
יד מִצֹּר׃ בֶּן־אִשָּׁה אַלְמָנָה הוּא מִמַּטֵּה נַפְתָּלִי וְאָבִיו אִישׁ
צֹרִי חֹרֵשׁ נְחֹשֶׁת וַיִּמָּלֵא אֶת־הַחָכְמָה וְאֶת־הַתְּבוּנָה
וְאֶת־הַדַּעַת לַעֲשׂוֹת כָּל־מְלָאכָה בַּנְּחֹשֶׁת וַיָּבוֹא אֶל־
טו הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה וַיַּעַשׂ אֶת־כָּל־מְלַאכְתּוֹ׃ וַיָּצַר אֶת־שְׁנֵי
הָעַמּוּדִים נְחֹשֶׁת שְׁמֹנֶה עֶשְׂרֵה אַמָּה קוֹמַת הָעַמּוּד
הָאֶחָד וְחוּט שְׁתֵּים־עֶשְׂרֵה אַמָּה יָסֹב אֶת־הָעַמּוּד הַשֵּׁנִי׃
טז וּשְׁתֵּי כֹתָרֹת עָשָׂה לָתֵת עַל־רָאשֵׁי הָעַמּוּדִים מֻצַק
נְחֹשֶׁת חָמֵשׁ אַמּוֹת קוֹמַת הַכֹּתֶרֶת הָאֶחָת וְחָמֵשׁ אַמּוֹת
יז קוֹמַת הַכֹּתֶרֶת הַשֵּׁנִית׃ שְׂבָכִים מַעֲשֵׂה שְׂבָכָה גְּדִלִים
מַעֲשֵׂה שַׁרְשְׁרוֹת לַכֹּתָרֹת אֲשֶׁר עַל־רֹאשׁ הָעַמּוּדִים שִׁבְעָה
יח לַכֹּתֶרֶת הָאֶחָת וְשִׁבְעָה לַכֹּתֶרֶת הַשֵּׁנִית׃ וַיַּעַשׂ אֶת־
הָעַמּוּדִים וּשְׁנֵי טוּרִים סָבִיב עַל־הַשְּׂבָכָה הָאֶחָת לְכַסּוֹת
אֶת־הַכֹּתָרֹת אֲשֶׁר עַל־רֹאשׁ הָרִמֹּנִים וְכֵן עָשָׂה לַכֹּתֶרֶת
יט הַשֵּׁנִית׃ וְכֹתָרֹת אֲשֶׁר עַל־רֹאשׁ הָעַמּוּדִים מַעֲשֵׂה שׁוּשַׁן
כ בָּאוּלָם אַרְבַּע אַמּוֹת׃ וְכֹתָרֹת עַל־שְׁנֵי הָעַמּוּדִים גַּם־
מִמַּעַל מִלְּעֻמַּת הַבֶּטֶן אֲשֶׁר לְעֵבֶר שְׂבָכָה וְהָרִמּוֹנִים
כא מָאתַיִם טֻרִים סָבִיב עַל הַכֹּתֶרֶת הַשֵּׁנִית׃ וַיָּקֶם אֶת־
הָעַמֻּדִים לְאֻלָם הַהֵיכָל וַיָּקֶם אֶת־הָעַמּוּד הַיְמָנִי וַיִּקְרָא
אֶת־שְׁמוֹ יָכִין וַיָּקֶם אֶת־הָעַמּוּד הַשְּׂמָאלִי וַיִּקְרָא אֶת־

יג׳ הפטרת ויקהל כמנהג ספרדים יח׳ קמץ ברביע כ׳ השבכה ק

שְׁמוֹ בֹּעַז׃ וְעַל רֹאשׁ הָעַמּוּדִים מַעֲשֵׂה שׁוֹשָׁן וַתִּתֹּם כב
מְלֶאכֶת הָעַמּוּדִים׃ וַיַּעַשׂ אֶת־הַיָּם מוּצָק עֶשֶׂר כג
בָּאַמָּה מִשְּׂפָתוֹ עַד־שְׂפָתוֹ עָגֹל ׀ סָבִיב וְחָמֵשׁ בָּאַמָּה
קוֹמָתוֹ וְקָוֹה שְׁלֹשִׁים בָּאַמָּה יָסֹב אֹתוֹ סָבִיב׃ וּפְקָעִים כד
מִתַּחַת לִשְׂפָתוֹ ׀ סָבִיב סֹבְבִים אֹתוֹ עֶשֶׂר בָּאַמָּה מַקִּפִים
אֶת־הַיָּם סָבִיב שְׁנֵי טוּרִים הַפְּקָעִים יְצֻקִים בִּיצֻקָתוֹ׃
עֹמֵד עַל־שְׁנֵי עָשָׂר בָּקָר שְׁלֹשָׁה פֹנִים ׀ צָפוֹנָה וּשְׁלֹשָׁה כה
פֹנִים ׀ יָמָּה וּשְׁלֹשָׁה ׀ פֹּנִים נֶגְבָּה וּשְׁלֹשָׁה פֹּנִים מִזְרָחָה
וְהַיָּם עֲלֵיהֶם מִלְמָעְלָה וְכָל־אֲחֹרֵיהֶם בָּיְתָה׃ וְעָבְיוֹ טֶפַח כו
וּשְׂפָתוֹ כְּמַעֲשֵׂה שְׂפַת־כּוֹס פֶּרַח שׁוֹשָׁן אַלְפַּיִם בַּת יָכִיל׃

וַיַּעַשׂ אֶת־הַמְּכֹנוֹת עֶשֶׂר נְחֹשֶׁת אַרְבַּע בָּאַמָּה כז
אֹרֶךְ הַמְּכוֹנָה הָאֶחָת וְאַרְבַּע בָּאַמָּה רָחְבָּהּ וְשָׁלֹשׁ בָּאַמָּה
קוֹמָתָהּ׃ וְזֶה מַעֲשֵׂה הַמְּכוֹנָה מִסְגְּרֹת לָהֶם וּמִסְגְּרֹת כח
בֵּין הַשְׁלַבִּים׃ וְעַל־הַמִּסְגְּרוֹת אֲשֶׁר ׀ בֵּין הַשְׁלַבִּים אֲרָיוֹת ׀ כט
בָּקָר וּכְרוּבִים וְעַל־הַשְׁלַבִּים כֵּן מִמָּעַל וּמִתַּחַת לַאֲרָיוֹת
וְלַבָּקָר לֹיוֹת מַעֲשֵׂה מוֹרָד׃ וְאַרְבָּעָה אוֹפַנֵּי נְחֹשֶׁת ל
לַמְּכוֹנָה הָאַחַת וְסַרְנֵי נְחֹשֶׁת וְאַרְבָּעָה פַעֲמֹתָיו כְּתֵפֹת
לָהֶם מִתַּחַת לַכִּיֹּר הַכְּתֵפוֹת יְצֻקוֹת מֵעֵבֶר אִישׁ לֹיוֹת׃
וּפִיהוּ מִבֵּית לַכֹּתֶרֶת וָמַעְלָה בָּאַמָּה וּפִיהָ עָגֹל מַעֲשֵׂה־ לא
כֵן אַמָּה וַחֲצִי הָאַמָּה וְגַם־עַל־פִּיהָ מִקְלָעוֹת וּמִסְגְּרֹתֵיהֶם
מְרֻבָּעוֹת לֹא עֲגֻלּוֹת׃ וְאַרְבַּעַת הָאוֹפַנִּים לְמִתַּחַת לב
לַמִּסְגְּרוֹת וִידוֹת הָאוֹפַנִּים בַּמְּכוֹנָה וְקוֹמַת הָאוֹפַן הָאֶחָד
אַמָּה וַחֲצִי הָאַמָּה׃ וּמַעֲשֵׂה הָאוֹפַנִּים כְּמַעֲשֵׂה אוֹפַן לג
הַמֶּרְכָּבָה יְדוֹתָם וְגַבֵּיהֶם וְחִשֻּׁקֵיהֶם וְחִשֻּׁרֵיהֶם הַכֹּל מוּצָק׃
וְאַרְבַּע כְּתֵפוֹת אֶל אַרְבַּע פִּנּוֹת הַמְּכֹנָה הָאֶחָת מִן־ לד
הַמְּכֹנָה כְּתֵפֶיהָ׃ וּבְרֹאשׁ הַמְּכוֹנָה חֲצִי הָאַמָּה קוֹמָה לה
עָגֹל ׀ סָבִיב וְעַל רֹאשׁ הַמְּכֹנָה יְדֹתֶיהָ וּמִסְגְּרֹתֶיהָ מִמֶּנָּה׃

כב׳ כצ״ל   כג׳ וקו קרי   כו׳ כצ״ל   ע״כ

נאָמען בּוֹעַז. 22 און אויף די קעפּ פֿון די זײַלן איז געווען ליליענאַרבעט. אַזוי איז פֿאַרענדיקט געוואָרן די אַרבעט פֿון די זײַלן.

23 און ער האָט געמאַכט דעם ים, אַ געגאָסענעם, צען איילן פֿון ראַנד צו ראַנד, קײַלעכדיק רונד אַרום, און פֿינף איילן זײַן הייך; און אַ שנור פֿון דרײַסיק איילן האָט אים אַרומגערינגלט רונד אַרום. 24 און אונטער זײַן ראַנד רונד אַרום האָבן אים אַרומגערינגלט קנעפּ צען איילן, אַרומצירקלענדיק דעם ים רונד אַרום; אין צוויי ציילן זײַנען געווען די קנעפּ, אויסגעגאָסן אין איין גוס מיט אים. 25 ער איז געשטאַנען אויף צוועלף רינדער; דרײַ געקערט צו צפֿון, און דרײַ געקערט צו מערב, און דרײַ געקערט צו דָרום, און דרײַ געקערט צו מזרח. און דער ים איז געווען איבער זיי פֿון אויבן; און אַלע זייערע הינטערלײַבער זײַנען געווען אינעווייניק־צו. 26 און זײַן גרעב איז געווען אַ האַנטברייט; און זײַן ראַנד איז געווען אַזוי ווי די אַרבעט פֿון דעם ראַנד פֿון אַ בעכער, ווי אַ ליליענבלום. צוויי טויזנט בַּת האָט ער געהאַלטן.

27 און ער האָט געמאַכט די צען געשטעלן פֿון קופּער; פֿיר איילן איז געווען די לענג פֿון איטלעכן געשטעל, און פֿיר איילן זײַן ברייט, און דרײַ איילן זײַן הייך. 28 און אַזוי איז געווען די אַרבעט פֿון די געשטעלן: זיי האָבן געהאַט ראַמען, און די ראַמען זײַנען געווען צווישן לייסטן. 29 און אויף די ראַמען וואָס צווישן די לייסטן זײַנען געווען לייבן, רינדער, און כּרובים; און אַזוי איז געווען אויף די לייסטן פֿון אויבן; און אונטער די לייבן און די רינדער זײַנען געווען קרענץ פֿון אַראָפּגעהאַנגענער אַרבעט. 30 און פֿיר קופּערנע רעדער זײַנען געווען צו איטלעכן געשטעל, און קופּערנע אַקסן; און זײַנע פֿיר ווינקלען—צו זיי זײַנען געווען אַקסלען; אונטער דעם האַנטפּאַס זײַנען די אַקסלען געווען אויסגעגאָסן, מיט קרענץ בײַ דער זײַט פֿון איטלעכן. 31 און זײַן[א] עפֿענונג אינעווייניק אין דער קרוין און איבער איר איז געווען אַן איל די הייך; און איר[ב] עפֿענונג איז געווען קײַלעכדיק, ווי די אַרבעט פֿון אַ פֿוס־געשטעל, אַן איל און אַ האַלב; און אויך אויף איר עפֿענונג זײַנען געווען אויסקריצונגען; און זייערע ראַמען זײַנען געווען פֿירעקעכדיק, ניט רונד. 32 און די פֿיר רעדער זײַנען געווען אונטער די ראַמען, און די אַקסן פֿון די רעדער זײַנען געווען אין דעם געשטעל; און די הייך פֿון אַ ראָד איז געווען אַן איל און אַ האַלבע איל. 33 און די אַרבעט פֿון די רעדער איז געווען אַזוי ווי די אַרבעט פֿון אַ ראָד פֿון אַ וואָגן; זייערע אַקסן, און זייערע רייפֿן, און זייערע פֿלעקלעך, און זייערע אַקסרעדלעך, אַלץ איז געווען געגאָסן. 34 און פֿיר אַקסלען זײַנען געווען צו די פֿיר ווינקלען פֿון איטלעכן געשטעל; פֿון געשטעל גופֿא זײַנען געווען זײַנע אַקסלען. 35 און אויבן אין געשטעל איז געווען קײַלעכדיק רונד אַרום אַ האַלבע איל די הייך. און אויבן אויפֿן געשטעל זײַנע הענטלעך און זײַנע ראַמען זײַנען געווען פֿון אים גופֿא.

[א] ד. ה. פֿון דעם האַנטפּאַס. [ב] ד. ה. פֿון דער קרוין.

[36] און ער האָט אויסגעקריצט אויף די פלעכן פון זיינע הענטלעך, און אויף זיינע לייסטן, כרובים, לייבן, און טייטלביימער, ווי נאָך דעם בלייז פון איטלעכן, און קרענץ רונד אַרום. [37] אַזוי האָט ער געמאַכט די צען געשטעלן; איין גוס, איין מאָס, איין שניט, פאַר זיי אַלעמען.

[38] און ער האָט געמאַכט צען האַנטפאַסן פון קופער; פערציק בַּת האָט געהאַלטן איטלעכער האַנטפאַס; פיר איילן איטלעכער האַנטפאַס; איין האַנטפאַס אויף איטלעכן געשטעל פון די צען געשטעלן. [39] און ער האָט אַוועקגעשטעלט די געשטעלן, פינף אויף דער רעכטער זייט פון הויז, און פינף אויף דער לינקער זייט פון הויז. און דעם ים האָט ער אַוועקגעשטעלט אויף דער רעכטער זייט פון הויז צו מזרח, אַקעגן דָרום.

[40] און חירָם האָט געמאַכט די טעפּ און די שופלען און די שפּרענגבעקנס.

און חירָם האָט געענדיקט מאַכן די גאַנצע אַרבעט וואָס ער האָט געטאָן פאַר דעם מלך שלמה אין גאָטס הויז: [41] די צוויי זיילן, און די צוויי בעקנס פון די קרוינען וואָס אויף די קעפּ פון די זיילן; און די צוויי נעצן צו באַדעקן די צוויי בעקנס פון די קרוינען וואָס אויף די קעפּ פון די זיילן; [42] און די פיר הונדערט מילגרוימען פאַר די צוויי נעצן, צוויי ציילן מילגרוימען פאַר איטלעכער נעץ, צו באַדעקן די צוויי קיילעכדיקע קרוינען וואָס איבער די זיילן; [43] און די צען געשטעלן, און די צען האַנטפאַסן אויף די געשטעלן; [44] און דעם איין ים, און די צוועלף רינדער אונטער דעם ים; [45] און די טעפּ און די שופלען און די שפּרענגבעקנס. און אַלע דידאָזיקע כלים וואָס חירָם האָט געמאַכט פאַר דעם מלך שלמה אין גאָטס הויז, זיינען געווען פון בלאַנקן קופער. [46] אין דער געגנט פון יַרדֵן האָט זיי דער מלך אויסגעגאָסן, אין געדיכטער ערד, צווישן סוכּות און צווישן צָרתָן. [47] און שלמה האָט געלאָזט די אַלע כלים [ניט געוואויגן], פון זייער גרויס פילקייט; ניט צו באַרעכענען איז געווען די וואָג פון דעם קופער.

[48] און שלמה האָט געמאַכט אַלע כלים וואָס אין גאָטס הויז: דעם גילדערנעם מזבח, און דעם טיש וואָס אויף אים איז דאָס ברויט פון אָנגעזיכט, פון גאָלד; [49] און די מנורות, פינף פון דער רעכטער זייט, און פינף פון דער לינקער זייט, פאַר דעם דביר, פון עכטן גאָלד; און די בלומען, און די רערלעך, און די צוואַנגלעך, פון גאָלד; [50] און די בעקנס, און די שניצמעסערס, און די שפּרענגבעקנס, און די שאָלן, און די פייערפאַנען, פון עכטן גאָלד; און די

לו וַיְפַתַּח עַל־הַלֻּחֹת יְדֹתֶיהָ וְעַל וּמִסְגְּרֹתֶיהָ כְּרוּבִים
לז אֲרָיוֹת וְתִמֹרֹת כְּמַעַר־אִישׁ וְלֹיוֹת סָבִיב׃ כָּזֹאת עָשָׂה
אֵת עֶשֶׂר הַמְּכֹנוֹת מוּצָק אֶחָד מִדָּה אַחַת קֶצֶב אֶחָד
לח לְכֻלָּהְנָה׃ וַיַּעַשׂ עֲשָׂרָה כִיֹּרוֹת נְחֹשֶׁת אַרְבָּעִים
בַּת יָכִיל ׀ הַכִּיּוֹר הָאֶחָד אַרְבַּע בָּאַמָּה הַכִּיּוֹר הָאֶחָד
לט כִּיּוֹר אֶחָד עַל־הַמְּכוֹנָה הָאַחַת לְעֶשֶׂר הַמְּכֹנוֹת׃ וַיִּתֵּן
אֶת־הַמְּכֹנוֹת חָמֵשׁ עַל־כֶּתֶף הַבַּיִת מִיָּמִין וְחָמֵשׁ עַל־
כֶּתֶף הַבַּיִת מִשְּׂמֹאלוֹ וְאֶת־הַיָּם נָתַן מִכֶּתֶף הַבַּיִת הַיְמָנִית
מ קֵדְמָה מִמּוּל נֶגֶב׃ וַיַּעַשׂ חִירוֹם אֶת־הַכִּיֹּרוֹת
וְאֶת־הַיָּעִים וְאֶת־הַמִּזְרָקוֹת וַיְכַל חִירָם לַעֲשׂוֹת אֶת־כָּל־
מא הַמְּלָאכָה אֲשֶׁר עָשָׂה לַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה בֵּית יְהוָה׃ עַמֻּדִים
שְׁנַיִם וְגֻלֹּת הַכֹּתָרֹת אֲשֶׁר־עַל־רֹאשׁ הָעַמֻּדִים שְׁתָּיִם
וְהַשְּׂבָכוֹת שְׁתַּיִם לְכַסּוֹת אֶת־שְׁתֵּי גֻּלֹּת הַכֹּתָרֹת אֲשֶׁר
מב עַל־רֹאשׁ הָעַמּוּדִים׃ וְאֶת־הָרִמֹּנִים אַרְבַּע מֵאוֹת לִשְׁתֵּי
הַשְּׂבָכוֹת שְׁנֵי־טוּרִים רִמֹּנִים לַשְּׂבָכָה הָאֶחָת לְכַסּוֹת אֶת־
מג שְׁתֵּי גֻּלֹּת הַכֹּתָרֹת אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי הָעַמּוּדִים׃ וְאֶת־הַמְּכֹנוֹת
מד עֶשֶׂר וְאֶת־הַכִּיֹּרֹת עֲשָׂרָה עַל־הַמְּכֹנוֹת׃ וְאֶת־הַיָּם הָאֶחָד
מה וְאֶת־הַבָּקָר שְׁנֵים־עָשָׂר תַּחַת הַיָּם׃ וְאֶת־הַסִּירוֹת וְאֶת־
הַיָּעִים וְאֶת־הַמִּזְרָקוֹת וְאֵת כָּל־הַכֵּלִים הָאֹהֶל אֲשֶׁר עָשָׂה
מו חִירָם לַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה בֵּית יְהוָה נְחֹשֶׁת מְמֹרָט׃ בְּכִכַּר
הַיַּרְדֵּן יְצָקָם הַמֶּלֶךְ בְּמַעֲבֵה הָאֲדָמָה בֵּין סֻכּוֹת וּבֵין
מז צָרְתָן׃ וַיַּנַּח שְׁלֹמֹה אֶת־כָּל־הַכֵּלִים מֵרֹב מְאֹד מְאֹד לֹא
מח נֶחְקַר מִשְׁקַל הַנְּחֹשֶׁת׃ וַיַּעַשׂ שְׁלֹמֹה אֵת כָּל־הַכֵּלִים
אֲשֶׁר בֵּית יְהוָה אֵת מִזְבַּח הַזָּהָב וְאֶת־הַשֻּׁלְחָן אֲשֶׁר עָלָיו
מט לֶחֶם הַפָּנִים זָהָב׃ וְאֶת־הַמְּנֹרוֹת חָמֵשׁ מִיָּמִין וְחָמֵשׁ מִשְּׂמֹאול
לִפְנֵי הַדְּבִיר זָהָב סָגוּר וְהַפֶּרַח וְהַנֵּרֹת וְהַמֶּלְקַחַיִם זָהָב׃
נ וְהַסִּפּוֹת וְהַמְזַמְּרוֹת וְהַמִּזְרָקוֹת וְהַכַּפּוֹת וְהַמַּחְתּוֹת זָהָב

לז׳ מסגרותיה קרי   מ הפטרת ויקהל כמנהג אשכנזים והיא
הפטרת פקודי כפי הספרדים נא הפטרת: זאת חנוכה.   מה׳ האלה קרי

סָגוּר וְהַפֹּתוֹת לְדַלְתוֹת הַבַּיִת הַפְּנִימִי לְקֹדֶשׁ הַקֳּדָשִׁים
נא לְדַלְתֵי הַבַּיִת לַהֵיכָל זָהָב׃ וַתִּשְׁלַם כָּל־הַמְּלָאכָה
אֲשֶׁר עָשָׂה הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה בֵּית יְהוָה וַיָּבֵא שְׁלֹמֹה אֶת־
קָדְשֵׁי ׀ דָּוִד אָבִיו אֶת־הַכֶּסֶף וְאֶת־הַזָּהָב וְאֶת־הַכֵּלִים נָתַן
בְּאֹצְרוֹת בֵּית יְהוָה׃

ח

א אָז יַקְהֵל שְׁלֹמֹה אֶת־זִקְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת־כָּל־רָאשֵׁי הַמַּטּוֹת
נְשִׂיאֵי הָאָבוֹת לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶל־הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה יְרוּשָׁלָ͏ִם
לְהַעֲלוֹת אֶת־אֲרוֹן בְּרִית־יְהוָה מֵעִיר דָּוִד הִיא צִיּוֹן׃
ב וַיִּקָּהֲלוּ אֶל־הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה כָּל־אִישׁ יִשְׂרָאֵל בְּיֶרַח
ג הָאֵתָנִים בֶּחָג הוּא הַחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי׃ וַיָּבֹאוּ כֹּל זִקְנֵי
ד יִשְׂרָאֵל וַיִּשְׂאוּ הַכֹּהֲנִים אֶת־הָאָרוֹן׃ וַיַּעֲלוּ אֶת־אֲרוֹן יְהוָה
וְאֶת־אֹהֶל מוֹעֵד וְאֶת־כָּל־כְּלֵי הַקֹּדֶשׁ אֲשֶׁר בָּאֹהֶל וַיַּעֲלוּ
ה אֹתָם הַכֹּהֲנִים וְהַלְוִיִּם׃ וְהַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה וְכָל־עֲדַת יִשְׂרָאֵל
הַנּוֹעָדִים עָלָיו אִתּוֹ לִפְנֵי הָאָרוֹן מְזַבְּחִים צֹאן וּבָקָר
ו אֲשֶׁר לֹא־יִסָּפְרוּ וְלֹא יִמָּנוּ מֵרֹב׃ וַיָּבִאוּ הַכֹּהֲנִים אֶת־
אֲרוֹן בְּרִית־יְהוָה אֶל־מְקוֹמוֹ אֶל־דְּבִיר הַבַּיִת אֶל־קֹדֶשׁ
ז הַקֳּדָשִׁים אֶל־תַּחַת כַּנְפֵי הַכְּרוּבִים׃ כִּי הַכְּרוּבִים פֹּרְשִׂים
כְּנָפַיִם אֶל־מְקוֹם הָאָרוֹן וַיָּסֹכּוּ הַכְּרֻבִים עַל־הָאָרוֹן וְעַל־
ח בַּדָּיו מִלְמָעְלָה׃ וַיַּאֲרִכוּ הַבַּדִּים וַיֵּרָאוּ רָאשֵׁי הַבַּדִּים
מִן־הַקֹּדֶשׁ עַל־פְּנֵי הַדְּבִיר וְלֹא יֵרָאוּ הַחוּצָה וַיִּהְיוּ שָׁם
ט עַד הַיּוֹם הַזֶּה׃ אֵין בָּאָרוֹן רַק שְׁנֵי לֻחוֹת הָאֲבָנִים אֲשֶׁר
הִנִּחַ שָׁם מֹשֶׁה בְּחֹרֵב אֲשֶׁר כָּרַת יְהוָה עִם־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
י בְּצֵאתָם מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם׃ וַיְהִי בְּצֵאת הַכֹּהֲנִים מִן־הַקֹּדֶשׁ
יא וְהֶעָנָן מָלֵא אֶת־בֵּית יְהוָה׃ וְלֹא־יָכְלוּ הַכֹּהֲנִים לַעֲמֹד
לְשָׁרֵת מִפְּנֵי הֶעָנָן כִּי־מָלֵא כְבוֹד־יְהוָה אֶת־בֵּית יְהוָה׃
יב אָז אָמַר שְׁלֹמֹה יְהוָה אָמַר לִשְׁכֹּן בָּעֲרָפֶל׃ בָּנֹה בָנִיתִי יג

ז, נ׳ ע״כ   נא׳ הפטרת פקודי כמנהג אשכנזים
ח, א׳ כצ״ל בלי ו׳ ע״פ המסרה   ב׳ הפטרת יום שני של סוכות

געלענקען פֿאַר די טירן פֿון דעם אינעווייניקסטן הויז, פֿאַר דעם קָדשֵי־קָדשים, און פֿאַר די טירן פֿון דעם הויז, פֿאַר דעם הֵיכל, פֿון גאָלד.

[51] און די גאַנצע אַרבעט וואָס דער מלך שלמה האָט געמאַכט אין גאָטס הויז, איז געענדיקט געוואָרן. און שלמה האָט געבראַכט די געהייליקטע זאַכן פֿון זיין פֿאָטער דודן, דאָס זילבער, און דאָס גאָלד, און די כּלים, און אַריינגעגעבן אין די שאַצקאַמערן פֿון גאָטס הויז.

ח

[1] דענסמאָל האָט שלמה אַיינגעזאַמלט די עלטסטע פֿון ישׂראל, און אַלע הויפּטלייט פֿון די שבטים, די פֿירשטן פֿון די פֿאָטערהייזער פֿון די קינדער פֿון ישׂראל, צום מלך שלמה קיין ירושָלַיִם, כּדי אַרויפֿצוברענגען דעם אָרון פֿון גאָטס בונד פֿון דודס־שטאָט, דאָס איז צִיון. [2] און אַלע מענער פֿון ישׂראל האָבן זיך אַיינגעזאַמלט צום מלך שלמה אויף יָום־טוב, אין מאָנאַט אֵיתָנים, דאָס איז דער זיבעטער חודש. [3] און אַלע עלטסטע פֿון ישׂראל זיינען געקומען, און די כּהנים האָבן געטראָגן דעם אָרון. [4] און זיי האָבן אַרויפֿגעבראַכט דעם אָרון פֿון גאָט, און דעם אוהל־מועד, און אַלע הייליקע כּלים וואָס אין געצעלט—די כּהנים און די לְוִיִם האָבן זיי אַרויפֿגעבראַכט. [5] און דער מלך שלמה און מיט אים די גאַנצע עדה פֿון ישׂראל וואָס איז זיך צונויפֿגעקומען בײַ אים, זיינען געווען פֿאַר דעם אָרון, שלאַכטנדיק שאָף און רינדער, וואָס האָבן ניט גע־קענט געציילט ווערן און ניט באַרעכנט ווערן פֿון פֿילקייט. [6] און די כֹּהנים האָבן אַריינגעבראַכט דעם אָרון פֿון גאָטס בונד אויף זיין אָרט, אין דעם דביר פֿון הויז, אין קָדשֵי־קָדשים, אונטער די פֿליגלען פֿון די כּרובים. [7] וואָרום די כּרובים האָבן אויסגעשפּרייט די פֿליגלען איבער דעם אָרט פֿון אָרון, און די כּרובים האָבן געשירעמט איבער דעם אָרון און איבער זיינע שטאַנגען פֿון אויבן. [8] און די שטאַנגען זיינען געווען אַזוי לאַנג אַז די שפּיצן פֿון די שטאַנגען זיינען געזען געוואָרן פֿון הייליקטום פֿאַרן דביר, אָבער זיי זיינען ניט געזען געוואָרן ווייטער אַרויס. און זיי זיינען דאָרטן געבליבן ביז אויף היינטיקן טאָג. [9] גאָרנישט איז אין אָרון געווען, נאָר די צוויי שטיינערנע לוחות וואָס משה האָט אַהין אַריינגעלייגט אין חורֵב, בעת גאָט האָט געשלאָסן אַ בונד מיט די קינדער פֿון ישׂראל, ווען זיי זיינען אַרויסגעגאַנגען פֿון לאַנד מִצרַיִם.

[10] און עס איז געווען, ווי די כֹּהנים זיינען אַרויסגעגאַנגען פֿון הייליקטום, אַזוי האָט אַ וואָלקן אָנגעפֿילט דאָס הויז פֿון גאָט. [11] און די כֹּהנים האָבן ניט געקענט זיך שטעלן טאָן דעם דינסט פֿון וועגן דעם וואָלקן, וואָרום די פּראַכט פֿון גאָט האָט אָנגעפֿילט דאָס הויז פֿון גאָט.

[12] דענסמאָל האָט שלמה געזאָגט:

גאָט האָט געזאָגט אין וואָלקן צו רוען;

[א] זע ויקרא טז, 2.

13 האָב איך בויען געבויט דיר אַ הויז פאַר אַ וווינונג, אַן אָרט דיר צום זיצן אויף אייביק.

14 און דער מלך האָט אומגעדרייט זיין פּנים, און האָט געבענטשט די גאַנצע אײַנזאַמלונג פון ישׂראל, און די גאַנצע אײַנזאַמלונג פון ישׂראל איז געשטאַנען. 15 און ער האָט געזאָגט: געלויבט איז יהוה דער גאָט פון ישׂראל, וואָס האָט מיט זיין מויל גערעדט צו מיין פאָטער דודן, און מיט זיין האַנט דערפילט, אַזוי צו זאָגן: 16 פון דעם טאָג וואָס איך האָב אַרויסגעצויגן מיין פאָלק, ישׂראל, פון מִצרַיִם, האָב איך ניט אויסדערוויילט קיין שטאָט פון אַלע שבטים פון ישׂראל אויף צו בויען אַ הויז אַז מיין נאָמען זאָל דאָרטן זיין, אָבער איך האָב אויסדערוויילט דודן צו זיין איבער מיין פאָלק ישׂראל. 17 און עס איז געווען אין האַרצן פון מיין פאָטער דודן צו בויען אַ הויז צו דעם נאָמען פון יהוה דעם גאָט פון ישׂראל. 18 אָבער גאָט האָט געזאָגט צו מיין פאָטער דודן: אַזוי ווי דו האָסט געהאַט אין האַרצן צו בויען אַ הויז צו מיין נאָמען, האָסטו גוט געטאָן וואָס דו האָסט דאָס געהאַט אין האַרצן. 19 אָבער ניט דו וועסט בויען דאָס הויז, נייערט דיין זון וואָס גייט אַרויס פון דיינע לענדן, ער וועט בויען דאָס הויז צו מיין נאָמען. 20 און גאָט האָט מקיים געווען זיין צוזאָג וואָס ער האָט צוגעזאָגט, און איך בין אויפגעשטאַנען אויף מיין פאָטער דודס אָרט, און איך האָב זיך געזעצט אויף דעם טראָן פון ישׂראל, אַזוי ווי גאָט האָט צוגעזאָגט, און איך האָב געבויט דאָס הויז צו דעם נאָמען פון יהוה דעם גאָט פון ישׂראל. 21 און איך האָב דאָרטן געמאַכט אַן אָרט פאַר דעם אָרון, וואָס דאָרטן איז דער בונד פון גאָט, וואָס ער האָט געשלאָסן מיט אונדזערע עלטערן, ווען ער האָט זיי אַרויסגעצויגן פון לאַנד מִצרַיִם.

22 און שלמה האָט זיך געשטעלט פאַר דעם מזבח פון גאָט, אַקעגן דער גאַנצער אײַנזאַמלונג פון ישׂראל, און האָט אויסגעשפּרייט זיינע הענט צום הימל. 23 און ער האָט געזאָגט: יהוה דו גאָט פון ישׂראל, ניטאָ אין הימל אויבן אָדער אויף דער ערד אונטן אַ גאָט ווי דו, וואָס היטסט דעם בונד און די גענאָד צו דיינע קנעכט וואָס גייען פאַר דיר מיט זייער גאַנצן האַרצן; 24 וואָס האָסט געהיט דיין קנעכט, מיין פאָטער דודן, דאָס וואָס דו האָסט אים צוגעזאָגט; און מיט דיין מויל האָסטו גערעדט, און מיט דיין האַנט דערפילט, אַזוי ווי היינטיקן טאָג. 25 און אַצונד, יהוה דו גאָט פון ישׂראל, האַלט דיין קנעכט, מיין פאָטער דודן, דאָס וואָס דו האָסט צו אים גערעדט, אַזוי צו זאָגן: עס וועט דיר ניט פאַרשניטן ווערן פון פאַר מיר אַ מאַן צו זיצן אויף דעם טראָן פון ישׂראל, אויב נאָר דיינע קינדער וועלן היטן זייער וועג, צו גיין פאַר מיר אַזוי ווי דו ביסט געגאַנגען פאַר מיר. 26 און אַצונד, גאָט פון ישׂראל, זאָל, איך בעט דיך, באַוואָרט ווערן דיין צוזאָג וואָס דו האָסט צוגעזאָגט דיין קנעכט, מיין פאָטער דודן.

27 וואָרום קען אין דער אמתן גאָט וווינען אויף דער ערד? אַז די הימלען און די הימלען פון די הימלען קענען דיך

יד בַּיִת זְבֻל לָךְ מָכוֹן לְשִׁבְתְּךָ עוֹלָמִים׃ וַיַּסֵּב הַמֶּלֶךְ אֶת־
פָּנָיו וַיְבָרֶךְ אֵת כָּל־קְהַל יִשְׂרָאֵל וְכָל־קְהַל יִשְׂרָאֵל עֹמֵד׃
טו וַיֹּאמֶר בָּרוּךְ יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר דִּבֶּר בְּפִיו אֵת
טז דָּוִד אָבִי וּבְיָדוֹ מִלֵּא לֵאמֹר׃ מִן־הַיּוֹם אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי אֶת־
עַמִּי אֶת־יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם לֹא־בָחַרְתִּי בְעִיר מִכֹּל שִׁבְטֵי
יִשְׂרָאֵל לִבְנוֹת בַּיִת לִהְיוֹת שְׁמִי שָׁם וָאֶבְחַר בְּדָוִד לִהְיוֹת
יז עַל־עַמִּי יִשְׂרָאֵל׃ וַיְהִי עִם־לְבַב דָּוִד אָבִי לִבְנוֹת בַּיִת
יח לְשֵׁם יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־דָּוִד אָבִי יַעַן
אֲשֶׁר הָיָה עִם־לְבָבְךָ לִבְנוֹת בַּיִת לִשְׁמִי הֱטִיבֹתָ כִּי הָיָה
יט עִם־לְבָבֶךָ׃ רַק אַתָּה לֹא תִבְנֶה הַבָּיִת כִּי אִם־בִּנְךָ הַיֹּצֵא
כ מֵחֲלָצֶיךָ הוּא־יִבְנֶה הַבַּיִת לִשְׁמִי׃ וַיָּקֶם יְהוָה אֶת־דְּבָרוֹ
אֲשֶׁר דִּבֵּר וָאָקֻם תַּחַת דָּוִד אָבִי וָאֵשֵׁב ׀ עַל־כִּסֵּא יִשְׂרָאֵל
כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה וָאֶבְנֶה הַבַּיִת לְשֵׁם יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל׃
כא וָאָשִׂם שָׁם מָקוֹם לָאָרוֹן אֲשֶׁר־שָׁם בְּרִית יְהוָה אֲשֶׁר
כָּרַת עִם־אֲבֹתֵינוּ בְּהוֹצִיאוֹ אֹתָם מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם׃
כב וַיַּעֲמֹד שְׁלֹמֹה לִפְנֵי מִזְבַּח יְהוָה נֶגֶד כָּל־קְהַל יִשְׂרָאֵל
כג וַיִּפְרֹשׂ כַּפָּיו הַשָּׁמָיִם׃ וַיֹּאמַר יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אֵין־
כָּמוֹךָ אֱלֹהִים בַּשָּׁמַיִם מִמַּעַל וְעַל־הָאָרֶץ מִתָּחַת שֹׁמֵר
הַבְּרִית וְהַחֶסֶד לַעֲבָדֶיךָ הַהֹלְכִים לְפָנֶיךָ בְּכָל־לִבָּם׃
כד אֲשֶׁר שָׁמַרְתָּ לְעַבְדְּךָ דָּוִד אָבִי אֵת אֲשֶׁר־דִּבַּרְתָּ לוֹ
כה וַתְּדַבֵּר בְּפִיךָ וּבְיָדְךָ מִלֵּאתָ כַּיּוֹם הַזֶּה׃ וְעַתָּה יְהוָה ׀
אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל שְׁמֹר לְעַבְדְּךָ דָוִד אָבִי אֵת אֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ
לּוֹ לֵאמֹר לֹא־יִכָּרֵת לְךָ אִישׁ מִלְּפָנַי יֹשֵׁב עַל־כִּסֵּא
יִשְׂרָאֵל רַק אִם־יִשְׁמְרוּ בָנֶיךָ אֶת־דַּרְכָּם לָלֶכֶת לְפָנַי
כו כַּאֲשֶׁר הָלַכְתָּ לְפָנָי׃ וְעַתָּה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל יֵאָמֶן נָא
כז דְּבָרֶיךָ אֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ לְעַבְדְּךָ דָּוִד אָבִי׃ כִּי הַאֻמְנָם יֵשֵׁב
אֱלֹהִים עַל־הָאָרֶץ הִנֵּה הַשָּׁמַיִם וּשְׁמֵי הַשָּׁמַיִם לֹא יְכַלְכְּלוּךָ

כא׳ ע״כ   כו׳ דברך קרי

כח אַף כִּי־הַבַּיִת הַזֶּה אֲשֶׁר בָּנִיתִי׃ וּפָנִיתָ אֶל־תְּפִלַּת עַבְדְּךָ
וְאֶל־תְּחִנָּתוֹ יְהוָה אֱלֹהָי לִשְׁמֹעַ אֶל־הָרִנָּה וְאֶל־הַתְּפִלָּה
כט אֲשֶׁר עַבְדְּךָ מִתְפַּלֵּל לְפָנֶיךָ הַיּוֹם׃ לִהְיוֹת עֵינֶךָ פְתֻחוֹת
אֶל־הַבַּיִת הַזֶּה לַיְלָה וָיוֹם אֶל־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר אָמַרְתָּ יִהְיֶה
שְׁמִי שָׁם לִשְׁמֹעַ אֶל־הַתְּפִלָּה אֲשֶׁר יִתְפַּלֵּל עַבְדְּךָ אֶל־
ל הַמָּקוֹם הַזֶּה׃ וְשָׁמַעְתָּ אֶל־תְּחִנַּת עַבְדְּךָ וְעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל
אֲשֶׁר יִתְפַּלְלוּ אֶל־הַמָּקוֹם הַזֶּה וְאַתָּה תִּשְׁמַע אֶל־מְקוֹם
לא שִׁבְתְּךָ אֶל־הַשָּׁמַיִם וְשָׁמַעְתָּ וְסָלָחְתָּ׃ אֵת אֲשֶׁר יֶחֱטָא
אִישׁ לְרֵעֵהוּ וְנָשָׁא־בוֹ אָלָה לְהַאֲלֹתוֹ וּבָא אָלָה לִפְנֵי
לב מִזְבַּחֲךָ בַּבַּיִת הַזֶּה׃ וְאַתָּה ׀ תִּשְׁמַע הַשָּׁמַיִם וְעָשִׂיתָ
וְשָׁפַטְתָּ אֶת־עֲבָדֶיךָ לְהַרְשִׁיעַ רָשָׁע לָתֵת דַּרְכּוֹ בְּרֹאשׁוֹ
לג וּלְהַצְדִּיק צַדִּיק לָתֶת לוֹ כְּצִדְקָתוֹ׃ בְּהִנָּגֵף עַמְּךָ
יִשְׂרָאֵל לִפְנֵי אוֹיֵב אֲשֶׁר יֶחֶטְאוּ־לָךְ וְשָׁבוּ אֵלֶיךָ וְהוֹדוּ
לד אֶת־שְׁמֶךָ וְהִתְפַּלְלוּ וְהִתְחַנְּנוּ אֵלֶיךָ בַּבַּיִת הַזֶּה׃ וְאַתָּה
תִּשְׁמַע הַשָּׁמַיִם וְסָלַחְתָּ לְחַטַּאת עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל וַהֲשֵׁבֹתָם
לה אֶל־הָאֲדָמָה אֲשֶׁר נָתַתָּ לַאֲבוֹתָם׃ בְּהֵעָצֵר שָׁמַיִם
וְלֹא־יִהְיֶה מָטָר כִּי יֶחֶטְאוּ־לָךְ וְהִתְפַּלְלוּ אֶל־הַמָּקוֹם הַזֶּה
לו וְהוֹדוּ אֶת־שְׁמֶךָ וּמֵחַטָּאתָם יְשׁוּבוּן כִּי תַעֲנֵם׃ וְאַתָּה ׀
תִּשְׁמַע הַשָּׁמַיִם וְסָלַחְתָּ לְחַטַּאת עֲבָדֶיךָ וְעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל
כִּי תוֹרֵם אֶת־הַדֶּרֶךְ הַטּוֹבָה אֲשֶׁר יֵלְכוּ־בָהּ וְנָתַתָּה מָטָר
לז עַל־אַרְצְךָ אֲשֶׁר־נָתַתָּה לְעַמְּךָ לְנַחֲלָה׃ רָעָב כִּי־
יִהְיֶה בָאָרֶץ דֶּבֶר כִּי־יִהְיֶה שִׁדָּפוֹן יֵרָקוֹן אַרְבֶּה חָסִיל כִּי
יִהְיֶה כִּי יָצַר־לוֹ אֹיְבוֹ בְּאֶרֶץ שְׁעָרָיו כָּל־נֶגַע כָּל־מַחֲלָה׃
לח כָּל־תְּפִלָּה כָל־תְּחִנָּה אֲשֶׁר תִהְיֶה לְכָל־הָאָדָם לְכֹל עַמְּךָ
יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר יֵדְעוּן אִישׁ נֶגַע לְבָבוֹ וּפָרַשׂ כַּפָּיו אֶל־
לט הַבַּיִת הַזֶּה׃ וְאַתָּה תִּשְׁמַע הַשָּׁמַיִם מְכוֹן שִׁבְתֶּךָ וְסָלַחְתָּ
וְעָשִׂיתָ וְנָתַתָּ לָאִישׁ כְּכָל־דְּרָכָיו אֲשֶׁר תֵּדַע אֶת־לְבָבוֹ
מ כִּי־אַתָּה יָדַעְתָּ לְבַדְּךָ אֶת־לְבַב כָּל־בְּנֵי הָאָדָם׃ לְמַעַן

ניט אַריינגעמען, היינט ווי שוין דאָסדאָזיקע הויז וואָס איך האָב געבויט! 28 אָבער קער זיך צו דער תּפילה פֿון דיין קנעכט, און צו זיין בקשה, יהוה מיין גאָט, צוצוהערן צו דעם געשריי און צו דער תּפילה וואָס דיין קנעכט איז מתפּלל פֿאַר דיר היינט, 29 אַז דיינע אויגן זאָלן זיין אָפֿן אויף דעמדאָזיקן הויז נאַכט און טאָג, אויף דעם אָרט, וואָס דו האָסט געזאָגט: מיין נאָמען זאָל דאָרטן זיין; צו־צוהערן צו דער תּפילה וואָס דיין קנעכט וועט מתפּלל זיין אַקעגן דעמדאָזיקן אָרט. 30 און זאָלסט צוהערן צו דער בקשה פֿון דיין קנעכט, און פֿון דיין פֿאָלק ישׂראל, וואָס זיי וועלן מתפּלל זיין אַקעגן דעמדאָזיקן אָרט; און דו זאָלסט הערן אין דעם אָרט פֿון דיין וווינונג, אין הימל, און אַז דו וועסט הערן, זאָלסטו פֿאַרגעבן.

31 אַז אַ מאַן וועט זינדיקן קעגן זיין חבֿר, און מע וועט אַרויפֿלייגן אויף אים אַ שבֿועה אים צו באַשווערן, און ער וועט קומען און שווערן פֿאַר דיין מזבח אין דעמדאָזיקן הויז, 32 זאָלסט דו צוהערן אין הימל, און טאָן, און משפּטן דיינע קנעכט, צו מאַכן שולדיק דעם שולדיקן, צו געבן זיין וועג אויף זיין קאָפּ; און צו מאַכן גערעכט דעם גע־רעכטן, אים צו געבן לויט זיין גערעכטיקייט.

33 אַז דיין פֿאָלק ישׂראל וועט געשלאָגן ווערן פֿאַרן פֿיינט, ווייל זיי האָבן געזינדיקט צו דיר, און זיי וועלן זיך אומקערן צו דיר, און וועלן באַקענען דיין נאָמען, און וועלן מתפּלל זיין און בעטן צו דיר אין דעמדאָזיקן הויז, 34 זאָלסט דו צוהערן אין הימל, און פֿאַרגעבן די זינד פֿון דיין פֿאָלק ישׂראל, און זאָלסט זיי אומקערן אויף דער ערד וואָס דו האָסט געגעבן זייערע עלטערן.

35 אַז דער הימל וועט זיין פֿאַרשלאָסן, און עס וועט ניט זיין קיין רעגן, ווייל זיי האָבן געזינדיקט צו דיר, און זיי וועלן מתפּלל זיין אַקעגן דעמדאָזיקן אָרט, און וועלן באַקענען דיין נאָמען, און זיך אומקערן פֿון זייער זינד, ווען דו האָסט זיי געפּייניקט, 36 זאָלסט דו צוהערן אין הימל, און פֿאַרגעבן די זינד פֿון דיינע קנעכט און דיין פֿאָלק ישׂראל, ווען דו וועסט זיי האָבן געוויזן דעם גוטן וועג וואָס זיי זאָלן אויף אים גיין; און זאָלסט געבן רעגן אויף דיין לאַנד, וואָס דו האָסט געגעבן דיין פֿאָלק פֿאַר אַ נחלה.

37 אַז עס וועט זיין אַ הונגער אין לאַנד, אַז עס וועט זיין אַ מגפֿה, אַז עס וועט זיין אַ קאָרנבראַנד, אַ וועלקעניש, אַ היישעריק, אַ גראָזפֿרעסער; אַז זיין פֿיינט וועט אים באַלעגערן אין דעם לאַנד פֿון זיינע שטעט; וואָס נאָר פֿאַר אַ פּלאָג, וואָס נאָר פֿאַר אַ קראַנקשאַפֿט; 38 וואָס נאָר פֿאַר אַ תּפילה, וואָס נאָר פֿאַר אַ בקשה, עס וועט זיין ביי עמיצן איינעם פֿון דיין גאַנצן פֿאָלק ישׂראל, ווען איטלעכער פֿון זיי שפּירט די פּלאָגעניש פֿון זיין האַרצן, און ער שפּרייט אויס זיינע הענט צו דעמ־דאָזיקן הויז, 39 זאָלסט דו צוהערן אין הימל, דעם אָרט פֿון דיין וווינונג, און זאָלסט פֿאַרגעבן, און זאָלסט טאָן, און געבן איטלעכן לויט אַלע זיינע וועגן, אַזוי ווי דו ווייסט זיין האַרץ—וואָרום דו אַליין ווייסט דאָס האַרץ פֿון אַלע מענטשנקינדער—

[40] כדי זיי זאָלן מורא האָבן פאַר דיר אַלע טעג וואָס זיי לעבן אויף דער ערד וואָס דו האָסט געגעבן אונדזערע עלטערן.

[41] און אויך צו דעם פרעמדן וואָס ער איז ניט פון דיין פאָלק ישׂראל, אַז ער וועט קומען פון אַ ווייטן לאַנד פון וועגן דיין נאָמען—[42] וואָרום זיי וועלן הערן פון דיין גרויסן נאָמען, און פון דיין שטאַרקער האַנט, און פון דיין אויסגעשטרעקטן אָרעם—און ער וועט קומען און וועט מתפלל זיין אַקעגן דעמדאָזיקן הויז, [43] זאָלסט דו צוהערן אין הימל, דעם אָרט פון דיין וווינונג, און זאָלסט טאָן אַלץ אום וואָס דער פרעמדער וועט רופן צו דיר; כדי אַלע פעלקער פון דער ערד זאָלן דערקענען דיין נאָמען, מורא צו האָבן פאַר דיר, אַזוי ווי דיין פאָלק ישׂראל, און וויסן אַז דיין נאָמען ווערט גערופן אויף דעמדאָזיקן הויז וואָס איך האָב געבויט.

[44] אַז דיין פאָלק וועט אַרויסגיין אויף מלחמה אַקעגן זיין פיינט, אויף וואָסער וועג דו וועסט זיי שיקן, און זיי וועלן מתפלל זיין צו גאָט אַקעגן דער שטאָט וואָס דו האָסט זי אויסדערוויילט, און דעם הויז וואָס איך האָב געבויט צו דיין נאָמען, [45] זאָלסטו צוהערן אין הימל זייער תפילה און זייער בקשה, און טאָן זייער רעכט.

[46] אַז זיי וועלן זינדיקן צו דיר—וואָרום ניטאָ אַ מענטש וואָס זאָל ניט זינדיקן—און דו וועסט צערענען אויף זיי, און זיי איבערגעבן פאַרן פיינט, און זייערע פאַנגערס וועלן זיי נעמען געפאַנגען אין לאַנד פון דעם פיינט, ווייט אָדער נאָנט; [47] און זיי וועלן זיך נעמען צום האַרצן אין דעם לאַנד וואָס זיי זיינען גענומען געוואָרן געפאַנגען אַהין, און זיי וועלן תשובה טאָן, און וועלן בעטן צו דיר אין לאַנד פון זייערע פאַנגערס, אַזוי צו זאָגן: מיר האָבן געזינדיקט און פאַרבראָכן, מיר האָבן שלעכטס געטאָן; [48] און זיי וועלן זיך אומקערן צו דיר מיט זייער גאַנצן האַרצן, און מיט זייער גאַנצער זעל, אין לאַנד פון זייערע פיינט וואָס האָבן זיי געפאַנגען, און זיי וועלן מתפלל זיין צו דיר אַקעגן זייער לאַנד, וואָס דו האָסט געגעבן זייערע עלטערן, דער שטאָט וואָס דו האָסט אויסדערוויילט, און דעם הויז וואָס איך האָב געבויט צו דיין נאָמען, [49] זאָלסטו צוהערן אין הימל, דעם אָרט פון דיין וווינונג, זייער תפילה און זייער בקשה, און טאָן זייער רעכט; [50] און זאָלסט פאַרגעבן דיין פאָלק וואָס זיי האָבן געזינדיקט צו דיר, און אַלע זייערע פאַרברעכן וואָס זיי האָבן פאַרבראָכן קעגן דיר; און זאָלסט זיי געבן דערבאַרימונג ביי זייערע פאַנגערס, אַז זיי זאָלן זיך דערבאַרימען אויף זיי; [51] וואָרום זיי זיינען דיין פאָלק און דיין אַרב, וואָס דו האָסט אַרויסגעצויגן פון מִצרַיִם, פון דעם אַייזנשמעלצאויוון. [52] דיינע אויגן זאָלן זיין אָפן צו דעם געבעט פון דיין קנעכט, און צו דעם געבעט פון דיין פאָלק ישׂראל, זיי צוצוהערן ווען נאָר זיי רופן צו דיר. [53] וואָרום דו האָסט זיי אָפּגעשיידט דיר צום אַרב פון אַלע פעלקער פון דער ערד, אַזוי ווי דו האָסט גערעדט דורך דיין קנעכט משהן ווען

יִרָאוּךָ כָּל־הַיָּמִים אֲשֶׁר־הֵם חַיִּים עַל־פְּנֵי הָאֲדָמָה אֲשֶׁר
מא נָתַתָּה לַאֲבֹתֵינוּ׃ וְגַם אֶל־הַנָּכְרִי אֲשֶׁר לֹא־מֵעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל
מב הוּא וּבָא מֵאֶרֶץ רְחוֹקָה לְמַעַן שְׁמֶךָ׃ כִּי יִשְׁמְעוּן אֶת־
שִׁמְךָ הַגָּדוֹל וְאֶת־יָדְךָ הַחֲזָקָה וּזְרֹעֲךָ הַנְּטוּיָה וּבָא
מג וְהִתְפַּלֵּל אֶל־הַבַּיִת הַזֶּה׃ אַתָּה תִּשְׁמַע הַשָּׁמַיִם מְכוֹן
שִׁבְתֶּךָ וְעָשִׂיתָ כְּכֹל אֲשֶׁר־יִקְרָא אֵלֶיךָ הַנָּכְרִי לְמַעַן
יֵדְעוּן כָּל־עַמֵּי הָאָרֶץ אֶת־שְׁמֶךָ לְיִרְאָה אֹתְךָ כְּעַמְּךָ
יִשְׂרָאֵל וְלָדַעַת כִּי־שִׁמְךָ נִקְרָא עַל־הַבַּיִת הַזֶּה אֲשֶׁר
מד בָּנִיתִי׃ כִּי־יֵצֵא עַמְּךָ לַמִּלְחָמָה עַל־אֹיְבוֹ בַּדֶּרֶךְ
אֲשֶׁר תִּשְׁלָחֵם וְהִתְפַּלְלוּ אֶל־יְהוָה דֶּרֶךְ הָעִיר אֲשֶׁר
מה בָּחַרְתָּ בָּהּ וְהַבַּיִת אֲשֶׁר־בָּנִתִי לִשְׁמֶךָ׃ וְשָׁמַעְתָּ הַשָּׁמַיִם
מו אֶת־תְּפִלָּתָם וְאֶת־תְּחִנָּתָם וְעָשִׂיתָ מִשְׁפָּטָם׃ כִּי יֶחֶטְאוּ־
לָךְ כִּי אֵין אָדָם אֲשֶׁר לֹא־יֶחֱטָא וְאָנַפְתָּ בָם וּנְתַתָּם לִפְנֵי
אוֹיֵב וְשָׁבוּם שֹׁבֵיהֶם אֶל־אֶרֶץ הָאוֹיֵב רְחוֹקָה אוֹ קְרוֹבָה׃
מז וְהֵשִׁיבוּ אֶל־לִבָּם בָּאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁבּוּ־שָׁם וְשָׁבוּ ׀ וְהִתְחַנְּנוּ
אֵלֶיךָ בְּאֶרֶץ שֹׁבֵיהֶם לֵאמֹר חָטָאנוּ וְהֶעֱוִינוּ רָשָׁעְנוּ׃
מח וְשָׁבוּ אֵלֶיךָ בְּכָל־לְבָבָם וּבְכָל־נַפְשָׁם בְּאֶרֶץ אֹיְבֵיהֶם
אֲשֶׁר־שָׁבוּ אֹתָם וְהִתְפַּלְלוּ אֵלֶיךָ דֶּרֶךְ אַרְצָם אֲשֶׁר
נָתַתָּה לַאֲבוֹתָם הָעִיר אֲשֶׁר בָּחַרְתָּ וְהַבַּיִת אֲשֶׁר־בָּנִית*
מט לִשְׁמֶךָ׃ וְשָׁמַעְתָּ הַשָּׁמַיִם מְכוֹן שִׁבְתְּךָ אֶת־תְּפִלָּתָם
נ וְאֶת־תְּחִנָּתָם וְעָשִׂיתָ מִשְׁפָּטָם׃ וְסָלַחְתָּ לְעַמְּךָ אֲשֶׁר
חָטְאוּ־לָךְ וּלְכָל־פִּשְׁעֵיהֶם אֲשֶׁר פָּשְׁעוּ־בָךְ וּנְתַתָּם לְרַחֲמִים
נא לִפְנֵי שֹׁבֵיהֶם וְרִחֲמוּם׃ כִּי־עַמְּךָ וְנַחֲלָתְךָ הֵם אֲשֶׁר הוֹצֵאתָ
נב מִמִּצְרַיִם מִתּוֹךְ כּוּר הַבַּרְזֶל׃ לִהְיוֹת עֵינֶיךָ פְתֻחוֹת אֶל־
תְּחִנַּת עַבְדְּךָ וְאֶל־תְּחִנַּת עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל לִשְׁמֹעַ אֲלֵיהֶם
נג בְּכֹל קָרְאָם אֵלֶיךָ׃ כִּי־אַתָּה הִבְדַּלְתָּם לְךָ לְנַחֲלָה מִכֹּל
עַמֵּי הָאָרֶץ כַּאֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ בְּיַד ׀ מֹשֶׁה עַבְדֶּךָ בְּהוֹצִיאֲךָ

בנית׳ בניתי ק

נד אֶת־אֲבֹתֵינוּ מִמִּצְרַיִם אֲדֹנָי יְהוִה׃ * וַיְהִי ׀ כְּכַלּוֹת
שְׁלֹמֹה לְהִתְפַּלֵּל אֶל־יְהוָה אֵת כָּל־הַתְּפִלָּה וְהַתְּחִנָּה
הַזֹּאת קָם מִלִּפְנֵי מִזְבַּח יְהוָה מִכְּרֹעַ עַל־בִּרְכָּיו וְכַפָּיו
נה פְּרֻשׂוֹת הַשָּׁמָיִם׃ וַיַּעֲמֹד וַיְבָרֶךְ אֵת כָּל־קְהַל יִשְׂרָאֵל
נו קוֹל גָּדוֹל לֵאמֹר׃ בָּרוּךְ יְהוָה אֲשֶׁר נָתַן מְנוּחָה לְעַמּוֹ
יִשְׂרָאֵל כְּכֹל אֲשֶׁר דִּבֵּר לֹא־נָפַל דָּבָר אֶחָד מִכֹּל דְּבָרוֹ
נז הַטּוֹב אֲשֶׁר דִּבֶּר בְּיַד מֹשֶׁה עַבְדּוֹ׃ יְהִי יְהוָה אֱלֹהֵינוּ
עִמָּנוּ כַּאֲשֶׁר הָיָה עִם־אֲבֹתֵינוּ אַל־יַעַזְבֵנוּ וְאַל־יִטְּשֵׁנוּ׃
נח לְהַטּוֹת לְבָבֵנוּ אֵלָיו לָלֶכֶת בְּכָל־דְּרָכָיו וְלִשְׁמֹר מִצְוֹתָיו
נט וְחֻקָּיו וּמִשְׁפָּטָיו אֲשֶׁר צִוָּה אֶת־אֲבֹתֵינוּ׃ וְיִהְיוּ דְבָרַי
אֵלֶּה אֲשֶׁר הִתְחַנַּנְתִּי לִפְנֵי יְהוָה קְרֹבִים אֶל־יְהוָה אֱלֹהֵינוּ
יוֹמָם וָלָיְלָה לַעֲשׂוֹת ׀ מִשְׁפַּט עַבְדּוֹ וּמִשְׁפַּט עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל
ס דְּבַר־יוֹם בְּיוֹמוֹ׃ לְמַעַן דַּעַת כָּל־עַמֵּי הָאָרֶץ כִּי יְהוָה הוּא
סא הָאֱלֹהִים אֵין עוֹד׃ וְהָיָה לְבַבְכֶם שָׁלֵם עִם יְהוָה אֱלֹהֵינוּ
סב לָלֶכֶת בְּחֻקָּיו וְלִשְׁמֹר מִצְוֹתָיו כַּיּוֹם הַזֶּה׃ וְהַמֶּלֶךְ וְכָל־
סג יִשְׂרָאֵל עִמּוֹ זֹבְחִים זֶבַח לִפְנֵי יְהוָה׃ וַיִּזְבַּח שְׁלֹמֹה אֵת
זֶבַח הַשְּׁלָמִים אֲשֶׁר זָבַח לַיהוָה בָּקָר עֶשְׂרִים וּשְׁנַיִם אֶלֶף
וְצֹאן מֵאָה וְעֶשְׂרִים אָלֶף וַיַּחְנְכוּ אֶת־בֵּית יְהוָה הַמֶּלֶךְ
סד וְכָל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃ בַּיּוֹם הַהוּא קִדַּשׁ הַמֶּלֶךְ אֶת־תּוֹךְ
הֶחָצֵר אֲשֶׁר לִפְנֵי בֵית־יְהוָה כִּי־עָשָׂה שָׁם אֶת־הָעֹלָה וְאֶת־
הַמִּנְחָה וְאֵת חֶלְבֵי הַשְּׁלָמִים כִּי־מִזְבַּח הַנְּחֹשֶׁת אֲשֶׁר
לִפְנֵי יְהוָה קָטֹן מֵהָכִיל אֶת־הָעֹלָה וְאֶת־הַמִּנְחָה וְאֵת חֶלְבֵי
סה הַשְּׁלָמִים׃ וַיַּעַשׂ שְׁלֹמֹה בָעֵת־הַהִיא ׀ אֶת־הֶחָג וְכָל־
יִשְׂרָאֵל עִמּוֹ קָהָל גָּדוֹל מִלְּבוֹא חֲמָת ׀ עַד־נַחַל מִצְרַיִם
לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֵינוּ שִׁבְעַת יָמִים וְשִׁבְעַת יָמִים אַרְבָּעָה
סו עָשָׂר יוֹם׃ בַּיּוֹם הַשְּׁמִינִי שִׁלַּח אֶת־הָעָם וַיְבָרְכוּ אֶת־

נד׳ הפטרת שמיני עצרת

נד דו האָסט אַרויסגעצויגן אונדזערע עלטערן פון מִצְרַיִם,
גאָט דו האַר.
נה 54 און עס איז געווען, ווי שלמה האָט געענדיקט
נו מתפלל זיין צו גאָט דידאָזיקע גאַנצע תפילה און בקשה,
נז איז ער אויפגעשטאַנען פון פאַרן מזבח פון גאָט, פון קניען
אויף זיינע קני, מיט זיינע הענט אויסגעשפרייט צום הימל,
נח
נט 55 און ער האָט זיך געשטעלט, און האָט געבענטשט די
גאַנצע אײַנזאַמלונג פון ישראל אויף אַ הויכן קָול, אַזוי צו
ס זאָגן: 56 געלויבט איז גאָט וואָס האָט געגעבן זיין פאָלק
סא ישראל רו, אַזוי ווי אַלץ וואָס ער האָט צוגעזאָגט. ניט אַן
סב
סג איינציק וואָרט איז אָפּגעפאַלן פון אַל זיין גוטן צוזאָג וואָס
ער האָט צוגעזאָגט דורך זיין קנעכט משהן. 57 זאָל יהוה
סד אונדזער גאָט זיין מיט אונדז, אַזוי ווי ער איז געווען מיט
אונדזערע עלטערן; ער זאָל אונדז ניט פאַרלאָזן און ניט
אַוועקוואַרפן; 58 כדי צו נייגן אונדזער האַרץ צו אים, צו
סה גיין אין אַלע זיינע וועגן, און צו היטן זיינע געבאָט און זיינע
חוקים און זיינע געזעצן, וואָס ער האָט באַפוילן אונדזערע
סו עלטערן. 59 און זאָלן דידאָזיקע ווערטער מיינע וואָס
איך האָב געבעטן פאַר גאָט, זיין נאָנט צו יהוה אונדזער
גאָט טאָג און נאַכט, צו טאָן דאָס רעכט פון זיין קנעכט, און דאָס רעכט פון זיין פאָלק ישראל, טאָג אין טאָג;
60 כדי אַלע פעלקער פון דער ערד זאָלן וויסן אַז יהוה איז גאָט; מער איז ניטאָ. 61 און זאָל אײַער האַרץ זיין
גאַנץ מיט יהוה אונדזער גאָט, צו גיין אין זיינע געזעצן און צו היטן זיינע געבאָט, אַזוי ווי הײַנטיקן טאָג.

62 און דער מלך און גאַנץ ישראל מיט אים האָבן געשלאַכט שלאַכטאָפּפער פאַר גאָט. 63 און שלמה האָט
געשלאַכט פאַרן פרידאָפּפער וואָס ער האָט געשלאַכט צו גאָט, צוויי און צוואַנציק טויזנט רינדער, און הונדערט און
צוואַנציק טויזנט שאָף. און דער מלך און אַלע קינדער פון ישראל האָבן באַנייט דאָס הויז פון גאָט. 64 אין יענעם טאָג
האָט דער מלך געהייליקט דעם מיטן פון דעם הויף וואָס פאַר גאָטס הויז; ווייל ער האָט דאָרטן געמאַכט די בראַנד־
אָפּפער און די שפּייזאָפּפער, און דאָס פעטס פון די פרידאָפּפער; וואָרום דער קופּערנער מזבח וואָס פאַר גאָט איז
געווען צו קליין אַרויפצונעמען די בראַנדאָפּפער און די שפּייזאָפּפער, און דאָס פעטס פון די פרידאָפּפער.

65 און שלמה האָט געמאַכט דעם יָום־טוב אין יענער צייט, און גאַנץ ישראל מיט אים—אַ גרויסע אײַנזאַמלונג, פון
ווו מע קומט קיין חֲמָת ביז דעם טייך פון מִצרַיִם—פאַר יהוה אונדזער גאָט, זיבן טעג און זיבן טעג, פערצן טעג.
66 אויפן אַכטן טאָג האָט ער אַוועקגעשיקט דאָס פאָלק, און זיי האָבן געבענטשט דעם מלך, און זיינען געגאַנגען צו

זייערע געצעלטן פרייליכע און מיט אַן אויפגעראַמטן האַרצן איבער אַלעם גוטן וואָס גאָט האָט געטאָן צו זיין קנעכט דודן, און צו זיין פאָלק ישׂראל.

ט [1] און עס איז געווען, אַז שלמה האָט געענדיקט בויען דאָס הויז פון גאָט, און דאָס הויז פון מלך, און יעט־וועדער געלוסט פון שלמהן וואָס ער האָט געוואָלט מאַכן, [2] האָט זיך גאָט באַוויזן צו שלמהן אַ צווייט מאָל, אַזוי ווי ער האָט זיך באַוויזן צו אים אין גִבעון. [3] און גאָט האָט צו אים געזאָגט: איך האָב צוגעהערט דיין תפילה און דיין בקשה וואָס דו האָסט געבעטן פאַר מיר: איך האָב געהייליקט דאָסדאָזיקע הויז וואָס דו האָסט געבויט, צו טאָן מיין נאָמען דאָרטן אויף אייביק; און מיינע אויגן און מיין האַרץ וועלן דאָרטן זיין אַלע טעג. [4] און דו, אויב דו וועסט גיין פאַר מיר אַזוי ווי דיין פאָטער דוד איז גע־גאַנגען, מיט גאַנצקייט פון האַרצן און מיט רעכטפאַר־טיקייט, צו טאָן אַזוי ווי אַלץ וואָס איך האָב דיר באַפוילן— אַז דו וועסט היטן מיינע חוקים און מיינע געזעצן, [5] וועל איך אויפשטעלן דעם טראָן פון דיין מלוכה איבער ישׂראל אויף אייביק; אַזוי ווי איך האָב גערעדט צו דיין פאָטער דודן, אַזוי צו זאָגן: עס וועט דיר ניט פאַרשניטן ווערן אַ מאַן פון דעם טראָן פון ישׂראל. [6] אויב אָבער אָפּקערן וועט איר זיך אָפּקערן פון הינטער מיר, איר און אייערע קינדער, און וועט ניט היטן מיינע געבאָט, מיינע געזעצן וואָס איך האָב געלייגט פאַר אייך, און איר וועט גיין און דינען פרעמדע געטער, און זיך בוקן צו זיי, [7] וועל איך פאַרשניידן ישׂראל פון דעם געזיכט פון דער ערד וואָס איך האָב זיי געגעבן, און דאָס הויז וואָס איך האָב גע־הייליקט צו מיין נאָמען, וועל איך אָפּשאַפן פון מיין פנים, און ישׂראל וועט ווערן פאַר אַ שפּריכוואָרט און פאַר אַ גע־שפּעט צווישן אַלע פעלקער. [8] און דאָסדאָזיקע הויז וואָס האָט געוואָלט זיין דערהויבן, וועט איטלעכער וואָס גייט אים פאַרביי זיך דערשרעקן, און וועט שמוצערן; און אַז זיי וועלן זאָגן: פאַרוואָס האָט גאָט געטאָן אַזוי צו דעמדאָזיקן לאַנד און צו דעמדאָזיקן הויז? [9] וועט מען זאָגן: פאַרוואָס זיי האָבן פאַרלאָזן יהוה זייער גאָט, וואָס האָט אַרויסגעצויגן זייערע עלטערן פון לאַנד מִצרַיִם, און זיי האָבן זיך געהאַלטן אָן פרעמדע געטער, און זיך געבוקט צו זיי און זיי געדינט; דרום האָט יהוה געבראַכט אויף זיי אַלדאָסדאָזיקע בייז.

[10] און עס איז געווען צום סוף פון צוואַנציק יאָר וואָס שלמה האָט געבויט די ביידע הייזער, דאָס הויז פון גאָט, און דאָס הויז פון מלך— [11] חירם דער מלך פון צור האָט באַאָרגט שלמהן מיט צעדערהאָלץ און מיט ציפּרעסנהאָלץ און מיט גאָלד

המלך וילכו לאהליהם שמחים וטובי לב על כל־הטובה
אשר עשה יהוה לדוד עבדו ולישראל עמו׃

ט

א ויהי ככלות שלמה לבנות את־בית־יהוה ואת־בית המלך
ב ואת כל־חשק שלמה אשר חפץ לעשות׃ וירא
יהוה אל־שלמה שנית כאשר נראה אליו בגבעון׃
ג ויאמר יהוה אליו שמעתי את־תפלתך ואת־תחנתך
אשר התחננתה לפני הקדשתי את־הבית הזה אשר
בנתה לשום שמי־שם עד־עולם והיו עיני ולבי שם כל־
ד הימים׃ ואתה אם־תלך לפני כאשר הלך דוד אביך
בתם־לבב ובישר לעשות ככל אשר צויתיך חקי ומשפטי
ה תשמר׃ והקמתי את־כסא ממלכתך על־ישראל לעלם
כאשר דברתי על־דוד אביך לאמר לא־יכרת לך איש
ו מעל כסא ישראל׃ אם־שוב תשבון אתם ובניכם מאחרי
ולא תשמרו מצותי חקתי אשר נתתי לפניכם והלכתם
ז ועבדתם אלהים אחרים והשתחויתם להם׃ והכרתי
את־ישראל מעל פני האדמה אשר נתתי להם ואת־
הבית אשר הקדשתי לשמי אשלח מעל פני והיה
ח ישראל למשל ולשנינה בכל־העמים׃ והבית הזה יהיה
עליון כל־עבר עליו ישם ושרק ואמרו על־מה עשה
ט יהוה ככה לארץ הזאת ולבית הזה׃ ואמרו על אשר
עזבו את־יהוה אלהיהם אשר הוציא את־אבתם מארץ
מצרים ויחזקו באלהים אחרים וישתחו להם ויעבדם
על־כן הביא יהוה עליהם את כל־הרעה הזאת׃
ויהי מקצה עשרים שנה אשר־בנה שלמה את־שני
יא הבתים את־בית יהוה ואת־בית המלך׃ חירם מלך־צר
נשא את־שלמה בעצי ארזים ובעצי ברושים ובזהב

ת, סו׳ ע״כ ט, ט׳ וישתחוו קרי

לְכָל־חֶפְצוֹ אָז יִתֵּן הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה לְחִירָם עֶשְׂרִים עִיר
יב בְּאֶרֶץ הַגָּלִיל׃ וַיֵּצֵא חִירָם מִצֹּר לִרְאוֹת אֶת־הֶעָרִים
יג אֲשֶׁר נָתַן־לוֹ שְׁלֹמֹה וְלֹא יָשְׁרוּ בְּעֵינָיו׃ וַיֹּאמֶר מָה
הֶעָרִים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר־נָתַתָּה לִּי אָחִי וַיִּקְרָא לָהֶם אֶרֶץ
יד כָּבוּל עַד הַיּוֹם הַזֶּה׃ וַיִּשְׁלַח חִירָם לַמֶּלֶךְ מֵאָה
טו וְעֶשְׂרִים כִּכַּר זָהָב׃ וְזֶה דְבַר־הַמַּס אֲשֶׁר־הֶעֱלָה ׀ הַמֶּלֶךְ
שְׁלֹמֹה לִבְנוֹת אֶת־בֵּית יְהוָה וְאֶת־בֵּיתוֹ וְאֶת־הַמִּלּוֹא וְאֵת
טז חוֹמַת יְרוּשָׁלִָם וְאֶת־חָצֹר וְאֶת־מְגִדּוֹ וְאֶת־גָּזֶר׃ פַּרְעֹה
מֶלֶךְ־מִצְרַיִם עָלָה וַיִּלְכֹּד אֶת־גֶּזֶר וַיִּשְׂרְפָהּ בָּאֵשׁ וְאֶת־
הַכְּנַעֲנִי הַיֹּשֵׁב בָּעִיר הָרָג וַיִּתְּנָהּ שִׁלֻּחִים לְבִתּוֹ אֵשֶׁת
יז יח שְׁלֹמֹה׃ וַיִּבֶן שְׁלֹמֹה אֶת־גָּזֶר וְאֶת־בֵּית חֹרֹן תַּחְתּוֹן׃ וְאֶת־
יט בַּעֲלָת וְאֶת־תַּמַר בַּמִּדְבָּר בָּאָרֶץ׃ וְאֵת כָּל־עָרֵי הַמִּסְכְּנוֹת
אֲשֶׁר הָיוּ לִשְׁלֹמֹה וְאֵת עָרֵי הָרֶכֶב וְאֵת עָרֵי הַפָּרָשִׁים
וְאֵת ׀ חֵשֶׁק שְׁלֹמֹה אֲשֶׁר חָשַׁק לִבְנוֹת בִּירוּשָׁלִַם וּבַלְּבָנוֹן
כ וּבְכֹל אֶרֶץ מֶמְשַׁלְתּוֹ׃ כָּל־הָעָם הַנּוֹתָר מִן־הָאֱמֹרִי הַחִתִּי
הַפְּרִזִּי הַחִוִּי וְהַיְבוּסִי אֲשֶׁר לֹא־מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל הֵמָּה׃
כא בְּנֵיהֶם אֲשֶׁר נֹתְרוּ אַחֲרֵיהֶם בָּאָרֶץ אֲשֶׁר לֹא־יָכְלוּ בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל לְהַחֲרִימָם וַיַּעֲלֵם שְׁלֹמֹה לְמַס־עֹבֵד עַד הַיּוֹם
כב הַזֶּה׃ וּמִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֹא־נָתַן שְׁלֹמֹה עָבֶד כִּי־הֵם אַנְשֵׁי
הַמִּלְחָמָה וַעֲבָדָיו וְשָׂרָיו וְשָׁלִשָׁיו וְשָׂרֵי רִכְבּוֹ וּפָרָשָׁיו׃
כג אֵלֶּה ׀ שָׂרֵי הַנִּצָּבִים אֲשֶׁר עַל־הַמְּלָאכָה לִשְׁלֹמֹה
חֲמִשִּׁים וַחֲמֵשׁ מֵאוֹת הָרֹדִים בָּעָם הָעֹשִׂים בַּמְּלָאכָה׃
כד אַךְ בַּת־פַּרְעֹה עָלְתָה מֵעִיר דָּוִד אֶל־בֵּיתָהּ אֲשֶׁר בָּנָה
כה לָהּ אָז בָּנָה אֶת־הַמִּלּוֹא׃ וְהֶעֱלָה שְׁלֹמֹה שָׁלֹשׁ פְּעָמִים
בַּשָּׁנָה עֹלוֹת וּשְׁלָמִים עַל־הַמִּזְבֵּחַ אֲשֶׁר בָּנָה לַיהוָה
כו וְהַקְטֵיר אִתּוֹ אֲשֶׁר לִפְנֵי יְהוָה וְשִׁלַּם אֶת־הַבָּיִת׃ וָאֳנִי
עָשָׂה הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה בְּעֶצְיוֹן־גֶּבֶר אֲשֶׁר אֶת־אֵלוֹת עַל־

יז׳ קמץ בז״ק   יח׳ תדמר ק

לויט אַל זיין פאַרלאַנג—האָט דענסמאָל דער מלך שלמה געגעבן חירָמען צוואַנציק שטעט אין לאַנד גָליל. 12 און חירָם איז אַרויסגעקומען פון צור אָנצוקוקן די שטעט וואָס שלמה האָט אים געגעבן, און זיי זיינען ניט ווױלגעפעלן אין זיינע אויגן. 13 און ער האָט געזאָגט וואָס זיינען דאָס פאַר שטעט וואָס דו האָסט מיר געגעבן, מיין ברודער? און מע רופט זיי לאַנד כָבול ביז אויף היינטיקן טאָג.

14 און חירָם האָט געשיקט דעם מלך הונדערט און צוואַנציק צענטנער גאָלד.

15 און דאָס איז די מעשה מיט דעם צינז וואָס דער מלך שלמה האָט אויפגענומען, כּדי צו בויען דאָס הויז פון גאָט, און זיין הויז, און דעם מִלוֹא, און די מויער פון ירושָלַיִם, און חָצור, און מגדו, און גֶזֶר: 16 פַּרעה דער מלך פון מִצרַיִם איז אַרויפגעגאַנגען, און האָט באַצוווּנגען גֶזֶר, און האָט זי פאַרברענט אין פייער, און דעם כּנַעֲני וואָס איז געזעסן אין דער שטאָט, האָט ער אויסגעהרגעט, און ער האָט זי געגעבן אין נדן צו זיין טאָכטער, שלמהס ווייב. 17 און שלמה האָט אָפּגעבויט גֶזֶר, און די אונטער־שטע בֵית־חורון, 18 און בַּעֲלָת, און תַּדמור אין מדבּר, אין לאַנד, 19 און אַלע שפּייכלערשטעט וואָס שלמה האָט געהאַט, און די שטעט פאַר רייטוועגן, און די שטעט פאַר רייטער, און די געלוסטן וואָס שלמה האָט געגלוסט צו בויען אין ירושָלַיִם, און אויפן לבָנון, און אין גאַנצן לאַנד פון זיין ממשלה. 20 דאָס גאַנצע פאָלק וואָס איז איבערגע־בליבן פון דעם אֶמורי, דעם חִתּי, דעם פּרִזי, דעם חִוי, און דעם יבוסי, וואָס זיינען ניט געווען פון די קינדער פון ישׂראל—21 זייערע קינדער וואָס זיינען געבליבן נאָך זיי אין לאַנד, וואָס די קינדער פון ישׂראל האָבן זיי ניט געקענט פאַרטיליקן, זיי האָט שלמה גענומען פאַר צינזקנעכט ביז אויף היינטיקן טאָג. 22 אָבער פון די קינדער פון ישׂראל האָט שלמה ניט געמאַכט קיין קנעכט; נאָר זיי זיינען געווען די מלחמה־לייט, און זיינע דינער, און זיינע האַרן, און זיינע הויפּט־לייט, און די האַרן איבער זיינע רייטוועגן און זיינע רייטער.

23 דאָס זיינען געווען די אויבערגעשטעלטע וואָס איבער שלמהס אַרבעט: פינף הונדערט און פופציק וואָס האָבן געוועלטיקט איבער דעם פאָלק וואָס טוט די אַרבעט.

24 ווי נאָר פּרעהס טאָכטער איז אַרויף פון דודס־שטאָט אין איר הויז וואָס ער האָט פאַר איר געבויט, האָט ער דענס־מאָל געבויט דעם מִלוֹא.

25 און שלמה פלעגט אויפברענגען דריי מאָל אין יאָר בראַנדאָפּפער און פרידאָפּפער אויף דעם מזבח וואָס ער האָט געבויט צו גאָט, און רייכערן דערביי [אויף דעם מזבח] וואָס פאַר גאָט.

אַזוי האָט ער פאַרענדיקט דאָס הויז.

26 אויך שיפן האָט געמאַכט דער מלך שלמה אין עֶציון־גֶבֶר וואָס ביי אֵלות אויפן ברעג פון ים־סוף, אין לאַנד

אָדום. 27 און חירם האָט געשיקט מיט די שיפן זײַנע קנעכט, שיפלײַט װאָס קענען דעם ים, מיט שלמהס קנעכט. 28 און זײ זײַנען געקומען קײן אופיר, און האָבן געקריגן פון דאָרטן גאָלד, פיר הונדערט און צװאַנציק צענטנער, און געבראַכט צום מלך שלמה.

י 1 און די מלכּה פון שבֿא האָט געהערט די הערונג פון שלמהן, פון װעגן דעם נאָמען פון גאָט, און זי איז געקומען אים צו פּרוּװן מיט רעטענישן. 2 און זי איז געקומען קײן ירושלים מיט זײער אַ גרױסער מחנה, קעמלען אָנגעלאָדן מיט בשמים און גאָלד זײער פיל, און טײַער געשטײן. און זי איז געקומען צו שלמהן, און האָט גערעדט צו אים װעגן אַלץ װאָס איז געװען בײַ איר אין האַרצן. 3 און שלמה האָט איר געזאָגט אַלע אירע זאַכן; ניט געװען אַ זאַך פאַרהוילן פון דעם מלך, װאָס ער זאָל איר ניט זאָגן. 4 און די מלכּה פון שבֿא האָט געזען די גאַנצע חכמה פון שלמהן, און דאָס הויז װאָס ער האָט געבויט, 5 און דאָס עסן פון זײַן טיש, און דאָס זיצן פון זײַנע הױפֿדינער, און דאָס שטײן פון זײַנע משרתים מיט זײערע מלבושים, און זײַנע טראָנקמײַסטערס, און זײַן בראַנדאָפּפער װאָס ער פלעגט אױפבּרענגען אין גאָטס הױז, און אין איר איז מער אַן אָטעם ניט געבליבן. 6 און זי האָט געזאָגט צום מלך: אמת איז געװען דאָס גערײד װאָס איך האָב געהערט אין מײַן לאַנד װעגן דײַנע פירונגען און װעגן דײַן חכמה. 7 און איך האָב ניט געגלויבט די װערטער ביז װאַנען איך בין געקומען, און מײַנע אױגן האָבן געזען; ערשט מיר איז אַ העלפט ניט דערצײלט געװאָרן. שטײַגסט אַריבער אין חכמה און גוטס די הערונג װאָס איך האָב געהערט. 8 װויל צו דײַנע לײַט, װויל צו דיזאָזיקע קנעכט דײַנע װאָס שטײען פאַר דיר תמיד, װאָס הערן דײַן חכמה. 9 געלויבט זאָל זײַן יהוה דײַן גאָט װאָס האָט דיך באַגערט דיך אַרױפצוזעצן אױף דעם טראָן פון ישׂראל. װײַל יהוה האָט אײביק ליב ישׂראל, דרום האָט ער דיך געמאַכט פאַר אַ מלך, צו טאָן רעכט און גערעכטיקײט.

10 און זי האָט געגעבן דעם מלך הונדערט און צװאַנציק צענטנער גאָלד, און בשמים זײער פיל, און טײַער געשטײן. קײנמאָל װידער איז ניט אַרײַנגעקומען אַזױ פיל װי יענע בשמים װאָס די מלכּה פון שבֿא האָט געגעבן צו שלמה המלך.

11 און אױך די שיפן פון חירמען װאָס האָבן געפירט גאָלד פון אופיר, האָבן געבראַכט פון אופיר סאַנדאַלהאָלץ זײער פיל, און טײַער געשטײן. 12 און דער מלך האָט געמאַכט פון דעם סאַנדאַלהאָלץ געלענדערס פאַר דעם הויז

כז שְׂפַת יַם־סוּף בְּאֶרֶץ אֱדוֹם׃ וַיִּשְׁלַח חִירָם בָּאֳנִי אֶת־עֲבָדָיו
כח אַנְשֵׁי אֳנִיּוֹת יֹדְעֵי הַיָּם עִם עַבְדֵי שְׁלֹמֹה׃ וַיָּבֹאוּ אוֹפִירָה
וַיִּקְחוּ מִשָּׁם זָהָב אַרְבַּע־מֵאוֹת וְעֶשְׂרִים כִּכָּר וַיָּבִאוּ אֶל־
הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה׃

י

א וּמַלְכַּת־שְׁבָא שֹׁמַעַת אֶת־שֵׁמַע שְׁלֹמֹה לְשֵׁם יְהוָה וַתָּבֹא
ב לְנַסֹּתוֹ בְּחִידוֹת׃ וַתָּבֹא יְרוּשָׁלַמָה בְּחַיִל כָּבֵד מְאֹד גְּמַלִּים
נֹשְׂאִים בְּשָׂמִים וְזָהָב רַב־מְאֹד וְאֶבֶן יְקָרָה וַתָּבֹא אֶל־
ג שְׁלֹמֹה וַתְּדַבֵּר אֵלָיו אֵת כָּל־אֲשֶׁר הָיָה עִם־לְבָבָהּ׃ וַיַּגֶּד־
לָהּ שְׁלֹמֹה אֶת־כָּל־דְּבָרֶיהָ לֹא־הָיָה דָּבָר נֶעְלָם מִן־הַמֶּלֶךְ
ד אֲשֶׁר לֹא הִגִּיד לָהּ׃ וַתֵּרֶא מַלְכַּת־שְׁבָא אֵת כָּל־חָכְמַת
ה שְׁלֹמֹה וְהַבַּיִת אֲשֶׁר בָּנָה׃ וּמַאֲכַל שֻׁלְחָנוֹ וּמוֹשַׁב עֲבָדָיו
וּמַעֲמַד מְשָׁרְתָו וּמַלְבֻּשֵׁיהֶם וּמַשְׁקָיו וְעֹלָתוֹ אֲשֶׁר יַעֲלֶה
ו בֵּית יְהוָה וְלֹא־הָיָה בָהּ עוֹד רוּחַ׃ וַתֹּאמֶר אֶל־הַמֶּלֶךְ
אֱמֶת הָיָה הַדָּבָר אֲשֶׁר שָׁמַעְתִּי בְּאַרְצִי עַל־דְּבָרֶיךָ וְעַל־
ז חָכְמָתֶךָ׃ וְלֹא־הֶאֱמַנְתִּי לַדְּבָרִים עַד אֲשֶׁר־בָּאתִי וַתִּרְאֶינָה
עֵינַי וְהִנֵּה לֹא־הֻגַּד־לִי הַחֵצִי הוֹסַפְתָּ חָכְמָה וָטוֹב אֶל־
ח הַשְּׁמוּעָה אֲשֶׁר שָׁמָעְתִּי׃ אַשְׁרֵי אֲנָשֶׁיךָ אַשְׁרֵי עֲבָדֶיךָ
ט אֵלֶּה הָעֹמְדִים לְפָנֶיךָ תָּמִיד הַשֹּׁמְעִים אֶת־חָכְמָתֶךָ׃ יְהִי
יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בָּרוּךְ אֲשֶׁר חָפֵץ בְּךָ לְתִתְּךָ עַל־כִּסֵּא יִשְׂרָאֵל
בְּאַהֲבַת יְהוָה אֶת־יִשְׂרָאֵל לְעֹלָם וַיְשִׂימְךָ לְמֶלֶךְ לַעֲשׂוֹת
י מִשְׁפָּט וּצְדָקָה׃ וַתִּתֵּן לַמֶּלֶךְ מֵאָה וְעֶשְׂרִים ׀ כִּכַּר זָהָב
וּבְשָׂמִים הַרְבֵּה מְאֹד וְאֶבֶן יְקָרָה לֹא בָא כַבֹּשֶׂם הַהוּא
יא עוֹד לָרֹב אֲשֶׁר־נָתְנָה מַלְכַּת־שְׁבָא לַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה׃ וְגַם
אֳנִי חִירָם אֲשֶׁר־נָשָׂא זָהָב מֵאוֹפִיר הֵבִיא מֵאֹפִיר עֲצֵי
יב אַלְמֻגִּים הַרְבֵּה מְאֹד וְאֶבֶן יְקָרָה׃ וַיַּעַשׂ הַמֶּלֶךְ אֶת־עֲצֵי
הָאַלְמֻגִּים מִסְעָד לְבֵית־יְהוָה וּלְבֵית הַמֶּלֶךְ וְכִנֹּרוֹת

י, ה׳ משרתו קרי

ונבלים לשרים לא בא־כן עצי אלמגים ולא נראה עד
היום הזה: והמלך שלמה נתן למלכת־שבא את־כל־ יג
חפצה אשר שאלה מלבד אשר נתן־לה כיד המלך
שלמה ותפן ותלך לארצה היא ועבדיה: ויהי יד
משקל הזהב אשר־בא לשלמה בשנה אחת שש מאות
ששים ושש ככר זהב: לבד מאנשי התרים ומסחר טו
הרכלים וכל־מלכי הערב ופחות הארץ: ויעש המלך טז
שלמה מאתים צנה זהב שחוט שש־מאות זהב יעלה
על־הצנה האחת: ושלש־מאות מגנים זהב שחוט יז
שלשת מנים זהב יעלה על־המגן האחת ויתנם המלך
בית יער הלבנון: ויעש המלך כסא־שן גדול ויצפהו יח
זהב מופז: שש מעלות לכסה וראש עגול לכסה יט
מאחריו וידת מזה ומזה אל־מקום השבת ושנים אריות
עמדים אצל הידות: ושנים עשר אריים עמדים שם כ
על־שש המעלות מזה ומזה לא־נעשה כן לכל־ממלכות:
וכל כלי משקה המלך שלמה זהב וכל כלי בית־יער כא
הלבנון זהב סגור אין כסף לא נחשב בימי שלמה
למאומה: כי אני תרשיש למלך בים עם אני חירם כב
אחת לשלש שנים תבוא | אני תרשיש נשאת זהב וכסף
שנהבים וקפים ותכיים: ויגדל המלך שלמה מכל כג
מלכי הארץ לעשר ולחכמה: וכל־הארץ מבקשים את־ כד
פני שלמה לשמע את־חכמתו אשר־נתן אלהים בלבו:
והמה מביאים איש מנחתו כלי־כסף וכלי זהב ושלמות כה
ונשק ובשמים סוסים ופרדים דבר־שנה בשנה:
ויאסף שלמה רכב ופרשים ויהי־לו אלף וארבע־מאות כו
רכב ושנים־עשר אלף פרשים וינחם בערי הרכב ועם־
המלך בירושלם: ויתן המלך את־הכסף בירושלם כז

יג׳ קמץ בז״ק יט׳ בה״א תחת אל״ף

פון גאָט און פאַר דעם הויז פון מלך, און האַרפן און גיטאַרן פאַר די זינגערס. אַזעלכע סאַנדאַלהאָלץ איז ניט אַריינגעקומען און ניט געזען געוואָרן ביז אויף הײַנטיקן טאָג.

[13] און שלמה המלך האָט געגעבן דער מלכה פון שבאָ אַל איר באַגער וואָס זי האָט פאַרלאַנגט, אַחוץ וואָס ער האָט איר געגעבן לויט דער ברייטער האַנט פון שלמה המלך. און זי האָט זיך אומגעקערט, און איז אַוועקגעגאַנגען צו איר לאַנד, זי און אירע קנעכט.

[14] און די וואָג פון דעם גאָלד וואָס איז אַריינגעקומען בײַ שלמהן אין איין יאָר, איז געווען זעקס הונדערט און זעקס און זעכציק צענטנער גאָלד; [15] אַחוץ פון די לײַט די אַרומפאָרער, און פון דעם מסחר פון די האַנדלסלײַט, און פון אַלע מלכים פון די געמישטע פעלקער, און פון די לאַנדפירשטן.

[16] און שלמה המלך האָט געמאַכט צוויי הונדערט פאַנצערס פון געשלאָגענעם גאָלד; זעקס הונדערט גאָלד־שטיק איז אַוועק אויף איין פאַנצער. [17] און דרײַ הונדערט שילדן פון געשלאָגענעם גאָלד; דרײַ מָנֶה גאָלד איז אַוועק אויף איין שילד. און דער מלך האָט זיי אַרײַנגעשטעלט אין דעם הויז פון לבָנוֹן־וואַלד.

[18] און דער מלך האָט געמאַכט אַ גרויסן טראָן פון עלפנביין, און האָט אים איבערגעצויגן מיט גינגאָלד. [19] זעקס טרעפ זײַנען געווען צום טראָן, און אַ קײַלעכדיקער קאָפּ איז געווען איבער דעם טראָן פון הינטן; און הענטלעך זײַנען געווען אויף בײַדע זײַטן פון דעם אָרט צום זיצן, און צוויי לייבן זײַנען געשטאַנען בײַ די הענטלעך. [20] און צוועלף לייבן זײַנען דאָרטן געשטאַנען אויף די זעקס טרעפ, פון דער זײַט און פון דער אַנדער זײַט. אַזוי־וואָס איז ניט געמאַכט געוואָרן אין קיין קיניגרײַך.

[21] און אַלע טרינק־כּלים פון שלמה המלך זײַנען געווען פון גאָלד, און אַלע כּלים פון דעם הויז פון לבָנוֹן־וואַלד זײַנען געווען פון עכטן גאָלד; קיין זילבער; דאָס האָט אין די טעג פון שלמהן זיך גערעכנט פאַר גאָרנישט. [22] וואָרום דער מלך האָט געהאַט תּרשיש־שיפן אויפן ים, מיט די שיפן פון חירָמען. איין מאָל אין דרײַ יאָר פלעגן די תּרשיש־שיפן קומען אָנגעלאָדן מיט גאָלד און זילבער, עלפנביין, און מאַלפּעס, און פּאַוועס.

[23] און שלמה המלך איז געווען גרעסער פון אַלע מלכים פון דער ערד אין עושר און אין חכמה. [24] און די גאַנצע וועלט האָט געזוכט שלמהס פּנים, כּדי צו הערן זײַן חכמה וואָס גאָט האָט אַרײַנגעגעבן אין זײַן האַרצן. [25] און זיי האָבן געבראַכט איטלעכער זײַן מתּנה, זילבערנע כּלים, און גילדערנע כּלים, און קליידער, און וואָפן, און בשׂמים, פערד, און מוילאייזלען, יאָר אין יאָר.

[26] און שלמה האָט אָנגעזאַמלט רייטוועגן און רײַטער; און ער האָט געהאַט טויזנט און פיר הונדערט רייטוועגן, און צוועלף טויזנט רײַטער. און ער האָט זיי אַהינגעטאָן אין די שטעט פאַר רייטוועגן, און בײַם מלך אין ירושלַים.

[27] און דער מלך האָט געמאַכט זילבער אין ירושלַים אַזוי ווי שטיינער, און צעדערן האָט ער געמאַכט אַזוי

ווי די ווילדע פייגנביימער וואָס אין דער נידערונג, אין פילקייט.

[28] און דער אַרויסקום פון די פערד וואָס שלמה האָט געהאַט, איז געווען פון מִצרַיִם, און פון קְוֵה; די סָוחרים פון מלך פלעגן זיי קריגן פון קְוֵה פאַר געצאָלט. [29] און אַ רייטוואָגן איז אַרויפגעקומען און אַרויסגעאַנגען פון מִצרַיִם פאַר זעקס הונדערט זילבערשטיק, און אַ פערד פאַר הונדערט און פופציק; און דעסגלייכן פאַר אַלע מלכים פון די חִתּים, און פאַר די מלכים פון אֲרָם, פלעגט מען אַרויסברענגען דורך זייער האַנט.

יא

[1] און שלמה המלך האָט ליב געהאַט פיל פרעמד־געבאָרענע ווייבער, אַחוץ פַּרעהס טאָכטער: מואָבישע, עַמונישע, אֱדומישע, צידונישע, חִתּישע; [2] פון די פעלקער וואָס גאָט האָט אָנגעזאָגט די קינדער פון ישׂראל: איר זאָלט ניט קומען צווישן זיי, און זיי זאָלן ניט קומען צווישן אײַך; זיי וועלן זיכער אָפּנייגן אײַער האַרץ נאָך זייערע געטער. אָן זיי האָט שלמה זיך באַהעפט אין ליבשאַפט. [3] און ער האָט געהאַט זיבן הונדערט ווייבער האַרינטעס, און דריי הונדערט קעפּסווייבער, און זיינע ווייבער האָבן אָפּגענייגט זיין האַרץ. [4] און עס איז געווען צו דער צייט פון שלמהס עלטער, האָבן זיינע ווייבער אָפּגענייגט זיין האַרץ נאָך פרעמדע געטער, און זיין האַרץ איז ניט געווען גאַנץ מיט יהוה זיין גאָט, אַזוי ווי דאָס האַרץ פון זיין פאָטער דודן. [5] און שלמה איז געגאַנגען נאָך עַשתּוֹרֶת דער געטין פון די צידונים, און נאָך מִלכּום, דער אומווערדיקייט פון די עַמונים. [6] און שלמה האָט געטאָן וואָס איז שלעכט אין די אויגן פון גאָט, און ער איז ניט געגאַנגען אין גאַנצן נאָך גאָט, אַזוי ווי זיין פאָטער דוד. [7] דענסמאָל האָט שלמה געבויט אַ בָּמָה צו כמוש, דער אומווערדיקייט פון מואָב, אויף דעם באַרג וואָס פאַר ירושָלַיִם, און צו מולֶך, דער אומווערדיקייט פון די קינדער פון עַמון. [8] און אַזוי האָט ער געטאָן מיט אַלע זיינע פרעמדע ווייבער, וואָס האָבן געריכערט און געשלאַכט צו זייערע געטער.

[9] האָט גאָט געצערנט אויף שלמהן, ווייל זיין האַרץ האָט זיך אָפּגענייגט פון יהוה דעם גאָט פון ישׂראל, וואָס האָט זיך באַוויזן צו אים צוויי מאָל, [10] און האָט אים באַפוילן וועגן דערדאָזיקער זאַך, ניט צו גיין נאָך פרעמדע געטער; און ער האָט ניט געהיט וואָס גאָט האָט באַפוילן. [11] און גאָט האָט געזאָגט צו שלמהן: ווייל דאָס איז געווען אין דיר, און דו האָסט ניט געהיט מיין בונד, און מיינע געזעצן וואָס איך האָב דיר באַפוילן, וועל איך אַוועקרייסן די מלוכה פון דיר, און וועל זי אַוועקגעבן צו דיינעם אַ קנעכט. [12] אָבער אין דיינע טעג וועל איך דאָס ניט טאָן, פון דיין פאָטער דודס וועגן; פון דיין זונס האַנט וועל איך זי אַוועקרייסן. [13] נאָר די גאַנצע מלוכה וועל איך ניט אַוועקרייסן; איין

בָּאֲבָנִים וְאֵת הָאֲרָזִים נָתַן כַּשִּׁקְמִים אֲשֶׁר־בַּשְּׁפֵלָה לָרֹב׃
כח וּמוֹצָא הַסּוּסִים אֲשֶׁר לִשְׁלֹמֹה מִמִּצְרָיִם וּמִקְוֵה סֹחֲרֵי
כט הַמֶּלֶךְ יִקְחוּ מִקְוֵה בִּמְחִיר׃ וַתַּעֲלֶה וַתֵּצֵא מֶרְכָּבָה
מִמִּצְרַיִם בְּשֵׁשׁ מֵאוֹת כֶּסֶף וְסוּס בַּחֲמִשִּׁים וּמֵאָה וְכֵן
לְכָל־מַלְכֵי הַחִתִּים וּלְמַלְכֵי אֲרָם בְּיָדָם יֹצִאוּ׃

יא

א וְהַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה אָהַב נָשִׁים נָכְרִיּוֹת רַבּוֹת וְאֶת־בַּת־פַּרְעֹה
ב מוֹאֲבִיּוֹת עַמֳּנִיּוֹת אֲדֹמִיֹּת צֵדְנִיֹּת חִתִּיֹּת׃ מִן־הַגּוֹיִם אֲשֶׁר
אָמַר־יְהוָה אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֹא־תָבֹאוּ בָהֶם וְהֵם לֹא־
יָבֹאוּ בָכֶם אָכֵן יַטּוּ אֶת־לְבַבְכֶם אַחֲרֵי אֱלֹהֵיהֶם בָּהֶם
ג דָּבַק שְׁלֹמֹה לְאַהֲבָה׃ וַיְהִי־לוֹ נָשִׁים שָׂרוֹת שְׁבַע מֵאוֹת
ד וּפִלַגְשִׁים שְׁלֹשׁ מֵאוֹת וַיַּטּוּ נָשָׁיו אֶת־לִבּוֹ׃ וַיְהִי לְעֵת
זִקְנַת שְׁלֹמֹה נָשָׁיו הִטּוּ אֶת־לְבָבוֹ אַחֲרֵי אֱלֹהִים אֲחֵרִים
וְלֹא־הָיָה לְבָבוֹ שָׁלֵם עִם־יְהוָה אֱלֹהָיו כִּלְבַב דָּוִיד אָבִיו׃
ה וַיֵּלֶךְ שְׁלֹמֹה אַחֲרֵי עַשְׁתֹּרֶת אֱלֹהֵי צִדֹנִים וְאַחֲרֵי מִלְכֹּם
ו שִׁקֻּץ עַמֹּנִים׃ וַיַּעַשׂ שְׁלֹמֹה הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה וְלֹא מִלֵּא
ז אַחֲרֵי יְהוָה כְּדָוִד אָבִיו׃ אָז יִבְנֶה שְׁלֹמֹה בָּמָה
לִכְמוֹשׁ שִׁקֻּץ מוֹאָב בָּהָר אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי יְרוּשָׁלָםִ וּלְמֹלֶךְ
ח שִׁקֻּץ בְּנֵי עַמּוֹן׃ וְכֵן עָשָׂה לְכָל־נָשָׁיו הַנָּכְרִיּוֹת מַקְטִירוֹת
ט וּמְזַבְּחוֹת לֵאלֹהֵיהֶן׃ וַיִּתְאַנַּף יְהוָה בִּשְׁלֹמֹה כִּי־נָטָה
לְבָבוֹ מֵעִם יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל הַנִּרְאָה אֵלָיו פַּעֲמָיִם׃
י וְצִוָּה אֵלָיו עַל־הַדָּבָר הַזֶּה לְבִלְתִּי־לֶכֶת אַחֲרֵי אֱלֹהִים
יא אֲחֵרִים וְלֹא שָׁמַר אֵת אֲשֶׁר־צִוָּה יְהוָה׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה
לִשְׁלֹמֹה יַעַן אֲשֶׁר הָיְתָה־זֹּאת עִמָּךְ וְלֹא שָׁמַרְתָּ בְּרִיתִי
וְחֻקֹּתַי אֲשֶׁר צִוִּיתִי עָלֶיךָ קָרֹעַ אֶקְרַע אֶת־הַמַּמְלָכָה מֵעָלֶיךָ
יב וּנְתַתִּיהָ לְעַבְדֶּךָ׃ אַךְ־בְּיָמֶיךָ לֹא אֶעֱשֶׂנָּה לְמַעַן דָּוִד
יג אָבִיךָ מִיַּד בִּנְךָ אֶקְרָעֶנָּה׃ רַק אֶת־כָּל־הַמַּמְלָכָה לֹא אֶקְרָע

יא, יג׳ קמץ בז״ק

שֵׁבֶט אֶחָד אֶתֵּן לִבְנֶךָ לְמַעַן דָּוִד עַבְדִּי וּלְמַעַן יְרוּשָׁלַםִ
אֲשֶׁר בָּחָרְתִּי׃ וַיָּקֶם יְהוָה שָׂטָן לִשְׁלֹמֹה אֵת הֲדַד יד
הָאֲדֹמִי מִזֶּרַע הַמֶּלֶךְ הוּא בֶּאֱדוֹם׃ וַיְהִי בִּהְיוֹת דָּוִד טו
אֶת־אֱדוֹם בַּעֲלוֹת יוֹאָב שַׂר הַצָּבָא לְקַבֵּר אֶת־הַחֲלָלִים
וַיַּךְ כָּל־זָכָר בֶּאֱדוֹם׃ כִּי שֵׁשֶׁת חֳדָשִׁים יָשַׁב־שָׁם יוֹאָב טז
וְכָל־יִשְׂרָאֵל עַד־הִכְרִית כָּל־זָכָר בֶּאֱדוֹם׃ וַיִּבְרַח אֲדַד יז
הוּא וַאֲנָשִׁים אֲדֹמִיִּים מֵעַבְדֵי אָבִיו אִתּוֹ לָבוֹא מִצְרָיִם
וַהֲדַד נַעַר קָטָן׃ וַיָּקֻמוּ מִמִּדְיָן וַיָּבֹאוּ פָּארָן וַיִּקְחוּ אֲנָשִׁים יח
עִמָּם מִפָּארָן וַיָּבֹאוּ מִצְרַיִם אֶל־פַּרְעֹה מֶלֶךְ־מִצְרַיִם וַיִּתֶּן
לוֹ בַיִת וְלֶחֶם אָמַר לוֹ וְאֶרֶץ נָתַן לוֹ׃ וַיִּמְצָא הֲדַד חֵן בְּעֵינֵי יט
פַרְעֹה מְאֹד וַיִּתֶּן־לוֹ אִשָּׁה אֶת־אֲחוֹת אִשְׁתּוֹ אֲחוֹת
תַּחְפְּנֵיס הַגְּבִירָה׃ וַתֵּלֶד לוֹ אֲחוֹת תַּחְפְּנֵיס אֵת גְּנֻבַת כ
בְּנוֹ וַתִּגְמְלֵהוּ תַחְפְּנֵס בְּתוֹךְ בֵּית פַּרְעֹה וַיְהִי גְנֻבַת בֵּית
פַּרְעֹה בְּתוֹךְ בְּנֵי פַרְעֹה׃ וַהֲדַד שָׁמַע בְּמִצְרַיִם כִּי־שָׁכַב כא
דָּוִד עִם־אֲבֹתָיו וְכִי־מֵת יוֹאָב שַׂר־הַצָּבָא וַיֹּאמֶר הֲדַד
אֶל־פַּרְעֹה שַׁלְּחֵנִי וְאֵלֵךְ אֶל־אַרְצִי׃ וַיֹּאמֶר לוֹ פַרְעֹה כב
כִּי מָה־אַתָּה חָסֵר עִמִּי וְהִנְּךָ מְבַקֵּשׁ לָלֶכֶת אֶל־אַרְצֶךָ
וַיֹּאמֶר ׀ לֹא כִּי שַׁלֵּחַ תְּשַׁלְּחֵנִי׃ וַיָּקֶם אֱלֹהִים לוֹ שָׂטָן כג
אֶת־רְזוֹן בֶּן־אֶלְיָדָע אֲשֶׁר בָּרַח מֵאֵת הֲדַדְעֶזֶר מֶלֶךְ־
צוֹבָה אֲדֹנָיו׃ וַיִּקְבֹּץ עָלָיו אֲנָשִׁים וַיְהִי שַׂר־גְּדוּד בַּהֲרֹג כד
דָּוִד אֹתָם וַיֵּלְכוּ דַמֶּשֶׂק וַיֵּשְׁבוּ בָהּ וַיִּמְלְכוּ בְּדַמָּשֶׂק׃
וַיְהִי שָׂטָן לְיִשְׂרָאֵל כָּל־יְמֵי שְׁלֹמֹה וְאֶת־הָרָעָה אֲשֶׁר כה
הֲדָד וַיָּקָץ בְּיִשְׂרָאֵל וַיִּמְלֹךְ עַל־אֲרָם׃ וְיָרָבְעָם בֶּן־ כו
נְבָט אֶפְרָתִי מִן־הַצְּרֵדָה וְשֵׁם אִמּוֹ צְרוּעָה אִשָּׁה אַלְמָנָה
עֶבֶד לִשְׁלֹמֹה וַיָּרֶם יָד בַּמֶּלֶךְ׃ וְזֶה הַדָּבָר אֲשֶׁר־הֵרִים כז
יָד בַּמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה בָּנָה אֶת־הַמִּלּוֹא סָגַר אֶת־פֶּרֶץ עִיר
דָּוִד אָבִיו׃ וְהָאִישׁ יָרָבְעָם גִּבּוֹר חָיִל וַיַּרְא שְׁלֹמֹה אֶת־ כח

שבט וועל איך געבן צו דיין זון, פון וועגן מיין קנעכט דודן, און פון וועגן ירושלים וואָס איך האָב אויסדערוויילט.

14 און גאָט האָט אויפגעשטעלט אַ שטן אויף שלמהן, הדד דעם אדומי. ער איז געווען פון קיניגלעכן אָפּשטאַם אין אדום; 15 און עס איז געווען, ווען דוד איז געווען אין אדום, בעת יואב דער חיל־פירער איז אַרויפגעגאַנגען באַגראָבן די געטייטע, און האָט געשלאָגן יעטוועדער מאַנספּאַרשוין אין אדום — 16 וואָרום זעקס חדשים איז דאָרטן געבליבן יואב און גאַנץ ישראל, ביז ער האָט פאַרשניטן יעטוועדער מאַנספּאַרשוין אין אדום — 17 איז הדד אַנטלאָפן, ער און עטלעכע אדומים פון זיין פאָטערס קנעכט מיט אים, כדי צו גיין קיין מצרים; און הדד איז געווען אַ קליין ייִנגל. 18 און זיי זיינען אויפגעשטאַנען פון מדין, און זיי זיינען געקומען קיין פארן, און זיי האָבן מיטגענומען מיט זיך מענטשן פון פארן, און זיינען געקומען קיין מצרים צו פּרעה דעם מלך פון מצרים. און ער האָט אים געגעבן אַ הויז, און האָט אָנגעזאָגט פאַר אים שפּייז, און אים געגעבן לאַנד. 19 און הדד האָט געפונען גרויס חן אין די אויגן פון פּרעהן, און ער האָט אים געגעבן פאַר אַ ווייב די שוועסטער פון זיין ווייב, די שוועסטער פון דער מלכה תחפּניס. 20 און די שוועסטער פון תחפּניסן האָט אים געבאָרן זיין זון גנובתן, און תחפּניס האָט אים אַנטוווינט אין פּרעהס הויז. און גנובת איז געווען אין פּרעהס הויז צווישן די קינדער פון פּרעהן. 21 און ווי הדד האָט געהערט אין מצרים אַז דוד האָט זיך געלייגט מיט זיינע עלטערן, און אַז יואב דער חיל־פירער איז טויט, אַזוי האָט הדד געזאָגט צו פּרעהן: לאָז מיך אַוועק, און איך וועל גיין אין מיין לאַנד. 22 האָט פּרעה צו אים געזאָגט: אָבער וואָס פעלט דיר ביי מיר, אַז אָט ווילסטו גיין אין דיין לאַנד? האָט ער געזאָגט: גאָרנישט; אָבער אַוועקלאָזן מוזטו מיך אַוועקלאָזן.

23 אויך האָט גאָט אויפגעשטעלט אויף אים אַ שטן, רזון דעם זון פון אלידען, וואָס איז אַנטלאָפן פון זיין האַר, הדדעזר דעם מלך פון צובה. 24 און ער האָט אויפגעקליבן אַרום זיך מענטשן, און ער איז געוואָרן דער הויפּטמאַן פון אַ באַנדע, בעת דוד האָט געהרגעט די [מענטשן פון צובה]. און זיי זיינען אַוועקגעגאַנגען קיין דמשק, און האָבן זיך אין איר באַזעצט, און האָבן געקיניגט אין דמשק. 25 און ער איז געווען אַ שטן צו ישראל אַלע טעג פון שלמהן, אַחוץ דאָס בייז וואָס הדד [האָט אָנגעטאָן]. און ער האָט פיינט געהאַט ישראל. און ער האָט געקיניגט איבער ארם.

26 און ירבעם דער זון פון נבטן, אַן אפרימער פון צרדה, שלמהס אַ קנעכט, וואָס דער נאָמען פון זיין מוטער איז געווען צרועה, אַ פרוי אַן אלמנה, האָט אויך אויפגעהויבן זיין האַנט אַקעגן דעם מלך. 27 און דאָס איז די מעשה ווי אַזוי ער האָט אויפגעהויבן זיין האַנט אַקעגן דעם מלך: שלמה האָט געבויט דעם מלוא; ער האָט פאַרמויערט דעם בראָך פון זיין פאָטער דודס שטאָט. 28 און דער מאַן ירבעם איז געווען אַ העלדישער גיבור, און שלמה האָט געזען

דעם יונג אַז ער איז אַן אַרבעטטוער, און ער האָט אים
אויפגעזעצט איבער דער גאַנצער לאַסטאַרבעט פון דעם
הויז פון יוסף.

29 און עס איז געווען אין יענער צייט, ווען יָרָבעָם
איז אַרויסגעגאַנגען פון ירושָלַיִם, האָט אים אָנגעטראָפן
אויפן וועג דער נביא אַחִיָה פון שילו; און ער איז געווען
אַיינגעדעקט אין אַ נייעם מאַנטל, און בלויז זיי ביידע זיינען
געווען אין פעלד. 30 האָט אַחִיָה אָנגענומען דעם נייעם
מאַנטל וואָס אויף אים, און האָט אים צעריסן אויף צוועלף
שטיקער. 31 און ער האָט געזאָגט צו יָרָבעָמען: נעם דיר
צען שטיקער, וואָרום אַזוי האָט געזאָגט יהוה דער גאָט
פון ישׂראל: זע, איך רייס אַוועק די מלוכה פון שלמהס
האַנט, און וועל דיר געבן צען שבטים— 32 און איין שבט
זאָל אים בלייבן, פון וועגן מיין קנעכט דודן, און פון וועגן
ירושָלַיִם, דער שטאָט וואָס איך האָב זי אויסדערווײלט
פון אַלע שבטים פון ישׂראל— 33 דערפאַר וואָס זיי האָבן
מיך פאַרלאָזן, און האָבן זיך געבוקט צו עַשתוֹרֶת דער
געטין פון די צידונים, צו כּמוֹש דעם גאָט פון מוֹאָב, און
צו מִלכּוֹם דעם גאָט פון די קינדער פון עַמוֹן, און זיי זיינען
ניט געגאַנגען אין מיינע וועגן, צו טאָן וואָס איז רעכטפאַר־
טיק אין מיינע אויגן, און מיינע חוקים און מיינע געזעצן,
אַזוי ווי זיין פאָטער דוד. 34 אָבער איך וועל ניט אַוועק־
נעמען די גאַנצע מלוכה פון זיין האַנט, נייערט איך וועל
אים לאָזן זיין אַ פירשט אַלע טעג פון זיין לעבן, פון וועגן מיין קנעכט דודן, וואָס איך האָב אים אויסדערווײלט,
ווייל ער האָט געהיט מיינע געבאָט און מיינע געזעצן. 35 אָבער איך וועל אַוועקנעמען די מלוכה פון דער האַנט
פון זיין זון, און וועל זי אָפּגעבן צו דיר—די צען שבטים. 36 און זיין זון וועל איך געבן איין שבט, כּדי אַ ליכט זאָל
בלייבן מיין קנעכט דודן אַלע טעג פאַר מיר אין ירושָלַיִם, דער שטאָט וואָס איך האָב מיר אויסדערווײלט צו טאָן מיין
נאָמען דאָרטן. 37 און דיך וועל איך נעמען, און וועסט קיניגן ווי ווייט דיין האַרץ געלוסט, און וועסט זיין אַ מלך איבער
ישׂראל. 38 און עס וועט זיין, אויב דו וועסט צוהערן אַלץ וואָס איך וועל דיר באַפעלן און וועסט גיין אין מיינע וועגן,
און וועסט טאָן וואָס איז רעכטפאַרטיק אין מיינע אויגן, צו היטן מיינע געזעצן און מיינע געבאָט, אַזוי ווי מיין קנעכט דוד
האָט געטאָן, וועל איך זיין מיט דיר, און וועל דיר בויען אַ זיכער הויז, אַזוי ווי איך האָב געבויט דודן, און איך וועל
געבן ישׂראל צו דיר. 39 און איך וועל פּייניקן דעם זאָמען פון דודן פון וועגן דעם, אָבער ניט אויף אַלע טעג.

40 און שלמה האָט געזוכט צו טייטן יָרָבעָמען. איז יָרָבעָם אויפגעשטאַנען און איז אַנטלאָפן קיין מִצרַיִם צו שישַק
דעם מלך פון מִצרַיִם; און ער איז געווען אין מִצרַיִם ביז שלמהס טויט.

41 און די איבעריקע זאַכן וועגן שלמהן, און אַלץ וואָס ער האָט געטאָן, און זיין חכמה, דאָס איז שוין באַשריבן אין
בוך פון די געשעענישן פון שלמהן.

הַנַּעַר כִּי־עֹשֵׂה מְלָאכָה הוּא וַיַּפְקֵד אֹתוֹ לְכׇל־סֵבֶל
כט בֵּית יוֹסֵף׃ וַיְהִי בָּעֵת הַהִיא וְיָרׇבְעָם יָצָא מִירוּשָׁלָ͏ִם
וַיִּמְצָא אֹתוֹ אֲחִיָּה הַשִּׁילֹנִי הַנָּבִיא בַּדֶּרֶךְ וְהוּא מִתְכַּסֶּה
ל בְּשַׂלְמָה חֲדָשָׁה וּשְׁנֵיהֶם לְבַדָּם בַּשָּׂדֶה׃ וַיִּתְפֹּשׂ אֲחִיָּה
בַּשַּׂלְמָה הַחֲדָשָׁה אֲשֶׁר עָלָיו וַיִּקְרָעֶהָ שְׁנֵים עָשָׂר קְרָעִים׃
לא וַיֹּאמֶר לְיָרׇבְעָם קַח־לְךָ עֲשָׂרָה קְרָעִים כִּי כֹה אָמַר יְהֹוָה
אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל הִנְנִי קֹרֵעַ אֶת־הַמַּמְלָכָה מִיַּד שְׁלֹמֹה וְנָתַתִּי
לב לְךָ אֵת עֲשָׂרָה הַשְּׁבָטִים׃ וְהַשֵּׁבֶט הָאֶחָד יִהְיֶה־לּוֹ לְמַעַן ׀
עַבְדִּי דָוִד וּלְמַעַן יְרוּשָׁלַ͏ִם הָעִיר אֲשֶׁר בָּחַרְתִּי בָהּ מִכֹּל
לג שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל׃ יַעַן ׀ אֲשֶׁר עֲזָבוּנִי וַיִּשְׁתַּחֲווּ לְעַשְׁתֹּרֶת
אֱלֹהֵי צִדֹנִין לִכְמוֹשׁ אֱלֹהֵי מוֹאָב וּלְמִלְכֹּם אֱלֹהֵי בְנֵי־
עַמּוֹן וְלֹא־הָלְכוּ בִדְרָכַי לַעֲשׂוֹת הַיָּשָׁר בְּעֵינַי וְחֻקֹּתַי
לד וּמִשְׁפָּטַי כְּדָוִד אָבִיו׃ וְלֹא־אֶקַּח אֶת־כׇּל־הַמַּמְלָכָה
מִיָּדוֹ כִּי ׀ נָשִׂיא אֲשִׁתֶנּוּ כֹּל יְמֵי חַיָּיו לְמַעַן דָּוִד עַבְדִּי אֲשֶׁר
לה בָּחַרְתִּי אֹתוֹ אֲשֶׁר שָׁמַר מִצְוֺתַי וְחֻקֹּתָי׃ וְלָקַחְתִּי הַמְּלוּכָה
לו מִיַּד בְּנוֹ וּנְתַתִּיהָ לְּךָ אֵת עֲשֶׂרֶת הַשְּׁבָטִים׃ וְלִבְנוֹ אֶתֵּן
שֵׁבֶט־אֶחָד לְמַעַן הֱיוֹת־נִיר לְדָוִיד־עַבְדִּי כׇּל־הַיָּמִים ׀
לְפָנַי בִּירוּשָׁלַ͏ִם הָעִיר אֲשֶׁר בָּחַרְתִּי לִי לָשׂוּם שְׁמִי שָׁם׃
לז וְאֹתְךָ אֶקַּח וּמָלַכְתָּ בְּכֹל אֲשֶׁר־תְּאַוֶּה נַפְשֶׁךָ וְהָיִיתָ מֶּלֶךְ
לח עַל־יִשְׂרָאֵל׃ וְהָיָה אִם־תִּשְׁמַע אֶת־כׇּל־אֲשֶׁר אֲצַוֶּךָ
וְהָלַכְתָּ בִדְרָכַי וְעָשִׂיתָ הַיָּשָׁר בְּעֵינַי לִשְׁמוֹר חֻקּוֹתַי וּמִצְוֺתַי
כַּאֲשֶׁר עָשָׂה דָּוִד עַבְדִּי וְהָיִיתִי עִמָּךְ וּבָנִיתִי לְךָ בַיִת־
לט נֶאֱמָן כַּאֲשֶׁר בָּנִיתִי לְדָוִד וְנָתַתִּי לְךָ אֶת־יִשְׂרָאֵל׃ וַאְעַנֶּה
מ אֶת־זֶרַע דָּוִד לְמַעַן זֹאת אַךְ לֹא כׇל־הַיָּמִים׃ וַיְבַקֵּשׁ
שְׁלֹמֹה לְהָמִית אֶת־יָרׇבְעָם וַיָּקׇם יָרׇבְעָם וַיִּבְרַח מִצְרַיִם
אֶל־שִׁישַׁק מֶלֶךְ־מִצְרַיִם וַיְהִי בְמִצְרַיִם עַד־מוֹת שְׁלֹמֹה׃
מא וְיֶתֶר דִּבְרֵי שְׁלֹמֹה וְכׇל־אֲשֶׁר עָשָׂה וְחׇכְמָתוֹ הֲלוֹא־

לט׳ הא׳ נחה

מב הֵם כְּתֻבִים עַל־סֵפֶר דִּבְרֵי שְׁלֹמֹה׃ וְהַיָּמִים אֲשֶׁר מָלַךְ
מג שְׁלֹמֹה בִירוּשָׁלַםִ עַל־כָּל־יִשְׂרָאֵל אַרְבָּעִים שָׁנָה׃ וַיִּשְׁכַּב
שְׁלֹמֹה עִם־אֲבֹתָיו וַיִּקָּבֵר בְּעִיר דָּוִד אָבִיו וַיִּמְלֹךְ רְחַבְעָם
בְּנוֹ תַּחְתָּיו׃

יב

א וַיֵּלֶךְ רְחַבְעָם שְׁכֶם כִּי שְׁכֶם בָּא כָל־יִשְׂרָאֵל לְהַמְלִיךְ
ב אֹתוֹ׃ וַיְהִי כִּשְׁמֹעַ ׀ יָרָבְעָם בֶּן־נְבָט וְהוּא עוֹדֶנּוּ בְמִצְרַיִם
אֲשֶׁר בָּרַח מִפְּנֵי הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה וַיֵּשֶׁב יָרָבְעָם בְּמִצְרָיִם׃
ג וַיִּשְׁלְחוּ וַיִּקְרְאוּ־לוֹ וַיָּבֹאו יָרָבְעָם וְכָל־קְהַל יִשְׂרָאֵל וַיְדַבְּרוּ
ד אֶל־רְחַבְעָם לֵאמֹר׃ אָבִיךָ הִקְשָׁה אֶת־עֻלֵּנוּ וְאַתָּה עַתָּה
הָקֵל מֵעֲבֹדַת אָבִיךָ הַקָּשָׁה וּמֵעֻלּוֹ הַכָּבֵד אֲשֶׁר־נָתַן
ה עָלֵינוּ וְנַעַבְדֶךָּ׃ וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם לְכוּ־עֹד שְׁלֹשָׁה יָמִים
ו וְשׁוּבוּ אֵלָי וַיֵּלְכוּ הָעָם׃ וַיִּוָּעַץ הַמֶּלֶךְ רְחַבְעָם אֶת־
הַזְּקֵנִים אֲשֶׁר־הָיוּ עֹמְדִים אֶת־פְּנֵי שְׁלֹמֹה אָבִיו בִּהְיֹתוֹ
חַי לֵאמֹר אֵיךְ אַתֶּם נוֹעָצִים לְהָשִׁיב אֶת־הָעָם־הַזֶּה דָּבָר׃
ז וַיְדַבֵּר אֵלָיו לֵאמֹר אִם־הַיּוֹם תִּהְיֶה־עֶבֶד לָעָם הַזֶּה
וַעֲבַדְתָּם וַעֲנִיתָם וְדִבַּרְתָּ אֲלֵיהֶם דְּבָרִים טוֹבִים וְהָיוּ לְךָ
ח עֲבָדִים כָּל־הַיָּמִים׃ וַיַּעֲזֹב אֶת־עֲצַת הַזְּקֵנִים אֲשֶׁר יְעָצֻהוּ
וַיִּוָּעַץ אֶת־הַיְלָדִים אֲשֶׁר גָּדְלוּ אִתּוֹ אֲשֶׁר הָעֹמְדִים לְפָנָיו׃
ט וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם מָה אַתֶּם נוֹעָצִים וְנָשִׁיב דָּבָר אֶת־הָעָם
הַזֶּה אֲשֶׁר דִּבְּרוּ אֵלַי לֵאמֹר הָקֵל מִן־הָעֹל אֲשֶׁר־נָתַן
י אָבִיךָ עָלֵינוּ׃ וַיְדַבְּרוּ אֵלָיו הַיְלָדִים אֲשֶׁר גָּדְלוּ אִתּוֹ
לֵאמֹר כֹּה־תֹאמַר לָעָם הַזֶּה אֲשֶׁר דִּבְּרוּ אֵלֶיךָ לֵאמֹר
אָבִיךָ הִכְבִּיד אֶת־עֻלֵּנוּ וְאַתָּה הָקֵל מֵעָלֵינוּ כֹּה תְּדַבֵּר
יא אֲלֵיהֶם קָטָנִּי עָבָה מִמָּתְנֵי אָבִי׃ וְעַתָּה אָבִי הֶעְמִיס
עֲלֵיכֶם עֹל כָּבֵד וַאֲנִי אוֹסִיף עַל־עֻלְּכֶם אָבִי יִסַּר אֶתְכֶם
יב בַּשּׁוֹטִים וַאֲנִי אֲיַסֵּר אֶתְכֶם בָּעַקְרַבִּים׃ וַיָּבוֹ יָרָבְעָם

יב, ג׳ ויבא קרי ז׳ וידברו קרי יב׳ ויבא ק

42 און די טעג וואָס שלמה האָט געקיניגט אין ירושלים איבער גאַנץ ישראל, זיינען געווען פערציק יאָר.

43 און שלמה האָט זיך געלייגט מיט זיינע עלטערן, און ער איז באַגראָבן געוואָרן אין זיין פאָטער דודס שטאָט. און זיין זון רחבעם איז געוואָרן מלך אויף זיין אָרט.

יב

1 און רחבעם איז געגאַנגען קיין שכם, ווייל קיין שכם איז געקומען גאַנץ ישראל אים צו מאַכן פאַר אַ מלך.

2 און עס איז געווען, ווי ירבעם דער זון פון נבט האָט דערהערט—וואָרום ער איז נאָך געווען אין מצרים, וווהין ער איז אַנטלאָפן פון מלך שלמה; און ירבעם איז געזעסן אין מצרים, 3 און מע האָט געשיקט און אים גערופן—אַזוי איז געקומען ירבעם און די גאַנצע איינזאַמלונג פון ישראל, און זיי האָבן גערעדט צו רחבעמען, אַזוי צו זאָגן: 4 דיין פאָטער האָט שווער געמאַכט אונדזער יאָך, און אַצונד פאַרגרינגער דו דעם האַרטן דינסט פון דיין פאָטער, און זיין שווערן יאָך, וואָס ער האָט אַרויפגעלייגט אויף אונדז, און מיר וועלן דיר דינען. 5 האָט ער צו זיי געזאָגט: גייט אַוועק אויף נאָך דריי טעג, און קומט ווידער צו מיר. איז דאָס פאָלק אַוועקגעגאַנגען.

6 האָט דער מלך רחבעם זיך געעצהט מיט די זקנים וואָס פלעגן שטיין פאַר זיין פאָטער שלמהן, ווען ער האָט געלעבט, אַזוי צו זאָגן: ווי עצהט איר מיר צו געבן אַן ענטפער דעמדאָזיקן פאָלק? 7 האָבן זיי צו אים גערעדט, אַזוי צו זאָגן: אויב דו וועסט היינט זיין אַ קנעכט צו דעמדאָזיקן פאָלק, און וועסט זיי דינען, און וועסט זיי ענטפערן און רעדן צו זיי גוטע רייד, וועלן זיי דיר זיין קנעכט אויף אַלע טעג.

8 אָבער ער האָט פאַרלאָזן די עצה פון די זקנים וואָס זיי האָבן אים געעצהט, און ער האָט זיך געעצהט מיט די יונגעלייט וואָס זיינען אויפגעוואַקסן מיט אים, וואָס זיינען געשטאַנען פאַר אים. 9 און ער האָט צו זיי געזאָגט: וואָס עצהט איר, מיר זאָלן געבן אַן ענטפער דעמדאָזיקן פאָלק, וואָס האָבן צו מיר גערעדט אַזוי צו זאָגן: פאַרגרינגער דעם יאָך וואָס דיין פאָטער האָט אַרויפגעלייגט אויף אונדז? 10 האָבן צו אים גערעדט די יונגעלייט וואָס זיינען אויפגעוואַקסן מיט אים, אַזוי צו זאָגן: אַזוי זאָלסטו זאָגן צו דעמדאָזיקן פאָלק וואָס האָבן צו דיר גערעדט, אַזוי צו זאָגן: דיין פאָטער האָט שווער געמאַכט אונדזער יאָך, דרום פאַרגרינגער דו אונדז—אַזוי זאָלסטו רעדן צו זיי: מיין מינדסטער פינגער איז דיקער פון מיין פאָטערס לענדן. 11 און אַצונד, מיין פאָטער האָט אויף אייך אַרויפגעלאָדן אַ שווערן יאָך, און איך וועל נאָך צולייגן צו אייער יאָך; מיין פאָטער האָט אייך געשטראָפט מיט ריטער, און איך וועל אייך שטראָפן מיט שקאָרפּיאָנען.

12 איז געקומען יָרָבעָם און דאָס גאַנצע פאָלק צו רחַבעָמען אויפן דריטן טאָג, אַזוי ווי דער מלך האָט געהייסן, אַזוי צו זאָגן: קומט ווידער צו מיר אויפן דריטן טאָג. 13 און דער מלך האָט געענטפערט דעם פאָלק האַרט, און ער האָט פאַרלאָזן די עצה פון די זקנים וואָס זיי האָבן אים געעצהט. 14 און ער האָט צו זיי גערעדט אַזוי ווי די עצה פון די יונגעלייט, אַזוי צו זאָגן: מיין פאָטער האָט שווער געמאַכט אייער יאָך, און איך וועל נאָך צולייגן צו אייער יאָך; מיין פאָטער האָט אייך געשטראָפט מיט ריטער, און איך וועל אייך שטראָפן מיט שקאָרפּיאָנען.

15 און דער מלך האָט ניט צוגעהערט צום פאָלק, וואָרום דאָס איז געווען באַשערט פון גאָט, כדי מקיים צו זיין זיין וואָרט, וואָס גאָט האָט גערעדט דורך אַחִיָהן פון שילו צו יָרָבעָם דעם זון פון נבָט.

16 און ווי גאַנץ ישראל האָט געזען, אַז דער מלך האָט ניט צוגעהערט צו זיי, אַזוי האָט דאָס גאַנצע פאָלק געגעבן דעם מלך אַן ענטפער, אַזוי צו זאָגן:

מיר האָבן ניט קיין חלק אין דודן,
און קיין ירושה אין דעם זון פון יִשַין.
צו דיינע געצעלטן, ישראל!
אַצונד קוק זיך אום אויף דיין הויז, דוד!

און ישראל איז אַוועקגעגאַנגען צו זיינע געצעלטן. 17 נאָר די קינדער פון ישראל וואָס זיינען געזעסן אין די שטעט פון יהודה, איבער זיי איז געבליבן קיניגן רחַבעָם.

18 און דער מלך רחַבעָם האָט אַרויסגעשיקט אַדוֹרָמען וואָס איבער דעם צינז, און גאַנץ ישראל האָבן אים פאַרוואָרפן מיט שטיינער, און ער איז געשטאָרבן. און דער מלך רחַבעָם האָט זיך געאיילט אַרויפצוגיין אויף זיין רייטוואָגן, צו אַנטלויפן קיין ירושָלַיִם.

19 און ישראל האָט ווידערשפעניקט אָן דעם הויז פון דוד ביז אויף היינטיקן טאָג.

20 און עס איז געווען, ווי גאַנץ ישראל האָט געהערט, אַז יָרָבעָם האָט זיך אומגעקערט, אַזוי האָבן זיי געשיקט און אים גערופן צו דער איינזאַמלונג, און זיי האָבן אים געמאַכט פאַר אַ מלך איבער גאַנץ ישראל. קיינער איז ניט געבליבן הינטער דעם הויז פון דוד, אַחוץ שבט יהודה אַליין.

21 און רחַבעָם איז געקומען קיין ירושָלַיִם, און ער האָט איינגעזאַמלט דאָס גאַנצע הויז פון יהודה, און שבט בנימין, הונדערט און אַכציק טויזנט געקליבענע קריגסלייט, מלחמה צו האַלטן מיט דעם הויז פון ישראל, כדי אומצוקערן די מלוכה צו רחַבעָם דעם זון פון שלמהן.

22 איז דאָס וואָרט פון גאָט געווען צו שמַעיָה דעם געטלעכן מאַן, אַזוי צו זאָגן: 23 זאָג צו רחַבעָם דעם זון פון שלמהן, דעם מלך פון יהודה, און צו דעם גאַנצן הויז פון יהודה און בנימין, און דעם איבעריקן פאָלק, אַזוי צו זאָגן: 24 אַזוי האָט גאָט געזאָגט: איר זאָלט ניט אַרויפגיין, און איר זאָלט ניט מלחמה האַלטן מיט אייערע ברידער, די קינדער פון ישראל. קערט אייך אום איטלעכער צו זיין הויז, וואָרום פון מיר איז געשען דיזאָזיקע זאַך.

וְכָל־הָעָם אֶל־רְחַבְעָם בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר הַמֶּלֶךְ
יג לֵאמֹר שׁוּבוּ אֵלַי בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי׃ וַיַּעַן הַמֶּלֶךְ אֶת־הָעָם
יד קָשָׁה וַיַּעֲזֹב אֶת־עֲצַת הַזְּקֵנִים אֲשֶׁר יְעָצֻהוּ׃ וַיְדַבֵּר
אֲלֵיהֶם כַּעֲצַת הַיְלָדִים לֵאמֹר אָבִי הִכְבִּיד אֶת־עֻלְּכֶם
וַאֲנִי אֹסִיף עַל־עֻלְּכֶם אָבִי יִסַּר אֶתְכֶם בַּשּׁוֹטִים וַאֲנִי
טו אֲיַסֵּר אֶתְכֶם בָּעַקְרַבִּים׃ וְלֹא־שָׁמַע הַמֶּלֶךְ אֶל־הָעָם כִּי־
הָיְתָה סִבָּה מֵעִם יְהוָה לְמַעַן הָקִים אֶת־דְּבָרוֹ אֲשֶׁר דִּבֶּר
טז יְהוָה בְּיַד אֲחִיָּה הַשִּׁילֹנִי אֶל־יָרָבְעָם בֶּן־נְבָט׃ וַיַּרְא
כָּל־יִשְׂרָאֵל כִּי לֹא־שָׁמַע הַמֶּלֶךְ אֲלֵהֶם וַיָּשִׁבוּ הָעָם אֶת־
הַמֶּלֶךְ דָּבָר ׀ לֵאמֹר מַה־לָּנוּ חֵלֶק בְּדָוִד וְלֹא־נַחֲלָה בְּבֶן־
יִשַׁי לְאֹהָלֶיךָ יִשְׂרָאֵל עַתָּה רְאֵה בֵיתְךָ דָּוִד וַיֵּלֶךְ יִשְׂרָאֵל
יז לְאֹהָלָיו׃ וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל הַיֹּשְׁבִים בְּעָרֵי יְהוּדָה וַיִּמְלֹךְ
יח עֲלֵיהֶם רְחַבְעָם׃ וַיִּשְׁלַח הַמֶּלֶךְ רְחַבְעָם אֶת־אֲדֹרָם
אֲשֶׁר עַל־הַמַּס וַיִּרְגְּמוּ כָל־יִשְׂרָאֵל בּוֹ אֶבֶן וַיָּמֹת וְהַמֶּלֶךְ
יט רְחַבְעָם הִתְאַמֵּץ לַעֲלוֹת בַּמֶּרְכָּבָה לָנוּס יְרוּשָׁלִָם׃ וַיִּפְשְׁעוּ
כ יִשְׂרָאֵל בְּבֵית דָּוִד עַד הַיּוֹם הַזֶּה׃ וַיְהִי כִּשְׁמֹעַ כָּל־
יִשְׂרָאֵל כִּי־שָׁב יָרָבְעָם וַיִּשְׁלְחוּ וַיִּקְרְאוּ אֹתוֹ אֶל־הָעֵדָה
וַיַּמְלִיכוּ אֹתוֹ עַל־כָּל־יִשְׂרָאֵל לֹא הָיָה אַחֲרֵי בֵית־דָּוִד
כא זוּלָתִי שֵׁבֶט־יְהוּדָה לְבַדּוֹ׃ וַיָּבֹאו רְחַבְעָם יְרוּשָׁלִַם
וַיַּקְהֵל אֶת־כָּל־בֵּית יְהוּדָה וְאֶת־שֵׁבֶט בִּנְיָמִן מֵאָה
וּשְׁמֹנִים אֶלֶף בָּחוּר עֹשֵׂה מִלְחָמָה לְהִלָּחֵם עִם־בֵּית
יִשְׂרָאֵל לְהָשִׁיב אֶת־הַמְּלוּכָה לִרְחַבְעָם בֶּן־שְׁלֹמֹה׃
כב וַיְהִי דְּבַר הָאֱלֹהִים אֶל־שְׁמַעְיָה אִישׁ־הָאֱלֹהִים לֵאמֹר׃
כג אֱמֹר אֶל־רְחַבְעָם בֶּן־שְׁלֹמֹה מֶלֶךְ יְהוּדָה וְאֶל־כָּל־בֵּית
כד יְהוּדָה וּבִנְיָמִין וְיֶתֶר הָעָם לֵאמֹר׃ כֹּה אָמַר יְהוָה לֹא־
תַעֲלוּ וְלֹא־תִלָּחֲמוּן עִם־אֲחֵיכֶם בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל שׁוּבוּ אִישׁ
לְבֵיתוֹ כִּי מֵאִתִּי נִהְיָה הַדָּבָר הַזֶּה וַיִּשְׁמְעוּ אֶת־דְּבַר

כא׳ ויבא קרי

יְהוָה וַיָּשֻׁבוּ לָלֶכֶת כִּדְבַר יְהוָה׃ וַיִּבֶן יָרָבְעָם אֶת־ כה
שְׁכֶם בְּהַר אֶפְרַיִם וַיֵּשֶׁב בָּהּ וַיֵּצֵא מִשָּׁם וַיִּבֶן אֶת־פְּנוּאֵל׃
וַיֹּאמֶר יָרָבְעָם בְּלִבּוֹ עַתָּה תָּשׁוּב הַמַּמְלָכָה לְבֵית־דָּוִד׃ כו
אִם־יַעֲלֶה ׀ הָעָם הַזֶּה לַעֲשׂוֹת זְבָחִים בְּבֵית־יְהוָה בִּירוּשָׁלַםִ כז
וְשָׁב לֵב הָעָם הַזֶּה אֶל־אֲדֹנֵיהֶם אֶל־רְחַבְעָם מֶלֶךְ יְהוּדָה
וַהֲרָגֻנִי וְשָׁבוּ אֶל־רְחַבְעָם מֶלֶךְ־יְהוּדָה׃ וַיִּוָּעַץ הַמֶּלֶךְ כח
וַיַּעַשׂ שְׁנֵי עֶגְלֵי זָהָב וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם רַב־לָכֶם מֵעֲלוֹת
יְרוּשָׁלַםִ הִנֵּה אֱלֹהֶיךָ יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר הֶעֱלוּךָ מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם׃
וַיָּשֶׂם אֶת־הָאֶחָד בְּבֵית־אֵל וְאֶת־הָאֶחָד נָתַן בְּדָן׃ וַיְהִי כט ל
הַדָּבָר הַזֶּה לְחַטָּאת וַיֵּלְכוּ הָעָם לִפְנֵי הָאֶחָד עַד־דָּן׃ וַיַּעַשׂ לא
אֶת־בֵּית בָּמוֹת וַיַּעַשׂ כֹּהֲנִים מִקְצוֹת הָעָם אֲשֶׁר לֹא־הָיוּ
מִבְּנֵי לֵוִי׃ וַיַּעַשׂ יָרָבְעָם ׀ חָג בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁמִינִי בַּחֲמִשָּׁה־ לב
עָשָׂר יוֹם ׀ לַחֹדֶשׁ כֶּחָג ׀ אֲשֶׁר בִּיהוּדָה וַיַּעַל עַל־הַמִּזְבֵּחַ
כֵּן עָשָׂה בְּבֵית־אֵל לְזַבֵּחַ לָעֲגָלִים אֲשֶׁר־עָשָׂה וְהֶעֱמִיד
בְּבֵית אֵל אֶת־כֹּהֲנֵי הַבָּמוֹת אֲשֶׁר עָשָׂה׃ וַיַּעַל עַל־הַמִּזְבֵּחַ ׀ לג
אֲשֶׁר־עָשָׂה בְּבֵית־אֵל בַּחֲמִשָּׁה עָשָׂר יוֹם בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁמִינִי
בַּחֹדֶשׁ אֲשֶׁר־בָּדָא מִלְּבַד וַיַּעַשׂ חָג לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל וַיַּעַל
עַל־הַמִּזְבֵּחַ לְהַקְטִיר׃

יג

וְהִנֵּה ׀ אִישׁ אֱלֹהִים בָּא מִיהוּדָה בִּדְבַר יְהוָה אֶל־בֵּית־אֵל א
וְיָרָבְעָם עֹמֵד עַל־הַמִּזְבֵּחַ לְהַקְטִיר׃ וַיִּקְרָא עַל־הַמִּזְבֵּחַ ב
בִּדְבַר יְהוָה וַיֹּאמֶר מִזְבֵּחַ מִזְבֵּחַ כֹּה אָמַר יְהוָה הִנֵּה־בֵן
נוֹלָד לְבֵית־דָּוִד יֹאשִׁיָּהוּ שְׁמוֹ וְזָבַח עָלֶיךָ אֶת־כֹּהֲנֵי
הַבָּמוֹת הַמַּקְטִרִים עָלֶיךָ וְעַצְמוֹת אָדָם יִשְׂרְפוּ עָלֶיךָ׃
וְנָתַן בַּיּוֹם הַהוּא מוֹפֵת לֵאמֹר זֶה הַמּוֹפֵת אֲשֶׁר דִּבֶּר ג
יְהוָה הִנֵּה הַמִּזְבֵּחַ נִקְרָע וְנִשְׁפַּךְ הַדֶּשֶׁן אֲשֶׁר־עָלָיו׃
וַיְהִי כִשְׁמֹעַ הַמֶּלֶךְ אֶת־דְּבַר אִישׁ־הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר קָרָא ד

לג׳ מלבו ק

און זיי האָבן צוגעהערט דאָס וואָרט פון גאָט, און זיינען אַוועקגעגאַנגען צוריק, אַזוי ווי דאָס וואָרט פון גאָט.
25 און יָרָבעָם האָט אַרומגעבויט שכֶם אין דעם געבערג פון אפרים, און האָט זיך אין איר באַזעצט. און ער איז אַרויסגעגאַנגען פון דאָרטן, און האָט אַרומגעבויט פּנואֵל.

26 און יָרָבעָם האָט געזאָגט בײַ זיך אין האַרצן: אַצונד וועט די מלוכה זיך אומקערן צו דעם הויז פון דוד.
27 אויב דאָסדאָזיקע פאָלק וועט אַרויפגיין צו מאַכן שלאַכטאָפּפער אין דעם הויז פון גאָט אין ירושָלַיִם, וועט דאָס האַרץ פון דעמדאָזיקן פאָלק זיך אומקערן צו זייער האַר, צו רחַבעָם דעם מלך פון יהודה, און זיי וועלן מיך הרגענ, און וועלן זיך אומקערן צו רחַבעָם דעם מלך פון יהודה.

28 האָט דער מלך זיך באַקלערט, און האָט געמאַכט צוויי גילדערנע קעלבער; און ער האָט צו זיי געזאָגט: גענוג אײַך אַרויפגיין קיין ירושָלַיִם! אָט זיינען דיינע געטער, ישׂראל, וואָס האָבן דיך אויפגעבראַכט פון לאַנד מִצרַיִם. 29 און ער האָט איינס אַוועקגעשטעלט אין בֵּית־אֵל, און איינס האָט ער אַוועקגעשטעלט אין דָן. 30 און דידאָזיקע זאַך איז געוואָרן פאַר אַ זינד; און דאָס פאָלק איז געגאַנגען צו איינעם ביז קיין דָן. 31 און ער האָט געמאַכט הייזער פון בָמות, און האָט געמאַכט כֹּהנים פון צווישן דעם פאָלק וואָס זיינען ניט געווען פון די קינדער פון לֵוִי. 32 און יָרָבעָם האָט געמאַכט אַ יָום־טוב אין אַכטן חודש, אין פופצנטן טאָג פון חודש, אַזוי ווי דער יָום־טוב וואָס אין יהודה, און ער איז אַרויפגעגאַנגען אויפן מזבח. אַזוי האָט ער געטאָן אין בֵּית־אֵל, כּדי צו שלאַכטן צו די קעלבער וואָס ער האָט געמאַכט; און ער האָט געשטעלט אין בֵּית־אֵל די כֹּהנים פון די בָמות וואָס ער האָט געמאַכט. 33 און ער איז אַרויפגעגאַנגען אויף דעם מזבח וואָס ער האָט געמאַכט אין בֵּית־אֵל, אין פופצנטן טאָג פון אַכטן חודש, אין דעם חודש וואָס ער האָט אויסגעקלערט פון זיין האַרצן; און ער האָט געמאַכט אַ יָום־טוב בײַ די קינדער פון ישׂראל, און ער איז אַרויפגעגאַנגען אויפן מזבח צו דעמפן.

יג

1 ערשט אַ געטלעכער מאַן איז אָנגעקומען פון יהודה דורך דעם וואָרט פון גאָט קיין בֵּית־אֵל, ווען יָרָבעָם איז געשטאַנען אויפן מזבח צו דעמפן. 2 און ער האָט אויסגערופן צום מזבח דורך דעם וואָרט פון גאָט, און האָט געזאָגט:

מזבח! מזבח! אַזוי האָט גאָט געזאָגט:
זע, אַ זון ווערט געבאָרן דעם הויז פון דוד—
יֹאשִׁיָהו וועט זיין נאָמען זיין,
און ער וועט שעכטן אויף דיר
די כֹּהנים פון די בָמות וואָס דעמפן אויף דיר;
און ביינער פון מענטשן וועט מען פאַרברענען אויף דיר.

3 און ער האָט געגעבן אין יענעם טאָג אַ צייכן, אַזוי צו זאָגן: דאָס איז דער צייכן וואָס גאָט האָט געזאָגט: זע, דער מזבח ווערט צעריסן, און די אַש וואָס אויף אים וועט זיך אויסשיטן.
4 און עס איז געווען, ווי דער מלך האָט געהערט דאָס וואָרט פון דעם געטלעכן מאַן וואָס ער האָט אויסגערופן

צום מזבח אין בֵּית־אֵל, אַזוי האָט יָרָבְעָם אויסגעשטרעקט
זיין האַנט פון מזבח, אַזוי צו זאָגן: כאַפּט אים. און זיין
האַנט וואָס ער האָט אויסגעשטרעקט אויף אים, איז אַייג־
געדאַרט געוואָרן, און ער האָט זי ניט געקענט אומקערן צו
זיך. 5 און דער מזבח איז צעריסן געוואָרן, און די אַש האָט
זיך אויסגעשאָטן פון מזבח, אַזוי ווי דער צייכן וואָס דער
געטלעכער מאַן האָט געגעבן דורך דעם וואָרט פון גאָט.
6 האָט דער מלך זיך אָפּגערופן און האָט געזאָגט צום
געטלעכן מאַן: בעט אַקאָרשט ביי יהוה דיין גאָט, און זיי
מתפּלל פאַר מיר, אַז מיין האַנט זאָל זיך אומקערן צו מיר.
האָט דער געטלעכער מאַן געבעטן ביי גאָט, און די
האַנט פון דעם מלך האָט זיך אומגעקערט, און איז געוואָרן
אַזוי ווי פריער.
7 האָט דער מלך געזאָגט צום געטלעכן מאַן: קום
מיט מיר אַהיים, און דערקוויק זיך, און איך וועל דיר
געבן אַ מתּנה. 8 האָט דער געטלעכער מאַן געזאָגט צום
מלך: ווען דו זאָלסט מיר געבן אַ האַלב הויז דיינס, וועל
איך ניט גיין מיט דיר, און וועל ניט עסן קיין ברויט און
ניט טרינקען קיין וואַסער אין דעמדאָזיקן אָרט. 9 וואָרום
אַזוי האָט מען מיר באַפוילן דורך דעם וואָרט פון גאָט,
אַזוי צו זאָגן: זאָלסט ניט עסן קיין ברויט און ניט טרינקען
קיין וואַסער, און זאָלסט זיך ניט אומקערן אויף דעם וועג
וואָס דו ביסט געגאַנגען.
10 און ער איז אַוועקגעגאַנגען מיט אַן אַנדער וועג,
און האָט זיך ניט אומגעקערט מיט דעם וועג וואָס ער איז אויף אים געקומען קיין בֵּית־אֵל.
11 און איינער אַן אַלטער נביא איז געזעסן אין בֵּית־אֵל; איז געקומען איינער פון זיינע זין, און האָט אים דערציילט
די גאַנצע טואונג וואָס דער געטלעכער מאַן האָט געטאָן דעם טאָג אין בֵּית־אֵל, און די ווערטער וואָס ער האָט גערעדט
צום מלך. און ווי זיי האָבן עס דערציילט זייער פאָטער, 12 אַזוי האָט זייער פאָטער צו זיי געזאָגט: וואָסער וועג איז
ער געגאַנגען? און זיינע זין האָבן געזען דעם וועג וואָס דער געטלעכער מאַן וואָס איז געקומען פון יהודה, איז געגאַנגען.
13 האָט ער געזאָגט צו זיינע זין: זאָטלט מיר אָן דעם אייזל.
האָבן זיי אים אָנגעזאָטלט דעם אייזל, און ער איז אַוועקגעריטן אויף אים. 14 און ער איז געגאַנגען נאָך דעם געט־
לעכן מאַן, און האָט אים געפונען זיצנדיק אונטער אַן אייכנבוים, און ער האָט צו אים געזאָגט: ביסט דו דער געטלעכער
מאַן וואָס איז געקומען פון יהודה? האָט ער געזאָגט: איך. 15 האָט ער צו אים געזאָגט: קום מיט מיר אַהיים, און עס
ברויט. 16 האָט ער צו אים געזאָגט: איך קען זיך ניט אומקערן מיט דיר און קומען צו דיר, און איך וועל ניט עסן קיין
ברויט און ניט טרינקען קיין וואַסער ביי דיר אין דעמדאָזיקן אָרט. 17 וואָרום אַן אָנזאָג האָב איך דורך דעם וואָרט
פון גאָט: זאָלסט ניט עסן קיין ברויט און ניט טרינקען דאָרטן קיין וואַסער, און זאָלסט זיך ניט אומקערן צו גיין מיט
דעם וועג וואָס דו ביסט אויף אים געגאַנגען. 18 האָט ער צו אים געזאָגט: איך בין אויך אַ נביא אַזוי ווי דו, און אַ מלאך

עַל־הַמִּזְבֵּחַ בְּבֵית־אֵל וַיִּשְׁלַח יָרָבְעָם אֶת־יָדוֹ מֵעַל
הַמִּזְבֵּחַ לֵאמֹר ׀ תִּפְשֻׂהוּ וַתִּיבַשׁ יָדוֹ אֲשֶׁר שָׁלַח עָלָיו
ה וְלֹא יָכֹל לַהֲשִׁיבָהּ אֵלָיו׃ וְהַמִּזְבֵּחַ נִקְרָע וַיִּשָּׁפֵךְ הַדֶּשֶׁן
מִן־הַמִּזְבֵּחַ כַּמּוֹפֵת אֲשֶׁר נָתַן אִישׁ הָאֱלֹהִים בִּדְבַר יְהוָה׃
ו וַיַּעַן הַמֶּלֶךְ וַיֹּאמֶר ׀ אֶל־אִישׁ הָאֱלֹהִים חַל־נָא אֶת־פְּנֵי
יְהוָה אֱלֹהֶיךָ וְהִתְפַּלֵּל בַּעֲדִי וְתָשֹׁב יָדִי אֵלָי וַיְחַל אִישׁ־
הָאֱלֹהִים אֶת־פְּנֵי יְהוָה וַתָּשָׁב יַד־הַמֶּלֶךְ אֵלָיו וַתְּהִי
ז כְּבָרִאשֹׁנָה׃ וַיְדַבֵּר הַמֶּלֶךְ אֶל־אִישׁ הָאֱלֹהִים בֹּאָה־אִתִּי
ח הַבַּיְתָה וּסְעָדָה וְאֶתְּנָה לְךָ מַתָּת׃ וַיֹּאמֶר אִישׁ־הָאֱלֹהִים
אֶל־הַמֶּלֶךְ אִם־תִּתֶּן־לִי אֶת־חֲצִי בֵיתֶךָ לֹא אָבֹא עִמָּךְ וְלֹא־
ט אֹכַל לֶחֶם וְלֹא אֶשְׁתֶּה־מַּיִם בַּמָּקוֹם הַזֶּה׃ כִּי־כֵן ׀ צִוָּה
אֹתִי בִּדְבַר יְהוָה לֵאמֹר לֹא־תֹאכַל לֶחֶם וְלֹא תִשְׁתֶּה־
י מָּיִם וְלֹא תָשׁוּב בַּדֶּרֶךְ אֲשֶׁר הָלָכְתָּ׃ וַיֵּלֶךְ בְּדֶרֶךְ אַחֵר
יא וְלֹא־שָׁב בַּדֶּרֶךְ אֲשֶׁר בָּא בָהּ אֶל־בֵּית־אֵל׃ וְנָבִיא
אֶחָד זָקֵן יֹשֵׁב בְּבֵית־אֵל וַיָּבוֹא בְנוֹ וַיְסַפֶּר־לוֹ אֶת־כָּל־
הַמַּעֲשֶׂה אֲשֶׁר־עָשָׂה אִישׁ־הָאֱלֹהִים ׀ הַיּוֹם בְּבֵית־אֵל אֶת־
הַדְּבָרִים אֲשֶׁר דִּבֶּר אֶל־הַמֶּלֶךְ וַיְסַפְּרוּם לַאֲבִיהֶם׃
יב וַיְדַבֵּר אֲלֵהֶם אֲבִיהֶם אֵי־זֶה הַדֶּרֶךְ הָלָךְ וַיִּרְאוּ בָנָיו
אֶת־הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר הָלַךְ אִישׁ הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר־בָּא מִיהוּדָה׃
יג וַיֹּאמֶר אֶל־בָּנָיו חִבְשׁוּ־לִי הַחֲמוֹר וַיַּחְבְּשׁוּ־לוֹ הַחֲמוֹר
יד וַיִּרְכַּב עָלָיו׃ וַיֵּלֶךְ אַחֲרֵי אִישׁ הָאֱלֹהִים וַיִּמְצָאֵהוּ יֹשֵׁב
תַּחַת הָאֵלָה וַיֹּאמֶר אֵלָיו הַאַתָּה אִישׁ־הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר־
טו בָּאתָ מִיהוּדָה וַיֹּאמֶר אָנִי׃ וַיֹּאמֶר אֵלָיו לֵךְ אִתִּי הַבָּיְתָה
טז וֶאֱכֹל לָחֶם׃ וַיֹּאמֶר לֹא אוּכַל לָשׁוּב אִתָּךְ וְלָבוֹא אִתָּךְ
וְלֹא־אֹכַל לֶחֶם וְלֹא־אֶשְׁתֶּה אִתְּךָ מַיִם בַּמָּקוֹם הַזֶּה׃
יז כִּי־דָבָר אֵלַי בִּדְבַר יְהוָה לֹא־תֹאכַל לֶחֶם וְלֹא־תִשְׁתֶּה
יח שָׁם מָיִם לֹא־תָשׁוּב לָלֶכֶת בַּדֶּרֶךְ אֲשֶׁר־הָלַכְתָּ בָּהּ׃ וַיֹּאמֶר

ה׳ קמץ בזק   ז׳ הס׳ בחטף קמץ

לוֹ גַּם־אֲנִי נָבִיא כָּמוֹךָ וּמַלְאָךְ דִּבֶּר אֵלַי בִּדְבַר יְהוָה
לֵאמֹר הֲשִׁבֵהוּ אִתְּךָ אֶל־בֵּיתֶךָ וְיֹאכַל לֶחֶם וְיֵשְׁתְּ מָיִם
כִּחֵשׁ לוֹ׃ וַיָּשָׁב אִתּוֹ וַיֹּאכַל לֶחֶם בְּבֵיתוֹ וַיֵּשְׁתְּ מָיִם׃ יט
וַיְהִי הֵם יֹשְׁבִים אֶל־הַשֻּׁלְחָן • וַיְהִי דְּבַר־יְהוָה כ
אֶל־הַנָּבִיא אֲשֶׁר הֱשִׁיבוֹ׃ וַיִּקְרָא אֶל־אִישׁ הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר־ כא
בָּא מִיהוּדָה לֵאמֹר כֹּה אָמַר יְהוָה יַעַן כִּי מָרִיתָ פִּי
יְהוָה וְלֹא שָׁמַרְתָּ אֶת־הַמִּצְוָה אֲשֶׁר צִוְּךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ׃
וַתָּשָׁב וַתֹּאכַל לֶחֶם וַתֵּשְׁתְּ מַיִם בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר דִּבֶּר אֵלֶיךָ כב
אַל־תֹּאכַל לֶחֶם וְאַל־תֵּשְׁתְּ מָיִם לֹא־תָבוֹא נִבְלָתְךָ אֶל־
קֶבֶר אֲבֹתֶיךָ׃ וַיְהִי אַחֲרֵי אָכְלוֹ לֶחֶם וְאַחֲרֵי שְׁתוֹתוֹ כג
וַיַּחֲבָשׁ־לוֹ הַחֲמוֹר לַנָּבִיא אֲשֶׁר הֱשִׁיבוֹ׃ וַיֵּלֶךְ וַיִּמְצָאֵהוּ כד
אַרְיֵה בַּדֶּרֶךְ וַיְמִיתֵהוּ וַתְּהִי נִבְלָתוֹ מֻשְׁלֶכֶת בַּדֶּרֶךְ וְהַחֲמוֹר
עֹמֵד אֶצְלָהּ וְהָאַרְיֵה עֹמֵד אֵצֶל הַנְּבֵלָה׃ וְהִנֵּה אֲנָשִׁים כה
עֹבְרִים וַיִּרְאוּ אֶת־הַנְּבֵלָה מֻשְׁלֶכֶת בַּדֶּרֶךְ וְאֶת־הָאַרְיֵה
עֹמֵד אֵצֶל הַנְּבֵלָה וַיָּבֹאוּ וַיְדַבְּרוּ בָעִיר אֲשֶׁר הַנָּבִיא
הַזָּקֵן יֹשֵׁב בָּהּ׃ וַיִּשְׁמַע הַנָּבִיא אֲשֶׁר הֱשִׁיבוֹ מִן־הַדֶּרֶךְ כו
וַיֹּאמֶר אִישׁ הָאֱלֹהִים הוּא אֲשֶׁר מָרָה אֶת־פִּי יְהוָה
וַיִּתְּנֵהוּ יְהוָה לָאַרְיֵה וַיִּשְׁבְּרֵהוּ וַיְמִתֵהוּ כִּדְבַר יְהוָה
אֲשֶׁר דִּבֶּר־לוֹ׃ וַיְדַבֵּר אֶל־בָּנָיו לֵאמֹר חִבְשׁוּ־לִי אֶת־ כז
הַחֲמוֹר וַיַּחֲבֹשׁוּ׃ וַיֵּלֶךְ וַיִּמְצָא אֶת־נִבְלָתוֹ מֻשְׁלֶכֶת בַּדֶּרֶךְ כח
וַחֲמוֹר וְהָאַרְיֵה עֹמְדִים אֵצֶל הַנְּבֵלָה לֹא־אָכַל הָאַרְיֵה
אֶת־הַנְּבֵלָה וְלֹא שָׁבַר אֶת־הַחֲמוֹר׃ וַיִּשָּׂא הַנָּבִיא אֶת־ כט
נִבְלַת אִישׁ־הָאֱלֹהִים וַיַּנִּחֵהוּ אֶל־הַחֲמוֹר וַיְשִׁיבֵהוּ וַיָּבֹא
אֶל־עִיר הַנָּבִיא הַזָּקֵן לִסְפֹּד וּלְקָבְרוֹ׃ וַיַּנַּח אֶת־נִבְלָתוֹ ל
בְּקִבְרוֹ וַיִּסְפְּדוּ עָלָיו הוֹי אָחִי׃ וַיְהִי אַחֲרֵי קָבְרוֹ אֹתוֹ לא
וַיֹּאמֶר אֶל־בָּנָיו לֵאמֹר בְּמוֹתִי וּקְבַרְתֶּם אֹתִי בַּקֶּבֶר אֲשֶׁר
אִישׁ הָאֱלֹהִים קָבוּר בּוֹ אֵצֶל עַצְמֹתָיו הַנִּיחוּ אֶת־עַצְמֹתָי׃

כ׳ פסקא באמצע פסוק

האָט גערעדט צו מיר דורך דעם וואָרט פון גאָט, אַזוי צו זאָגן: קער אים אום מיט דיר אין דיין הויז, און ער זאָל עסן ברויט און טרינקען וואַסער. ליגן האָט ער אים געזאָגט.

19 האָט ער זיך אומגעקערט מיט אים, און ער האָט געגעסן ברויט אין זיין הויז, און געטרונקען וואַסער. 20 און עס איז געווען, ווי זיי זיצן ביים טיש, אַזוי איז דאָס וואָרט פון גאָט געווען צו דעם נביא וואָס האָט אים אומגעקערט. 21 און ער האָט אויסגערופן צו דעם געטלעכן מאַן וואָס איז געקומען פון יהודה, אַזוי צו זאָגן: אַזוי האָט גאָט געזאָגט: ווייל דו האָסטווידערשפעניקט דעם מויל פון גאָט, און האָסט ניט געהיט דעם באַפעל וואָס יהוה דיין גאָט האָט דיר באַפוילן, 22 און האָסט זיך אומגעקערט, און געגעסן ברויט און געטרונקען וואַסער אין דעם אָרט וואָס ער האָט דיר אָנגעזאָגט: זאָלסט ניט עסן קיין ברויט און ניט טרינקען קיין וואַסער—וועט דיין טויטער לייב ניט קומען צו דעם קבר פון דיינע עלטערן.

23 און עס איז געווען, נאָכדעם ווי ער האָט געגעסן ברויט, און נאָכדעם ווי ער האָט געטרונקען, האָט ער אָנגעזאָטלט דעם אייזל פאַר אים—פאַר דעם נביא וואָס ער האָט אים אומגעקערט. 24 און ער איז אַוועקגעגאַנגען, און אַ לייב האָט אים אָנגעטראָפן אין וועג, און האָט אים געטייט; און זיין טויטער לייב איז געלעגן אַוועקגעוואָרפן אויפן וועג, און דער אייזל איז געשטאַנען לעבן אים; אויך דער לייב איז געשטאַנען לעבן דעם טויטן לייב. 25 ערשט מענטשן זיינען פאַרבייגעגאַנגען, און האָבן געזען דעם טויטן לייב אַוועקגעוואָרפן אויפן וועג, און דעם לייב שטייענדיק לעבן דעם טויטן לייב; זיינען זיי געקומען און האָבן דער־ציילט אין דער שטאָט וואָס דער אַלטער נביא איז אין איר געזעסן. 26 האָט דערהערט דער נביא וואָס האָט אים אומ־געקערט פון וועג, און ער האָט געזאָגט: דאָס איז דער געטלעכער מאַן וואָס האָט ווידערשפעניקט דעם מויל פון גאָט, און גאָט האָט אים איבערגעגעבן צום לייב, און ער האָט אים צעריסן און אים געטייט, אַזוי ווי דאָס וואָרט פון גאָט וואָס ער האָט צו אים גערעדט.

27 און ער האָט געהייסן זיינע זין, אַזוי צו זאָגן: זאָטלט מיר אָן דעם אייזל. האָבן זיי אָנגעזאָטלט. 28 און ער איז געגאַנגען און האָט געפונען זיין טויטן לייב אַוועקגעוואָרפן אויפן וועג, און דער אייזל און דער לייב שטייען לעבן דעם טויטן לייב. ניט דער לייב האָט געגעסן דעם טויטן לייב, און ניט ער האָט צעריסן דעם אייזל.

29 האָט דער נביא אויפגעהויבן דעם טויטן לייב פון דעם געטלעכן מאַן, און האָט אים אַרויפגעלייגט אויפן אייזל, און האָט אים צוריקגעפירט; און ער איז געקומען אין דער שטאָט פון דעם אַלטן נביא, צו באַקלאָגן און אים צו באַ־גראָבן. 30 און ער האָט געלייגט זיין טויטן לייב אין זיין אייגענעם קבר, און מע האָט געקלאָגט אויף אים: ווי, מיין ברודער!

31 און עס איז געווען, נאָכדעם אַז ער האָט אים באַגראָבן, האָט ער אָנגעזאָגט זיינע זין, אַזוי צו זאָגן: אַז איך שטאַרב, זאָלט איר מיך באַגראָבן אין דעם קבר וואָס דער געטלעכער מאַן איז אין אים באַגראָבן; לעבן זיינע ביינער לייגט מיינע

לב כִּי הָיֹה יִהְיֶה הַדָּבָר אֲשֶׁר קָרָא בִּדְבַר יְהוָה עַל־הַמִּזְבֵּחַ
אֲשֶׁר בְּבֵית־אֵל וְעַל כָּל־בָּתֵּי הַבָּמוֹת אֲשֶׁר בְּעָרֵי שֹׁמְרוֹן׃
לג אַחַר הַדָּבָר הַזֶּה לֹא־שָׁב יָרָבְעָם מִדַּרְכּוֹ הָרָעָה וַיָּשָׁב
וַיַּעַשׂ מִקְצוֹת הָעָם כֹּהֲנֵי בָמוֹת הֶחָפֵץ יְמַלֵּא אֶת־יָדוֹ וִיהִי
לד כֹּהֲנֵי בָמוֹת׃ וַיְהִי בַּדָּבָר הַזֶּה לְחַטַּאת בֵּית יָרָבְעָם
וּלְהַכְחִיד וּלְהַשְׁמִיד מֵעַל פְּנֵי הָאֲדָמָה׃

יד

א ב בָּעֵת הַהִיא חָלָה אֲבִיָּה בֶן־יָרָבְעָם׃ וַיֹּאמֶר יָרָבְעָם
לְאִשְׁתּוֹ קוּמִי נָא וְהִשְׁתַּנִּית וְלֹא יֵדְעוּ כִּי־אַתְּי אֵשֶׁת
יָרָבְעָם וְהָלַכְתְּ שִׁלֹה הִנֵּה־שָׁם אֲחִיָּה הַנָּבִיא הוּא־דִבֶּר
ג עָלַי לְמֶלֶךְ עַל־הָעָם הַזֶּה׃ וְלָקַחַתְּ בְּיָדֵךְ עֲשָׂרָה לֶחֶם
וְנִקֻּדִים וּבַקְבֻּק דְּבַשׁ וּבָאת אֵלָיו הוּא יַגִּיד לָךְ מַה־יִּהְיֶה
ד לַנָּעַר׃ וַתַּעַשׂ כֵּן אֵשֶׁת יָרָבְעָם וַתָּקָם וַתֵּלֶךְ שִׁלֹה וַתָּבֹא
בֵּית אֲחִיָּה וַאֲחִיָּהוּ לֹא־יָכֹל לִרְאוֹת כִּי קָמוּ עֵינָיו מִשֵּׂיבוֹ׃
ה וַיהוָה אָמַר אֶל־אֲחִיָּהוּ הִנֵּה אֵשֶׁת יָרָבְעָם בָּאָה
לִדְרֹשׁ דָּבָר מֵעִמְּךָ אֶל־בְּנָהּ כִּי־חֹלֶה הוּא כָּזֹה וְכָזֶה
ו תְּדַבֵּר אֵלֶיהָ וִיהִי כְבֹאָהּ וְהִיא מִתְנַכֵּרָה׃ וַיְהִי כִשְׁמֹעַ
אֲחִיָּהוּ אֶת־קוֹל רַגְלֶיהָ בָּאָה בַפֶּתַח וַיֹּאמֶר בֹּאִי אֵשֶׁת
יָרָבְעָם לָמָּה זֶּה אַתְּ מִתְנַכֵּרָה וְאָנֹכִי שָׁלוּחַ אֵלַיִךְ קָשָׁה׃
ז לְכִי אִמְרִי לְיָרָבְעָם כֹּה־אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל יַעַן
אֲשֶׁר הֲרִימֹתִיךָ מִתּוֹךְ הָעָם וָאֶתֶּנְךָ נָגִיד עַל עַמִּי יִשְׂרָאֵל׃
ח וָאֶקְרַע אֶת־הַמַּמְלָכָה מִבֵּית דָּוִד וָאֶתְּנֶהָ לָךְ וְלֹא־הָיִיתָ
כְּעַבְדִּי דָוִד אֲשֶׁר שָׁמַר מִצְוֹתַי וַאֲשֶׁר־הָלַךְ אַחֲרַי בְּכָל־
ט לְבָבוֹ לַעֲשׂוֹת רַק הַיָּשָׁר בְּעֵינָי׃ וַתָּרַע לַעֲשׂוֹת מִכֹּל
אֲשֶׁר־הָיוּ לְפָנֶיךָ וַתֵּלֶךְ וַתַּעֲשֶׂה־לְּךָ אֱלֹהִים אֲחֵרִים
י וּמַסֵּכוֹת לְהַכְעִיסֵנִי וְאֹתִי הִשְׁלַכְתָּ אַחֲרֵי גַוֶּךָ׃ לָכֵן הִנְנִי
מֵבִיא רָעָה אֶל־בֵּית יָרָבְעָם וְהִכְרַתִּי לְיָרָבְעָם מַשְׁתִּין

יג, ב׳ את קרי

בײנער. 32 װאָרום געשען װעט געשען דאָס װאָרט װאָס ער האָט אויסגערופן דורך דעם װאָרט פון גאָט איבער דעם מזבח װאָס אין בֵּית־אֵל, און איבער אַלע הײזער פון די בָּמות װאָס אין די שטעט פון שומרון.

33 נאָך דערדאָזיקער געשעעניש האָט זיך יָרָבעָם ניט אָפּגעקערט פון זײַן שלעכטן װעג, און ער האָט װידער געמאַכט פון צװישן פאָלק כֹּהנים פון בָּמות. װער עס האָט געװאָלט, פלעגט ער דערפילן זײַן האַנט, ער זאָל װערן פון די כֹּהנים פון די בָּמות. 34 און דורך דערדאָזיקער זאַך איז געװען אַ זינד אויף דעם הויז פון יָרָבעָם; כּדי עס אויסצוראָטן און פאַרטיליקן פון גזיכט פון דער ערד.

יד 1 אין יענער צײַט איז קראַנק געװאָרן אַבִיָה דער זון פון יָרָבעָמען. 2 האָט יָרָבעָם געזאָגט צו זײַן װײַב: שטײ אויף, איך בעט דיך, און פאַרשטעל זיך, מע זאָל ניט דערקענען אַז דו ביסט יָרָבעָמס װײַב, און זאָלסט גײן קײן שילו. זע, דאָרטן איז אַחִיָה דער נביא, דער װאָס האָט געזאָגט אויף מיר, אַז איך װעל װערן אַ מלך איבער דעמדאָזיקן פאָלק. 3 און זאָלסט נעמען מיט דיר צען ברויטן, און קיכלעך, און אַ קרוג האָניק, און קומען צו אים; ער װעט דיר זאָגן װאָס װעט זײַן מיטן ײנגל.

4 האָט יָרָבעָמס װײַב אַזוי געטאָן, און זי איז אויפגעשטאַנען און איז געגאַנגען קײן שילו, און זי איז געקומען אין אַחִיָהס הויז; און אַחִיָהו האָט ניט געקענט זען, װאָרום זײַנע אויגן זײַנען געװען שטאַר פון זײַן זקנה. 5 אָבער גאָט האָט אָנגעזאָגט אַחִיָהון: זע, יָרָבעָמס װײַב קומט פרעגן בײ דיר אַ באַשײד װעגן איר זון, װאָרום ער איז קראַנק; זאָלסטו אַזוי און אַזוי רעדן צו איר. און עס װעט זײַן, אַז זי קומט, װעט זי זיך שטעלן פרעמד.

6 און עס איז געװען, װי אַחִיָהו האָט געהערט דעם שאָרך פון אירע פיס, װען זי איז אַרײַנגעקומען אין טיר, אַזוי האָט ער געזאָגט: קום אַרײַן, יָרָבעָמס װײַב, נאָך װאָס דען שטעלסטו זיך פרעמד, אַז איך בין געשיקט צו דיר מיט אַ שװערער בשורה? 7 גײ זאָג צו יָרָבעָמען: אַזוי האָט געזאָגט יהוה דער גאָט פון ישׂראל: װײַל איך האָב דיך דערהויבן פון צװישן דעם פאָלק, און האָב דיך געמאַכט פאַר אַ פירשט איבער מײַן פאָלק ישׂראל; 8 און איך האָב אַװעקגעריסן די מלוכה פון דעם הויז פון דוד, און האָב זי דיר געגעבן; און דו ביסט ניט געװען אַזוי װי מײַן קנעכט דוד, װאָס האָט געהיט מײַנע געבאָט, און װאָס איז געגאַנגען נאָך מיר מיט זײַן גאַנצן האַרצן, צו טאָן נאָר װאָס איז רעכטפאַרטיק אין מײַנע אויגן; 9 און האָסט געטאָן ערגער װי אַלע װאָס זײַנען געװען פאַר דיר, און ביסט געגאַנגען און האָסט דיר געמאַכט פרעמדע געטער, און געגאָסענע געצן, מיך צו דערצערענען, און מיך האָסטו אַװעקגעװאָרפן הינטער דײַן רוקן — 10 דרום זע, איך ברענג אַן אומגליק אויף יָרָבעָמס הויז, און איך װעל פאַרשנײַדן פון יָרָבעָמען יעטװעדער

בְּקִיר עָצוּר וְעָזוּב בְּיִשְׂרָאֵל וּבִעַרְתִּי אַחֲרֵי בֵית־יָרָבְעָם
כַּאֲשֶׁר יְבַעֵר הַגָּלָל עַד־תֻּמּוֹ׃ הַמֵּת לְיָרָבְעָם בָּעִיר יֹאכְלוּ יא
הַכְּלָבִים וְהַמֵּת בַּשָּׂדֶה יֹאכְלוּ עוֹף הַשָּׁמָיִם כִּי יְהוָה
דִּבֵּר׃ וְאַתְּ קוּמִי לְכִי לְבֵיתֵךְ בְּבֹאָה רַגְלַיִךְ הָעִירָה וּמֵת יב
הַיָּלֶד׃ וְסָפְדוּ־לוֹ כָל־יִשְׂרָאֵל וְקָבְרוּ אֹתוֹ כִּי־זֶה לְבַדּוֹ יג
יָבֹא לְיָרָבְעָם אֶל־קָבֶר יַעַן נִמְצָא־בוֹ דָּבָר טוֹב אֶל־יְהוָה
אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל בְּבֵית יָרָבְעָם׃ וְהֵקִים יְהוָה לוֹ מֶלֶךְ עַל־ יד
יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר יַכְרִית אֶת־בֵּית יָרָבְעָם זֶה הַיּוֹם וּמֶה גַּם־
עָתָּה׃ וְהִכָּה יְהוָה אֶת־יִשְׂרָאֵל כַּאֲשֶׁר יָנוּד הַקָּנֶה בַּמַּיִם טו
וְנָתַשׁ אֶת־יִשְׂרָאֵל מֵעַל הָאֲדָמָה הַטּוֹבָה הַזֹּאת אֲשֶׁר
נָתַן לַאֲבוֹתֵיהֶם וְזֵרָם מֵעֵבֶר לַנָּהָר יַעַן אֲשֶׁר עָשׂוּ אֶת־
אֲשֵׁרֵיהֶם מַכְעִיסִים אֶת־יְהוָה׃ וְיִתֵּן אֶת־יִשְׂרָאֵל בִּגְלַל טז
חַטֹּאות יָרָבְעָם אֲשֶׁר חָטָא וַאֲשֶׁר הֶחֱטִיא אֶת־יִשְׂרָאֵל׃
וַתָּקָם אֵשֶׁת יָרָבְעָם וַתֵּלֶךְ וַתָּבֹא תִרְצָתָה הִיא בָּאָה בְסַף־ יז
הַבַּיִת וְהַנַּעַר מֵת׃ וַיִּקְבְּרוּ אֹתוֹ וַיִּסְפְּדוּ־לוֹ כָּל־יִשְׂרָאֵל יח
כִּדְבַר יְהוָה אֲשֶׁר דִּבֶּר בְּיַד־עַבְדּוֹ אֲחִיָּהוּ הַנָּבִיא׃ וְיֶתֶר יט
דִּבְרֵי יָרָבְעָם אֲשֶׁר נִלְחַם וַאֲשֶׁר מָלָךְ הִנָּם כְּתוּבִים עַל־
סֵפֶר דִּבְרֵי הַיָּמִים לְמַלְכֵי יִשְׂרָאֵל׃ וְהַיָּמִים אֲשֶׁר מָלַךְ כ
יָרָבְעָם עֶשְׂרִים וּשְׁתַּיִם שָׁנָה וַיִּשְׁכַּב עִם־אֲבֹתָיו וַיִּמְלֹךְ
נָדָב בְּנוֹ תַּחְתָּיו׃ וּרְחַבְעָם בֶּן־שְׁלֹמֹה מָלַךְ בִּיהוּדָה כא
בֶּן־אַרְבָּעִים וְאַחַת שָׁנָה רְחַבְעָם בְּמָלְכוֹ וּשְׁבַע עֶשְׂרֵה
שָׁנָה ׀ מָלַךְ בִּירוּשָׁלַםִ הָעִיר אֲשֶׁר־בָּחַר יְהוָה לָשׂוּם
אֶת־שְׁמוֹ שָׁם מִכֹּל שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל וְשֵׁם אִמּוֹ נַעֲמָה
הָעַמֹּנִית׃ וַיַּעַשׂ יְהוּדָה הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה וַיְקַנְאוּ אֹתוֹ כב
מִכֹּל אֲשֶׁר עָשׂוּ אֲבֹתָם בְּחַטֹּאתָם אֲשֶׁר חָטָאוּ׃ וַיִּבְנוּ גַם־ כג
הֵמָּה לָהֶם בָּמוֹת וּמַצֵּבוֹת וַאֲשֵׁרִים עַל כָּל־גִּבְעָה גְבֹהָה
וְתַחַת כָּל־עֵץ רַעֲנָן׃ וְגַם־קָדֵשׁ הָיָה בָאָרֶץ עָשׂוּ כְּכֹל כד

טז׳ מלא ו

מאַנספּאַרשוין[א], קינד און קייט, צווישן ישׂראל, און וועל אויסראַמען יָרָבעָמס הויז אַזוי ווי מע ראַמט אויס קויט, ביז עס וועט פֿאַרלענדט ווערן. [11] דעם וואָס שטאַרבט פֿון יָרָבעָמען אין שטאָט, וועלן די הינט אויפֿעסן, און דעם וואָס שטאַרבט אין פֿעלד, וועלן די פֿויגלען פֿון הימל אויפֿעסן; וואָרום גאָט האָט גערעדט. [12] און דו שטיי אויף, גיי אַהיים; ווי דיינע פֿיס קומען אין שטאָט, אַזוי וועט דאָס קינד שטאַרבן. [13] און גאַנץ ישׂראל וועלן אים באַקלאָגן, און וועלן אים באַגראָבן; וואָרום בלויז דער־דאָזיקער פֿון יָרָבעָמען וועט קומען צו קבֿורה, ווייל אין אים איז געפֿונען געוואָרן עפּעס גוטס אַקעגן יהוה דעם גאָט פֿון ישׂראל, אין יָרָבעָמס הויז. [14] און גאָט וועט זיך אויפֿשטעלן אַ מלך איבער ישׂראל, וואָס וועט פֿאַרשניידן יָרָבעָמס הויז יענעם טאָג. אָבער אַפֿילו דענסמאָל איז וואָס? [15] וואָרום גאָט וועט שלאָגן ישׂראל, אַזוי ווי אַ ראָר ווערט געטרייסלט אין וואַסער, און ער וועט אויסרייסן ישׂראל פֿון דער־דאָזיקער גוטער ערד וואָס ער האָט גע־געבן זייערע עלטערן, און ער וועט זיי צעשפּרייטן פֿון יענער זייט טייך, פֿאַרוואָס זיי האָבן געמאַכט זייערע געצנביימער, דערצערענענדיק גאָט. [16] און ער וועט איבער־געבן ישׂראל פֿון וועגן די זינד פֿון יָרָבעָמען וואָס ער האָט געזינדיקט, און וואָס ער האָט געמאַכט זינדיקן ישׂראל.

[17] און יָרָבעָמס ווייב איז אויפֿגעשטאַנען, און איז אַוועקגעגאַנגען און געקומען קיין תּרְצָה; ווי זי איז גע־קומען אויף דעם שוועל פֿון הויז, אַזוי איז דאָס ייִנגל געשטאָרבן. [18] און גאַנץ ישׂראל האָבן אים באַגראָבן, און אים באַקלאָגט; אַזוי ווי דאָס וואָרט פֿון גאָט וואָס ער האָט גערעדט דורך זיין קנעכט אַחִיָהו דעם נבֿיא.

[19] און די איבעריקע זאַכן וועגן יָרָבעָמען, ווי ער האָט מלחמה געהאַלטן, און ווי ער האָט געקיניגט, דאָס איז באַ־שריבן אין בוך פֿון די צייטגעשעענישן פֿון די מלכים פֿון ישׂראל.

[20] און די טעג וואָס יָרָבעָם האָט געקיניגט, זיינען געווען צוויי און צוואַנציק יאָר. און ער האָט זיך געלייגט מיט זיינע עלטערן, און זיין זון נָדָב איז געוואָרן מלך אויף זיין אָרט.

[21] און רחַבעָם דער זון פֿון שלמהן האָט געקיניגט אין יהודה. איין און פֿערציק יאָר איז רחַבעָם אַלט געווען אַז ער איז געוואָרן מלך, און זיבעצן יאָר האָט ער געקיניגט אין ירושָלַיִם, דער שטאָט וואָס גאָט האָט אויסדערוויילט פֿון אַלע שבֿטים אין ישׂראל, צו טאָן זיין נאָמען דאָרטן. און דער נאָמען פֿון זיין מוטער איז געווען נַעֲמָה די עַמוֹנית.

[22] און יהודה האָט געטאָן וואָס איז שלעכט אין די אויגן פֿון גאָט, און זיי האָבן אים דערצערנט מער ווי אַלץ וואָס זייערע עלטערן האָבן געטאָן, מיט זייערע זינד וואָס זיי האָבן געזינדיקט. [23] און זיי אויך האָבן זיך געבויט בָמות, און זייל־שטיינער, און געצנביימער, אויף יעטוועדער הויכן בערגל, און אונטער יעטוועדער צווייגהאַפּטיקן בוים. [24] און אויך

[א] אין טעקסט: מַשְׁתִּין בְּקִיר.

שאַנדמענער זיינען געווען אין לאַנד. זיי האָבן געטאָן אַזוי ווי אַלע אומווערדיקייטן פון די פעלקער וואָס גאָט האָט פאַרטריבן פון פאַר די קינדער פון ישראל.

[25] און עס איז געווען אין פינפטן יאָר פון מלך רחַבעָם, איז שישַק דער מלך פון מִצרַיִם אַרויפגעקומען אויף ירושָלַיִם. [26] און ער האָט צוגענומען די אוצרות פון גאָטס הויז, און די אוצרות פון מלכס הויז; אַלץ האָט ער צוגענומען. און ער האָט צוגענומען אַלע גילדערנע שילדן וואָס שלמה האָט געמאַכט. [27] און דער מלך רחַבעָם האָט געמאַכט אָנשטאָט זיי קופּערנע שילדן, און האָט זיי געגעבן אויף דער האַנט פון די הויפּטלייט פון די לויפערס וואָס האָבן געהיט דעם אַיינגאַנג פון מלכס הויז. [28] און עס איז געווען, ווען נאָר דער מלך פלעגט קומען אין גאָטס הויז, פלעגן די לויפערס זיי אַרויסטראָגן; דערנאָך פלעגן זיי זיי אומקערן אין דער קאַמער פון די לויפערס.

[29] און די איבעריקע זאַכן וועגן רחַבעָמען, און אַלץ וואָס ער האָט געטאָן, דאָס איז שוין באַשריבן אין בוך פון די צייטגעשעענישן פון די מלכים פון יהודה. [30] און אַ מלחמה איז געווען צווישן רחַבעָמען און צווישן יָרָבעָמען אַלע טעג.

[31] און רחַבעָם האָט זיך געלייגט מיט זיינע עלטערן, און ער איז באַגראָבן געוואָרן לעבן זיינע עלטערן אין דודס־שטאָט. און דער נאָמען פון זיין מוטער איז געווען נַעֲמָה די עַמונית. און זיין זון אַבִיָם איז געוואָרן מלך אויף זיין אָרט.

הַתּוֹעֲבֹת הַגּוֹיִם אֲשֶׁר הוֹרִישׁ יְהוָה מִפְּנֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃
כה וַיְהִי בַּשָּׁנָה הַחֲמִישִׁית לַמֶּלֶךְ רְחַבְעָם עָלָה שׁוּשַׁק מֶלֶךְ־
כו מִצְרַיִם עַל־יְרוּשָׁלָ͏ִם׃ וַיִּקַּח אֶת־אֹצְרוֹת בֵּית־יְהוָה וְאֶת־
אוֹצְרוֹת בֵּית הַמֶּלֶךְ וְאֶת־הַכֹּל לָקָח וַיִּקַּח אֶת־כָּל־מָגִנֵּי
כז הַזָּהָב אֲשֶׁר עָשָׂה שְׁלֹמֹה׃ וַיַּעַשׂ הַמֶּלֶךְ רְחַבְעָם תַּחְתָּם
מָגִנֵּי נְחֹשֶׁת וְהִפְקִיד עַל־יַד שָׂרֵי הָרָצִים הַשֹּׁמְרִים פֶּתַח
כח בֵּית הַמֶּלֶךְ׃ וַיְהִי מִדֵּי־בֹא הַמֶּלֶךְ בֵּית יְהוָה יִשָּׂאוּם
כט הָרָצִים וֶהֱשִׁיבוּם אֶל־תָּא הָרָצִים׃ וְיֶתֶר דִּבְרֵי רְחַבְעָם
וְכָל־אֲשֶׁר עָשָׂה הֲלֹא־הֵמָּה כְּתוּבִים עַל־סֵפֶר דִּבְרֵי הַיָּמִים
ל לְמַלְכֵי יְהוּדָה׃ וּמִלְחָמָה הָיְתָה בֵין־רְחַבְעָם וּבֵין יָרָבְעָם
לא כָּל־הַיָּמִים׃ וַיִּשְׁכַּב רְחַבְעָם עִם־אֲבֹתָיו וַיִּקָּבֵר עִם־אֲבֹתָיו
בְּעִיר דָּוִד וְשֵׁם אִמּוֹ נַעֲמָה הָעַמֹּנִית וַיִּמְלֹךְ אֲבִיָּם
בְּנוֹ תַּחְתָּיו׃

טו

א וּבִשְׁנַת שְׁמֹנֶה עֶשְׂרֵה לַמֶּלֶךְ יָרָבְעָם בֶּן־נְבָט מָלַךְ אֲבִיָּם
ב עַל־יְהוּדָה׃ שָׁלֹשׁ שָׁנִים מָלַךְ בִּירוּשָׁלָ͏ִם וְשֵׁם אִמּוֹ מַעֲכָה
ג בַּת־אֲבִישָׁלוֹם׃ וַיֵּלֶךְ בְּכָל־חַטֹּאות אָבִיו אֲשֶׁר־עָשָׂה
לְפָנָיו וְלֹא־הָיָה לְבָבוֹ שָׁלֵם עִם־יְהוָה אֱלֹהָיו כִּלְבַב דָּוִד
ד אָבִיו׃ כִּי לְמַעַן דָּוִד נָתַן יְהוָה אֱלֹהָיו לוֹ נִיר בִּירוּשָׁלָ͏ִם
ה לְהָקִים אֶת־בְּנוֹ אַחֲרָיו וּלְהַעֲמִיד אֶת־יְרוּשָׁלָ͏ִם׃ אֲשֶׁר
עָשָׂה דָוִד אֶת־הַיָּשָׁר בְּעֵינֵי יְהוָה וְלֹא־סָר מִכֹּל ׀ אֲשֶׁר
ו צִוָּהוּ כֹּל יְמֵי חַיָּיו רַק בִּדְבַר אוּרִיָּה הַחִתִּי׃ וּמִלְחָמָה
ז הָיְתָה בֵין־רְחַבְעָם וּבֵין יָרָבְעָם כָּל־יְמֵי חַיָּיו׃ וְיֶתֶר דִּבְרֵי
אֲבִיָּם וְכָל־אֲשֶׁר עָשָׂה הֲלוֹא־הֵם כְּתוּבִים עַל־סֵפֶר דִּבְרֵי
הַיָּמִים לְמַלְכֵי יְהוּדָה וּמִלְחָמָה הָיְתָה בֵּין אֲבִיָּם וּבֵין
ח יָרָבְעָם׃ וַיִּשְׁכַּב אֲבִיָּם עִם־אֲבֹתָיו וַיִּקְבְּרוּ אֹתוֹ בְּעִיר דָּוִד
ט וַיִּמְלֹךְ אָסָא בְנוֹ תַּחְתָּיו׃ וּבִשְׁנַת עֶשְׂרִים לְיָרָבְעָם

יד, כה׳ שישק ק טו, ג׳ מלא ו

טו

[1] און אין אַכצנטן יאָר פון מלך יָרָבעָם דעם זון פון נבָטן, איז אַבִיָם געוואָרן מלך איבער יהודה. [2] דריי יאָר האָט ער געקיניגט אין ירושָלַיִם. און דער נאָמען פון זיין מוטער איז געווען מַעֲכָה די טאָכטער פון אַבישָלומען.

[3] און ער איז געגאַנגען אין אַלע זינד פון זיין פאָטער, וואָס ער האָט געטאָן פאַר אים, און זיין האַרץ איז ניט געווען גאַנץ מיט יהוה זיין גאָט אַזוי ווי דאָס האַרץ פון זיין פאָטער דודן. [4] אָבער פון דודס וועגן האָט אים יהוה זיין גאָט געשאָנקען אַ ליכט אין ירושָלַיִם, אויפצושטעלן זיין זון נאָך אים, און אויפצוהאַלטן ירושָלַיִם. [5] ווייל דוד האָט געטאָן וואָס איז רעכטפאַרטיק אין די אויגן פון גאָט, און האָט זיך ניט אָפּגעקערט פון אַלץ וואָס ער האָט אים באַפוילן, אַלע טעג פון זיין לעבן, אַחוץ אין דער מעשה מיט אוריָה דעם חִתי.

[6] און אַ מלחמה איז געווען צווישן רחַבעָמען און צווישן יָרָבעָמען אַלע טעג פון זיין לעבן.

[7] און די איבעריקע זאַכן וועגן אַבִיָמען, און אַלץ וואָס ער האָט געטאָן, דאָס איז שוין באַשריבן אין בוך פון די צייטגעשעענישן פון די מלכים פון יהודה. און אַ מלחמה איז געווען צווישן אַבִיָמען און צווישן יָרָבעָמען.

[8] און אַבִיָם האָט זיך געלייגט מיט זיינע עלטערן, און מע האָט אים באַגראָבן אין דודס־שטאָט. און זיין זון אָסאָ איז געוואָרן מלך אויף זיין אָרט.

י מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל מָלַךְ אָסָא עַל־יְהוּדָה׃ וְאַרְבָּעִים וְאַחַת
שָׁנָה מָלַךְ בִּירוּשָׁלִָם וְשֵׁם אִמּוֹ מַעֲכָה בַּת־אֲבִישָׁלוֹם׃
יא יב וַיַּעַשׂ אָסָא הַיָּשָׁר בְּעֵינֵי יְהוָה כְּדָוִד אָבִיו׃ וַיַּעֲבֵר
הַקְּדֵשִׁים מִן־הָאָרֶץ וַיָּסַר אֶת־כָּל־הַגִּלֻּלִים אֲשֶׁר עָשׂוּ
יג אֲבֹתָיו׃ וְגַם ׀ אֶת־מַעֲכָה אִמּוֹ וַיְסִרֶהָ מִגְּבִירָה אֲשֶׁר־
עָשְׂתָה מִפְלֶצֶת לָאֲשֵׁרָה וַיִּכְרֹת אָסָא אֶת־מִפְלַצְתָּהּ
יד וַיִּשְׂרֹף בְּנַחַל קִדְרוֹן׃ וְהַבָּמוֹת לֹא־סָרוּ רַק לְבַב־אָסָא
טו הָיָה שָׁלֵם עִם־יְהוָה כָּל־יָמָיו׃ וַיָּבֵא אֶת־קָדְשֵׁי אָבִיו וְקָדָשָׁו
טז בֵּית יְהוָה כֶּסֶף וְזָהָב וְכֵלִים׃ וּמִלְחָמָה הָיְתָה בֵּין אָסָא
יז וּבֵין בַּעְשָׁא מֶלֶךְ־יִשְׂרָאֵל כָּל־יְמֵיהֶם׃ וַיַּעַל בַּעְשָׁא מֶלֶךְ־
יִשְׂרָאֵל עַל־יְהוּדָה וַיִּבֶן אֶת־הָרָמָה לְבִלְתִּי תֵּת יֹצֵא וָבָא
יח לְאָסָא מֶלֶךְ יְהוּדָה׃ וַיִּקַּח אָסָא אֶת־כָּל־הַכֶּסֶף וְהַזָּהָב
הַנּוֹתָרִים ׀ בְּאוֹצְרוֹת בֵּית־יְהוָה וּבְאוֹצְרוֹת בֵּית מֶלֶךְ
וַיִּתְּנֵם בְּיַד עֲבָדָיו וַיִּשְׁלָחֵם הַמֶּלֶךְ אָסָא אֶל־בֶּן־הֲדַד בֶּן־
טַבְרִמֹּן בֶּן־חֶזְיוֹן מֶלֶךְ אֲרָם הַיֹּשֵׁב בְּדַמֶּשֶׂק לֵאמֹר׃
יט בְּרִית בֵּינִי וּבֵינֶךָ בֵּין אָבִי וּבֵין אָבִיךָ הִנֵּה שָׁלַחְתִּי לְךָ
שֹׁחַד כֶּסֶף וְזָהָב לֵךְ הָפֵרָה אֶת־בְּרִיתְךָ אֶת־בַּעְשָׁא מֶלֶךְ־
כ יִשְׂרָאֵל וְיַעֲלֶה מֵעָלָי׃ וַיִּשְׁמַע בֶּן־הֲדַד אֶל־הַמֶּלֶךְ אָסָא
וַיִּשְׁלַח אֶת־שָׂרֵי הַחֲיָלִים אֲשֶׁר־לוֹ עַל־עָרֵי יִשְׂרָאֵל וַיַּךְ
אֶת־עִיּוֹן וְאֶת־דָּן וְאֵת אָבֵל בֵּית־מַעֲכָה וְאֵת כָּל־כִּנְרוֹת
כא עַל כָּל־אֶרֶץ נַפְתָּלִי׃ וַיְהִי כִּשְׁמֹעַ בַּעְשָׁא וַיֶּחְדַּל מִבְּנוֹת
כב אֶת־הָרָמָה וַיֵּשֶׁב בְּתִרְצָה׃ וְהַמֶּלֶךְ אָסָא הִשְׁמִיעַ אֶת־
כָּל־יְהוּדָה אֵין נָקִי וַיִּשְׂאוּ אֶת־אַבְנֵי הָרָמָה וְאֶת־עֵצֶיהָ
אֲשֶׁר בָּנָה בַּעְשָׁא וַיִּבֶן בָּם הַמֶּלֶךְ אָסָא אֶת־גֶּבַע בִּנְיָמִן
כג וְאֶת־הַמִּצְפָּה׃ וְיֶתֶר כָּל־דִּבְרֵי־אָסָא וְכָל־גְּבוּרָתוֹ וְכָל־
אֲשֶׁר עָשָׂה וְהֶעָרִים אֲשֶׁר בָּנָה הֲלֹא־הֵמָּה כְתוּבִים עַל־
סֵפֶר דִּבְרֵי הַיָּמִים לְמַלְכֵי יְהוּדָה רַק לְעֵת זִקְנָתוֹ חָלָה

ט׳ בס״א מלך יג׳ בס״א הל׳בקמץ טו׳ וקדשי קרי
יח׳ כצ״ל ע״ם המסרה, ובספרים ואת־אוצרות המלך קרי

[9] און אין צוואַנציקסטן יאָר פֿון יָרָבעָם דעם מלך פֿון ישׂראל, איז אָסאָ געוואָרן מלך איבער יהודה. [10] און איין און פֿערציק יאָר האָט ער געקיניגט אין ירושָלַיִם. און דער נאָמען פֿון זיין מוטער איז געווען מַעֲכָה די טאָכטער פֿון אַבישָלומען.

[11] און אָסאָ האָט געטאָן וואָס איז רעכטפֿאַרטיק אין די אויגן פֿון גאָט, אַזוי ווי זיין פֿאָטער דוד. [12] און ער האָט אָפּגעשאַפֿט פֿון לאַנד די שאַנדמענער, און האָט אָפּגעטאָן אַלע אָפּגעטער וואָס זיינע עלטערן האָבן געמאַכט. [13] און אויך זיין מוטער מַעֲכָהן האָט ער אָפּגעטאָן פֿון זיין אַ האַרינטע, ווייל זי האָט געמאַכט אַ פֿאַרזעעניש צו דער אַשֵרָה. און אָסאָ האָט אָפּגעהאַקט איר פֿאַרזעעניש, און פֿאַרבּרענט ביים טייך קִדרון. [14] נאָר די בָּמות זיינען ניט אָפּגעטאָן געוואָרן; אָבער דאָס האַרץ פֿון אָסאָן איז געווען גאַנץ מיט גאָט אַלע זיינע טעג.

[15] און ער האָט געבּראַכט די געהייליקטע זאַכן פֿון זיין פֿאָטער, און זיינע אייגענע געהייליקטע זאַכן, אין הויז פֿון גאָט, זילבּער, און גאָלד, און כּלים.

[16] און אַ מלחמה איז געווען צווישן אָסאָן און צווישן בַּעשָאָ דעם מלך פֿון ישׂראל אַלע זייערע טעג. [17] און בַּעשָאָ דער מלך פֿון ישׂראל איז אַרויפֿגעגאַנגען אויף יהודה, און האָט באַבויט רָמָה, כּדי ניט צו דערלאָזן אַן אַרויסגייער און אַן אַריינגייער ביי אָסאָ דעם מלך פֿון יהודה.

[18] האָט אָסאָ גענומען דאָס גאַנצע זילבּער און גאָלד וואָס איז געבּליבּן אין די אוצרות פֿון גאָטס הויז, און אין די אוצרות פֿון מלכס הויז, און האָט זיי געגעבּן אין דער האַנט פֿון זיינע קנעכט; און דער מלך אָסאָ האָט זיי געשיקט צו בֶּן־הֲדַד דעם זון פֿון טַבְרִמון דעם זון פֿון חֶזיונען, דעם מלך פֿון אֲרָם, וואָס איז געזעסן אין דַמֶשֶׂק, אַזוי צו זאָגן: [19] אַ בּונד איז צווישן מיר און צווישן דיר, צווישן מיין פֿאָטער און צווישן דיין פֿאָטער; אָט שיק איך דיר אַ מתּנה זילבּער און גאָלד; גיי, פֿאַרשטער דיין בּונד מיט בַּעשָאָ דעם מלך פֿון ישׂראל, כּדי ער זאָל אָפּציען פֿון מיר.

[20] האָט בֶּן־הֲדַד צוגעהערט צום מלך אָסאָ, און ער האָט געשיקט זיינע חיל־פֿירער אויף די שטעט פֿון ישׂראל, און האָט געשלאָגן עִיון, און דָן, און אָבֵל־בֵּית־מַעֲכָה, און גאַנץ כִּנְרות, מיט דעם גאַנצן לאַנד נפֿתּלי.

[21] און עס איז געווען, ווי בַּעשָאָ האָט דערהערט, אַזוי האָט ער אויפֿגעהערט אַרומבּויען רָמָה, און איז געזעסן אין תִּרְצָה. [22] און דער מלך אָסאָ האָט צונויפֿגערופֿן גאַנץ יהודה, קיינעם ניט אויסגעלאָזט, און זיי האָבּן אַוועקגעטראָגן די שטיינער פֿון רָמָה און אירע האָלצן, מיט וואָס בַּעשָאָ האָט געבּויט; און דער מלך אָסאָ האָט מיט זיי באַבויט גֶבַע בּנימין, און מִצפָּה.

[23] און די איבּעריקע זאַכן וועגן אָסאָן, און זיין גאַנצע גבורהשאַפֿט, און אַלץ וואָס ער האָט געטאָן, און די שטעט וואָס ער האָט געבּויט, דאָס איז שוין באַשריבּן אין בּוך פֿון די צייטגעשעעניש פֿון די מלכים פֿון יהודה. נאָר צו דער

כד אֶת־רַגְלָיו׃ וַיִּשְׁכַּב אָסָא עִם־אֲבֹתָיו וַיִּקָּבֵר עִם־אֲבֹתָיו
כה בְּעִיר דָּוִד אָבִיו וַיִּמְלֹךְ יְהוֹשָׁפָט בְּנוֹ תַּחְתָּיו׃ וְנָדָב
בֶּן־יָרָבְעָם מָלַךְ עַל־יִשְׂרָאֵל בִּשְׁנַת שְׁתַּיִם לְאָסָא מֶלֶךְ
כו יְהוּדָה וַיִּמְלֹךְ עַל־יִשְׂרָאֵל שְׁנָתָיִם׃ וַיַּעַשׂ הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה
וַיֵּלֶךְ בְּדֶרֶךְ אָבִיו וּבְחַטָּאתוֹ אֲשֶׁר הֶחֱטִיא אֶת־יִשְׂרָאֵל׃
כז וַיִּקְשֹׁר עָלָיו בַּעְשָׁא בֶן־אֲחִיָּה לְבֵית יִשָּׂשכָר וַיַּכֵּהוּ בַעְשָׁא
בְּגִבְּתוֹן אֲשֶׁר לַפְּלִשְׁתִּים וְנָדָב וְכָל־יִשְׂרָאֵל צָרִים עַל־
כח גִּבְּתוֹן׃ וַיְמִתֵהוּ בַעְשָׁא בִּשְׁנַת שָׁלֹשׁ לְאָסָא מֶלֶךְ יְהוּדָה
כט וַיִּמְלֹךְ תַּחְתָּיו׃ וַיְהִי כְמָלְכוֹ הִכָּה אֶת־כָּל־בֵּית יָרָבְעָם לֹא־
הִשְׁאִיר כָּל־נְשָׁמָה לְיָרָבְעָם עַד־הִשְׁמִדוֹ כִּדְבַר יְהוָה אֲשֶׁר
ל דִּבֶּר בְּיַד־עַבְדּוֹ אֲחִיָּה הַשִּׁילֹנִי׃ עַל־חַטֹּאות יָרָבְעָם אֲשֶׁר
חָטָא וַאֲשֶׁר הֶחֱטִיא אֶת־יִשְׂרָאֵל בְּכַעְסוֹ אֲשֶׁר הִכְעִיס אֶת־
לא יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל׃ וְיֶתֶר דִּבְרֵי נָדָב וְכָל־אֲשֶׁר עָשָׂה
הֲלֹא־הֵם כְּתוּבִים עַל־סֵפֶר דִּבְרֵי הַיָּמִים לְמַלְכֵי יִשְׂרָאֵל׃
לב וּמִלְחָמָה הָיְתָה בֵּין אָסָא וּבֵין בַּעְשָׁא מֶלֶךְ־יִשְׂרָאֵל כָּל־
לג יְמֵיהֶם׃ בִּשְׁנַת שָׁלֹשׁ לְאָסָא מֶלֶךְ יְהוּדָה מָלַךְ בַּעְשָׁא
בֶן־אֲחִיָּה עַל־כָּל־יִשְׂרָאֵל בְּתִרְצָה עֶשְׂרִים וְאַרְבַּע שָׁנָה׃
לד וַיַּעַשׂ הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה וַיֵּלֶךְ בְּדֶרֶךְ יָרָבְעָם וּבְחַטָּאתוֹ אֲשֶׁר
הֶחֱטִיא אֶת־יִשְׂרָאֵל׃

טז

א וַיְהִי דְבַר־יְהוָה אֶל־יֵהוּא בֶן־חֲנָנִי עַל־בַּעְשָׁא לֵאמֹר׃
ב יַעַן אֲשֶׁר הֲרִימֹתִיךָ מִן־הֶעָפָר וָאֶתֶּנְךָ נָגִיד עַל עַמִּי
יִשְׂרָאֵל וַתֵּלֶךְ ׀ בְּדֶרֶךְ יָרָבְעָם וַתַּחֲטִא אֶת־עַמִּי יִשְׂרָאֵל
ג לְהַכְעִיסֵנִי בְּחַטֹּאתָם׃ הִנְנִי מַבְעִיר אַחֲרֵי בַעְשָׁא וְאַחֲרֵי
ד בֵיתוֹ וְנָתַתִּי אֶת־בֵּיתְךָ כְּבֵית יָרָבְעָם בֶּן־נְבָט׃ הַמֵּת
לְבַעְשָׁא בָּעִיר יֹאכְלוּ הַכְּלָבִים וְהַמֵּת לוֹ בַּשָּׂדֶה יֹאכְלוּ
ה עוֹף הַשָּׁמָיִם׃ וְיֶתֶר דִּבְרֵי בַעְשָׁא וַאֲשֶׁר עָשָׂה וּגְבוּרָתוֹ

טו, ל׳ מלא ף

צייט פון זיין עלטער איז ער קראַנק געוואָרן אויף די פּיס.

24 און אָסאָ האָט זיך געלייגט מיט זיינע עלטערן, און ער איז באַגראָבן געוואָרן לעבן זיינע עלטערן אין זיין פאָטער דודס שטאָט. און זיין זון יהושפט איז געוואָרן מלך אויף זיין אָרט.

25 און נָדָב דער זון פון יָרָבעָמען איז געוואָרן מלך איבער ישׂראל אין צווייטן יאָר פון אָסאָ דעם מלך פון יהודה, און ער האָט געקיניגט איבער ישׂראל צוויי יאָר. 26 און ער האָט געטאָן וואָס איז שלעכט אין די אויגן פון גאָט, און איז געגאַנגען אין דעם וועג פון זיין פאָטער, און אין זיין זינד וואָס ער האָט געמאַכט זינדיקן ישׂראל.

27 און בַּעְשָׁאָ דער זון פון אַחִיָהן, פון דעם הויז פון יִשָׂשכָר, האָט געמאַכט אַ בונט אויף אים, און בַּעְשָׁאָ האָט אים געשלאָגן אין גִבְּתוֹן וואָס געהערט צו די פּלִשְׁתִּים, ווען נָדָב און גאַנץ ישׂראל האָבן געלעגערט אויף גִבְּתוֹן. 28 און בַּעְשָׁאָ האָט אים געטייט אין דריטן יאָר פון אָסאָ דעם מלך פון יהודה, און איז געוואָרן מלך אויף זיין אָרט. 29 און עס איז געווען, ווי ער איז געוואָרן מלך, האָט ער דער־שלאָגן דאָס גאַנצע הויז פון יָרָבעָמען; ער האָט ניט איבערגעלאָזן קיין לעבעדיקן אָטעם פון יָרָבעָמען, ביז ער האָט אים פאַרטיליקט, אַזוי ווי דאָס וואָרט פון גאָט וואָס ער האָט גערעדט דורך זיין קנעכט אַחִיָהן פון שילו; 30 פאַר די זינד פון יָרָבעָמען וואָס ער האָט געזינדיקט, און וואָס ער האָט געמאַכט זינדיקן ישׂראל; פון וועגן זיין דערצערענונג וואָס ער האָט דערצערנט יהוה דעם גאָט פון ישׂראל.

31 און די איבעריקע זאַכן וועגן נָדָבן, און אַלץ וואָס ער האָט געטאָן, דאָס איז שוין באַשריבן אין בוך פון די צייט־געשעענישן פון די מלכים פון ישׂראל.

32 און אַ מלחמה איז געווען צווישן אָסאָן און צווישן בַּעְשָׁאָ דעם מלך פון ישׂראל אַלע זייערע טעג.

33 אין דריטן יאָר פון אָסאָ דעם מלך פון יהודה, איז בַּעְשָׁאָ דער זון פון אַחִיָהן געוואָרן מלך איבער גאַנץ ישׂראל אין תִּרְצָה, [און האָט געקיניגט] פיר און צוואַנציק יאָר. 34 און ער האָט געטאָן וואָס איז שלעכט אין די אויגן פון גאָט, און איז געגאַנגען אין דעם וועג פון יָרָבעָמען, און אין זיין זינד וואָס ער האָט געמאַכט זינדיקן ישׂראל.

טז 1 און דאָס וואָרט פון גאָט איז געווען צו יֵהוא דעם זון פון חֲנָנִין, אויף בַּעְשָׁאָן, אַזוי צו זאָגן: 2 ווייל איך האָב דיך אויפגעהויבן פון שטויב, און האָב דיך געמאַכט פאַר אַ פירשט איבער מיין פאָלק ישׂראל, און דו ביסט געגאַנגען אין דעם וועג פון יָרָבעָמען, און האָסט געמאַכט זינדיקן מיין פאָלק ישׂראל, מיך צו דערצערענען מיט זייערע זינד — 3 אָט ראַם איך אויס בַּעְשָׁאָן און זיין הויז, און וועל מאַכן דיין הויז אַזוי ווי דאָס הויז פון יָרָבעָם דעם זון פון נְבָטן. 4 דעם וואָס שטאַרבט פון בַּעְשָׁאָן אין שטאָט, וועלן די הינט אויפעסן, און דעם וואָס שטאַרבט פון אים אין פעלד, וועלן די פויגלען פון הימל אויפעסן.

5 און די איבעריקע זאַכן וועגן בַּעְשָׁאָן, און וואָס ער האָט געטאָן, און זיין גבורהשאַפט, דאָס איז שוין באַשריבן

הֲלֹא־הֵם כְּתוּבִים עַל־סֵפֶר דִּבְרֵי הַיָּמִים לְמַלְכֵי יִשְׂרָאֵל׃
וַיִּשְׁכַּב בַּעְשָׁא עִם־אֲבֹתָיו וַיִּקָּבֵר בְּתִרְצָה וַיִּמְלֹךְ אֵלָה ו
בְנוֹ תַּחְתָּיו׃ וְגַם בְּיַד־יֵהוּא בֶן־חֲנָנִי הַנָּבִיא דְּבַר־יְהֹוָה ז
הָיָה אֶל־בַּעְשָׁא וְאֶל־בֵּיתוֹ וְעַל כָּל־הָרָעָה ׀ אֲשֶׁר־עָשָׂה ׀
בְּעֵינֵי יְהֹוָה לְהַכְעִיסוֹ בְּמַעֲשֵׂה יָדָיו לִהְיוֹת כְּבֵית יָרָבְעָם
וְעַל אֲשֶׁר־הִכָּה אֹתוֹ׃ בִּשְׁנַת עֶשְׂרִים וָשֵׁשׁ שָׁנָה ח
לְאָסָא מֶלֶךְ יְהוּדָה מָלַךְ אֵלָה בֶן־בַּעְשָׁא עַל־יִשְׂרָאֵל
בְּתִרְצָה שְׁנָתָיִם׃ וַיִּקְשֹׁר עָלָיו עַבְדּוֹ זִמְרִי שַׂר מַחֲצִית ט
הָרָכֶב וְהוּא בְתִרְצָה שֹׁתֶה שִׁכּוֹר בֵּית אַרְצָא אֲשֶׁר עַל־
הַבַּיִת בְּתִרְצָה׃ וַיָּבֹא זִמְרִי וַיַּכֵּהוּ וַיְמִיתֵהוּ בִּשְׁנַת עֶשְׂרִים י
וָשֶׁבַע לְאָסָא מֶלֶךְ יְהוּדָה וַיִּמְלֹךְ תַּחְתָּיו׃ וַיְהִי בְמָלְכוֹ יא
כְּשִׁבְתּוֹ עַל־כִּסְאוֹ הִכָּה אֶת־כָּל־בֵּית בַּעְשָׁא לֹא־הִשְׁאִיר
לוֹ מַשְׁתִּין בְּקִיר וְגֹאֲלָיו וְרֵעֵהוּ׃ וַיַּשְׁמֵד זִמְרִי אֵת כָּל־ יב
בֵּית בַּעְשָׁא כִּדְבַר יְהֹוָה אֲשֶׁר דִּבֶּר אֶל־בַּעְשָׁא בְּיַד
יֵהוּא הַנָּבִיא׃ אֶל כָּל־חַטֹּאות בַּעְשָׁא וְחַטֹּאות אֵלָה בְנוֹ יג
אֲשֶׁר חָטְאוּ וַאֲשֶׁר הֶחֱטִיאוּ אֶת־יִשְׂרָאֵל לְהַכְעִיס אֶת־
יְהֹוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל בְּהַבְלֵיהֶם׃ וְיֶתֶר דִּבְרֵי אֵלָה וְכָל־ יד
אֲשֶׁר עָשָׂה הֲלוֹא־הֵם כְּתוּבִים עַל־סֵפֶר דִּבְרֵי הַיָּמִים
לְמַלְכֵי יִשְׂרָאֵל׃ בִּשְׁנַת עֶשְׂרִים וָשֶׁבַע שָׁנָה לְאָסָא טו
מֶלֶךְ יְהוּדָה מָלַךְ זִמְרִי שִׁבְעַת יָמִים בְּתִרְצָה וְהָעָם
חֹנִים עַל־גִּבְּתוֹן אֲשֶׁר לַפְּלִשְׁתִּים׃ וַיִּשְׁמַע הָעָם הַחֹנִים טז
לֵאמֹר קָשַׁר זִמְרִי וְגַם הִכָּה אֶת־הַמֶּלֶךְ וַיַּמְלִכוּ כָל־יִשְׂרָאֵל
אֶת־עָמְרִי שַׂר־צָבָא עַל־יִשְׂרָאֵל בַּיּוֹם הַהוּא בַּמַּחֲנֶה׃
וַיַּעֲלֶה עָמְרִי וְכָל־יִשְׂרָאֵל עִמּוֹ מִגִּבְּתוֹן וַיָּצֻרוּ עַל־תִּרְצָה׃ יז
וַיְהִי כִּרְאוֹת זִמְרִי כִּי־נִלְכְּדָה הָעִיר וַיָּבֹא אֶל־אַרְמוֹן יח
בֵּית־הַמֶּלֶךְ וַיִּשְׂרֹף עָלָיו אֶת־בֵּית־מֶלֶךְ בָּאֵשׁ וַיָּמֹת׃ עַל־ יט
חַטֹּאתָיו אֲשֶׁר חָטָא לַעֲשׂוֹת הָרַע בְּעֵינֵי יְהֹוָה לָלֶכֶת

יב׳ למדנחאי על יג׳ מלא ו

אין בוך פון די צייטגעשעענישן פון די מלכים פון ישׂראל.

6 און בַּעְשָׁא האָט זיך געלייגט מיט זיינע עלטערן, און ער איז באַגראָבן געוואָרן אין תִּרְצָה. און זיין זון אֵלָה איז געוואָרן מלך אויף זיין אָרט.

7 און אויך איז דאָס וואָרט פון גאָט געווען דורך יֵהוּא דעם זון פון חֲנָנִי, דעם נביא, אויף בַּעְשָׁאן און אויף זיין הויז, אי פאַר אַלעם בייזן וואָס ער האָט געטאָן אין די אויגן פון גאָט, אים צו דערצערענען מיט די מעשׂים פון זיינע הענט, צו זיין אַזוי ווי דאָס הויז פון יָרָבְעָמען, אי פאַרוואָס ער האָט אים דערשלאָגן.

8 אין זעקס און צוואַנציקסטן יאָר פון אָסָאן דעם מלך פון יהודה, איז אֵלָה דער זון פון בַּעְשָׁאן געוואָרן מלך איבער ישׂראל אין תִּרְצָה, [און האָט געקיניגט] צוויי יאָר.

9 און זיין קנעכט זִמְרִי, אַ הויפּטמאַן איבער אַ העלפט פון די רייטוועגן, האָט געמאַכט אַ בונט אויף אים, בעת ער איז געווען אין תִּרְצָה, זיך שיכּור טרינקענדיק אין הויז פון אַרצאָן וואָס איבערן פּאַלאַץ אין תִּרְצָה. 10 און זִמְרִי איז געקומען, און האָט אים געשלאָגן און אים געטייט, אין זיבן און צוואַנציקסטן יאָר פון אָסָאן דעם מלך פון יהודה, און איז געוואָרן מלך אויף זיין אָרט.

11 און עס איז געווען, ווי ער איז געוואָרן מלך, אַז ער האָט זיך געזעצט אויף זיין טראָן, האָט ער דערשלאָגן דאָס גאַנצע הויז פון בַּעְשָׁאן; ער האָט אים ניט איבער־געלאָזן אַ מאַנספּאַרשוין[א], צומאָל זיינע אייגענע און זיינע גוטע פריינט. 12 און זִמְרִי האָט פאַרטיליקט דאָס גאַנצע הויז פון בַּעְשָׁאן, אַזוי ווי דאָס וואָרט פון גאָט וואָס ער האָט גערעדט וועגן בַּעְשָׁאן דורך יֵהוּא דעם נביא, 13 פאַר אַלע זינד פון בַּעְשָׁאן, און די זינד פון זיין זון אֵלָהן, וואָס זיי האָבן געזינדיקט, און וואָס זיי האָבן געמאַכט זינדיקן ישׂראל, צו דערצערענען יהוה דעם גאָט פון ישׂראל מיט זייערע נישטיקע געצן.

14 און די איבעריקע זאַכן וועגן אֵלָהן, און אַלץ וואָס ער האָט געטאָן, דאָס איז שוין באַשריבן אין בוך פון די צייט־געשעענישן פון די מלכים פון ישׂראל.

15 אין זיבן און צוואַנציקסטן יאָר פון אָסָאן דעם מלך פון יהודה, האָט זִמְרִי געקיניגט זיבן טעג אין תִּרְצָה, בעת דאָס פאָלק האָט געלאַגערט אויף גִּבְּתוֹן וואָס געהערט צו די פּלשתּים. 16 און דאָס פאָלק וואָס האָט געלאַגערט, האָט געהערט, אַזוי צו זאָגן: זִמְרִי האָט געמאַכט אַ בונט, און ער האָט אויך דערשלאָגן דעם מלך; און גאַנץ ישׂראל האָבן געמאַכט עָמְרִי דעם חיל־פירער פאַר אַ מלך איבער ישׂראל, אין יענעם טאָג אין לאַגער. 17 און עָמְרִי און גאַנץ ישׂראל מיט אים זיינען אַרויפגעגאַנגען פון גִּבְּתוֹן, און האָבן געלעגערט אויף תִּרְצָה.

18 און עס איז געווען, ווי זִמְרִי האָט געזען אַז די שטאָט איז באַצוווּנגען, אַזוי איז ער אַריינגעגאַנגען אין פּאַלאַץ פון מלכס הויז, און האָט אָנגעצונדן איבער זיך דעם מלכס הויז אין פייער, און איז געשטאָרבן; 19 איבער זיינע זינד וואָס ער

[א] אין טעקסט: מַשְׁתִּין בְּקִיר.

בְּדֶרֶךְ יָרָבְעָם וּבְחַטָּאתוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה לְהַחֲטִיא אֶת־
כ יִשְׂרָאֵל׃ וְיֶתֶר דִּבְרֵי זִמְרִי וְקִשְׁרוֹ אֲשֶׁר קָשָׁר הֲלֹא־הֵם
כְּתוּבִים עַל־סֵפֶר דִּבְרֵי הַיָּמִים לְמַלְכֵי יִשְׂרָאֵל׃
כא אָז יֵחָלֵק הָעָם יִשְׂרָאֵל לַחֵצִי חֲצִי הָעָם הָיָה אַחֲרֵי תִבְנִי
כב בֶן־גִּינַת לְהַמְלִיכוֹ וְהַחֲצִי אַחֲרֵי עָמְרִי׃ וַיֶּחֱזַק הָעָם אֲשֶׁר
אַחֲרֵי עָמְרִי אֶת־הָעָם אֲשֶׁר אַחֲרֵי תִּבְנִי בֶן־גִּינַת וַיָּמָת
כג תִּבְנִי וַיִּמְלֹךְ עָמְרִי׃ בִּשְׁנַת שְׁלֹשִׁים וְאַחַת שָׁנָה לְאָסָא
מֶלֶךְ יְהוּדָה מָלַךְ עָמְרִי עַל־יִשְׂרָאֵל שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה שָׁנָה
כד בְּתִרְצָה מָלַךְ שֵׁשׁ־שָׁנִים׃ וַיִּקֶן אֶת־הָהָר שֹׁמְרוֹן מֵאֶת
שֶׁמֶר בְּכִכְּרַיִם כָּסֶף וַיִּבֶן אֶת־הָהָר וַיִּקְרָא אֶת־שֵׁם הָעִיר
כה אֲשֶׁר בָּנָה עַל שֶׁם־שֶׁמֶר אֲדֹנֵי הָהָר שֹׁמְרוֹן׃ וַיַּעֲשֶׂה
כו עָמְרִי הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה וַיָּרַע מִכֹּל אֲשֶׁר לְפָנָיו׃ וַיֵּלֶךְ
בְּכָל־דֶּרֶךְ יָרָבְעָם בֶּן־נְבָט וּבְחַטָּאתָיו אֲשֶׁר הֶחֱטִיא אֶת־
יִשְׂרָאֵל לְהַכְעִיס אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל בְּהַבְלֵיהֶם׃
כז וְיֶתֶר דִּבְרֵי עָמְרִי אֲשֶׁר עָשָׂה וּגְבוּרָתוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה הֲלֹא־
הֵם כְּתוּבִים עַל־סֵפֶר דִּבְרֵי הַיָּמִים לְמַלְכֵי יִשְׂרָאֵל׃
כח וַיִּשְׁכַּב עָמְרִי עִם־אֲבֹתָיו וַיִּקָּבֵר בְּשֹׁמְרוֹן וַיִּמְלֹךְ אַחְאָב
כט בְּנוֹ תַּחְתָּיו׃ וְאַחְאָב בֶּן־עָמְרִי מָלַךְ עַל־יִשְׂרָאֵל
בִּשְׁנַת שְׁלֹשִׁים וּשְׁמֹנֶה שָׁנָה לְאָסָא מֶלֶךְ יְהוּדָה וַיִּמְלֹךְ
אַחְאָב בֶּן־עָמְרִי עַל־יִשְׂרָאֵל בְּשֹׁמְרוֹן עֶשְׂרִים וּשְׁתַּיִם
ל שָׁנָה׃ וַיַּעַשׂ אַחְאָב בֶּן־עָמְרִי הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה מִכֹּל אֲשֶׁר
לא לְפָנָיו׃ וַיְהִי הֲנָקֵל לֶכְתּוֹ בְּחַטֹּאות יָרָבְעָם בֶּן־נְבָט וַיִּקַּח
אִשָּׁה אֶת־אִיזֶבֶל בַּת־אֶתְבַּעַל מֶלֶךְ צִידֹנִים וַיֵּלֶךְ וַיַּעֲבֹד
לב אֶת־הַבַּעַל וַיִּשְׁתַּחוּ לוֹ׃ וַיָּקֶם מִזְבֵּחַ לַבַּעַל בֵּית הַבַּעַל
לג אֲשֶׁר בָּנָה בְּשֹׁמְרוֹן׃ וַיַּעַשׂ אַחְאָב אֶת־הָאֲשֵׁרָה וַיּוֹסֶף
אַחְאָב לַעֲשׂוֹת לְהַכְעִיס אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מִכֹּל
לד מַלְכֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר הָיוּ לְפָנָיו׃ בְּיָמָיו בָּנָה חִיאֵל בֵּית

כד׳ ראי נסטל   כו׳ ובחטאתו קרי   לא׳ מלא ואו

האָט געזינדיקט, צו טאָן וואָס איז שלעכט אין די אויגן פון גאָט, צו גיין אין דעם וועג פון יָרָבְעָמען, און פאַר זיין זינד וואָס ער איז באַגאַנגען צו מאַכן זינדיקן ישראל.

[20] און די איבעריקע זאַכן וועגן זמרין, און זיין בונט וואָס ער האָט געבונטעוועט, דאָס איז שוין באַשריבן אין בוך פון די צייטגעשעענישן פון די מלכים פון ישראל.

[21] דענסמאָל האָט זיך דאָס פאָלק ישראל צעטיילט אין העלפט: העלפט פון פאָלק איז געווען הינטער תִּבְני דעם זון פון גינתן, אים צו מאַכן פאַר מלך, און העלפט הינטער עָמרין. [22] און דאָס פאָלק וואָס הינטער עָמרין האָט איבערגעשטאַרקט דאָס פאָלק וואָס הינטער תִּבְני דעם זון פון גינתן. און תִּבְני איז אומגעקומען, און עָמרי איז געבליבן מלך.

[23] אין איין און דרייסיקסטן יאָר פון אָסאָ דעם מלך פון יהודה איז עָמרי געוואָרן מלך איבער ישראל, [און האָט געקיניגט] צוועלף יאָר; אין תִּרצה האָט ער געקיניגט זעקס יאָר. [24] און ער האָט אָפּגעקויפט דעם באַרג שומרון פון שֶמֶרן פאַר צוויי צענטנער זילבער, און האָט באַבויט דעם באַרג, און גערופן דעם נאָמען פון דער שטאָט וואָס ער האָט געבויט, אויף דעם נאָמען פון שֶמֶר, דעם האַר פון דעם באַרג, שומרון.

[25] און עָמרי האָט געטאָן וואָס איז שלעכט אין די אויגן פון גאָט, און ער האָט זיך געפירט ערגער ווי אַלע וואָס פאַר אים. [26] און ער איז געגאַנגען אין אַלדעם וועג פון יָרבעָם דעם זון פון נבָטן, און אין זיין זינד וואָס ער האָט געמאַכט זינדיקן ישראל, צו דערצערענען יהוה דעם גאָט פון ישראל מיט זייערע נישטיקע געצן.

[27] און די איבעריקע זאַכן פון עָמרין וואָס ער האָט געטאָן, און זיין גבורהשאַפט וואָס ער האָט אויפגעטאָן, דאָס איז שוין באַשריבן אין בוך פון די צייטגעשעענישן פון די מלכים פון ישראל.

[28] און עָמרי האָט זיך געלייגט מיט זיינע עלטערן, און איז באַגראָבן געוואָרן אין שומרון, און זיין זון אַחְאָב איז געוואָרן מלך אויף זיין אָרט.

[29] און אַחְאָב דער זון פון עָמרין איז געוואָרן מלך איבער ישראל אין אַכט און דרייסיקסטן יאָר פון אָסאָ דעם מלך פון יהודה. און אַחְאָב דער זון פון עָמרין האָט געקיניגט איבער ישראל אין שומרון צוויי און צוואַנציק יאָר.

[30] און אַחְאָב דער זון פון עָמרין האָט געטאָן וואָס איז שלעכט אין די אויגן פון גאָט, מער פון אַלע וואָס פאַר אים.

[31] און ווינציק זיין גיין אין די זינד פון יָרבעָם דעם זון פון נבָטן, האָט ער נאָך גענומען פאַר אַ ווייב איזֶבל די טאָכטער פון אֶתבַעַל דעם מלך פון די צידונים, און איז געגאַנגען און האָט געדינט בַּעַל, און זיך געבוקט צו אים. [32] און ער האָט אויפגעשטעלט אַ מזבח צו בַּעַל, אין דעם הויז פון בַּעַל וואָס ער האָט געבויט אין שומרון. [33] און אַחְאָב האָט געמאַכט די אֲשֵרָה; און אַחְאָב האָט געטאָן מער צו דערצערענען יהוה דעם גאָט פון ישראל, ווי אַלע מלכים פון ישראל וואָס זיינען געווען פאַר אים.

[34] אין זיינע טעג האָט חיאֵל פון בֵּית־אֵל אָפּגעבויט יריחו. מיט [דעם לעבן פון] אבירָם זיין בכור האָט ער

הָאֱלִי אֶת־יְרִיחֹה בַּאֲבִירָם בְּכֹרוֹ יִסְּדָהּ וּבִשְׂגִיב צְעִירוֹ
הִצִּיב דְּלָתֶיהָ כִּדְבַר יְהוָה אֲשֶׁר דִּבֶּר בְּיַד יְהוֹשֻׁעַ בִּן־נוּן׃

יז

וַיֹּאמֶר אֵלִיָּהוּ הַתִּשְׁבִּי מִתֹּשָׁבֵי גִלְעָד אֶל־אַחְאָב חַי־ א
יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר עָמַדְתִּי לְפָנָיו אִם־יִהְיֶה
הַשָּׁנִים הָאֵלֶּה טַל וּמָטָר כִּי אִם־לְפִי דְבָרִי׃ וַיְהִי ב
דְבַר־יְהוָה אֵלָיו לֵאמֹר׃ לֵךְ מִזֶּה וּפָנִיתָ לְּךָ קֵדְמָה ג
וְנִסְתַּרְתָּ בְּנַחַל כְּרִית אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי הַיַּרְדֵּן׃ וְהָיָה ד
מֵהַנַּחַל תִּשְׁתֶּה וְאֶת־הָעֹרְבִים צִוִּיתִי לְכַלְכֶּלְךָ שָׁם׃ וַיֵּלֶךְ ה
וַיַּעַשׂ כִּדְבַר יְהוָה וַיֵּלֶךְ וַיֵּשֶׁב בְּנַחַל כְּרִית אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי
הַיַּרְדֵּן׃ וְהָעֹרְבִים מְבִיאִים לוֹ לֶחֶם וּבָשָׂר בַּבֹּקֶר וְלֶחֶם ו
וּבָשָׂר בָּעָרֶב וּמִן־הַנַּחַל יִשְׁתֶּה׃ וַיְהִי מִקֵּץ יָמִים וַיִּיבַשׁ ז
הַנָּחַל כִּי לֹא־הָיָה גֶשֶׁם בָּאָרֶץ׃ וַיְהִי דְבַר־יְהוָה ח
אֵלָיו לֵאמֹר׃ קוּם לֵךְ צָרְפַתָה אֲשֶׁר לְצִידוֹן וְיָשַׁבְתָּ שָׁם ט
הִנֵּה צִוִּיתִי שָׁם אִשָּׁה אַלְמָנָה לְכַלְכְּלֶךָ׃ וַיָּקָם ׀ וַיֵּלֶךְ י
צָרְפַתָה וַיָּבֹא אֶל־פֶּתַח הָעִיר וְהִנֵּה־שָׁם אִשָּׁה אַלְמָנָה
מְקֹשֶׁשֶׁת עֵצִים וַיִּקְרָא אֵלֶיהָ וַיֹּאמַר קְחִי־נָא לִי מְעַט־
מַיִם בַּכְּלִי וְאֶשְׁתֶּה׃ וַתֵּלֶךְ לָקַחַת וַיִּקְרָא אֵלֶיהָ וַיֹּאמַר יא
לִקְחִי־נָא לִי פַּת־לֶחֶם בְּיָדֵךְ׃ וַתֹּאמֶר חַי־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ יב
אִם־יֶשׁ־לִי מָעוֹג כִּי אִם־מְלֹא כַף־קֶמַח בַּכַּד וּמְעַט־שֶׁמֶן
בַּצַּפָּחַת וְהִנְנִי מְקֹשֶׁשֶׁת שְׁנַיִם עֵצִים וּבָאתִי וַעֲשִׂיתִיהוּ
לִי וְלִבְנִי וַאֲכַלְנֻהוּ וָמָתְנוּ׃ וַיֹּאמֶר אֵלֶיהָ אֵלִיָּהוּ אַל־ יג
תִּירְאִי בֹּאִי עֲשִׂי כִדְבָרֵךְ אַךְ עֲשִׂי־לִי מִשָּׁם עֻגָה קְטַנָּה
בָרִאשֹׁנָה וְהוֹצֵאת לִי וְלָךְ וְלִבְנֵךְ תַּעֲשִׂי בָּאַחֲרֹנָה׃ כִּי יד
כֹה אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל כַּד הַקֶּמַח לֹא תִכְלָה
וְצַפַּחַת הַשֶּׁמֶן לֹא תֶחְסָר עַד יוֹם תֵּתֶן־יְהוָה גֶּשֶׁם עַל־
פְּנֵי הָאֲדָמָה׃ וַתֵּלֶךְ וַתַּעֲשֶׂה כִּדְבַר אֵלִיָּהוּ וַתֹּאכַל הוּא־ טו

ט״ז, ל״ד ובשגב קרי   י״ז, י״ד תת קרי   ט״ו היא ק׳

געלייגט איר גרונטפעסט, און מיט שגוב זיין יינגסטן האָט ער אַריינגעשטעלט אירע טירן, אַזוי ווי דאָס וואָרט פון גאָט וואָס ער האָט גערעדט דורך יהושע דעם זון פון נון.א

יז [1] און אֵלִיָהו דער תִשבי, פון די וואָס האָבן זיך באַזעצט אין גִלעָד, האָט געזאָגט צו אַחאָבן: אַזוי ווי עס לעבט יהוה דער גאָט פון ישראל וואָס איך שטיי פאַר אים, אויב אין דידאָזיקע יאָרן וועט זיין טוי און רעגן, סיידן לויט מיין וואָרט!

[2] און דאָס וואָרט פון גאָט איז געווען צו אים, אַזוי צו זאָגן: [3] גיי פון דאַנען, און זאָלסט זיך פאַרקערן קיין מזרח, און זיך באַהאַלטן ביי דעם באַך כרית וואָס פאַרן יַרדן. [4] און עס וועט זיין: פון דעם באַך וועסטו טרינקען, און די ראָבן האָב איך באַפוילן דיך דאָרטן צו שפּייזן.

[5] איז ער געגאַנגען און האָט געטאָן אַזוי ווי דאָס וואָרט פון גאָט; און ער איז אַוועק און האָט זיך געזעצט ביים באַך כרית וואָס פאַרן יַרדן. [6] און די ראָבן פלעגן אים ברענגען ברויט און פלייש אין דער פרי, און ברויט און פלייש אין אָוונט; און פון באַך פלעגט ער טרינקען.

[7] און עס איז געווען נאָך אַ פאַרלויף פון טעג, איז דער באַך אויסגעטריקנט געוואָרן, ווייל עס איז ניט געווען קיין רעגן אין לאַנד. [8] איז דאָס וואָרט פון גאָט געווען צו אים, אַזוי צו זאָגן: [9] שטיי אויף, גיי קיין צָרפַת וואָס געהערט צו צידון, און זאָלסט דאָרטן זיצן; זע, איך האָב דאָרטן באַפוילן אַ פרוי אַן אַלמנה דיך צו שפּייזן.

[10] איז ער אויפגעשטאַנען און איז געגאַנגען קיין צָרפַת. און ווי ער איז געקומען אין איינגאַנג פון שטאָט, ערשט אַ פרוי אַן אַלמנה קלייבט דאָרטן האָלץ. האָט ער גערופן צו איר און האָט געזאָגט: ברענג מיר, איך בעט דיך, אַ ביסל וואַסער אין אַ כלי, כדי איך זאָל טרינקען. [11] און ווי זי איז געגאַנגען ברענגען, אַזוי האָט ער איר נאָכגערופן און געזאָגט: ברענג מיר, איך בעט דיך, אַ שטיקל ברויט אין דיין האַנט. [12] האָט זי געזאָגט: אַזוי ווי עס לעבט יהוה דיין גאָט, אויב איך האָב אַ קוכן, נאָר בלויז אַ האַנטפול מעל אין טאָפּ, און אַ ביסל אייל אין קרוג! און אָט קלייב איך צונויף אַ פּאָר העלצלעך, און איך וועל גיין און וועל עס מאַכן פאַר מיר און מיין זון, און מיר וועלן עס אויפעסן; דערנאָך וועלן מיר שטאַרבן.

[13] האָט אֵלִיָהו צו איר געזאָגט: זאָלסט ניט מורא האָבן; גיי טו אַזוי ווי דיין וואָרט, נאָר מאַך מיר דערפון אַ קליינעם קוכן צוערשט, און ברענג מיר אַרויס; און פאַר דיר און פאַר דיין זון וועסטו מאַכן צולעצט. [14] וואָרום אַזוי האָט געזאָגט יהוה דער גאָט פון ישראל: דער טאָפּ מעל וועט ניט אויסגיין, און דער קרוג אייל וועט ניט געמינערט ווערן, ביז דעם טאָג וואָס גאָט גיט רעגן אויפן געזיכט פון דער ערד.

[15] איז זי געגאַנגען און האָט געטאָן אַזוי ווי דאָס וואָרט פון אֵלִיָהון, און זי און ער און איר הויזגעזינט האָבן געהאַט

א זע יהושע ו, 26.

צו עסן פיל טעג. 16 דער טאָפּ מעל איז ניט אויסגעגאַנגען, און דער קרוג אייל איז ניט געמינערט געוואָרן, אַזוי ווי דאָס וואָרט פון גאָט וואָס ער האָט גערעדט דורך אֵלִיָהון.

17 און עס איז געווען נאָך דידאָזיקע געשעענישן, איז קראַנק געוואָרן דער זון פון דער פרוי, דער באַלעבאָסטע פון הויז, און זיין קראַנקשאַפט איז געווען זייער שטאַרק, ביז אין אים איז מער אַן אָטעם ניט געבליבן. 18 האָט זי געזאָגט צו אֵלִיָהון: וואָס האָסטו צו מיר, דו געטלעכער מאַן? ביסטו געקומען צו מיר צו דערמאָנען מיינע זינד, און צו טייטן מיין זון?

19 האָט ער צו איר געזאָגט: גיב מיר דיין זון. און ער האָט אים גענומען פון איר בוזעם, און האָט אים אַרויפגעטראָגן אין דער אויבערשטוב וואָס ער האָט דאָרטן געוווינט, און האָט אים אַוועקגעלייגט אויף זיין בעט. 20 און ער האָט גערופן צו גאָט און האָט געזאָגט: יהוה מיין גאָט, צי אויך דער אַלמנה וואָס איך האַלט זיך אויף ביי איר, האָסטו בייז געטאָן, צו טייטן איר זון?

21 און ער האָט זיך אויסגעצויגן איבער דעם קינד דריי מאָל, און האָט גערופן צו גאָט און האָט געזאָגט: יהוה מיין גאָט, זאָל, איך בעט דיך, די זעל פון דעמדאָזיקן קינד זיך אומקערן אין אים.

22 און גאָט האָט צוגעהערט צו דעם קול פון אֵלִיָהון, און די זעל פון דעם קינד האָט זיך אומגעקערט אין אים, און ער האָט אויפגעלעבט. 23 און אֵלִיָהו האָט גענומען דאָס קינד, און האָט עס אַראָפּגעטראָגן פון דער אויבערשטוב אין הויז, און האָט עס געגעבן צו זיין מוטער; און אֵלִיָהו האָט געזאָגט: זע, דיין זון לעבט. 24 האָט די פרוי געזאָגט צו אֵלִיָהון: אַצונד אָט ווייס איך אַז דו ביסט אַ געטלעכער מאַן, און דאָס וואָרט פון גאָט אין דיין מויל איז אמת.

טו והיא וביתה ימים: כד הקמח לא כלתה וצפחת
השמן לא חסר כדבר יהוה אשר דבר ביד אליהו:
יז ויהי אחר הדברים האלה חלה בן־האשה בעלת
הבית ויהי חליו חזק מאד עד אשר לא־נותרה־בו
יח נשמה: ותאמר אל־אליהו מה־לי ולך איש האלהים
יט באת אלי להזכיר את־עוני ולהמית את־בני: ויאמר
אליה תני־לי את־בנך ויקחהו מחיקה ויעלהו אל־
כ העליה אשר־הוא ישב שם וישכבהו על־מטתו: ויקרא
אל־יהוה ויאמר יהוה אלהי הגם על־האלמנה אשר־
כא אני מתגורר עמה הרעות להמית את־בנה: ויתמדד
על־הילד שלש פעמים ויקרא אל־יהוה ויאמר יהוה
כב אלהי תשב־נא נפש־הילד הזה על־קרבו: וישמע יהוה
כג בקול אליהו ותשב נפש־הילד על־קרבו ויחי: ויקח
אליהו את־הילד וירדהו מן־העליה הביתה ויתנהו
כד לאמו ויאמר אליהו ראי חי בנך: ותאמר האשה אל־
אליהו עתה זה ידעתי כי איש אלהים אתה ודבר־יהוה
בפיך אמת:

יח

א ויהי ימים רבים ודבר יהוה היה אל־אליהו בשנה
השלישית לאמר לך הראה אל־אחאב ואתנה מטר
ב על־פני האדמה: וילך אליהו להראות אל־אחאב
ג והרעב חזק בשמרון: ויקרא אחאב אל־עבדיהו אשר
ד על־הבית ועבדיהו היה ירא את־יהוה מאד: ויהי
בהכרית איזבל את נביאי יהוה ויקח עבדיהו מאה
נביאים ויחביאם חמשים איש במערה וכלכלם לחם
ה ומים: ויאמר אחאב אל־עבדיהו לך בארץ אל־כל־
מעיני המים ואל כל־הנחלים אולי | נמצא חציר ונחיה

יז, טו׳ והוא ק׳, טז׳ כ׳ בא׳ קמץ בז״ק   יח, א׳ הפטרת כי תשא כמנהג האשכנזים

יח

1 און עס איז געווען נאָך פיל טעג, איז דאָס וואָרט פון גאָט געווען צו אֵלִיָהון—אויפן דריטן יאָר—אַזוי צו זאָגן: גיי ווייז זיך פאַר אַחְאָבן, און איך וועל געבן רעגן אויפן געזיכט פון דער ערד.

2 איז אֵלִיָהו געגאַנגען זיך ווייזן פאַר אַחְאָבן.

און דער הונגער איז געווען שטאַרק אין שומרון. 3 און אַחְאָב האָט גערופן עוֹבַדיָהון וואָס איבערן פּאַלאַץ—און עוֹבַדיָהו האָט זייער געפאָרכט יהוה; 4 און עס איז געווען, אַז איזֶבל האָט פאַרשניטן די נביאים פון יהוה, האָט עוֹבַדיָהו גענומען הונדערט נביאים, און האָט זיי באַהאַלטן צו פופציק מאַן אין אַ הייל, און האָט זיי אויסגעהאַלטן מיט ברויט און מיט וואַסער— 5 און אַחְאָב האָט געזאָגט צו עוֹבַדיָהון: גיי דורכן לאַנד ביי אַלע קוואַלן וואַסער און ביי אַלע טייכן; אפשר

ו סוּס וָפֶרֶד וְלוֹא נַכְרִית מֵהַבְּהֵמָה׃ וַיְחַלְּקוּ לָהֶם אֶת־
הָאָרֶץ לַעֲבָר־בָּהּ אַחְאָב הָלַךְ בְּדֶרֶךְ אֶחָד לְבַדּוֹ וְעֹבַדְיָהוּ
ז הָלַךְ בְּדֶרֶךְ־אֶחָד לְבַדּוֹ׃ וַיְהִי עֹבַדְיָהוּ בַּדֶּרֶךְ וְהִנֵּה
אֵלִיָּהוּ לִקְרָאתוֹ וַיַּכִּרֵהוּ וַיִּפֹּל עַל־פָּנָיו וַיֹּאמֶר הַאַתָּה זֶה
ח אֲדֹנִי אֵלִיָּהוּ׃ וַיֹּאמֶר לוֹ אָנִי לֵךְ אֱמֹר לַאדֹנֶיךָ הִנֵּה אֵלִיָּהוּ׃
ט וַיֹּאמֶר מֶה חָטָאתִי כִּי־אַתָּה נֹתֵן אֶת־עַבְדְּךָ בְּיַד־אַחְאָב
י לַהֲמִיתֵנִי׃ חַי ׀ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אִם־יֶשׁ־גּוֹי וּמַמְלָכָה אֲשֶׁר
לֹא־שָׁלַח אֲדֹנִי שָׁם לְבַקֶּשְׁךָ וְאָמְרוּ אָיִן וְהִשְׁבִּיעַ אֶת־
יא הַמַּמְלָכָה וְאֶת־הַגּוֹי כִּי לֹא יִמְצָאֶכָּה׃ וְעַתָּה אַתָּה אֹמֵר
יב לֵךְ אֱמֹר לַאדֹנֶיךָ הִנֵּה אֵלִיָּהוּ׃ וְהָיָה אֲנִי ׀ אֵלֵךְ מֵאִתָּךְ
וְרוּחַ יְהוָה ׀ יִשָּׂאֲךָ עַל אֲשֶׁר לֹא־אֵדָע וּבָאתִי לְהַגִּיד לְאַחְאָב
יג וְלֹא יִמְצָאֲךָ וַהֲרָגָנִי וְעַבְדְּךָ יָרֵא אֶת־יְהוָה מִנְּעֻרָי׃ הֲלֹא־
הֻגַּד לַאדֹנִי אֵת אֲשֶׁר־עָשִׂיתִי בַּהֲרֹג אִיזֶבֶל אֵת נְבִיאֵי
יְהוָה וָאַחְבִּא מִנְּבִיאֵי יְהוָה מֵאָה אִישׁ חֲמִשִּׁים חֲמִשִּׁים
יד אִישׁ בַּמְּעָרָה וָאֲכַלְכְּלֵם לֶחֶם וָמָיִם׃ וְעַתָּה אַתָּה אֹמֵר
טו לֵךְ אֱמֹר לַאדֹנֶיךָ הִנֵּה אֵלִיָּהוּ וַהֲרָגָנִי׃ וַיֹּאמֶר אֵלִיָּהוּ
חַי יְהוָה צְבָאוֹת אֲשֶׁר עָמַדְתִּי לְפָנָיו כִּי הַיּוֹם אֵרָאֶה
טז אֵלָיו׃ וַיֵּלֶךְ עֹבַדְיָהוּ לִקְרַאת אַחְאָב וַיַּגֶּד־לוֹ וַיֵּלֶךְ אַחְאָב
יז לִקְרַאת אֵלִיָּהוּ׃ וַיְהִי כִּרְאוֹת אַחְאָב אֶת־אֵלִיָּהוּ וַיֹּאמֶר
יח אַחְאָב אֵלָיו הַאַתָּה זֶה עֹכֵר יִשְׂרָאֵל׃ וַיֹּאמֶר לֹא עָכַרְתִּי
אֶת־יִשְׂרָאֵל כִּי אִם־אַתָּה וּבֵית אָבִיךָ בַּעֲזָבְכֶם אֶת־מִצְוֺת
יט יְהוָה וַתֵּלֶךְ אַחֲרֵי הַבְּעָלִים׃ וְעַתָּה שְׁלַח קְבֹץ אֵלַי אֶת־
כָּל־יִשְׂרָאֵל אֶל־הַר הַכַּרְמֶל וְאֶת־נְבִיאֵי הַבַּעַל אַרְבַּע
מֵאוֹת וַחֲמִשִּׁים וּנְבִיאֵי הָאֲשֵׁרָה אַרְבַּע מֵאוֹת אֹכְלֵי שֻׁלְחַן
כ אִיזָבֶל׃ וַיִּשְׁלַח אַחְאָב בְּכָל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּקְבֹּץ אֶת־
כא הַנְּבִיאִים אֶל־הַר הַכַּרְמֶל׃ וַיִּגַּשׁ אֵלִיָּהוּ אֶל־כָּל־הָעָם
וַיֹּאמֶר עַד־מָתַי אַתֶּם פֹּסְחִים עַל־שְׁתֵּי הַסְּעִפִּים אִם־יְהוָה

ה׳ כצ״ל כתיב וקרי יב׳ קמץ בז״ק כ׳ הפטרת כי תשא כמנהג הספרדים כא׳ רפי דגושה

וועלן מיר געפינען גראָז, און מיר וועלן דערהאַלטן ביים לעבן די פערד און די מוילאייזלען, אַז מיר זאָלן ניט אָנווערן די בהמות.

[6] האָבן זיי זיך צעטיילט דאָס לאַנד, כּדי דורכצוגיין דורך דעם: אַחְאָב איז געגאַנגען אַליין אין איין וועג, און עוֹבַדיָהו איז געגאַנגען אַליין אין אַן אַנדער וועג.

[7] און ווי עוֹבַדיָהו איז געווען אין וועג, ערשט אֵליָהו קומט אים אַנטקעגן. האָט ער אים דערקענט, און ער איז געפאַלן אויף זיין פּנים, און האָט געזאָגט: ביסט דו דאָס, מיין האַר אֵליָהו? [8] האָט ער צו אים געזאָגט: איך; גיי זאָג דיין האַר: אָט איז אֵליָהו. [9] האָט ער געזאָגט: וואָס האָב איך געזינדיקט, אַז דו ווילסט געבן דיין קנעכט אין אַחְאָבס האַנט, מיך צו טייטן? [10] אַזוי ווי עס לעבט יהוה דיין גאָט, אויב עס איז דאָ אַ פאָלק אָדער אַ קיניגרייך, וואָס מיין האַר האָט ניט געשיקט אַהין דיך זוכן! און אַז זיי האָבן געזאָגט: ניטאָ, האָט ער געמאַכט שווערן דאָס פאָלק און דאָס קיניגרייך, אַז מע האָט דיך ניט געפונען. [11] און אַצונד זאָגסטו: גיי זאָג דיין האַר: אָט איז אֵליָהו. [12] און עס וועט זיין, ווי איך וועל אַוועקגיין פון דיר, אַזוי וועט דער גייסט פון גאָט דיך פאַרטראָגן, איך ווייס ניט וווהין, און אַז איך וועל קומען אָנזאָגן אַחְאָבן, און ער וועט דיך ניט געפינען, וועט ער מיך הרגען; און דיין קנעכט פאָרכט יהוה פון מיין יוגנט אָן. [13] איז ניט דערציילט געוואָרן צו מיין האַר וואָס איך האָב געטאָן, ווען איזֶבל האָט אויסגעהרגעט די נביאים פון יהוה, ווי איך האָב באַהאַלטן הונדערט מאַן פון די נביאים צו פופציק מאַן אין אַ הייל, און האָב זיי אויסגעהאַלטן מיט ברויט און מיט וואַסער? [14] און אַצונד זאָגסטו: גיי זאָג דיין האַר: אָט איז אֵליָהו; און ער וועט מיך הרגען.

[15] האָט אֵליָהו געזאָגט: אַזוי ווי עס לעבט גאָט פון צבָאוֹת וואָס איך שטיי פאַר אים, אַז היינט וועל איך זיך ווייזן פאַר אים!

[16] איז עוֹבַדיָהו געגאַנגען אַנטקעגן אַחְאָבן, און האָט אים דערציילט; און אַחְאָב איז געגאַנגען אַנטקעגן אֵליָהון. [17] און עס איז געווען, ווי אַחְאָב האָט דערזען אֵליָהון, אַזוי האָט אַחְאָב צו אים געזאָגט: ביסט דו דאָס, פאַראומגליקער פון ישׂראל? [18] האָט ער געזאָגט: ניט איך האָב פאַראומגליקט ישׂראל, נאָר דו און דיין פאָטערס הויז, מיט וואָס איר האָט פאַרלאָזן די געבאָט פון יהוה, און ביסט געגאַנגען נאָך די בַּעַל־געטער. [19] און אַצונד, שיק זאַמל איין צו מיר גאַנץ ישׂראל אויפן באַרג כַּרמֶל, און די פיר הונדערט און פופציק נביאים פון בַּעַל, און די פיר הונדערט נביאים פון דער אַשֵרָה, וואָס עסן ביים טיש פון איזֶבלן.

[20] האָט אַחְאָב געשיקט צווישן אַלע קינדער פון ישׂראל, און האָט איינגעזאַמלט די נביאים אויפן באַרג כַּרמֶל. [21] און אֵליָהו האָט גענענט צום גאַנצן פאָלק, און האָט געזאָגט: ביז וואַנען וועט איר אומשפּרינגען אויף צוויי צווייגן?

אויב יהוה איז גאָט, גייט נאָך אים, און אויב בַּעַל, גייט נאָך אים.

און דאָס פאָלק האָט אים אַ וואָרט ניט געענטפערט.

22 האָט אֵלִיָּהו געזאָגט צום פאָלק: איך אַליין בין געבליבן אַ נביא צו יהוה, און די נביאים פון בַּעַל זיינען פיר הונדערט און פופציק מאַן. 23 טאָ זאָל מען אונדז געבן צוויי אָקסן; און זאָלן זיי זיך אויסקלייבן איין אָקס, און אים צעשניידן און אַרויפלייגן אויפן האָלץ, און פייער זאָלן זיי ניט אונטערלייגן. און איך וועל מאַכן דעם אַנדער אָקס, און אַרויפטאָן אויפן האָלץ, און פייער וועל איך ניט אונטערלייגן. 24 און איר וועט רופן צו דעם נאָמען פון אייער גאָט, און איך וועל רופן צו דעם נאָמען פון יהוה; און עס וועט זיין, דער גאָט וואָס וועט ענטפערן מיט פייער, ער איז גאָט.

האָט זיך אָפּגערופן דאָס גאַנצע פאָלק און האָט געזאָגט: וויל גערעדט!

25 האָט אֵלִיָּהו געזאָגט צו די נביאים פון בַּעַל: קלייבט אייך אויס איין אָקס, און מאַכט אים צוערשט, וואָרום איר זייט די פיל; און רופט צו דעם נאָמען פון אייער גאָט, און פייער זאָלט איר ניט אונטערלייגן.

26 האָבן זיי גענומען דעם אָקס וואָס מע האָט זיי געגעבן, און זיי האָבן אים געמאַכט, און האָבן גערופן צו דעם נאָמען פון בַּעַל, פון פרימאָרגן ביזן מיטן טאָג, אַזוי צו זאָגן: בַּעַל, ענטפער אונדז! אָבער קיין קָול און קיין ענטפער. און זיי האָבן געהונקען אַרום דעם מזבח וואָס מע האָט געמאַכט. 27 און עס איז געווען אין מיטן טאָג, האָט אֵלִיָּהו געשפּעט פון זיי, און ער האָט געזאָגט: רופט אויף אַ הויכן קָול, וואָרום ער איז אַ גאָט; ער האָט זיך מסתּם פאַררעדט, אָדער ער איז אַוועק אָן אַ זייט, אָדער ער איז אין וועג; אפשר שלאָפט ער, און וועט זיך אויפכאַפּן.

28 און זיי האָבן גערופן אויף אַ הויכן קָול, און האָבן זיך אַיינגעשניטן, אַזוי ווי זייער שטייגער, מיט שווערדן און מיט שפּיזן, ביז בלוט האָט זיך געגאָסן אויף זיי. 29 און עס איז געווען, אַז דער מיטן טאָג איז אַריבער, האָבן זיי נביאות געזאָגט ביז ווען מע ברענגט אויף דעם אָוונט־קרבן, אָבער קיין קָול און קיין ענטפער און קיין הערונג.

30 האָט אֵלִיָּהו געזאָגט צום גאַנצן פאָלק: גענענט צו מיר. האָט דאָס גאַנצע פאָלק גענענט צו אים, און ער האָט פאַרריכט דעם צעשטערטן מזבח פון יהוה. 31 און אֵלִיָּהו האָט גענומען צוועלף שטיינער אַזוי ווי די צאָל פון די שבטים פון די קינדער פון יעקב, וואָס דאָס וואָרט פון גאָט איז געווען צו אים, אַזוי צו זאָגן: ישראל זאָל זיין דיין נאָמען[א]. 32 און ער האָט אויפגעבויט פון די שטיינער אַ מזבח צו דעם נאָמען פון יהוה, און האָט געמאַכט אַ גראָבן, גרויס ווי פאַר צוויי סְאָה זריעה, רונד אַרום מזבח. 33 און ער האָט אויסגעלייגט דאָס האָלץ, און צעשניטן דעם אָקס, און אַרויפגעטאָן אויפן האָלץ. 34 און ער האָט געזאָגט: פילט אָן פיר קריג מיט וואַסער, און גיסט אַרויף אויף דעם בראַנדאָפּפער און אויפן האָלץ. און ער האָט געזאָגט: טוט עס אַ צווייט מאָל; און זיי האָבן עס געטאָן אַ צווייט מאָל. האָט ער געזאָגט:

הָאֱלֹהִים לְכוּ אַחֲרָיו וְאִם־הַבַּעַל לְכוּ אַחֲרָיו וְלֹא־עָנוּ
כב הָעָם אֹתוֹ דָּבָר׃ וַיֹּאמֶר אֵלִיָּהוּ אֶל־הָעָם אֲנִי נוֹתַרְתִּי
נָבִיא לַיהוָה לְבַדִּי וּנְבִיאֵי הַבַּעַל אַרְבַּע־מֵאוֹת וַחֲמִשִּׁים
כג אִישׁ׃ וְיִתְּנוּ־לָנוּ שְׁנַיִם פָּרִים וְיִבְחֲרוּ לָהֶם הַפָּר הָאֶחָד
וִינַתְּחֻהוּ וְיָשִׂימוּ עַל־הָעֵצִים וְאֵשׁ לֹא יָשִׂימוּ וַאֲנִי אֶעֱשֶׂה ׀
אֶת־הַפָּר הָאֶחָד וְנָתַתִּי עַל־הָעֵצִים וְאֵשׁ לֹא אָשִׂים׃
כד וּקְרָאתֶם בְּשֵׁם אֱלֹהֵיכֶם וַאֲנִי אֶקְרָא בְשֵׁם־יְהוָה וְהָיָה
הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר־יַעֲנֶה בָאֵשׁ הוּא הָאֱלֹהִים וַיַּעַן כָּל־הָעָם
כה וַיֹּאמְרוּ טוֹב הַדָּבָר׃ וַיֹּאמֶר אֵלִיָּהוּ לִנְבִיאֵי הַבַּעַל בַּחֲרוּ
לָכֶם הַפָּר הָאֶחָד וַעֲשׂוּ רִאשֹׁנָה כִּי אַתֶּם הָרַבִּים וְקִרְאוּ
כו בְּשֵׁם אֱלֹהֵיכֶם וְאֵשׁ לֹא תָשִׂימוּ׃ וַיִּקְחוּ אֶת־הַפָּר אֲשֶׁר־
נָתַן לָהֶם וַיַּעֲשׂוּ וַיִּקְרְאוּ בְשֵׁם־הַבַּעַל מֵהַבֹּקֶר וְעַד־
הַצָּהֳרַיִם לֵאמֹר הַבַּעַל עֲנֵנוּ וְאֵין קוֹל וְאֵין עֹנֶה וַיְפַסְּחוּ
כז עַל־הַמִּזְבֵּחַ אֲשֶׁר עָשָׂה׃ וַיְהִי בַצָּהֳרַיִם וַיְהַתֵּל בָּהֶם
אֵלִיָּהוּ וַיֹּאמֶר קִרְאוּ בְקוֹל־גָּדוֹל כִּי־אֱלֹהִים הוּא כִּי־שִׂיחַ
כח וְכִי־שִׂיג לוֹ וְכִי־דֶרֶךְ לוֹ אוּלַי יָשֵׁן הוּא וְיִקָץ׃ וַיִּקְרְאוּ
בְּקוֹל גָּדוֹל וַיִּתְגֹּדְדוּ כְּמִשְׁפָּטָם בַּחֲרָבוֹת וּבָרְמָחִים עַד־
כט שְׁפָךְ־דָּם עֲלֵיהֶם׃ וַיְהִי כַּעֲבֹר הַצָּהֳרַיִם וַיִּתְנַבְּאוּ עַד
ל לַעֲלוֹת הַמִּנְחָה וְאֵין־קוֹל וְאֵין־עֹנֶה וְאֵין קָשֶׁב׃ וַיֹּאמֶר
אֵלִיָּהוּ לְכָל־הָעָם גְּשׁוּ אֵלַי וַיִּגְּשׁוּ כָל־הָעָם אֵלָיו וַיְרַפֵּא
לא אֶת־מִזְבַּח יְהוָה הֶהָרוּס׃ וַיִּקַּח אֵלִיָּהוּ שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה
אֲבָנִים כְּמִסְפַּר שִׁבְטֵי בְנֵי־יַעֲקֹב אֲשֶׁר הָיָה דְבַר־יְהוָה
לב אֵלָיו לֵאמֹר יִשְׂרָאֵל יִהְיֶה שְׁמֶךָ׃ וַיִּבְנֶה אֶת־הָאֲבָנִים
מִזְבֵּחַ בְּשֵׁם יְהוָה וַיַּעַשׂ תְּעָלָה כְּבֵית סָאתַיִם זֶרַע סָבִיב
לג לַמִּזְבֵּחַ׃ וַיַּעֲרֹךְ אֶת־הָעֵצִים וַיְנַתַּח אֶת־הַפָּר וַיָּשֶׂם עַל
לד הָעֵצִים׃ וַיֹּאמֶר מִלְאוּ אַרְבָּעָה כַדִּים מַיִם וְיִצְקוּ עַל־
הָעֹלָה וְעַל־הָעֵצִים וַיֹּאמֶר שְׁנוּ וַיִּשְׁנוּ וַיֹּאמֶר שַׁלֵּשׁוּ

כו׳ סבירין עשו

[א] זע בראשית לב, 29.

לה וַיְשַׁלֵּשׁוּ: וַיֵּלְכוּ הַמַּיִם סָבִיב לַמִּזְבֵּחַ וְגַם אֶת־הַתְּעָלָה
לו מִלֵּא־מָיִם: וַיְהִי ׀ בַּעֲלוֹת הַמִּנְחָה וַיִּגַּשׁ אֵלִיָּהוּ הַנָּבִיא
וַיֹּאמַר יְהוָה אֱלֹהֵי אַבְרָהָם יִצְחָק וְיִשְׂרָאֵל הַיּוֹם יִוָּדַע כִּי־
אַתָּה אֱלֹהִים בְּיִשְׂרָאֵל וַאֲנִי עַבְדֶּךָ וּבִדְבָרֶיךָ עָשִׂיתִי אֵת
לז כָּל־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה: עֲנֵנִי יְהוָה עֲנֵנִי וְיֵדְעוּ הָעָם הַזֶּה
כִּי־אַתָּה יְהוָה הָאֱלֹהִים וְאַתָּה הֲסִבֹּתָ אֶת־לִבָּם אֲחֹרַנִּית:
לח וַתִּפֹּל אֵשׁ־יְהוָה וַתֹּאכַל אֶת־הָעֹלָה וְאֶת־הָעֵצִים וְאֶת־
הָאֲבָנִים וְאֶת־הֶעָפָר וְאֶת־הַמַּיִם אֲשֶׁר־בַּתְּעָלָה לִחֵכָה:
לט וַיַּרְא כָּל־הָעָם וַיִּפְּלוּ עַל־פְּנֵיהֶם וַיֹּאמְרוּ יְהוָה הוּא
מ הָאֱלֹהִים יְהוָה הוּא הָאֱלֹהִים: וַיֹּאמֶר אֵלִיָּהוּ לָהֶם
תִּפְשׂוּ ׀ אֶת־נְבִיאֵי הַבַּעַל אִישׁ אַל־יִמָּלֵט מֵהֶם וַיִּתְפְּשׂוּם
מא וַיּוֹרִדֵם אֵלִיָּהוּ אֶל־נַחַל קִישׁוֹן וַיִּשְׁחָטֵם שָׁם: וַיֹּאמֶר
אֵלִיָּהוּ לְאַחְאָב עֲלֵה אֱכֹל וּשְׁתֵה כִּי־קוֹל הֲמוֹן הַגָּשֶׁם:
מב וַיַּעֲלֶה אַחְאָב לֶאֱכֹל וְלִשְׁתּוֹת וְאֵלִיָּהוּ עָלָה אֶל־רֹאשׁ
מג הַכַּרְמֶל וַיִּגְהַר אַרְצָה וַיָּשֶׂם פָּנָיו בֵּין בִּרְכָּו: וַיֹּאמֶר אֶל־
נַעֲרוֹ עֲלֵה־נָא הַבֵּט דֶּרֶךְ־יָם וַיַּעַל וַיַּבֵּט וַיֹּאמֶר אֵין
מד מְאוּמָה וַיֹּאמֶר שֻׁב שֶׁבַע פְּעָמִים: וַיְהִי בַּשְּׁבִעִית וַיֹּאמֶר
הִנֵּה־עָב קְטַנָּה כְּכַף־אִישׁ עֹלָה מִיָּם וַיֹּאמֶר עֲלֵה אֱמֹר
מה אֶל־אַחְאָב אֱסֹר וָרֵד וְלֹא יַעַצָרְכָה הַגָּשֶׁם: וַיְהִי ׀ עַד־
כֹּה וְעַד־כֹּה וְהַשָּׁמַיִם הִתְקַדְּרוּ עָבִים וְרוּחַ וַיְהִי גֶּשֶׁם
מו גָּדוֹל וַיִּרְכַּב אַחְאָב וַיֵּלֶךְ יִזְרְעֶאלָה: וְיַד־יְהוָה הָיְתָה
אֶל־אֵלִיָּהוּ וַיְשַׁנֵּס מָתְנָיו וַיָּרָץ לִפְנֵי אַחְאָב עַד־בֹּאֲכָה
יִזְרְעֶאלָה:

יט

א וַיַּגֵּד אַחְאָב לְאִיזֶבֶל אֵת כָּל־אֲשֶׁר עָשָׂה אֵלִיָּהוּ וְאֵת כָּל־
ב אֲשֶׁר הָרַג אֶת־כָּל־הַנְּבִיאִים בֶּחָרֶב: וַתִּשְׁלַח אִיזֶבֶל
מַלְאָךְ אֶל־אֵלִיָּהוּ לֵאמֹר כֹּה־יַעֲשׂוּן אֱלֹהִים וְכֹה יוֹסִפוּן

יח, לו׳ כ״א לישראל   יתיר ה   לט׳ ע״כ   מב׳ ברכו קרי ו
מו׳ הפטרת פנחס לפני יז בתמוז

טוט עס אַ דריט מאָל; און זיי האָבן עס געטאָן אַ דריט מאָל. [35] און דאָס וואַסער איז געגאַנגען רונד אַרום מזבח; און אויך דעם גראָבן האָט ער אָנגעפילט מיט וואַסער.

[36] און עס איז געווען ווען מע ברענגט אויף דעם אָוונט־קרבן, האָט אֵלִיָהו הנביא גענענט און האָט געזאָגט: יהוה דו גאָט פון אַבֿרהם, יצחק, און ישׂראל, זאָל הײַנט באַוווּסט ווערן אַז דו ביסט גאָט אין ישׂראל, און איך בין דײַן קנעכט, און דורך דײַן וואָרט האָב איך געטאָן אַלע דיזאָזיקע זאַכן. [37] ענטפֿער מיר, יהוה, ענטפֿער מיר, און זאָל דאָסדאָזיקע פֿאָלק וויסן אַז דו יהוה ביסט גאָט; אַזױסט קערסטו אָפּ זייער האַרץ אַהינטער.

[38] איז אַראָפּגעפֿאַלן אַ פֿײַער פֿון גאָט, און האָט פֿאַרצערט דאָס בראַנדאָפּפֿער, און דאָס האָלץ, און די שטיינער, און די ערד; אַפֿילו דאָס וואַסער וואָס אין גראָבן האָט עס אויסגעלעקט. [39] און דאָס גאַנצע פֿאָלק האָט געזען, און זיי זײַנען געפֿאַלן אויף זייער פּנים, און האָבן געזאָגט: יהוה, ער איז גאָט! יהוה, ער איז גאָט!

[40] האָט אֵלִיָהו צו זיי געזאָגט: כאַפּט די נביאים פֿון בַּעַל; קיינער זאָל ניט אַנטרונען ווערן פֿון זיי.

האָבן זיי זיי געכאַפּט, און אֵלִיָהו האָט זיי געמאַכט נידערן צום טײַך קישון, און האָט זיי דאָרטן געשאָכטן.

[41] און אֵלִיָהו האָט געזאָגט צו אַחְאָבן: גיי אַרויף, עס און טרינק, וואָרום עס איז אַ גערויש פֿון אַ סך רעגן.

[42] איז אַחְאָב אַרויפֿגעגאַנגען עסן און טרינקען. און אֵלִיָהו איז אַרויפֿגעגאַנגען אויפֿן שפּיץ כַּרמֶל, און האָט זיך אײַנגעבויגן צו דער ערד, און אַרײַנגעטאָן זײַן פּנים צווישן זײַנע קני. [43] און ער האָט געזאָגט צו זײַן יונג: גיי אַקאָרשט אַרויף, טו אַ קוק קעגן ים.

איז ער אַרויפֿגעגאַנגען און האָט געקוקט, און ער האָט געזאָגט: ניטאָ גאָרנישט.

האָט ער געזאָגט: „גיי ווידער", זיבן מאָל. [44] און עס איז געווען אויפֿן זיבעטן מאָל, האָט ער געזאָגט: זע, אַ קליין וואָלקנדל אַזוי ווי די האַנט פֿון אַ מענטשן גייט אויף פֿון ים. האָט ער געזאָגט: גיי אַרויף, זאָג צו אַחְאָבן: שפּאַן אײַן און נידער אַראָפּ, כּדי דער רעגן זאָל דיך ניט פֿאַרהאַלטן.

[45] און עס איז געווען, אײדער וואָס ווען איז דער הימל שוואַרץ געוואָרן פֿון וואָלקנס און געוויטער, און עס איז געוואָרן אַ גרויסער רעגן. און אַחְאָב האָט זיך אַרויפֿגעזעצט, און איז אַוועק קיין יִזְרְעֶאל.

[46] און די האַנט פֿון גאָט איז געווען אויף אֵלִיָהון, און ער האָט אָנגעגורט זײַנע לענדן, און איז געלאָפֿן פֿאַרויס פֿאַר אַחְאָבן ביז ווו דו קומסט קיין יִזְרְעֶאל.

יט

[1] און אַחְאָב האָט דערציילט איזֶבֶלען אַלץ וואָס אֵלִיָהו האָט געטאָן, און אַלצדינג ווי אַזוי ער האָט געהרגעט אַלע נביאים מיטן שווערד. [2] האָט איזֶבֶל געשיקט אַ שליח צו אֵלִיָהון, אַזוי צו זאָגן: זאָלן די געטער טאָן אַזוי

און נאָך מער, אויב איך וועל מאָרגן אין דער צייט ניט מאַכן דיין לעבן אַזוי ווי דאָס לעבן פון איינעם פון זיי!

3 און ווי ער האָט דאָס געזען, אַזוי איז ער אויפגעשטאַנען און איז אַוועק אום זיין לעבן, און איז געקומען קיין באֵר־שֶׁבַע וואָס געהערט צו יהודה, און ער האָט דאָרטן איבערגעלאָזט זיין יונג. 4 און ער אַליין איז געגאַנגען אין מדבר אַ טאָג וועגס, און איז געקומען און האָט זיך געזעצט אונטער אַ בעזעמביימל, און ער האָט געבעטן אויף זיך דעם טויט, און האָט געזאָגט: גענוג! אַצונד, גאָט, נעם צו מיין זעל, וואָרום איך בין ניט בעסער פון מיינע עלטערן.

5 און ער האָט זיך געלייגט און איז אַיינגעשלאָפן אונטער אַ בעזעמביימל. ערשט אַ מלאך רירט אים אָן, און זאָגט צו אים: שטיי אויף, עס. 6 האָט ער זיך אומגעקוקט, ערשט אים צוקאָפּנס איז אַ קוכן געבאַקן אויף אָנגעברענטע שטיינער, און אַ קרוג וואַסער. האָט ער געגעסן און געטרונקען, און האָט זיך ווידער געלייגט.

7 און דער מלאך פון גאָט איז געקומען אַ צווייט מאָל, און האָט אים אָנגערירט, און געזאָגט: שטיי אויף, עס, וואָרום דער וועג איז צו ווייט פאַר דיר.

8 איז ער אויפגעשטאַנען, און האָט געגעסן און געטרונקען, און איז געגאַנגען מיט דעם כּוח פון דעמדאָזיקן עסן פערציק טעג און פערציק נעכט, ביז דעם באַרג פון גאָט, חורֵב. 9 און ער איז דאָרטן אַריינגעגאַנגען אין דער הייל, און האָט דאָרטן גענעכטיקט. ערשט דאָס וואָרט פון גאָט איז צו אים, און ער האָט צו אים געזאָגט: וואָס טוסטו דאָ, אֵלִיָהו?

10 האָט ער געזאָגט:

אָנגעמען האָב איך זיך אָנגענומען
פון וועגן יהוה דעם גאָט פון צבָאוֹת;
ווייל פאַרלאָזן דיין בונד האָבן די קינדער פון ישׂראל,
דיינע מזבחות האָבן זיי צעשטערט,
און דיינע נביאים האָבן זיי געהרגעט מיטן שווערד;
און איך אַליין בין איבערגעבליבן,
און זיי זוכן מיין לעבן צו נעמען.

11 האָט ער געזאָגט: גיי אַרויס, און זאָלסט זיך שטעלן אויפן באַרג פאַר גאָט.

ערשט גאָט גייט פאַרביי, און אַ גרויסער און שטאַרקער שטורעם רייסט בערג און ברעכט פעלזן פאַר גאָט—ניט אין שטורעם איז געווען גאָט; און נאָך דעם שטורעם אַן ערדציטערניש—ניט אין דער ערדציטערניש איז געווען גאָט; 12 און נאָך דער ערדציטערניש אַ פייער—ניט אין פייער איז געווען גאָט; און נאָך דעם פייער אַ קָול פון אַ דינער שטילקייט. 13 און עס איז געווען, ווי אֵלִיָהו האָט דאָס דערהערט, אַזוי האָט ער אַיינגעוויקלט זיין פּנים אין זיין מאַנטל, און ער איז אַרויסגעגאַנגען, און האָט זיך געשטעלט אין אַיינגאַנג פון דער הייל.

ערשט אַ קָול איז געקומען צו אים, און האָט געזאָגט: וואָס טוסטו דאָ, אֵלִיָהו?

14 האָט ער געזאָגט:

אָנגעמען האָב איך זיך אָנגענומען
פון וועגן יהוה דעם גאָט פון צבָאוֹת;
ווייל פאַרלאָזן דיין בונד האָבן די קינדער פון ישׂראל,
דיינע מזבחות האָבן זיי צעשטערט,
און דיינע נביאים האָבן זיי געהרגעט מיטן שווערד;
און איך אַליין בין איבערגעבליבן,
און זיי זוכן מיין לעבן צו נעמען.

15 האָט גאָט צו אים געזאָגט: קער זיך אום אויף דיין וועג צום מדבר פון דַמֶשֶׂק, און זאָלסט קומען און זאַלבן חֲזָאֵלן פאַר אַ מלך איבער אֲרָם. 16 און יֵהוא דעם זון פון נִמשין זאָלסטו זאַלבן פאַר אַ מלך איבער ישׂראל,

ג כִּי־כָעֵת מָחָר אָשִׂים אֶת־נַפְשְׁךָ כְּנֶפֶשׁ אַחַד מֵהֶם׃ וַיַּרְא
וַיָּקָם וַיֵּלֶךְ אֶל־נַפְשׁוֹ וַיָּבֹא בְּאֵר שֶׁבַע אֲשֶׁר לִיהוּדָה וַיַּנַּח
ד אֶת־נַעֲרוֹ שָׁם׃ וְהוּא־הָלַךְ בַּמִּדְבָּר דֶּרֶךְ יוֹם וַיָּבֹא וַיֵּשֶׁב
תַּחַת רֹתֶם אֶחָת וַיִּשְׁאַל אֶת־נַפְשׁוֹ לָמוּת וַיֹּאמֶר ׀ רַב
ה עַתָּה יְהוָה קַח נַפְשִׁי כִּי לֹא־טוֹב אָנֹכִי מֵאֲבֹתָי׃ וַיִּשְׁכַּב
וַיִּישַׁן תַּחַת רֹתֶם אֶחָד וְהִנֵּה־זֶה מַלְאָךְ נֹגֵעַ בּוֹ וַיֹּאמֶר לוֹ
ו קוּם אֱכוֹל׃ וַיַּבֵּט וְהִנֵּה מְרַאֲשֹׁתָיו עֻגַת רְצָפִים וְצַפַּחַת
ז מָיִם וַיֹּאכַל וַיֵּשְׁתְּ וַיָּשָׁב וַיִּשְׁכָּב׃ וַיָּשָׁב מַלְאַךְ יְהוָה ׀
שֵׁנִית וַיִּגַּע־בּוֹ וַיֹּאמֶר קוּם אֱכֹל כִּי רַב מִמְּךָ הַדָּרֶךְ׃
ח וַיָּקָם וַיֹּאכַל וַיִּשְׁתֶּה וַיֵּלֶךְ בְּכֹחַ ׀ הָאֲכִילָה הַהִיא אַרְבָּעִים
ט יוֹם וְאַרְבָּעִים לַיְלָה עַד הַר הָאֱלֹהִים חֹרֵב׃ וַיָּבֹא־שָׁם
אֶל־הַמְּעָרָה וַיָּלֶן שָׁם וְהִנֵּה דְבַר־יְהוָה אֵלָיו וַיֹּאמֶר לוֹ
י מַה־לְּךָ פֹה אֵלִיָּהוּ׃ וַיֹּאמֶר קַנֹּא קִנֵּאתִי לַיהוָה ׀ אֱלֹהֵי
צְבָאוֹת כִּי־עָזְבוּ בְרִיתְךָ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת־מִזְבְּחֹתֶיךָ הָרָסוּ
וְאֶת־נְבִיאֶיךָ הָרְגוּ בֶחָרֶב וָאִוָּתֵר אֲנִי לְבַדִּי וַיְבַקְשׁוּ אֶת־
יא נַפְשִׁי לְקַחְתָּהּ׃ וַיֹּאמֶר צֵא וְעָמַדְתָּ בָהָר לִפְנֵי יְהוָה
וְהִנֵּה יְהוָה עֹבֵר וְרוּחַ גְּדוֹלָה וְחָזָק מְפָרֵק הָרִים וּמְשַׁבֵּר
סְלָעִים לִפְנֵי יְהוָה לֹא בָרוּחַ יְהוָה וְאַחַר הָרוּחַ רַעַשׁ לֹא
יב בָרַעַשׁ יְהוָה׃ וְאַחַר הָרַעַשׁ אֵשׁ לֹא בָאֵשׁ יְהוָה וְאַחַר
יג הָאֵשׁ קוֹל דְּמָמָה דַקָּה׃ וַיְהִי ׀ כִּשְׁמֹעַ אֵלִיָּהוּ וַיָּלֶט פָּנָיו
בְּאַדַּרְתּוֹ וַיֵּצֵא וַיַּעֲמֹד פֶּתַח הַמְּעָרָה וְהִנֵּה אֵלָיו קוֹל וַיֹּאמֶר
יד מַה־לְּךָ פֹה אֵלִיָּהוּ׃ וַיֹּאמֶר קַנֹּא קִנֵּאתִי לַיהוָה ׀ אֱלֹהֵי
צְבָאוֹת כִּי־עָזְבוּ בְרִיתְךָ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת־מִזְבְּחֹתֶיךָ
הָרָסוּ וְאֶת־נְבִיאֶיךָ הָרְגוּ בֶחָרֶב וָאִוָּתֵר אֲנִי לְבַדִּי וַיְבַקְשׁוּ
טו אֶת־נַפְשִׁי לְקַחְתָּהּ׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלָיו לֵךְ שׁוּב
לְדַרְכְּךָ מִדְבַּרָה דַמָּשֶׂק וּבָאתָ וּמָשַׁחְתָּ אֶת־חֲזָאֵל לְמֶלֶךְ
טז עַל־אֲרָם׃ וְאֵת יֵהוּא בֶן־נִמְשִׁי תִּמְשַׁח לְמֶלֶךְ עַל־יִשְׂרָאֵל

ג׳ למדנחאי על ד׳ אחד קרי י׳ יד׳ קמץ בז״ק טו׳ דב בפתח

וְאֶת־אֱלִישָׁע בֶּן־שָׁפָט מֵאָבֵל מְחוֹלָה תִּמְשַׁח לְנָבִיא
יז תַּחְתֶּיךָ׃ וְהָיָה הַנִּמְלָט מֵחֶרֶב חֲזָאֵל יָמִית יֵהוּא וְהַנִּמְלָט
יח מֵחֶרֶב יֵהוּא יָמִית אֱלִישָׁע׃ וְהִשְׁאַרְתִּי בְיִשְׂרָאֵל שִׁבְעַת
אֲלָפִים כָּל־הַבִּרְכַּיִם אֲשֶׁר לֹא־כָרְעוּ לַבַּעַל וְכָל־הַפֶּה
יט אֲשֶׁר לֹא־נָשַׁק לוֹ׃ וַיֵּלֶךְ מִשָּׁם וַיִּמְצָא אֶת־אֱלִישָׁע בֶּן־
שָׁפָט וְהוּא חֹרֵשׁ שְׁנֵים־עָשָׂר צְמָדִים לְפָנָיו וְהוּא בִּשְׁנֵים
כ הֶעָשָׂר וַיַּעֲבֹר אֵלִיָּהוּ אֵלָיו וַיַּשְׁלֵךְ אַדַּרְתּוֹ אֵלָיו׃ וַיַּעֲזֹב
אֶת־הַבָּקָר וַיָּרָץ אַחֲרֵי אֵלִיָּהוּ וַיֹּאמֶר אֶשְּׁקָה־נָּא לְאָבִי
וּלְאִמִּי וְאֵלְכָה אַחֲרֶיךָ וַיֹּאמֶר לוֹ לֵךְ שׁוּב כִּי מֶה עָשִׂיתִי
כא לָךְ׃ וַיָּשָׁב מֵאַחֲרָיו וַיִּקַּח אֶת־צֶמֶד הַבָּקָר וַיִּזְבָּחֵהוּ וּבִכְלִי
הַבָּקָר בִּשְּׁלָם הַבָּשָׂר וַיִּתֵּן לָעָם וַיֹּאכֵלוּ וַיָּקָם וַיֵּלֶךְ אַחֲרֵי
אֵלִיָּהוּ וַיְשָׁרְתֵהוּ׃

כ

א וּבֶן־הֲדַד מֶלֶךְ־אֲרָם קָבַץ אֶת־כָּל־חֵילוֹ וּשְׁלֹשִׁים וּשְׁנַיִם
מֶלֶךְ אִתּוֹ וְסוּס וָרָכֶב וַיַּעַל וַיָּצַר עַל־שֹׁמְרוֹן וַיִּלָּחֶם בָּהּ׃
ב ג וַיִּשְׁלַח מַלְאָכִים אֶל־אַחְאָב מֶלֶךְ־יִשְׂרָאֵל הָעִירָה׃ וַיֹּאמֶר
לוֹ כֹּה אָמַר בֶּן־הֲדַד כַּסְפְּךָ וּזְהָבְךָ לִי־הוּא וְנָשֶׁיךָ וּבָנֶיךָ
ד הַטּוֹבִים לִי־הֵם׃ וַיַּעַן מֶלֶךְ־יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמֶר כִּדְבָרְךָ אֲדֹנִי
ה הַמֶּלֶךְ לְךָ אֲנִי וְכָל־אֲשֶׁר־לִי׃ וַיָּשֻׁבוּ הַמַּלְאָכִים וַיֹּאמְרוּ
כֹּה־אָמַר בֶּן־הֲדַד לֵאמֹר כִּי־שָׁלַחְתִּי אֵלֶיךָ לֵאמֹר כַּסְפְּךָ
ו וּזְהָבְךָ וְנָשֶׁיךָ וּבָנֶיךָ לִי תִתֵּן׃ כִּי ׀ אִם־כָּעֵת מָחָר אֶשְׁלַח
אֶת־עֲבָדַי אֵלֶיךָ וְחִפְּשׂוּ אֶת־בֵּיתְךָ וְאֵת בָּתֵּי עֲבָדֶיךָ וְהָיָה
ז כָּל־מַחְמַד עֵינֶיךָ יָשִׂימוּ בְיָדָם וְלָקָחוּ׃ וַיִּקְרָא מֶלֶךְ־
יִשְׂרָאֵל לְכָל־זִקְנֵי הָאָרֶץ וַיֹּאמֶר דְּעוּ־נָא וּרְאוּ כִּי רָעָה
זֶה מְבַקֵּשׁ כִּי־שָׁלַח אֵלַי לְנָשַׁי וּלְבָנַי וּלְכַסְפִּי וְלִזְהָבִי
ח וְלֹא מָנַעְתִּי מִמֶּנּוּ׃ וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו כָּל־הַזְּקֵנִים וְכָל־הָעָם
ט אַל־תִּשְׁמַע וְלוֹא תֹאבֶה׃ וַיֹּאמֶר לְמַלְאֲכֵי בֶן־הֲדַד אִמְרוּ

יט, כ׳ הש׳ בחיק   כא׳ פ״ב   כ, ג׳ סבירין ויאמרו

און אֶלישָע דעם זון פון שָפָטן, פון אָבֵל־מחוֹלָה, זאָלסטו זאַלבן פאַר אַ נביא אויף דיין אָרט. [17] און עס וועט זיין, דעם וואָס וועט אַנטרונען פון חֲזָאֵלס שווערד, וועט טייטן יֵהוא, און דעם וואָס וועט אַנטרונען פון יֵהואס שווערד, וועט טייטן אֶלישָע. [18] אָבער איך וועל איבערלאָזן אין ישראל זיבן טויזנט—אַלע קני וואָס האָבן ניט געקניט צו בַעַל, און יעטוועדער מויל וואָס האָט אים ניט געקושט.

[19] איז ער אַוועקגעגאַנגען פון דאָרטן, און האָט גע־טראָפן אֶלישָע דעם זון פון שָפָטן ווי ער אַקערט מיט צוועלף געשפאַנען פאַר אים, און ער ביים צוועלפטן. איז אֵלִיָהו אַריבערגעגאַנגען צו אים, און האָט אַרויפגע־וואָרפן זיין מאַנטל אויף אים. [20] האָט ער איבערגעלאָזן די רינדער, און איז געלאָפן נאָך אֵלִיָהון, און האָט געזאָגט: לאָמיך, איך בעט דיך, קושן מיין פאָטער און מיין מוטער, און איך וועל גיין נאָך דיר. האָט ער צו אים געזאָגט: גיי קער זיך אום, וואָרום וואָס האָב איך דיר געטאָן?

[21] האָט ער זיך אומגעקערט פון הינטער אים, און ער האָט גענומען דאָס געשפאַן רינדער, און האָט עס גע־שאָכטן, און מיט די שפאַנצייג פון די רינדער האָט ער אָפּגעקאָכט זייער פלייש; און ער האָט געגעבן די מענטשן, און זיי האָבן געגעסן. און ער איז אויפגעשטאַנען, און איז געגאַנגען נאָך אֵלִיָהון, און האָט אים באַדינט.

כ

[1] און בֶּן־הֲדַד דער מלך פון אֲרָם האָט אײַנגעזאַמלט זיין גאַנצן חיל; און צוויי און דרייסיק מלכים זיינען געווען מיט אים, און פערד און רייטוועגן. און ער איז אַרויפגעגאַנגען און האָט געלעגערט אויף שומרון, און מלחמה געהאַלטן אויף איר. [2] און ער האָט געשיקט שלוחים צו אַחְאָב דעם מלך פון ישראל, אין שטאָט, [3] און אים גע־לאָזט זאָגן: אַזוי האָט געזאָגט בֶּן־הֲדַד: דיין זילבער און דיין גאָלד איז מיינס, און דיינע ווייבער און דיינע שענסטע קינדער זיינען מיינע.

[4] האָט געענטפערט דער מלך פון ישראל און האָט געזאָגט: אַזוי ווי דיין וואָרט, מיין האַר מלך; דיינער בין איך, און אַלץ וואָס איך האָב.

[5] זיינען ווידער געקומען די שלוחים, און האָבן געזאָגט: אַזוי האָט געזאָגט בֶּן־הֲדַד, אַזוי צו זאָגן: פאַרוואָר, איך האָב דיר געשיקט זאָגן: דיין זילבער און דיין גאָלד, און דיינע ווייבער און דיינע קינדער זאָלסטו מיר געבן. [6] וואָרום אַז מאָרגן אין דער צייט וועל איך שיקן צו דיר מיינע קנעכט, וועלן זיי דורכזוכן דיין הויז, און די הייזער פון דיינע קנעכט; און עס וועט זיין, וואו נאָר אַ גלוסטיקייט פון דיינע אויגן וועלן זיי אַריינטאָן אין זייער האַנט און אַוועקנעמען.

[7] האָט דער מלך פון ישראל גערופן אַלע עלטסטע פון לאַנד, און האָט צו זיי געזאָגט: מערקט אַקאָרשט און זעט, אַז דיזער זוכט דערדאָזיקער. וואָרום ער האָט געשיקט צו מיר אום מיינע ווייבער און אום מיינע קינדער, און אום מיין זילבער און אום מיין גאָלד, און איך האָב ניט פאַרמיטן פון אים. [8] האָבן צו אים געזאָגט אַלע עלטסטע און דאָס גאַנצע פאָלק: זאָלסט ניט צוהערן און ניט אײַנוויליקן.

[9] האָט ער געזאָגט צו די שלוחים פון בֶּן־הֲדַדן: זאָגט צו מיין האַר דעם מלך: אַלץ אום וואָס דו האָסט געשיקט

לַאדֹנִי הַמֶּלֶךְ כֹּל אֲשֶׁר־שָׁלַחְתָּ אֶל־עַבְדְּךָ בָרִאשֹׁנָה
אֶעֱשֶׂה וְהַדָּבָר הַזֶּה לֹא אוּכַל לַעֲשׂוֹת וַיֵּלְכוּ הַמַּלְאָכִים
י וַיְשִׁבֻהוּ דָּבָר׃ וַיִּשְׁלַח אֵלָיו בֶּן־הֲדַד וַיֹּאמֶר כֹּה־יַעֲשׂוּן
לִי אֱלֹהִים וְכֹה יוֹסִפוּ אִם־יִשְׂפֹּק עֲפַר שֹׁמְרוֹן לִשְׁעָלִים
יא לְכָל־הָעָם אֲשֶׁר בְּרַגְלָי׃ וַיַּעַן מֶלֶךְ־יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמֶר דַּבְּרוּ
יב אַל־יִתְהַלֵּל חֹגֵר כִּמְפַתֵּחַ׃ וַיְהִי כִּשְׁמֹעַ אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה
וְהוּא שֹׁתֶה הוּא וְהַמְּלָכִים בַּסֻּכּוֹת וַיֹּאמֶר אֶל־עֲבָדָיו
יג שִׂימוּ וַיָּשִׂימוּ עַל־הָעִיר׃ וְהִנֵּה ׀ נָבִיא אֶחָד נִגַּשׁ אֶל־
אַחְאָב מֶלֶךְ־יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמֶר כֹּה אָמַר יְהוָה הֲרָאִיתָ אֵת
כָּל־הֶהָמוֹן הַגָּדוֹל הַזֶּה הִנְנִי נֹתְנוֹ בְיָדְךָ הַיּוֹם וְיָדַעְתָּ כִּי־
יד אֲנִי יְהוָה׃ וַיֹּאמֶר אַחְאָב בְּמִי וַיֹּאמֶר כֹּה־אָמַר יְהוָה
בְּנַעֲרֵי שָׂרֵי הַמְּדִינוֹת וַיֹּאמֶר מִי־יֶאְסֹר הַמִּלְחָמָה וַיֹּאמֶר
טו אָתָּה׃ וַיִּפְקֹד אֶת־נַעֲרֵי שָׂרֵי הַמְּדִינוֹת וַיִּהְיוּ מָאתַיִם
שְׁנַיִם וּשְׁלֹשִׁים וְאַחֲרֵיהֶם פָּקַד אֶת־כָּל־הָעָם כָּל־בְּנֵי
טז יִשְׂרָאֵל שִׁבְעַת אֲלָפִים׃ וַיֵּצְאוּ בַּצָּהֳרָיִם וּבֶן־הֲדַד שֹׁתֶה
שִׁכּוֹר בַּסֻּכּוֹת הוּא וְהַמְּלָכִים שְׁלֹשִׁים־וּשְׁנַיִם מֶלֶךְ עֹזֵר
יז אֹתוֹ׃ וַיֵּצְאוּ נַעֲרֵי שָׂרֵי הַמְּדִינוֹת בָּרִאשֹׁנָה וַיִּשְׁלַח בֶּן־
יח הֲדַד וַיַּגִּידוּ לוֹ לֵאמֹר אֲנָשִׁים יָצְאוּ מִשֹּׁמְרוֹן׃ וַיֹּאמֶר
אִם־לְשָׁלוֹם יָצָאוּ תִּפְשׂוּם חַיִּים וְאִם לְמִלְחָמָה יָצָאוּ
יט חַיִּים תִּפְשׂוּם׃ וְאֵלֶּה יָצְאוּ מִן־הָעִיר נַעֲרֵי שָׂרֵי הַמְּדִינוֹת
כ וְהַחַיִל אֲשֶׁר אַחֲרֵיהֶם׃ וַיַּכּוּ אִישׁ אִישׁוֹ וַיָּנֻסוּ אֲרָם וַיִּרְדְּפֵם
יִשְׂרָאֵל וַיִּמָּלֵט בֶּן־הֲדַד מֶלֶךְ אֲרָם עַל־סוּס וּפָרָשִׁים׃
כא וַיֵּצֵא מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל וַיַּךְ אֶת־הַסּוּס וְאֶת־הָרֶכֶב וְהִכָּה בַאֲרָם
כב מַכָּה גְדוֹלָה׃ וַיִּגַּשׁ הַנָּבִיא אֶל־מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמֶר לוֹ
לֵךְ הִתְחַזַּק וְדַע וּרְאֵה אֵת אֲשֶׁר־תַּעֲשֶׂה כִּי לִתְשׁוּבַת
כג הַשָּׁנָה מֶלֶךְ אֲרָם עֹלֶה עָלֶיךָ׃ וְעַבְדֵי מֶלֶךְ־אֲרָם
אָמְרוּ אֵלָיו אֱלֹהֵי הָרִים אֱלֹהֵיהֶם עַל־כֵּן חָזְקוּ מִמֶּנּוּ

יח׳ קמץ בטרחא

צו דיין קנעכט צוערשט וועל איך טאָן, אָבער דידאָזיקע זאַך קען איך ניט טאָן.

זיינען געגאַנגען די שלוחים, און האָבן אים געבראַכט אַן ענטפער.

10 האָט בֶּן־הֲדַד געשיקט צו אים, און געזאָגט: זאָלן די געטער מיר טאָן אַזוי און נאָך מער, אויב דער שטויב פון שומרון וועט קלעקן פאַר אַ הויפן דעם גאַנצן פאָלק וואָס הינטער מיר!

11 האָט געענטפערט דער מלך פון ישראל און האָט געזאָגט: זאָגט [אים]: זאָל דער וואָס גורט זיך ערשט אָן, זיך ניט רימען ווי דער וואָס בינדט זיך שוין אָפּ.

12 און עס איז געווען, ווי [בֶּן־הֲדַד] האָט געהערט דעמדאָזיקן ענטפער, בעת ער האָט געטרונקען, ער און די מלכים, אין די ביידלעך, אַזוי האָט ער געזאָגט צו זיינע קנעכט: שטעלט אויס! און זיי האָבן אויסגעשטעלט אַקעגן דער שטאָט.

13 ערשט איינער אַ נביא האָט גענענט צו אַחְאָב דעם מלך פון ישראל, און האָט געזאָגט: אַזוי האָט גאָט געזאָגט: זעסט דעם גאַנצן דאָזיקן גרויסן המון? אָט גיב איך אים היינט אין דיין האַנט, און וועסט וויסן אַז איך בין יהוה.

14 האָט אַחְאָב געזאָגט: דורך וועמען? האָט ער געזאָגט: אַזוי האָט גאָט געזאָגט: דורך די יונגען פון די לאַנדפירשטן. האָט ער געפרעגט: ווער זאָל אָנקניפּן די מלחמה? האָט ער געזאָגט: דו.

15 האָט ער איבערגעציילט די יונגען פון די לאַנדפירשטן, און זיי זיינען געווען צוויי הונדערט און צוויי און דרייסיק. און נאָך זיי האָט ער איבערגעציילט דאָס גאַנצע פאָלק, אַלע קינדער פון ישראל—זיבן טויזנט.

16 זיינען זיי אַרויסגעגאַנגען אין מיטן טאָג, בעת בֶּן־הֲדַד האָט זיך שיכור געטרונקען אין די ביידלעך, ער און די מלכים—די צוויי און דרייסיק מלכים וואָס האָבן אים געהאָלפן. 17 און די יונגען פון די לאַנדפירשטן זיינען אַרויסגעגאַנגען צוערשט; און בֶּן־הֲדַד האָט געשיקט, און מע האָט אים אָנגעזאָגט, אַזוי צו זאָגן: מענטשן זיינען אַרויסגעגאַנגען פון שומרון. 18 האָט ער געזאָגט: סיי זיי זיינען פאַר שלום אַרויסגעגאַנגען, כאַפּט זיי לעבעדיקערהייט, און סיי זיי זיינען פאַר מלחמה אַרויסגעגאַנגען, לעבעדיקערהייט כאַפּט זיי.

19 און די זיינען אַרויסגעגאַנגען פון שטאָט—די יונגען פון די לאַנדפירשטן, און דער חיל וואָס הינטער זיי. 20 און זיי האָבן געשלאָגן איטלעכער זיין מאַן, און די אַרמים זיינען אַנטלאָפן, און ישראל האָט זיי נאָכגעיאָגט. און בֶּן־הֲדַד דער מלך פון אַרָם איז אַנטרונען געוואָרן אויף אַ פערד מיט רייטער.

21 און דער מלך פון ישראל איז אַרויסגעגאַנגען, און האָט געשלאָגן די פערד און די רייטוועגן, און געשלאָגן צווישן אַרָם אַ גרויסן שלאַק.

22 און דער נביא האָט גענענט צו דעם מלך פון ישראל, און האָט צו אים געזאָגט: גיי פאַרשטאַרק זיך, און מערק און זע וואָס דו זאָלסט טאָן, וואָרום צום אומקער פון יאָר קומט דער מלך פון אַרָם אַרויף אויף דיר.

23 און די קנעכט פון דעם מלך פון אַרָם האָבן צו אים געזאָגט: אַ גאָט פון בערג איז זייער גאָט, דרום זיינען זיי געווען

וְאוּלָם נִלָּחֵם אִתָּם בַּמִּישׁוֹר אִם־לֹא נֶחֱזַק מֵהֶם׃ וְאֶת־ כד
הַדָּבָר הַזֶּה עֲשֵׂה הָסֵר הַמְּלָכִים אִישׁ מִמְּקֹמוֹ וְשִׂים פַּחוֹת
תַּחְתֵּיהֶם׃ וְאַתָּה תִמְנֶה־לְךָ ׀ חַיִל כַּחַיִל הַנֹּפֵל מֵאוֹתָךְ כה
וְסוּס כַּסּוּס ׀ וְרֶכֶב כָּרֶכֶב וְנִלָּחֲמָה אוֹתָם בַּמִּישׁוֹר אִם־
לֹא נֶחֱזַק מֵהֶם וַיִּשְׁמַע לְקֹלָם וַיַּעַשׂ כֵּן׃ וַיְהִי לִתְשׁוּבַת כו
הַשָּׁנָה וַיִּפְקֹד בֶּן־הֲדַד אֶת־אֲרָם וַיַּעַל אֲפֵקָה לַמִּלְחָמָה
עִם־יִשְׂרָאֵל׃ וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל הָתְפָּקְדוּ וְכָלְכְּלוּ וַיֵּלְכוּ כז
לִקְרָאתָם וַיַּחֲנוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל נֶגְדָּם כִּשְׁנֵי חֲשִׂפֵי עִזִּים וַאֲרָם
מִלְאוּ אֶת־הָאָרֶץ׃ וַיִּגַּשׁ אִישׁ הָאֱלֹהִים וַיֹּאמֶר אֶל־מֶלֶךְ כח
יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמֶר כֹּה־אָמַר יְהוָה יַעַן אֲשֶׁר אָמְרוּ אֲרָם אֱלֹהֵי
הָרִים יְהוָה וְלֹא־אֱלֹהֵי עֲמָקִים הוּא וְנָתַתִּי אֶת־כָּל־הֶהָמוֹן
הַגָּדוֹל הַזֶּה בְּיָדְךָ וִידַעְתֶּם כִּי־אֲנִי יְהוָה׃ וַיַּחֲנוּ אֵלֶּה נֹכַח־ כט
אֵלֶּה שִׁבְעַת יָמִים וַיְהִי ׀ בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי וַתִּקְרַב הַמִּלְחָמָה
וַיַּכּוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶת־אֲרָם מֵאָה־אֶלֶף רַגְלִי בְּיוֹם אֶחָד׃
וַיָּנֻסוּ הַנּוֹתָרִים ׀ אֲפֵקָה אֶל־הָעִיר וַתִּפֹּל הַחוֹמָה עַל־ ל
עֶשְׂרִים וְשִׁבְעָה אֶלֶף אִישׁ הַנּוֹתָרִים וּבֶן־הֲדַד נָס וַיָּבֹא
אֶל־הָעִיר חֶדֶר בְּחָדֶר׃ וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו עֲבָדָיו הִנֵּה־נָא לא
שָׁמַעְנוּ כִּי מַלְכֵי בֵּית יִשְׂרָאֵל כִּי־מַלְכֵי חֶסֶד הֵם נָשִׂימָה
נָּא שַׂקִּים בְּמָתְנֵינוּ וַחֲבָלִים בְּרֹאשֵׁנוּ וְנֵצֵא אֶל־מֶלֶךְ
יִשְׂרָאֵל אוּלַי יְחַיֶּה אֶת־נַפְשֶׁךָ׃ וַיַּחְגְּרוּ שַׂקִּים בְּמָתְנֵיהֶם לב
וַחֲבָלִים בְּרָאשֵׁיהֶם וַיָּבֹאוּ אֶל־מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמְרוּ
עַבְדְּךָ בֶן־הֲדַד אָמַר תְּחִי־נָא נַפְשִׁי וַיֹּאמֶר הַעוֹדֶנּוּ חַי
אָחִי הוּא׃ וְהָאֲנָשִׁים יְנַחֲשׁוּ וַיְמַהֲרוּ וַיַּחְלְטוּ הֲמִמֶּנּוּ וַיֹּאמְרוּ לג
אָחִיךָ בֶן־הֲדַד וַיֹּאמֶר בֹּאוּ קָחֻהוּ וַיֵּצֵא אֵלָיו בֶּן־הֲדַד
וַיַּעֲלֵהוּ עַל־הַמֶּרְכָּבָה׃ וַיֹּאמֶר אֵלָיו הֶעָרִים אֲשֶׁר־לָקַח־ לד
אָבִי מֵאֵת אָבִיךָ אָשִׁיב וְחוּצוֹת תָּשִׂים לְךָ בְדַמֶּשֶׂק
כַּאֲשֶׁר־שָׂם אָבִי בְּשֹׁמְרוֹן וַאֲנִי בַּבְּרִית אֲשַׁלְּחֶךָּ וַיִּכְרָת־
לוֹ בְרִית וַיְשַׁלְּחֵהוּ׃ וְאִישׁ אֶחָד מִבְּנֵי הַנְּבִיאִים לה

לג׳ כ״א אל

שטאַרקער פון אונדז; לאָמיר אָבער מלחמה האַלטן מיט זיי אויף אַ גלייכן פלאַץ, אויב מיר וועלן ניט זיין שטאַרקער פון זיי! [24] און דידאָזיקע זאַך טו; טו אָפּ די מלכים איטלעכן פון זיין אָרט, און מאַך אָנפירער אָנשטאָט זיי. [25] און דו זאָלסט דיר צונויפצײלן אַ חיל אַזוי ווי דער חיל וואָס איז ביי דיר געפאַלן, און פערד אַזוי ווי די פערד, און רייטוועגן אַזוי ווי די רייטוועגן; און לאָמיר מלחמה האַלטן מיט זיי אויף אַ גלייכן פלאַץ, אויב מיר וועלן ניט זיין שטאַרקער פון זיי! האָט ער צוגעהערט צו זייער קָול, און האָט אַזוי געטאָן.

[26] און עס איז געווען צום אומקער פון יאָר, האָט בֶּן־הֲדַד איבערגעציילט די אֲרַמים, און ער איז אַרויפגעגאַנגען קיין אֲפֵק אויף מלחמה מיט ישׂראל.

[27] און די קינדער פון ישׂראל זיינען איבערגעציילט געוואָרן, און פאַרזאָרגט געוואָרן מיט שפּייז, און זיינען אַרויסגעגאַנגען אַקעגן זיי. און די קינדער פון ישׂראל האָבן געלאַגערט אַקעגן זיי, אַזוי ווי צוויי קליינע סטאַדעס ציגן. און די אֲרַמים האָבן אָנגעפילט דאָס לאַנד.

[28] האָט דער געטלעכער מאַן גענענט, און האָט גערעדט צו דעם מלך פון ישׂראל און געזאָגט: אַזוי האָט גאָט געזאָגט: ווייל די אֲרַמים האָבן געזאָגט: אַ גאָט פון בערג איז יהוה, און ניט אַ גאָט פון טאָלן איז ער, דרום וועל איך געבן דעם גאַנצן דאָזיקן גרויסן המון אין דיין האַנט, און איר וועט וויסן אַז איך בין יהוה.

[29] און זיי האָבן געלאַגערט איינע אַקעגן די אַנדערע זיבן טעג. און עס איז געווען אויפן זיבעטן טאָג, האָט גענענט די מלחמה, און די קינדער פון ישׂראל האָבן געשלאָגן פון אֲרָם הונדערט טויזנט פוסגייער אין איין טאָג. [30] און די איבעריקע זיינען אַנטלאָפן קיין אֲפֵק, אין שטאָט; איז די מויער איינגעפאַלן אויף זיבן און צוואַנציק טויזנט מאַן וואָס זיינען איבערגעבליבן. און בֶּן־הֲדַד איז אַנטלאָפן און איז אַריין אין שטאָט, אין אַ קאַמער הינטער אַ קאַמער.

[31] האָבן זיינע קנעכט צו אים געזאָגט: זע נאָר, מיר האָבן געהערט אַז די מלכים פון דעם הויז פון ישׂראל זיינען גענאָדיקע מלכים; לאָמיר, איך בעט דיך, אָנטאָן זאַקקליידער אויף אונדזערע לענדן, און שטריק אויף אונדזער קאָפּ, און לאָמיר אַרויסגיין צו דעם מלך פון ישׂראל, אפשר וועט ער דיך לאָזן לעבן.

[32] האָבן זיי אָנגעגורט זאַקקליידער אויף זייערע לענדן, און שטריק אויף זייערע קעפּ, און זיי זיינען געקומען צו דעם מלך פון ישׂראל, און האָבן געזאָגט: דיין קנעכט בֶּן־הֲדַד האָט געזאָגט: לאָמיך לעבן, איך בעט דיך. האָט ער געזאָגט: לעבט ער נאָך? ער איז מיין ברודער.

[33] און די מענטשן האָבן עס גענומען פאַר אַ צייכן, און זיי האָבן זיך געאײַלט און באַוואָרנט אויב ער מיינט עס, און האָבן געזאָגט: דיין ברודער בֶּן־הֲדַד. האָט ער געזאָגט: גייט ברענגט אים.

איז אַרויסגעקומען צו אים בֶּן־הֲדַד, און ער האָט אים אַרויפגענומען אויפן רייטוואָגן. [34] און [בֶּן־הֲדַד] האָט צו אים געזאָגט: די שטעט וואָס מיין פאָטער האָט צוגענומען פון דיין פאָטער וועל איך אומקערן, און גאַסן זאָלסטו דיר מאַכן אין דַמֶשֶׂק, אַזוי ווי מיין פאָטער האָט געמאַכט אין שומרון. [האָט אַחְאָב געזאָגט:] און איך וועל דיך אַוועקלאָזן מיט דעמדאָזיקן בונד. און ער האָט אים געשלאָסן אַ בונד, און האָט אים אַוועקגעלאָזט.

אָמַר אֶל־רֵעֵהוּ בִּדְבַר יְהוָה הַכֵּינִי נָא וַיְמָאֵן הָאִישׁ
לו לְהַכֹּתוֹ׃ וַיֹּאמֶר לוֹ יַעַן אֲשֶׁר לֹא־שָׁמַעְתָּ בְּקוֹל יְהוָה
הִנְּךָ הוֹלֵךְ מֵאִתִּי וְהִכְּךָ הָאַרְיֵה וַיֵּלֶךְ מֵאֶצְלוֹ וַיִּמְצָאֵהוּ
לז הָאַרְיֵה וַיַּכֵּהוּ׃ וַיִּמְצָא אִישׁ אַחֵר וַיֹּאמֶר הַכֵּינִי נָא וַיַּכֵּהוּ
לח הָאִישׁ הַכֵּה וּפָצֹעַ׃ וַיֵּלֶךְ הַנָּבִיא וַיַּעֲמֹד לַמֶּלֶךְ עַל־הַדָּרֶךְ
לט וַיִּתְחַפֵּשׂ בָּאֲפֵר עַל־עֵינָיו׃ וַיְהִי הַמֶּלֶךְ עֹבֵר וְהוּא צָעַק
אֶל־הַמֶּלֶךְ וַיֹּאמֶר עַבְדְּךָ ׀ יָצָא בְקֶרֶב־הַמִּלְחָמָה וְהִנֵּה־
אִישׁ סָר וַיָּבֵא אֵלַי אִישׁ וַיֹּאמֶר שְׁמֹר אֶת־הָאִישׁ הַזֶּה
אִם־הִפָּקֵד יִפָּקֵד וְהָיְתָה נַפְשְׁךָ תַּחַת נַפְשׁוֹ אוֹ כִכַּר־
מ כֶּסֶף תִּשְׁקוֹל׃ וַיְהִי עַבְדְּךָ עֹשֶׂה הֵנָּה וָהֵנָּה וְהוּא אֵינֶנּוּ
וַיֹּאמֶר אֵלָיו מֶלֶךְ־יִשְׂרָאֵל כֵּן מִשְׁפָּטֶךָ אַתָּה חָרָצְתָּ׃
מא וַיְמַהֵר וַיָּסַר אֶת־הָאֲפֵר מֵעֲלֵי עֵינָיו וַיַּכֵּר אֹתוֹ מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל
מב כִּי מֵהַנְּבִאִים הוּא׃ וַיֹּאמֶר אֵלָיו כֹּה אָמַר יְהוָה יַעַן
שִׁלַּחְתָּ אֶת־אִישׁ־חֶרְמִי מִיָּד וְהָיְתָה נַפְשְׁךָ תַּחַת נַפְשׁוֹ
מג וְעַמְּךָ תַּחַת עַמּוֹ׃ וַיֵּלֶךְ מֶלֶךְ־יִשְׂרָאֵל עַל־בֵּיתוֹ סַר וְזָעֵף
וַיָּבֹא שֹׁמְרוֹנָה׃

כא

א וַיְהִי אַחַר הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה כֶּרֶם הָיָה לְנָבוֹת הַיִּזְרְעֵאלִי
ב אֲשֶׁר בְּיִזְרְעֶאל אֵצֶל הֵיכַל אַחְאָב מֶלֶךְ שֹׁמְרוֹן׃ וַיְדַבֵּר
אַחְאָב אֶל־נָבוֹת ׀ לֵאמֹר ׀ תְּנָה־לִּי אֶת־כַּרְמְךָ וִיהִי־לִי לְגַן־
יָרָק כִּי הוּא קָרוֹב אֵצֶל בֵּיתִי וְאֶתְּנָה לְךָ תַּחְתָּיו כֶּרֶם טוֹב
ג מִמֶּנּוּ אִם טוֹב בְּעֵינֶיךָ אֶתְּנָה־לְךָ כֶסֶף מְחִיר זֶה׃ וַיֹּאמֶר
נָבוֹת אֶל־אַחְאָב חָלִילָה לִּי מֵיְהוָה מִתִּתִּי אֶת־נַחֲלַת
ד אֲבֹתַי לָךְ׃ וַיָּבֹא אַחְאָב אֶל־בֵּיתוֹ סַר וְזָעֵף עַל־הַדָּבָר
אֲשֶׁר־דִּבֶּר אֵלָיו נָבוֹת הַיִּזְרְעֵאלִי וַיֹּאמֶר לֹא־אֶתֵּן לְךָ אֶת־
נַחֲלַת אֲבוֹתָי וַיִּשְׁכַּב עַל־מִטָּתוֹ וַיַּסֵּב אֶת־פָּנָיו וְלֹא־אָכַל
ה לָחֶם׃ וַתָּבֹא אֵלָיו אִיזֶבֶל אִשְׁתּוֹ וַתְּדַבֵּר אֵלָיו מַה־זֶּה

כ, לח׳ כ״א על   מא׳ מעלי קרי   מג׳ דס׳ בפתח   כא, ד׳ דס׳ בפתח

35 און איינער אַ מאַן פון די יונגע נביאים האָט געזאָגט צו זיין חבר דורך דעם וואָרט פון גאָט: שלאָג מיך, איך בעט דיך. און דער מאַן האָט אים ניט געוואָלט שלאָגן. 36 האָט ער געזאָגט: ווייל דו האָסט ניט צוגעהערט צו דעם קול פון גאָט, אָט גייסטו אַוועק פון מיר, און דיך וועט דערשלאָגן אַ לייב.

און ווי ער איז אַוועקגעגאַנגען פון אים, אַזוי האָט אים אָנגעטראָפן אַ לייב, און האָט אים דערשלאָגן.

37 האָט ער אָנגעטראָפן אַן אַנדער מאַן, און האָט געזאָגט: שלאָג מיך, איך בעט דיך. און דער מאַן האָט אים געשלאָגן, שלאָגנדיק ביז וווּנדן. 38 און דער נביא איז געגאַנגען און האָט געהאַרט אויפן מלך ביים וועג; און ער האָט זיך פאַרשטעלט מיטן קאָפּבאַנד איבער זיינע אויגן.

39 און עס איז געווען, ווי דער מלך איז פאַרבייגעגאַנגען, אַזוי האָט ער געשריען צום מלך און האָט געזאָגט: דיין קנעכט איז אַרויסגעגאַנגען אין דער מלחמה, ערשט אַ מאַן האָט זיך אָפּגעקערט, און האָט געבראַכט צו מיר אַ מאַן, און האָט געזאָגט: היט דעמדאָזיקן מאַן; אויב געמינערט וועט ער געמינערט ווערן, וועט דיין נפש זיין אָנשטאָט זיין נפש, אָדער אַ צענטנער זילבער וועסטו באַצאָלן. 40 און ווי דיין קנעכט איז געווען פאַרטאָן דאָ און דאָרט, אַזוי איז ער ניט געוואָרן.

האָט דער מלך פון ישראל צו אים געזאָגט: אַזוי זאָל זיין דיין משפט; דו אַליין האָסט געפּסקעט.

41 האָט ער אויף גיך אָפּגעטאָן דעם קאָפּבאַנד פון זיינע אויגן, און דער מלך פון ישראל האָט אים דערקענט, אַז ער איז פון די נביאים.

42 און ער האָט צו אים געזאָגט: אַזוי האָט גאָט געזאָגט: ווייל דו האָסט אַרויסגעלאָזט פון דער האַנט דעם מאַן פון מיין חרם, זאָל דיין נפש זיין אָנשטאָט זיין נפש, און דיין פאָלק אָנשטאָט זיין פאָלק.

43 און דער מלך פון ישראל איז אַוועק צו זיין הויז צעטראָגן און פאַרבייזערט, און ער איז געקומען קיין שומרון.

כא

1 און עס איז געווען נאָך די דאָזיקע געשעענישן: נבות דער יזרעאלי האָט געהאַט אַ וויינגאָרטן וואָס איז געווען אין יזרעאל לעבן דעם פּאַלאַץ פון אַחאָב דעם מלך פון שומרון. 2 האָט אַחאָב געזאָגט צו נבותן, אַזוי צו זאָגן: גיב מיר דיין וויינגאָרטן, כּדי ער זאָל מיר זיין פאַר אַ גאָרטן פון גרינס, ווייל ער איז נאָענט לעבן מיין הויז, און איך וועל דיר געבן אָנשטאָט אים אַ וויינגאָרטן אַ בעסערן פון אים. אָדער אויב אין דיינע אויגן איז בעסער, וועל איך דיר געבן געלט אין מקח פון דעם. 3 האָט נבות געזאָגט צו אַחאָבן: באַהיט מיך גאָט, איך זאָל דיר אָפּגעבן די נחלה פון מיינע עלטערן.

4 איז אַחאָב געקומען אין זיין הויז צעטראָגן און פאַרבייזערט איבער דעם וואָרט וואָס נבות דער יזרעאלי האָט צו אים גערעדט, אַז ער האָט געזאָגט: איך וועל דיר ניט אָפּגעבן די נחלה פון מיינע עלטערן. און ער האָט זיך געלייגט אויף זיין בעט, און האָט אומגעדרייט זיין פּנים, און ניט געגעסן קיין שפּייז.

5 איז צוגעקומען צו אים זיין ווייב איזבל, און האָט צו אים געזאָגט: וואָס איז דאָס דיין געמיט צעטראָגן, און דו

רוּחֲךָ סָרָה וְאֵינְךָ אֹכֵל לָחֶם׃ וַיְדַבֵּר אֵלֶיהָ כִּי־אֲדַבֵּר ו
אֶל־נָבוֹת הַיִּזְרְעֵאלִי וָאֹמַר לוֹ תְּנָה־לִּי אֶת־כַּרְמְךָ בְּכֶסֶף
אוֹ אִם־חָפֵץ אַתָּה אֶתְּנָה־לְךָ כֶרֶם תַּחְתָּיו וַיֹּאמֶר לֹא־
אֶתֵּן לְךָ אֶת־כַּרְמִי׃ וַתֹּאמֶר אֵלָיו אִיזֶבֶל אִשְׁתּוֹ אַתָּה עַתָּה ז
תַּעֲשֶׂה מְלוּכָה עַל־יִשְׂרָאֵל קוּם אֱכָל־לֶחֶם וְיִטַב לִבֶּךָ אֲנִי
אֶתֵּן לְךָ אֶת־כֶּרֶם נָבוֹת הַיִּזְרְעֵאלִי׃ וַתִּכְתֹּב סְפָרִים בְּשֵׁם ח
אַחְאָב וַתַּחְתֹּם בְּחֹתָמוֹ וַתִּשְׁלַח הַסְּפָרִים אֶל־הַזְּקֵנִים
וְאֶל־הַחֹרִים אֲשֶׁר בְּעִירוֹ הַיֹּשְׁבִים אֶת־נָבוֹת׃ וַתִּכְתֹּב ט
בַּסְּפָרִים לֵאמֹר קִרְאוּ־צוֹם וְהוֹשִׁיבוּ אֶת־נָבוֹת בְּרֹאשׁ הָעָם׃
וְהוֹשִׁיבוּ שְׁנַיִם אֲנָשִׁים בְּנֵי־בְלִיַּעַל נֶגְדּוֹ וִיעִדֻהוּ לֵאמֹר י
בֵּרַכְתָּ אֱלֹהִים וָמֶלֶךְ וְהוֹצִיאֻהוּ וְסִקְלֻהוּ וְיָמֹת׃ וַיַּעֲשׂוּ יא
אַנְשֵׁי עִירוֹ הַזְּקֵנִים וְהַחֹרִים אֲשֶׁר הַיֹּשְׁבִים בְּעִירוֹ כַּאֲשֶׁר
שָׁלְחָה אֲלֵיהֶם אִיזָבֶל כַּאֲשֶׁר כָּתוּב בַּסְּפָרִים אֲשֶׁר
שָׁלְחָה אֲלֵיהֶם׃ קָרְאוּ צוֹם וְהֹשִׁיבוּ אֶת־נָבוֹת בְּרֹאשׁ יב
הָעָם׃ וַיָּבֹאוּ שְׁנֵי הָאֲנָשִׁים בְּנֵי־בְלִיַּעַל וַיֵּשְׁבוּ נֶגְדּוֹ וַיְעִדֻהוּ יג
אַנְשֵׁי הַבְּלִיַּעַל אֶת־נָבוֹת נֶגֶד הָעָם לֵאמֹר בֵּרַךְ נָבוֹת
אֱלֹהִים וָמֶלֶךְ וַיֹּצִאֻהוּ מִחוּץ לָעִיר וַיִּסְקְלֻהוּ בָאֲבָנִים וַיָּמֹת׃
וַיִּשְׁלְחוּ אֶל־אִיזֶבֶל לֵאמֹר סֻקַּל נָבוֹת וַיָּמֹת׃ וַיְהִי כִּשְׁמֹעַ יד טו
אִיזֶבֶל כִּי־סֻקַּל נָבוֹת וַיָּמֹת וַתֹּאמֶר אִיזֶבֶל אֶל־אַחְאָב
קוּם רֵשׁ אֶת־כֶּרֶם ׀ נָבוֹת הַיִּזְרְעֵאלִי אֲשֶׁר מֵאֵן לָתֶת־
לְךָ בְכֶסֶף כִּי אֵין נָבוֹת חַי כִּי־מֵת׃ וַיְהִי כִּשְׁמֹעַ אַחְאָב טז
כִּי מֵת נָבוֹת וַיָּקָם אַחְאָב לָרֶדֶת אֶל־כֶּרֶם נָבוֹת הַיִּזְרְעֵאלִי
לְרִשְׁתּוֹ׃ וַיְהִי דְּבַר־יְהוָה אֶל־אֵלִיָּהוּ הַתִּשְׁבִּי לֵאמֹר׃ יז
קוּם רֵד לִקְרַאת אַחְאָב מֶלֶךְ־יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בְּשֹׁמְרוֹן יח
הִנֵּה בְּכֶרֶם נָבוֹת אֲשֶׁר־יָרַד שָׁם לְרִשְׁתּוֹ׃ וְדִבַּרְתָּ אֵלָיו יט
לֵאמֹר כֹּה אָמַר יְהוָה הֲרָצַחְתָּ וְגַם־יָרָשְׁתָּ וְדִבַּרְתָּ אֵלָיו
לֵאמֹר כֹּה אָמַר יְהוָה בִּמְקוֹם אֲשֶׁר לָקְקוּ הַכְּלָבִים אֶת־

ח׳ ספרים קרי

עסט ניט קיין שפּייז? 6 האָט ער צו איר געזאָגט: ווייל איך האָב גערעדט צו נָבוֹת דעם יִזרעאֵלי, און איך האָב צו אים געזאָגט: גיב מיר דיין וויינגאָרטן פאַר געלט, אָדער אויב דו ווילסט, וועל איך דיר געבן אַן אַנדער וויינגאָרטן אָנשטאָט אים; און ער האָט געזאָגט: איך וועל דיר ניט אָפּגעבן מיין וויינגאָרטן.

7 האָט זיין ווייב איזֶבל צו אים געזאָגט: פירסט דו אַצונד די מלוכה איבער ישׂראל? שטיי אויף, עס שפּייז, און זאָל דיין האַרץ זיין פריילעך. איך וועל דיר געבן דעם וויינגאָרטן פון נָבוֹת דעם יִזרעאֵלי.

8 און זי האָט געשריבן בריוו אין אַחְאָבס נאָמען, און פאַרזיגלט מיט זיין זיגל, און האָט געשיקט די בריוו צו די עלטסטע און צו די אַדללייט וואָס אין זיין שטאָט, וואָס האָבן געוווינט מיט נָבוֹתן. 9 און זי האָט געשריבן אין די בריוו, אַזוי צו זאָגן: רופט אויס אַ תּענית, און זעצט אַוועק נָבוֹתן אויבנאָן פון פאָלק. 10 און זעצט אַוועק צוויי מענטשן, נידערטרעכטיקע יונגען, אַקעגן אים, זיי זאָלן עדות זאָגן אויף אים, אַזוי צו זאָגן: האָסט געלעסטערט גאָט און דעם מלך. און פירט אים אַרויס, און פאַרשטיינט אים, און ער זאָל שטאַרבן.

11 האָבן די מענטשן פון זיין שטאָט, און די עלטסטע און די אַדללייט וואָס האָבן געוווינט אין זיין שטאָט, געטאָן אַזוי ווי איזֶבל האָט צו זיי געשיקט, אַזוי ווי עס איז געווען געשריבן אין די בריוו וואָס זי האָט צו זיי געשיקט. 12 זיי האָבן אויסגערופן אַ תּענית, און האָבן אַוועקגעזעצט נָבוֹתן אויבנאָן פון פאָלק. 13 און די צוויי מענטשן, נידערטרעכטיקע יונגען, זיינען געקומען און האָבן זיך געזעצט אַקעגן אים; און די נידערטרעכטיקע יונגען האָבן עדות געזאָגט אויף אים, אויף נָבוֹתן, פאַרן פאָלק, אַזוי צו זאָגן: נָבוֹת האָט געלעסטערט גאָט און דעם מלך. און מע האָט אים אַרויסגעפירט אויסן שטאָט, און אים פאַרוואָרפן מיט שטיינער, און ער איז געשטאָרבן. 14 און זיי האָבן געשיקט צו איזֶבלען, אַזוי צו זאָגן: נָבוֹת איז פאַרשטיינט געוואָרן, און ער איז טויט.

15 און עס איז געווען, ווי איזֶבל האָט געהערט אַז נָבוֹת איז פאַרשטיינט געוואָרן, און ער איז טויט, אַזוי האָט איזֶבל געזאָגט צו אַחְאָבן: שטיי אויף, יַרשע דעם וויינגאָרטן פון נָבוֹת דעם יִזרעאֵלי, וואָס ער האָט דיר ניט געוואָלט געבן פאַר געלט. וואָרום נָבוֹת לעבט ניט, נייערט ער איז טויט.

16 און עס איז געווען, ווי אַחְאָב האָט געהערט אַז נָבוֹת איז טויט, אַזוי איז אַחְאָב אויפגעשטאַנען אַראָפּצונידערן צו דעם וויינגאָרטן פון נָבוֹת דעם יִזרעאֵלי, כּדי אים צו ירשען.

17 איז דאָס וואָרט פון גאָט געווען צו אֵלִיָהוּ דעם תִּשבּי, אַזוי צו זאָגן: 18 שטיי אויף, נידער אַראָפּ אַנטקעגן אַחְאָב דעם מלך פון ישׂראל וואָס אין שומרון; אָט איז ער אין דעם וויינגאָרטן פון נָבוֹתן, וואָס ער האָט אַהין אַראָפּגענידערט, כּדי אים צו ירשען. 19 און זאָלסט רעדן צו אים, אַזוי צו זאָגן: אַזוי האָט גאָט געזאָגט: האָסט געהרגעט, און ווילסט אויך ירשען? און זאָלסט רעדן צו אים, אַזוי צו זאָגן: אַזוי האָט גאָט געזאָגט: אויף דעם אָרט וווּ די הינט האָבן

געלעקט דאָס בלוט פון נָבותן, וועלן די הינט לעקן אויך דיין בלוט.

[20] האָט אַחְאָב געזאָגט צו אֵלִיָהון: האָסט מיך אָנגעקריגן, שׂונא מיינער? האָט ער געזאָגט: איך האָב דיך אָנגעקריגן; ווייל דו האָסט זיך אָפּגעגעבן צו טאָן וואָס איז שלעכט אין די אויגן פון גאָט. [21] זע, איך ברענג אויף דיר אַן אומגליק, און איך וועל דיך אויסראַמען, און וועל פאַרשניידן פון אַחְאָבן יעטוועדער מאַנספּאַרשויןא, און קינד און קייט, צווישן ישׂראל. [22] און איך וועל מאַכן דיין הויז אַזוי ווי דאָס הויז פון יָרָבְעָם דעם זון פון נְבָטן, און אַזוי ווי דאָס הויז פון בַעְשָׁאָ דעם זון פון אַחִיָהן, פאַר דער דערצערענונג וואָס דו האָסט דערצערנט, און געמאַכט זינדיקן ישׂראל. [23] און אויך אויף איזֶבלען האָט גאָט גערעדט, אַזוי צו זאָגן: די הינט וועלן עסן איזֶבלען אין דעם פסעטונגראָבן פון יִזְרְעֶאל. [24] דעם וואָס שטאַרבט פון אַחְאָבן אין שטאָט, וועלן די הינט אויפעסן, און דעם וואָס שטאַרבט אין פעלד, וועלן די פויגלען פון הימל אויפעסן.

[25] פאַרוואָר, עס איז ניט געווען אַזאַ ווי אַחְאָב וואָס האָט זיך אָפּגעגעבן צו טאָן וואָס איז שלעכט אין די אויגן פון גאָט, ווייל אים האָט אָנגערעדט זיין ווייב איזֶבל. [26] און ער האָט זיך באַגאַנגען זייער אומווערדיק צו גיין נאָך די אָפּגעטער, אַזוי ווי אַלץ וואָס די אֱמורים האָבן געטאָן, וועמען גאָט האָט פאַרטריבן פון פאַר די קינדער פון ישׂראל.

[27] און עס איז געווען, ווי אַחְאָב האָט געהערט די־דאָזיקע ווערטער, אַזוי האָט ער צעריסן זיינע קליידער, און אָנגעטאָן זאַקקלייד אויף זיין לייב, און האָט געפאַסט; און ער איז געלעגן אין זאַקקלייד, און איז אַרומגעגאַנגען שטילערהייט.

[28] איז דאָס וואָרט פון גאָט געווען צו אֵלִיָהו דעם תִּשְבִּי, אַזוי צו זאָגן: [29] האָסטו געזען ווי אַחְאָב איז געוואָרן אונטערטעניק פאַר מיר? ווייל ער איז געוואָרן אונטערטעניק פאַר מיר, וועל איך ניט ברענגען דאָס בייז אין זיינע טעג; אין די טעג פון זיין זון וועל איך ברענגען דאָס בייז אויף זיין הויז.

כב

[1] און זיי זיינען געזעסן דריי יאָר אָן אַ מלחמה צווישן אֲרָם און צווישן ישׂראל. [2] אָבער עס איז געווען אויפן דריטן יאָר, האָט יהושָׁפָט דער מלך פון יהודה אַראָפּגענידערט צו דעם מלך פון ישׂראל. [3] און דער מלך פון ישׂראל האָט געזאָגט צו זיינע קנעכט: ווייסט איר אַז צו אונדז געהערט רָמות־גִלְעָד? און מיר שווייגן, און נעמען זי ניט אַוועק פון דער האַנט פון דעם מלך פון אֲרָם.

[4] און ער האָט געזאָגט צו יהושָׁפָטן: ווילסטו גיין מיט מיר אין מלחמה אויף רָמות־גִלְעָד? האָט יהושָׁפָט געזאָגט צו דעם מלך פון ישׂראל: אַזוי ווי דו אַזוי איך, אַזוי ווי דיין פאָלק אַזוי מיין פאָלק, אַזוי ווי דיינע פערד אַזוי מיינע פערד.

[5] און יהושָׁפָט האָט געזאָגט צו דעם מלך פון ישׂראל: פרעג היינט, איך בעט דיך, דאָס וואָרט פון גאָט.

כ דַּם נָבוֹת יָלֹקּוּ הַכְּלָבִים אֶת־דָּמְךָ גַּם־אָתָּה׃ וַיֹּאמֶר
אַחְאָב אֶל־אֵלִיָּהוּ הַמְצָאתַנִי אֹיְבִי וַיֹּאמֶר מָצָאתִי יַעַן
כא הִתְמַכֶּרְךָ לַעֲשׂוֹת הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה׃ הִנְנִי מֵבִי אֵלֶיךָ
רָעָה וּבִעַרְתִּי אַחֲרֶיךָ וְהִכְרַתִּי לְאַחְאָב מַשְׁתִּין בְּקִיר
כב וְעָצוּר וְעָזוּב בְּיִשְׂרָאֵל׃ וְנָתַתִּי אֶת־בֵּיתְךָ כְּבֵית יָרָבְעָם
בֶּן־נְבָט וּכְבֵית בַּעְשָׁא בֶן־אֲחִיָּה אֶל־הַכַּעַס אֲשֶׁר הִכְעַסְתָּ
כג וַתַּחֲטִא אֶת־יִשְׂרָאֵל׃ וְגַם־לְאִיזֶבֶל דִּבֶּר יְהוָה לֵאמֹר
כד הַכְּלָבִים יֹאכְלוּ אֶת־אִיזֶבֶל בְּחֵל יִזְרְעֶאל׃ הַמֵּת לְאַחְאָב
בָּעִיר יֹאכְלוּ הַכְּלָבִים וְהַמֵּת בַּשָּׂדֶה יֹאכְלוּ עוֹף הַשָּׁמָיִם׃
כה רַק לֹא־הָיָה כְאַחְאָב אֲשֶׁר הִתְמַכֵּר לַעֲשׂוֹת הָרַע בְּעֵינֵי
כו יְהוָה אֲשֶׁר־הֵסַתָּה אֹתוֹ אִיזֶבֶל אִשְׁתּוֹ׃ וַיַּתְעֵב מְאֹד
לָלֶכֶת אַחֲרֵי הַגִּלֻּלִים כְּכֹל אֲשֶׁר עָשׂוּ הָאֱמֹרִי אֲשֶׁר
כז הוֹרִישׁ יְהוָה מִפְּנֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃ וַיְהִי כִשְׁמֹעַ אַחְאָב אֶת־
הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וַיִּקְרַע בְּגָדָיו וַיָּשֶׂם־שַׂק עַל־בְּשָׂרוֹ וַיָּצוֹם
כח וַיִּשְׁכַּב בַּשָּׂק וַיְהַלֵּךְ אַט׃ וַיְהִי דְּבַר־יְהוָה אֶל־
כט אֵלִיָּהוּ הַתִּשְׁבִּי לֵאמֹר׃ הֲרָאִיתָ כִּי־נִכְנַע אַחְאָב מִלְּפָנָי
יַעַן כִּי־נִכְנַע מִפָּנַי לֹא־אָבִי הָרָעָה בְּיָמָיו בִּימֵי בְנוֹ אָבִיא
הָרָעָה עַל־בֵּיתוֹ׃

כב

א וַיֵּשְׁבוּ שָׁלֹשׁ שָׁנִים אֵין מִלְחָמָה בֵּין אֲרָם וּבֵין יִשְׂרָאֵל׃
ב וַיְהִי בַּשָּׁנָה הַשְּׁלִישִׁית וַיֵּרֶד יְהוֹשָׁפָט מֶלֶךְ־יְהוּדָה
ג אֶל־מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל׃ וַיֹּאמֶר מֶלֶךְ־יִשְׂרָאֵל אֶל־עֲבָדָיו
הַיְדַעְתֶּם כִּי־לָנוּ רָמֹת גִּלְעָד וַאֲנַחְנוּ מַחְשִׁים מִקַּחַת אֹתָהּ
ד מִיַּד מֶלֶךְ אֲרָם׃ וַיֹּאמֶר אֶל־יְהוֹשָׁפָט הֲתֵלֵךְ אִתִּי
לַמִּלְחָמָה רָמֹת גִּלְעָד וַיֹּאמֶר יְהוֹשָׁפָט אֶל־מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל
ה כָּמוֹנִי כָמוֹךָ כְּעַמִּי כְעַמֶּךָ כְּסוּסַי כְּסוּסֶיךָ׃ וַיֹּאמֶר יְהוֹשָׁפָט
ו אֶל־מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל דְּרָשׁ־נָא כַיּוֹם אֶת־דְּבַר יְהוָה׃ ° וַיִּקְבֹּץ

כא, כא׳ מביא קרי   כז׳ קמץ בזיק   פתח בס״פ
כט ׳אביא קרי   כב, ו׳ חצי הספר בפסוקים

[א] אין טעקסט: מַשְׁתִּין בְּקִיר.

מֶלֶךְ־יִשְׂרָאֵל אֶת־הַנְּבִיאִים כְּאַרְבַּע מֵאוֹת אִישׁ וַיֹּאמֶר
אֲלֵהֶם הַאֵלֵךְ עַל־רָמֹת גִּלְעָד לַמִּלְחָמָה אִם־אֶחְדָּל וַיֹּאמְרוּ
עֲלֵה וְיִתֵּן אֲדֹנָי בְּיַד הַמֶּלֶךְ׃ וַיֹּאמֶר יְהוֹשָׁפָט הַאֵין פֹּה ז
נָבִיא לַיהוָה עוֹד וְנִדְרְשָׁה מֵאוֹתוֹ׃ וַיֹּאמֶר מֶלֶךְ־יִשְׂרָאֵל ׀ ח
אֶל־יְהוֹשָׁפָט עוֹד אִישׁ־אֶחָד לִדְרֹשׁ אֶת־יְהוָה מֵאֹתוֹ וַאֲנִי
שְׂנֵאתִיו כִּי לֹא־יִתְנַבֵּא עָלַי טוֹב כִּי אִם־רָע מִיכָיְהוּ בֶּן־
יִמְלָה וַיֹּאמֶר יְהוֹשָׁפָט אַל־יֹאמַר הַמֶּלֶךְ כֵּן׃ וַיִּקְרָא מֶלֶךְ ט
יִשְׂרָאֵל אֶל־סָרִיס אֶחָד וַיֹּאמֶר מַהֲרָה מִיכָיְהוּ בֶן־יִמְלָה׃
וּמֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל וִיהוֹשָׁפָט מֶלֶךְ־יְהוּדָה יֹשְׁבִים אִישׁ עַל־ י
כִּסְאוֹ מְלֻבָּשִׁים בְּגָדִים בְּגֹרֶן פֶּתַח שַׁעַר שֹׁמְרוֹן וְכָל־
הַנְּבִיאִים מִתְנַבְּאִים לִפְנֵיהֶם׃ וַיַּעַשׂ לוֹ צִדְקִיָּה בֶן־כְּנַעֲנָה יא
קַרְנֵי בַרְזֶל וַיֹּאמֶר כֹּה־אָמַר יְהוָה בְּאֵלֶּה תְּנַגַּח אֶת־אֲרָם
עַד־כַּלֹּתָם׃ וְכָל־הַנְּבִאִים נִבְּאִים כֵּן לֵאמֹר עֲלֵה רָמֹת יב
גִּלְעָד וְהַצְלַח וְנָתַן יְהוָה בְּיַד הַמֶּלֶךְ׃ וְהַמַּלְאָךְ אֲשֶׁר־ יג
הָלַךְ ׀ לִקְרֹא מִיכָיְהוּ דִּבֶּר אֵלָיו לֵאמֹר הִנֵּה־נָא דִּבְרֵי
הַנְּבִיאִים פֶּה־אֶחָד טוֹב אֶל־הַמֶּלֶךְ יְהִי־נָא דְבָרְיךָ כִּדְבַר
אַחַד מֵהֶם וְדִבַּרְתָּ טּוֹב׃ וַיֹּאמֶר מִיכָיְהוּ חַי־יְהוָה כִּי אֶת־ יד
אֲשֶׁר יֹאמַר יְהוָה אֵלַי אֹתוֹ אֲדַבֵּר׃ וַיָּבוֹא אֶל־הַמֶּלֶךְ טו
וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ אֵלָיו מִיכָיְהוּ הֲנֵלֵךְ אֶל־רָמֹת גִּלְעָד
לַמִּלְחָמָה אִם־נֶחְדָּל וַיֹּאמֶר אֵלָיו עֲלֵה וְהַצְלַח וְנָתַן יְהוָה
בְּיַד הַמֶּלֶךְ׃ וַיֹּאמֶר אֵלָיו הַמֶּלֶךְ עַד־כַּמֶּה פְעָמִים אֲנִי טז
מַשְׁבִּעֶךָ אֲשֶׁר לֹא־תְדַבֵּר אֵלַי רַק־אֱמֶת בְּשֵׁם יְהוָה׃
וַיֹּאמֶר רָאִיתִי אֶת־כָּל־יִשְׂרָאֵל נְפֹצִים אֶל־הֶהָרִים כַּצֹּאן יז
אֲשֶׁר אֵין־לָהֶם רֹעֶה וַיֹּאמֶר יְהוָה לֹא־אֲדֹנִים לָאֵלֶּה יָשׁוּבוּ
אִישׁ־לְבֵיתוֹ בְּשָׁלוֹם׃ וַיֹּאמֶר מֶלֶךְ־יִשְׂרָאֵל אֶל־יְהוֹשָׁפָט יח
הֲלוֹא אָמַרְתִּי אֵלֶיךָ לוֹא־יִתְנַבֵּא עָלַי טוֹב כִּי אִם־רָע׃
וַיֹּאמֶר לָכֵן שְׁמַע דְּבַר־יְהוָה רָאִיתִי אֶת־יְהוָה יֹשֵׁב עַל־ יט

יג׳ דברך קרי

6 האָט דער מלך פון ישראל אײַנגעזאַמלט די נביאים, אַרום פיר הונדערט מאַן, און ער האָט צו זיי געזאָגט: זאָל איך גיין קעגן רָמות־גִלעָד אויף מלחמה, אָדער זאָל איך אָפּשטיין? האָבן זיי געזאָגט: גיי אַרויף, און גאָט וועט זי געבן אין דער האַנט פון מלך.

7 האָט יהושָפָט געזאָגט: איז דאָ ניטאָ נאָך אַ נביא פון גאָט, אַז מיר זאָלן פרעגן בײַ אים? 8 האָט דער מלך פון ישראל געזאָגט צו יהושָפָטן: פאַראַן נאָך איין מאַן אויף צו פרעגן בײַ גאָט דורך אים, אָבער איך האָב אים פײַנט, ווײַל ער זאָגט ניט נביאות אויף מיר גוטס, נאָר בלויז שלעכטס—מיכָיהו דער זון פון יִמלָהן. האָט יהושָפָט געזאָגט: זאָל דער מלך אַזוי ניט רעדן.

9 האָט דער מלך פון ישראל גערופן אַ הויפּדינער, און האָט געזאָגט: ברענג אויף גיך מיכָיהו דעם זון פון יִמלָהן.

10 און דער מלך פון ישראל און יהושָפָט דער מלך פון יהודה זײַנען געזעסן איטלעכער אויף זײַן טראָן אָנגעקליידט אין בִּגדֵי־מַלכות אין אַ שײַער בײַ דעם טויער־אײַנגאַנג פון שומרון, און אַלע נביאים האָבן נביאות געזאָגט פאַר זיי. 11 און צִדקִיָה דער זון פון כְּנַעֲנָהן האָט זיך געמאַכט אײַזערנע הערנער, און ער האָט געזאָגט: אַזוי האָט גאָט געזאָגט: מיט דידאָזיקע וועסטו שטויסן אֲרָם ביז זיי צו פאַרלענדן. 12 און אַלע נביאים האָבן נביאות געזאָגט דעסגלײַכן, אַזוי צו זאָגן: גיי אַרויף קיין רָמות־גִלעָד, און באַגליק, און גאָט וועט זי געבן אין דער האַנט פון מלך.

13 און דער שליח וואָס איז געגאַנגען רופן מיכָיהון, האָט גערעדט צו אים, אַזוי צו זאָגן: זע נאָר, די ווערטער פון די נביאים זײַנען ווי איין מויל גוטס צום מלך; זאָל, איך בעט דיך, דײַן וואָרט זײַן אַזוי ווי דאָס וואָרט פון אײנעם פון זיי, און זאָלסט רעדן גוטס. 14 האָט מיכָיהו געזאָגט: אַזוי ווי עס לעבט גאָט, אַז דאָס וואָס גאָט וועט זאָגן צו מיר, דאָס וועל איך רעדן!

15 איז ער געקומען צום מלך, און דער מלך האָט צו אים געזאָגט: מיכָיהו, זאָלן מיר גיין צו רָמות־גִלעָד אויף מלחמה, אָדער זאָלן מיר אָפּשטיין? האָט ער צו אים געזאָגט: גיי אַרויף, און באַגליק, און גאָט וועט זי געבן אין דער האַנט פון מלך. 16 האָט דער מלך צו אים געזאָגט: ביז וויפיל מאָל זאָל איך דיך באַשווערן, אַז דו זאָלסט ניט רעדן צו מיר נאָר אמת אין נאָמען פון גאָט? 17 האָט ער געזאָגט: איך האָב געזען גאַנץ ישראל צעשפּרייט אויף די בערג, אַזוי ווי שאָף וואָס האָבן ניט קיין פּאַסטוך, און גאָט האָט געזאָגט: אָן אַ האַר זײַנען דידאָזיקע; זאָלן זיי זיך אומקערן איטלעכער צו זײַן הויז בשלום. 18 האָט דער מלך פון ישראל געזאָגט צו יהושָפָטן: האָב איך דיר ניט געזאָגט, ער וועט ניט נביאות זאָגן אויף מיר גוטס, נאָר בלויז שלעכטס?

19 האָט ער געזאָגט: דרום הער דאָס וואָרט פון גאָט: איך האָב געזען ווי גאָט זיצט אויף זײַן טראָן, און דער

גאַנצער חיל פון הימל שטייט לעבן אים פון זיין רעכטער זייט און פון זיין לינקער. [20] און גאָט האָט געזאָגט: ווער וועט אָנרעדן אַחְאָבן, ער זאָל אַרויפגיין און פאַלן אין רָמות־גִלְעָד? האָט דער געזאָגט אַזוי, און דער זאָגט אַזוי. [21] איז אַרויסגעגאַנגען דער גייסט, און האָט זיך געשטעלט פאַר גאָט, און האָט געזאָגט: איך וועל אים אָנרעדן. האָט גאָט צו אים געזאָגט: מיט וואָס? [22] האָט ער געזאָגט: איך וועל אַרויסגיין און ווערן אַ גייסט פון ליגן אין מויל פון אַלע זיינע נביאים. האָט ער געזאָגט: וועסט אָנרעדן, און וועסט אויך אויספירן; גיי אַרויס און טו אַזוי. [23] און אַצונד, זע, גאָט האָט אַריינגעגעבן אַ גייסט פון ליגן אין מויל פון אַלע דידאָזיקע נביאים דיינע, אָבער גאָט האָט אָנגעזאָגט אויף דיר שלעכטס.

[24] האָט גענענט צִדְקִיָהו דער זון פון כְּנַעֲנָהן, און האָט געשלאָגן מִיכָיהון אויפן באַק, און ער האָט געזאָגט: אויף וואָסער [וועג] איז דער גייסט פון גאָט אַוועקגעגאַנגען פון מיר, כּדי צו רעדן מיט דיר? [25] האָט מִיכָיהו געזאָגט: אָט וועסטו זען אין יענעם טאָג, ווען דו וועסט אַריינגיין אין אַ קאַמער הינטער אַ קאַמער זיך צו באַהאַלטן.

[26] האָט דער מלך פון ישראל געזאָגט: נעם מִיכָיהון, און קער אים אום צו אָמון דעם האַר פון דער שטאָט, און צו יואָש דעם מלכס זון. [27] און זאָלסט זאָגן: אַזוי האָט געזאָגט דער מלך: טוט אַריין דעמדאָזיקן אין געפענקעניש, און שפּייזט אים מיט קאַרג ברויט און קאַרג וואַסער, ביז איך קום בשלום. [28] האָט מִיכָיהו געזאָגט: אויב אומקערן וועסטו זיך אומקערן בשלום, האָט גאָט ניט גערעדט דורך מיר. און ער האָט געזאָגט: הערט דאָס צו, איר פעלקער אַלע.

[29] און דער מלך פון ישראל און יהוֹשָפָט דער מלך פון יהודה זיינען אַרויפגעגאַנגען קיין רָמות־גִלְעָד. [30] און דער מלך פון ישראל האָט געזאָגט צו יהוֹשָפָטן: איך וועל זיך פאַרשטעלן, און וועל אַריינגיין אין דער מלחמה, און דו טראָג דיינע קליידער.

און דער מלך פון ישראל האָט זיך פאַרשטעלט, און איז אַריינגעגאַנגען אין דער מלחמה.

[31] און דער מלך פון אֲרָם האָט באַפוילן די צווי און דרייסיק הויפּטלייט פון זיינע רייטוועגן, אַזוי צו זאָגן: איר זאָלט ניט מלחמה האַלטן מיט קליין אָדער גרויס, נאָר בלויז מיטן מלך פון ישראל אַליין. [32] און עס איז געווען, ווי די הויפּטלייט פון די רייטוועגן האָבן געזען יהוֹשָפָטן, אַזוי האָבן זיי געזאָגט: דאָס איז געוויס דער מלך פון ישראל. און זיי האָבן זיך אָ קער געטאָן צו אים מלחמה צו האַלטן. האָט יהוֹשָפָט אַ געשריי געטאָן; [33] איז, ווי די הויפּטלייט פון די רייטוועגן האָבן געזען אַז דאָס איז ניט דער מלך פון ישראל, אַזוי האָבן זיי זיך אָפּגעקערט פון הינטער אים.

[34] און אַ מאַן האָט אָנגעצויגן דעם בויגן גלאַט אין דער וועלט, און האָט געטראָפן דעם מלך פון ישראל צווישן אונטערפּאַנצער און צווישן ברוסטשילד. האָט ער געזאָגט צו זיין טרייבער: פאַרקער דיין האַנט, און פיר מיך אַרויס פון דער מחנה, וואָרום איך בין פאַרוווּנדט.

כִּסְאוֹ וְכָל־צְבָא הַשָּׁמַיִם עֹמֵד עָלָיו מִימִינוֹ וּמִשְּׂמֹאלוֹ׃
כ וַיֹּאמֶר יְהוָה מִי יְפַתֶּה אֶת־אַחְאָב וְיַעַל וְיִפֹּל בְּרָמֹת גִּלְעָד
כא וַיֹּאמֶר זֶה בְּכֹה וְזֶה אֹמֵר בְּכֹה׃ וַיֵּצֵא הָרוּחַ וַיַּעֲמֹד לִפְנֵי
כב יְהוָה וַיֹּאמֶר אֲנִי אֲפַתֶּנּוּ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלָיו בַּמָּה׃ וַיֹּאמֶר
אֵצֵא וְהָיִיתִי רוּחַ שֶׁקֶר בְּפִי כָּל־נְבִיאָיו וַיֹּאמֶר תְּפַתֶּה
כג וְגַם־תּוּכָל צֵא וַעֲשֵׂה־כֵן׃ וְעַתָּה הִנֵּה נָתַן יְהוָה רוּחַ שֶׁקֶר
כד בְּפִי כָּל־נְבִיאֶיךָ אֵלֶּה וַיהוָה דִּבֶּר עָלֶיךָ רָעָה׃ וַיִּגַּשׁ
צִדְקִיָּהוּ בֶן־כְּנַעֲנָה וַיַּכֶּה אֶת־מִיכָיְהוּ עַל־הַלֶּחִי וַיֹּאמֶר
כה אֵי־זֶה עָבַר רוּחַ־יְהוָה מֵאִתִּי לְדַבֵּר אוֹתָךְ׃ וַיֹּאמֶר
מִיכָיְהוּ הִנְּךָ רֹאֶה בַּיּוֹם הַהוּא אֲשֶׁר תָּבֹא חֶדֶר בְּחֶדֶר
כו לְהֵחָבֵה׃ וַיֹּאמֶר מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל קַח אֶת־מִיכָיְהוּ וַהֲשִׁיבֵהוּ
כז אֶל־אָמֹן שַׂר־הָעִיר וְאֶל־יוֹאָשׁ בֶּן־הַמֶּלֶךְ׃ וְאָמַרְתָּ כֹּה
אָמַר הַמֶּלֶךְ שִׂימוּ אֶת־זֶה בֵּית הַכֶּלֶא וְהַאֲכִלֻהוּ לֶחֶם
כח לַחַץ וּמַיִם לַחַץ עַד בֹּאִי בְשָׁלוֹם׃ וַיֹּאמֶר מִיכָיְהוּ אִם־
שׁוֹב תָּשׁוּב בְּשָׁלוֹם לֹא־דִבֶּר יְהוָה בִּי וַיֹּאמֶר שִׁמְעוּ
כט עַמִּים כֻּלָּם׃ וַיַּעַל מֶלֶךְ־יִשְׂרָאֵל וִיהוֹשָׁפָט מֶלֶךְ־
ל יְהוּדָה רָמֹת גִּלְעָד׃ וַיֹּאמֶר מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל אֶל־יְהוֹשָׁפָט
הִתְחַפֵּשׂ וָבֹא בַמִּלְחָמָה וְאַתָּה לְבַשׁ בְּגָדֶיךָ וַיִּתְחַפֵּשׂ
לא מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל וַיָּבוֹא בַּמִּלְחָמָה׃ וּמֶלֶךְ אֲרָם צִוָּה אֶת־
שָׂרֵי הָרֶכֶב אֲשֶׁר־לוֹ שְׁלֹשִׁים וּשְׁנַיִם לֵאמֹר לֹא תִּלָּחֲמוּ
אֶת־קָטֹן וְאֶת־גָּדוֹל כִּי אִם־אֶת־מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל לְבַדּוֹ׃
לב וַיְהִי כִּרְאוֹת שָׂרֵי הָרֶכֶב אֶת־יְהוֹשָׁפָט וְהֵמָּה אָמְרוּ אַךְ
מֶלֶךְ־יִשְׂרָאֵל הוּא וַיָּסֻרוּ עָלָיו לְהִלָּחֵם וַיִּזְעַק יְהוֹשָׁפָט׃
לג וַיְהִי כִּרְאוֹת שָׂרֵי הָרֶכֶב כִּי־לֹא־מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל הוּא וַיָּשׁוּבוּ
לד מֵאַחֲרָיו׃ וְאִישׁ מָשַׁךְ בַּקֶּשֶׁת לְתֻמּוֹ וַיַּכֶּה אֶת־מֶלֶךְ
יִשְׂרָאֵל בֵּין הַדְּבָקִים וּבֵין הַשִּׁרְיָן וַיֹּאמֶר לְרַכָּבוֹ הֲפֹךְ
לה יָדְךָ וְהוֹצִיאֵנִי מִן־הַמַּחֲנֶה כִּי הָחֳלֵיתִי׃ וַתַּעַל הַמִּלְחָמָה

כב קמץ בז״ק   כה׳ ה׳ במקום א׳

בַּיּוֹם הַהוּא וְהַמֶּלֶךְ הָיָה מָעֳמָד בַּמֶּרְכָּבָה נֹכַח אֲרָם
וַיָּמָת בָּעֶרֶב וַיִּצֶק דַּם־הַמַּכָּה אֶל־חֵיק הָרָכֶב׃ וַיַּעֲבֹר לו
הָרִנָּה בַּמַּחֲנֶה כְּבֹא הַשֶּׁמֶשׁ לֵאמֹר אִישׁ אֶל־עִירוֹ וְאִישׁ
אֶל־אַרְצוֹ׃ וַיָּמָת הַמֶּלֶךְ וַיָּבוֹא שֹׁמְרוֹן וַיִּקְבְּרוּ אֶת־הַמֶּלֶךְ לז
בְּשֹׁמְרוֹן׃ וַיִּשְׁטֹף אֶת־הָרֶכֶב עַל ׀ בְּרֵכַת שֹׁמְרוֹן וַיָּלֹקּוּ לח
הַכְּלָבִים אֶת־דָּמוֹ וְהַזֹּנוֹת רָחָצוּ כִּדְבַר יְהוָה אֲשֶׁר דִּבֵּר׃
וְיֶתֶר דִּבְרֵי אַחְאָב וְכָל־אֲשֶׁר עָשָׂה וּבֵית הַשֵּׁן אֲשֶׁר בָּנָה לט
וְכָל־הֶעָרִים אֲשֶׁר בָּנָה הֲלוֹא־הֵם כְּתוּבִים עַל־סֵפֶר
דִּבְרֵי הַיָּמִים לְמַלְכֵי יִשְׂרָאֵל׃ וַיִּשְׁכַּב אַחְאָב עִם־אֲבֹתָיו מ
וַיִּמְלֹךְ אֲחַזְיָהוּ בְנוֹ תַּחְתָּיו׃ וִיהוֹשָׁפָט בֶּן־אָסָא מָלַךְ מא
עַל־יְהוּדָה בִּשְׁנַת אַרְבַּע לְאַחְאָב מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל׃ יְהוֹשָׁפָט מב
בֶּן־שְׁלֹשִׁים וְחָמֵשׁ שָׁנָה בְּמָלְכוֹ וְעֶשְׂרִים וְחָמֵשׁ שָׁנָה
מָלַךְ בִּירוּשָׁלִָם וְשֵׁם אִמּוֹ עֲזוּבָה בַּת־שִׁלְחִי׃ וַיֵּלֶךְ בְּכָל־ מג
דֶּרֶךְ אָסָא אָבִיו לֹא־סָר מִמֶּנּוּ לַעֲשׂוֹת הַיָּשָׁר בְּעֵינֵי יְהוָה׃
אַךְ הַבָּמוֹת לֹא־סָרוּ עוֹד הָעָם מְזַבְּחִים וּמְקַטְּרִים בַּבָּמוֹת׃ מד
וַיַּשְׁלֵם יְהוֹשָׁפָט עִם־מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל׃ וְיֶתֶר דִּבְרֵי יְהוֹשָׁפָט מה מו
וּגְבוּרָתוֹ אֲשֶׁר־עָשָׂה וַאֲשֶׁר נִלְחָם הֲלֹא־הֵם כְּתוּבִים עַל־
סֵפֶר דִּבְרֵי הַיָּמִים לְמַלְכֵי יְהוּדָה׃ וְיֶתֶר הַקָּדֵשׁ אֲשֶׁר מז
נִשְׁאַר בִּימֵי אָסָא אָבִיו בִּעֵר מִן־הָאָרֶץ׃ וּמֶלֶךְ אֵין מח
בֶּאֱדוֹם נִצָּב מֶלֶךְ׃ יְהוֹשָׁפָט עשר אֳנִיּוֹת תַּרְשִׁישׁ לָלֶכֶת מט
אוֹפִירָה לַזָּהָב וְלֹא הָלָךְ כִּי־נשברה אֳנִיּוֹת בְּעֶצְיוֹן גָּבֶר׃
אָז אָמַר אֲחַזְיָהוּ בֶן־אַחְאָב אֶל־יְהוֹשָׁפָט יֵלְכוּ עֲבָדַי עִם־ נ
עֲבָדֶיךָ בָּאֳנִיּוֹת וְלֹא אָבָה יְהוֹשָׁפָט׃ וַיִּשְׁכַּב יְהוֹשָׁפָט נא
עִם־אֲבֹתָיו וַיִּקָּבֵר עִם־אֲבֹתָיו בְּעִיר דָּוִד אָבִיו וַיִּמְלֹךְ
יְהוֹרָם בְּנוֹ תַּחְתָּיו׃ אֲחַזְיָהוּ בֶן־אַחְאָב מָלַךְ עַל־ נב
יִשְׂרָאֵל בְּשֹׁמְרוֹן בִּשְׁנַת שְׁבַע עֶשְׂרֵה לִיהוֹשָׁפָט מֶלֶךְ
יְהוּדָה וַיִּמְלֹךְ עַל־יִשְׂרָאֵל שְׁנָתָיִם׃ וַיַּעַשׂ הָרַע בְּעֵינֵי נג

מג׳ סבירין ממנה   מט׳ עשה קרי   נשברו קרי

35 און די מלחמה איז געשטיגן אין יענעם טאָג; און דער מלך איז אויפגעהאַלטן געוואָרן שטייענדיק אין רייטוואָגן אַנטקעגן אַרם; און אין אָוונט איז ער געשטאָרבן. און דאָס בלוט פון דער ווונד איז אַראָפּגערונען אויפן דעק פון רייטוואָגן.

36 איז אַרויס אַ געשריי דורך דער מחנה אַרום זונ־אונטערגאַנג: איטלעכער צו זיין שטאָט, און איטלעכער צו זיין לאַנד!

37 אַזוי איז געשטאָרבן דער מלך; און ער איז געבראַכט געוואָרן קיין שומרון. און מע האָט באַגראָבן דעם מלך אין שומרון.

38 און אַז מע האָט אָפּגעשווענקט דעם רייטוואָגן ביים טייך פון שומרון, האָבן די הינט געלעקט זיין בלוט, און די זונות האָבן זיך דרינען געוואַשן, אַזוי ווי דאָס וואָרט פון גאָט וואָס ער האָט גערעדט.

39 און די איבעריקע זאַכן וועגן אַחאָבן, און אַלץ וואָס ער האָט געטאָן, און דאָס הויז פון עלפנביין וואָס ער האָט געבויט, און אַלע שטעט וואָס ער האָט געבויט, דאָס איז שוין באַשריבן אין בוך פון די צייטגעשעענישן פון די מלכים פון ישראל.

40 און אַחאָב האָט זיך געלייגט מיט זיינע עלטערן, און זיין זון אַחזיָהו איז געוואָרן מלך אויף זיין אָרט.

41 און יהושפט דער זון פון אָסאָן איז געוואָרן מלך איבער יהודה אין פירטן יאָר פון אַחאָב דעם מלך פון ישראל. 42 פינף און דרייסיק יאָר איז יהושפט אַלט געווען אַז ער איז געוואָרן מלך, און פינף און צוואַנציק יאָר האָט ער געקיניגט אין ירושלים. און דער נאָמען פון זיין מוטער איז געווען עזובה די טאָכטער פון שלחין.

43 און ער איז געגאַנגען אין אַל דעם וועג פון זיין פאָטער אָסאָן—ער האָט זיך ניט אָפּגעקערט דערפון—צו טאָן וואָס איז רעכטפאַרטיק אין די אויגן פון גאָט. 44 נאָר די במות זיינען ניט אָפּגעטאָן געוואָרן; דאָס פאָלק האָט נאָך אַלץ געשלאַכט און געריייכערט אויף די במות.

45 און יהושפט איז געווען אין שלום מיט דעם מלך פון ישראל.

46 און די איבעריקע זאַכן וועגן יהושפטן, און זיין גבורהשאַפט וואָס ער האָט אויפגעטאָן, און ווי ער האָט מלחמה געהאַלטן, דאָס איז שוין באַשריבן אין בוך פון די צייטגעשעענישן פון די מלכים פון יהודה.

47 און דעם רעשט פון די שאַנדמענער, וואָס איז געבליבן אין די טעג פון זיין פאָטער אָסאָן, האָט ער אויסגעראָמט פון לאַנד.

48 און קיין מלך איז ניט געווען אין אדום; אַ געשטעלטער איז געווען מלך.

49 יהושפט האָט געמאַכט תּרשיש־שיפן צו גיין קיין אופיר נאָך גאָלד, אָבער ער איז ניט געגאַנגען, וואָרום די שיפן זיינען צעבראָכן געוואָרן ביי עציון־גבר. 50 דעמאָלט האָט אַחזיָהו דער זון פון אַחאָבן געזאָגט צו יהושפטן: זאָלן מיינע קנעכט גיין מיט דיינע קנעכט אין די שיפן; אָבער יהושפט האָט ניט געוואָלט.

51 און יהושפט האָט זיך געלייגט מיט זיינע עלטערן, און ער איז באַגראָבן געוואָרן לעבן זיינע עלטערן, אין זיין פאָטער דודס שטאָט; און זיין זון יהורם איז געוואָרן מלך אויף זיין אָרט.

52 אַחזיָהו דער זון פון אַחאָבן איז געוואָרן מלך איבער ישראל אין שומרון אין זיבעצנטן יאָר פון יהושפט דעם מלך פון יהודה, און ער האָט געקיניגט איבער ישראל צוויי יאָר. 53 און ער האָט געטאָן וואָס איז שלעכט אין די אויגן

פון גאָט, און איז געגאַנגען אין דעם וועג פון זיין פאָטער,
און אין דעם וועג פון זיין מוטער, און אין דעם וועג פון
יָרָבעָם דעם זון פון נבָטן, וואָס האָט געמאַכט זינדיקן
ישראל. [54] און ער האָט געדינט בַעַל, און האָט זיך געבוקט צו אים, און האָט דערצערנט יהוה דעם גאָט פון ישראל,
אַזוי ווי אַלץ וואָס זיין פאָטער האָט געטאָן.

יְהוָ֑ה וַיֵּ֜לֶךְ בְּדֶ֤רֶךְ אָבִיו֙ וּבְדֶ֣רֶךְ אִמּ֔וֹ וּבְדֶ֨רֶךְ֙ יָרָבְעָ֣ם בֶּן־
נד נְבָ֔ט אֲשֶׁ֥ר הֶחֱטִ֖יא אֶת־יִשְׂרָאֵֽל׃ וַיַּֽעֲבֹד֙ אֶת־הַבַּ֔עַל
וַיִּֽשְׁתַּחֲוֶ֖ה ל֑וֹ וַיַּכְעֵ֗ס אֶת־יְהוָה֙ אֱלֹהֵ֣י יִשְׂרָאֵ֔ל כְּכֹ֖ל אֲשֶׁר־
עָשָׂ֥ה אָבִֽיו׃